

RAUMA VANHANKIRKONKATU
Historiallisen ajan kaupunki- ja hautakaivaus
sekä konekaivuun valvonta
12.10. - 7.12.2015

FM Maija Helamaa & FT Kari Uotila
Muuritutkimus ky

TIIVISTELMÄ

Muuritutkimus ky. tutki 12.10.–7.12.2015 Raumalla Vanhankirkonkadulla, Pyhän Kolminaisuuden kirkon kirkkoaidan pohjoispuolella arkeologisin kaivauksin vanhaa purettua kirkkoaidan linjausta, sen ympäristöä sekä kirkkoaidan sisään jäävää hautausmaata. Alue on jäänyt Vanhankirkonkadun alle, kun kirkkoaita on siirretty nykyiselle paikalleen kadun eteläreunaan.

Tien alle jääneestä kirkkomaasta tutkittiin yhteensä 64 hautaa. Nuorimmat haudat ovat esinelöytöjen perusteella 1800-luvulta, vanhimpien hautojen ajoitus ei kenttätutkimuksissa selvinnyt. Kirkkomaata on toiminut kaupungin hautausmaana lähes keskeytyksettä keskiajalta vuoteen 1853 asti.

Kirkkomaata ja kirkkoaitaa vanhempaa aikaa edusti paksu peltokerros pohjamaan pinnassa erottuvine auranjälkineen.

Tutkimukset liittyivät Rauman kaupungin suorittamiin Kalatorin ja sen ympäristön perusparannustöihin. Näihin liittyvää kaivinkonevalvontaa tehtiin Vanhankirkonkadulla nykyisen kirkkoaidan pohjois- ja luoteispuolella. Valvonnan yhteydessä Vanhankirkonkadun ja Turunkadun kulmassa dokumentoitiin 1900-luvun alkuun ajoittuvan rakennuksen perustukset, sekä niiden alla fragmentaarinen jäännös mahdollisesti vanhemmasta kellarista.

ARKISTO JA REKISTERITIEDOT

Kohde	Rauma, Vanhankirkonkatu
Muinaisjäännös	Vanha Rauma (muinaisjäännösrekisterin tunnus 68450001)
Tutkimuksen laatu	Historiallisen ajan kaupunki- ja hautakaivaus sekä konekaivuun valvonta
Peruskarttalehti	113207 (113208)
Sijainti	ETRS -TM35FIN-tasokoordinaatit: N 6789360 E 204810 Korkeus noin 4,90–6,80 m mpy (N2000)
Tarkempi sijainti	Pyhän Kolminaisuuden kirkon puiston / kirkkoaidan ympäristön katualueet Vanhankirkonkatu 26–28 ja Turunkatu 1 edustalla, Kalatorin kaakkoispuolella
Vastuullinen johtaja	FT Kari Uotila
Kenttätyönjohtaja	FM Maija Helamaa
Tutkimuslaitos	Muuritutkimus ky
Kenttätyöaika	12.10.–7.12.2015
Tutkimusalue	Kaivausalue n. 120 m ² . Valvotun alueen laajuus noin 370 m ² .
Tutkimuksen tilaaja	Rauman kaupunki
Tutkimuslupa	MV/142/05.04.01.02/2015 pvm 9.10.2015
Löydöt	KM 40803: 1–77, diar. 29.2.2016
Valokuvat	Rauman museon kuva-arkisto, RMK 27916: 1–206 Muuritutkimuksen arkisto, MuTu115009Dg_1–206

Aikaisemmat tutkimukset lähialueilla

Kalatori - Mäkinen 1983; Kivistö & Manninen 2007; Koivisto 2009; Koivisto 2010

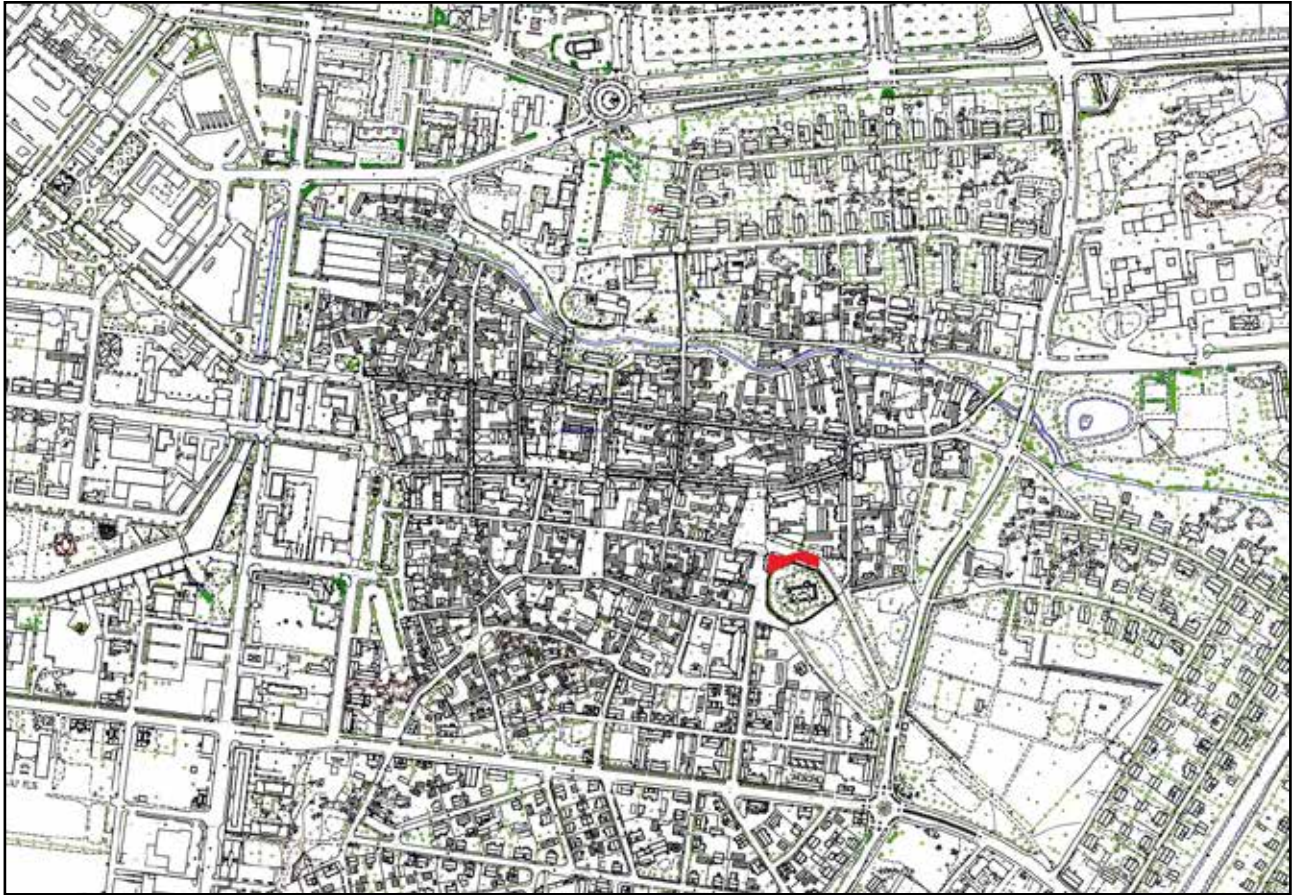
Turunkatu - Sjölund 1983

Pyhän Kolminaisuuden kirkko - Högman 1893, 1895, 1898; Salonen & Rinne 1929; Kronqvist 1930; Sjölund 1983

Rauman kaupunkiarkeologinen inventointi - Hiekkänen 1983; Hakanpää 2009; Vuoristo 2012.

Alkuperäinen raportti	Museovirasto
Raportin kopiot	tilaaja, Rauman museo, Satakunnan museo

KARTTAOTE

Vanhan Rauman alue. Tutkimusalueen sijainti merkitty punaisella.
Pohjakartta: Rauman kaupunki (<http://opaskartta.rauma.fi/ims>)

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	2
1.1. Yleistä	2
1.2. Henkilökunta	3
1.3. Tiedotus	3
2. TAUSTATIEDOT	4
2.1. Tutkimusalueen historiaa	4
2.2. Aikaisemmat tutkimukset	5
3. TUTKIMUSKERTOMUKSEN JOHDANTO	6
3.1. Tutkimusvaiheet ja -alueet	6
3.2. Tutkimus- ja dokumentointimenetelmät	7
3.3. Löytöjen käsittely	8
3.4. Näytteet	8
4. TUTKIMUSKERTOMUS, KAIVAUSHAVAINNOT ja TULKINNAT	9
4.1. Alue 1	9
4.2. Alueet 2 ja 3	11
4.3. Tarkemmat havainnot haudoista	13
4.4. Löydöistä	45
5. YHTEENVETO	47
6. Lähteet	48
Liitteet	
1. Karttaluettelo	
2. Kartat 1-21	
3. Yksikköluettelo	
4. Valokuvaluettelo	
5. Luettelo poistetuista löydöistä	
6a. Makrofossiilianalyysi (1) (Terttu Lempiäinen)	
6b. Makrofossiilianalyysi (2) (Terttu Lempiäinen)	
7. Osteologinen analyysi (Anne-Mari Liira)	

1. JOHDANTO

1.1. YLEISTÄ

Rauman Kalatorin kaakkoisreunassa sekä sen itäpuolella jatkuvalla osuudella Vanhankirkonkatua tehtiin arkeologista valvontaa sekä osalla katualuetta kaivaukset 12.10.–7.12.2015 välisenä aikana. Kaivaukset ja valvonta liittyivät Kalatorin ja sen läheisten katualueiden sekä Pyhän kolminaisuuden kirkon raunion ympäristön perusparannukseen ja kiveämiseen.

Kaksivuotisen perusparannustyön aikana alueella olevat sähkökaapelit uusitaan, alueelle tehdään uusi sadevesiviemärointi ja samalla alueen maamassat vaihdetaan luonnollisista kerroksista murskeeksi noin 1–1,5 metrin syvyydeltä. Vuonna 2015 työt keskittyivät Kalatorille sekä pienelle osuudelle Turunkatua ja Vanhankirkonkatua. Perusparannustöiden on vuonna 2016 tarkoitus edetä Vanhankirkonkadulta kohti Itäkatua ja Katarina Westerlingin puiston itäreunalle.

Kunnostustyöt oli keskeytetty kaivuutöissä havaitun maanalaisen kivirakenteen takia. Muuritutkimus ky haki tutkimusluvan kyseisen kivirakenteen tutkimiseen sekä pohjoispuolella tehtävän konekaivuun valvontaan ja kaivaukseen (tutkimuslupa diar. MV/142/05.04.01.02/2015, pvm 9.10.2015).

Valvonnan yhteydessä Vanhankirkonkadulla, kirkkoaidan pohjoispuolella tuli esiin ihmisluita, joiden vanhan karttamateriaalin perusteella arvioitiin kuuluvan vanhaan kirkkomaahan. Hautahainnoista ilmoitettiin Museovirastolle, jonka kanssa neuvoteltiin jatkotoimenpiteistä. Tämä osuus kaivettiin tarkemmin arkeologisin tutkimusmenetelmin.

Valvonnan yhteydessä Kalatorin kulmassa olleet kivirakenteet kaivettiin esiin, dokumentoitiin ja poistettiin kaivinkoneavusteisesti. Kulttuurikerroksia havaittiin lähes koko Vanhankirkonkadun osuudella. Näistä kirkkomaan läheisyydessä olevat kerrokset kaivettiin arkeologisesti vanhan kirkkomaan tutkimusten yhteydessä.

KUVA 1. Yleiskuva, marraskuun ensilumi. Telta 2. asemassaan. E-W, 23.11.2015, M. Helamaa.
RMK 27916:109

Tutkimuksen valvontaosuus alkoi 12.10. ja kirkkomaan kaivaus 20.10. Kirkkomaata kaivettiin lämmitetyn ja valaistun teltan suojissa 4.11. alkaen. Tutkimukset saatiin päätökseen 7.12.2015. Valvontaa tehtiin tarvittavilla alueilla myös kaivausten ollessa käynnissä.

Tutkimusten tilaaja on Rauman kaupunki. Tutkimukset olivat osa kaupungin työmaata, joten pääosa tarvittavasta infrasta kuten kaivinkoneavusteinen työ kuului kaupungin vastuulle mukaan luetuna teltta ja sen sähkököt. Yrityksen oma työmaakoppi toimi taukotilana.

1.2. HENKILÖKUNTA

Tutkimusten vastuullisena johtajana on FT Kari Uotila, kaivinkonevalvonnasta vastasi HuK Janne Haarala ja kaivausten kenttätyöjohtajana toimi FM Maija Helamaa. Kaivauksilla työskenteli tutkimusavustajana HuK Hanna Henttinen 5.11. alkaen ja kaivajina rakennuskonservaattorit Johanna Lehtola ja Sari Perälä 17.11. alkaen. HuK Oona Jalonen työskenteli kaivauksilla muutaman päivän ajan marras-joulukuussa.

Ihmisluiden osteologisesta analyysistä vastasi FM Anne-Mari Liira ja makrofossiilianalyysistä dosentti Terttu Lempiäinen.

1.3. TIEDOTUS

Kaivauksista uutisoitiin heti tuoreeltaan Länsi-Suomen internet-sivuilla 20.10. ja lehdessä heti seuraavana päivänä 21.10. Varsinainen tiedotustilaisuus pidettiin 18.11. jonka jälkeen tutkimuksista uutisoitiin Länsi-Suomessa ja Satakunnan Kansassa. Maija Helamaan haastattelu lähetettiin Radio Ramonassa 19.11.2015.

Kaarinassa 8.3.2016

FM Maija Helamaa

FT Kari Uotila

2. TAUSTATIEDOT

2.1. TUTKIMUSALUEEN HISTORIAA

Tutkimusalue sijaitsee Rauman Pyhän Kolminaisuuden kirkon rauniota ympäröivän kirkkoaidan pohjois- ja luoteisreunoilla. Osa tutkimusalueesta sijaitsi katulinjalla, osa jalkakäytävän alla, osa osui pienelle nurmialueelle kirkkoaidan ja katulinjojen väliin.

Kalatorin ja Pyhän Kolminaisuuden kirkon alue sijaitsee Vanhan Rauman (eli vanhan asemakaavan mukaisen kaupungin) kaakkoiskulmassa.

Pyhän Kolminaisuuden kirkko on rakennettu Markus Hiekkasen (2007: 253) arvion mukaan kivistä aivan 1400-luvun lopussa. Kivikirkkoa on edeltänyt puukirkko, joka lienee rakennettu 1400-luvun alkupuoliskolla. Kivikirkko on jäänyt pois käytöstä viimeistään tulipalon jälkeen vuonna 1640. Rauman vanhimman asutuksen on yleisen käsityksen mukaan ajateltu sijaitsevan kirkon ja Kalatorin läheisyydessä Kalatorin ollessa vanhin tori (mm. Lähteenoja 1946; Hiekkanen 1983). Kaupungin tulliaita on kulkenut P. Kolminaisuuden kirkon eteläpuolelta siten että kirkkoaita on osin toiminut tulliaitana (Knapas 1990).

Kaupungin vanhimmat säilyneet kartat ovat 1700-luvulta, jolloin kirkon ympäristön asemakaava on lähes sama kuin nykyään. Poikkeuksen tekevät kartoissa näkyvät pienet aitoiksi / varastoiksi tulkitut rakenteet, joita on merkitty runsaasti kirkkoaidan pohjois- ja luoteispuolelle nykyisen Vanhankirkonkadun alueelle (ks. esim. Rauman kaupunki-inventoinnit (Hakanpää 2009, Vuoristo 2012) kartta-analyyseineen).

Nyt tehdyn tutkimuksen kannalta merkittävin karttamateriaalissa havaittava muutos liittyy kirkkoaitaan. Vanhoissa kartoissa aidan pohjoisosa muodostaa kulman keskelle nykyistä Vanhankirkonkatua. Sittemmin Vanhankirkonkatua on suoristettu ja levennetty siirtämällä kirkkoaitaa. Siirron ajankohta ei ole selvillä. Marja Terttu Knapas (1990: 9) mainitsee Rauman kirkot -teoksessa, että asiakirjoissa ei mainita hautausmaan laajennuksia. Oletettavasti Knapas ei liene lähteissä myöskään törmännyt kirkkomaan supistamiseen. Kirkkoaidan siirto voi olla tehty jo 1800-luvun loppupuolella, ja se voi myös liittyä 1890-luvun puutarhasuunnitelmiin (ks. alla). Vuoden 1940 ilmakuvasssa kirkkoaita on nykyisellä paikallaan (<http://opaskartta.rauma.fi/ims> -> Ortokuvat -> Ilmakuva vuodelta 1940).

Pyhän Kolminaisuuden kirkon kirkkomaan vaiheista tiedetään, että se on ollut käytössä vuoteen 1853, jolloin uusi hautausmaa (nykyinen "Vanha hautausmaa") Kaunisjärvenkadun itäpuolella on otettu käyttöön (5.7.1853). Oletettavasti kirkkomaahan on haudattu aina kirkon alkuajoista asti. Kirkon sisällä olevista muutamista tarkemmin tutkituista haudoista epävarmat ajoitukset ovat 1500- ja 1600-luvuilta, joskin täyttömaassa on myös keskiaikaisia brakteatteja (Sjölund 1983a). Myös kirjallisista lähteistä tiedetään hautauksen vanhalla kirkkomaalla jatkuneen vuoteen 1699 (Knapas 1990: 9).

1700-luvulla ryhdyttiin hautaamaan Pyhän Ristin kirkon kirkkomaahan mutta samaan aikaan haudattiin myös Pyhän Kolminaisuuden kirkon hautausmaalle aina vuoteen 1790 asti, jolloin hautaus P. Kolminaisuuden kirkolle kiellettiin (Knapas 1990: 9). Hautaus siirtyi taas kokonaan P. Kolminaisuuden kirkon kirkkomaahan vuoden 1810 tienoilla (Lähteenoja 1939: 342-346). Vuonna 1828 kirkkomaata on täytetty ja kunnostettu ja samana vuonna vanha kirkkomaahan on myös jaettu kolmeen maksuluokkaan, joista pohjoislohko on ollut halvin (Knapas 1990: 9). Vuonna 1849 P. Kolminaisuuden kirkon kirkkomaahan on todettu liian ahtaaksi ja uutta on ryhdytty suunnittelemaan. Viimeinen hautaus Kolminaisuuden kirkon kirkkomaahan on tehty 20.6.1853 (Lähteenoja 1939: 342).

Pohjoisen portin valurautaportit ovat vuodelta 1888 (Knapas 1990: 9). Kirkkomaahan kunnostettiin puistiksi kävelypolkuineen vuonna 1891 (Lähteenoja 1939: 342).

2.2. AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET

Vanhan Rauman kaakkoisosassa aikaisemmat arkeologiset tutkimukset ovat keskittyneet Kalatorille (kartta 1) sekä kirkonraunioihin. Itse Pyhän Kolminaisuuden kirkko on ollut tutkimuksen kohteena 1800–1900-lukujen vaihteessa (Högman 1893; 1895; 1898; Salonen & Rinne 1929; Kronqvist 1930). Kalatorilla ja Kulmalankadulla sekä kirkonraunioilla on 1980-luvulla tehty joitain kunnallistekniikan kaivantojen tarkistuksia / profiilien dokumentointia (Mäkinen 1983; Sjölund 1983a; 1983b).

Vuonna 2007 tehtiin arkeologista valvontaa kaukolämpötyömaalla, joka kulki Kulmalankadulta Turuntien länsireunaa ja Kalatorin etelä- ja länsisivuja Kauppakadulle (Kivistö & Manninen 2007).

Vuosina 2009 ja 2010 Kalatorilla kaivettiin Andreas Koiviston johdolla (Koivisto 2009; 2010; Koivisto, Mannermaa & Väisänen 2011). Kaivaukset tehtiin Kalatorin perusparannussuunnitelmien takia. Tutkimukset keskittyivät Kalatorille sekä Vanhankirkonkadun risteykseen, pääosin sen pohjoisreunaan. Vuonna 2009 tehtiin koekuoppa Vanhankirkonkadun eteläreunaan. Kuoppa sijaitsee nyt tutkitun hautausmaa-alueen reunasta noin 7 metriä länteen.

Vuosien 2009 ja 2010 kaivausten perusteella Kalatori näyttää olleen ensin peltomaata (laajat auranjälkihavainnot) sitten tori, todennäköisesti jo 1400-luvulta lähtien. Torin eteläosassa oli kivitäytteenen oja. Kaupungin vanhimpaan asutukseen liittyviä rakennuksen jätteitä ei tutkituilta katu- ja torialueilta ole varmuudella arkeologisesti todettu. Suurin osa 2000-luvun kaivausten rakennehavainnoista on liitetty kartoissa esiintyviin 1700-luvun aitta- ym. rakennuksiin tai myöhäisempään rakennuskantaan (esim. 1800-luvun kaivo Kalatorilla). Vuoden 2010 kaivauksissa Vanhankirkonkadulta aivan Kalatorin reunalta tutkittiin muutamia kuoppia, joiden arveltiin olevan hautoja, joskin niistä tehdyt vähäiset luulöydöt olivat eläinluita (Koivisto, Mannermaa & Väisänen 2011).

KUVA 2. Yleiskuva alueesta 2 ennen kaivuuta, vasemmalla vuoden 2009 koekuoppa (aukko asfaltissa). W-E, 12.10.2015, M. Helamaa. RMK 27916:4.

3. TUTKIMUSKERTOMUKSEN JOHDANTO

3.3. TUTKIMUSVAIHEET JA -ALUEET

Tutkimukset alkoivat Kalatorin kulmassa tulleen kivirakenteen dokumentointina profiilissa, johon konekaivu oli siltä osin keskeytetty ennen arkeologien tuloa. Tämän jälkeen valvottiin tutkimusluvassa määriteltyjen alueiden konekaivuuta kivirakenteen ympärillä ja pitkin kirkkoaidan pohjoista sivua.

Kaivinkonekaivuun valvonnan perusteella tarkempaan tutkimukseen ja dokumentointiin otettiin muuntamon vieressä oleva kivirakenne sekä Vanhankirkonkadun kohdalle osuva vanha kirkkomaa kirkkoaidan jäänteineen. Muualla valvotulla alueella ei havaittu kiinteitä rakenteita, jotka tutkimusluvassa olisivat tarvinneet tarkempaa tutkimista.

Valvottu alue on numeroitu alueeksi 1. 1-alue alkaa lännestä kivirakenteesta ja päättyy idässä hautahavaintoihin. Alueen pohjoisraja kulkee keskellä Vanhankirkonkadun keskiosaa, eteläraja myötäilee nykyistä kirkkoaitaa. Pinta-ala on noin 370 m².

Varsinaisen kaivausvaiheen ensimmäinen vaihe (alue 2) oli tutkia valvonnassa esiin tulleiden luuhavaintojen kohdalla, kuinka laajasta ja intensiivisestä luukeskittymästä on kyse. Valvonnan yhteydessä tehdyn profiilin puhdistamisen perusteella oli jo arveltu, että ainakin kaksi kolmesta luuhavainnosta kuului paikoillaan olevaan hautaan.

Alue 2 sijoittuu kaapelikaivannon ja nykyisen kirkkoaidan väliin. Alueelta tutkittiin 15 paikallaan olevaa kokonaista tai osittaista hautaa. Tilaajan kanssa sovittiin, että 2-alueen kaakkoisosaa, jossa oli viitteitä hautausmaan jatkumisesta, jätetään tutkittavaksi myöhemmin lopun jalkakäytäväosuuden kanssa. Näin päästiin nopeammin siirtymään 3-alueelle.

2-alueen kaivaustuloksista informoitiin Museovirastoa sekä tilaajaa kaivauksen vielä ollessa käynnissä. Kaivaushavaintojen perusteella arvioitiin 3-alueen kaivausaikataulua ja budjettia.

KUVA 3. Yleiskuva, alueet 2 ja 3 (telttä). SW-NE, 6.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:59.

2-alue oli noin 6 metriä pitkä ja maksimissaan 4 metriä leveä, epäsäännöllinen kiilamainen alue. Sen luoteisraja kulki valvotun alueen kaivannon reunaan myöten ja eteläraja nykyisen kirkkoaidan edustalla. 2-alueen pinta-ala on noin 18 m², josta noin 6 m² kaivettiin vain osittain.

Tilaajan pyynnöstä tutkimukset keskitettiin sille välille Vanhankirkonkatua, jossa suunnitelmissa oli tarkoitus jatkaa perusparannustöitä ensimmäiseksi keväällä 2016. Käytännössä kaivausalueeksi 3 määräytyi ajorata jalkakäytävien välissä. Alue määriteltiin arkeologien toimesta siten, että vanhan kirkkoaidan sisäpuoliset alueet eli hauta-alueet tulivat ensisijaisesti tutkittua sekä siten, että vanhan kirkkoaidan linjaus saatiin osaksi tutkimusaluetta. Aluerajaukseen otettiin myös kirkkoaidan ulkopuolta, jotta voitiin varmistaa ulottuvatko hautaukset aidan ulkopuolelle.

3-alueesta tuli kolmiomainen, jossa pohjoisin reuna ulottuu Vanhankirkonkadun pohjoispuolen jalkakäytävään ja siitä lähtevät sivut kulkevat lounaaseen ja kaakkoon vanhan kirkkoaidan linjan ulkopuolella. 3-alueen eteläraja rajattiin vanhaan kaapeliin, joka kulki noin metrin etäisyydellä eteläisen jalkakäytävän reunasta. 3-alueen

leveys pohjois-eteläsuunnassa on noin 10 metriä ja itä-länsisuunnassa 6–13 metriä. Pinta-alaa 3-alueella on noin 95m².

3-alue kaivettiin kolmessa lohossa, jotka määräytyivät suojaksi saadun teltan mukaan. Yksiköt ja havainnot pyrittiin pitämään yhtenäisinä telttarajojen yli, mikä yksiiöiden ja havaintojen ollessa selkeitä onnistuikin melko hyvin. Telttä vaikutti lähinnä valokuvadokumentointiin, jossa yksiköistä tai muista havainnoista saattaa näkyä vain osa. Mittaus- ja muu dokumentointi sen sijaan oli mahdollista yhdistää jälkitöissä yhtenäisiksi kokonaisuuksiksi.

3.2. TUTKIMUS- JA DOKUMENTOINTIMENETELMÄT

Varsinaiset kaivaustutkimukset toteutettiin stratigrafisena yksikkökaivauksena. Yksiköt kaivettiin niiden ominaisuuksista riippuen lastalla ja lapiolla. Hautojen kaivamiseen käytettiin lisäksi pienempiä työkaluja kuten kertakäyttölusikoita sekä pensseleitä. Varsinaisten kaivausalueiden pintamaat kuorittiin kaivinkoneella, lisäksi kaivinkone avusti suurimpien kivien poistossa.

Kirjallisten muistiinpanojen lisäksi dokumentointiin kuului digikuvaus sekä piirros- ja mittausdokumentointi. Dokumentoinnista ja raportoinnista vastasivat pääosin Janne Haarala ja Maija Helamaa.

Havaitut yksiköt ja muut oleelliset havainnot kartoitettiin Stonex S7 -tarkkuusgps:llä. Gps-mittauksia täydennettiin tarpeen mukaan laserkeilauksella, jonka prosessoitua dataa yhdistettiin gps-mittausten kanssa lopulliseksi karttamateriaaliksi AutoCad-ohjelmalla. Keilaukseen käytettiin Riegl VZ-1000 -laitteistoa.

Gps-mittausten tarkkuus on noin 3 cm, korkeuden suhteen virhemarginaali ulottui paikoin jopa noin 10 cm:iin. Gps-mittauksien tunnetut tarkkuusrajat otettiin huomioon dokumentoinnissa ja aineistoa korjattiin keilausaineiston perusteella, valokuvien ja muistiinpanojen perusteella.

Haudat piirrettiin käsin mittakaavaan 1:10. Jokainen hautapiirros on siirretty digitaaliseen kartta-aineistoon kahden gps:llä mitatun pisteen avulla. Hautapiirroksiin piirrettiin hautakokonaisuuden luut sekä mahdollinen arkku tai sen jäänteet sekä hautakuoppa jos sellainen oli mahdollista erottaa. Arkun ja mahdolliset kuopat sekä hautojen korot on lisäksi dokumentoitu gps-mittauksin. Koordinaatistoon sidotut piirrokset piirrettiin puhtaaksi ja liitettiin osaksi kartta-aineistoa AutoCad-ohjelmalla. Hautojen arkut tai muut rajat kartoitettiin myös gps:llä.

Puhtaaksi piirretyt kartat on yksikköhavaintojen osalta esitetty mittakaavassa 1:100, jolloin koko kaivausalueen ilmiöt mahtuvat samalle kartalle. Näissä yksikkökartoissa hautausmaa on esitetty laajempaan kokonaisuutena. Haudat on esitetty erikseen omissa kartoissaan mittasuhteessa 1:25, jolloin on pystytty esittämään yksittäisten hautojen piirteitä (luurangon asento, arkku ym.) sekä sen lisäksi hautojen sijaintia toisiinsa nähden.

Yksiköt dokumentoitiin järjestelmällisesti kenttätyömuistiinpanoihin, joista niiden tiedot on koottu Access-tietokantaan (yksikköluettelo liitteenä). Valikoidut digikuvat on luetteloidu Rauman museon kuva-arkistoon.

Kaivauksen jälkeen pohjamaahan asti kaivetut alueet luovutettiin kaupungin työmaan käyttöön. Alue kaivettiin haluttuun syvyyteen ja täytettiin murskeella. 2-alueen kaivamaton alue peitettiin suodatinkankaalla, sen päälle laitettiin noin 10 cm hiekkakerros ja hiekan

KUVA 4. Työkuva, teltassa 3-alueella. NW-SE, 27.11.2015, J. Haarala. RMK 27916: 150.

päälle murske. 3-alueella eteläprofiilin osat, joissa haudat jatkuvat etelään jalkakäytävän alle peitettiin suotatinkankaalla ennen mursketäyttöä.

3.3. LÖYTÖJEN JA LUIDEN KÄSITTELY

Löydöt otettiin talteen yksikön tai haudan tarkkuudella. Hautojen luut pakattiin pahvilaatikoihin haudoittain. Sekoittuneiden hautamaiden luut otettiin talteen maayksikön tarkkuudella.

Esinelöydöt ja luut puhdistettiin Muuritutkimuksen toimitiloissa. Löytöjen puhdistuksesta ja niiden luetteloinnista vastasi Johanna Lehtola. Keramiikka ja lasi pestiin vedellä ja harjalla, luut on kuiva-puhdistettu pensselillä. Tekstiili- ja nahkalöydöt toimitettiin suoraan kaivauksilta Rauman museolle tekstiilikonservaattori Elzbieta Djupsjöbackan käsittelyyn. Metallilöydöistä nauloja ja muita ei-tallettavia rautaesineen katkelmia ei käsitelty pintapuolista putsausta lukuun ottamatta. Konservoitavat metallilöydöt toimitettiin konservoitavaksi Löytö Oy:lle.

Esinelöytöjen talteenottooperusteiden päälinjaukset ovat selkeät. Alueen 1 löytöjä ei talletettu, sillä suurin osa kentällä talteen kerätyistä esineistä liittyi 1900-luvun alkuun ajoittuvaan rakennukseen tai oli sen sekoittamista kerroksista. Kaikki ilman konservointia säilyvät esineet 2- ja 3-alueilta talletettiin kokonaiskuvan ylläpitämiseksi. Poistoja näistä ei tehty, koska esinemäärä oli valmiiksi jo vähäinen. Konservoitavista esineistä varsinaiset hautoihin liittyvät esineet talletettiin hautayhteyden perusteella. Naulat, myös arkkuihin kuuluvat, taas poistettiin niiden suhteellisen nuoren ajoituksen perusteella.

Osteologinen analyysi teetettiin kaikista kokonaan tutkituista paikoillaan olevista hautakokonaisuuksista. Haudat, jotka jatkuvat kaivausalueen ulkopuolelle ja joista otettiin ylös vain jalkojen luut, jätettiin toistaiseksi analysoimatta. Täyttömaassa olleet irtonaiset luut jätettiin analysoimatta.

3.4. NÄYTTEET

Kaivauksilla otettiin 66 erilaista näytettä. Makrofossiilinäytteitä on 35, joista muun muassa 13 haudoista ja 13 peltokerroksesta. Puunäytteitä arkuista on 25 kpl. Loput näytteet ovat hiilinäytteitä tai kuitu- ym. orgaanisen aineen näytteitä. Raportin valmistumiseen mennessä kasvijäänne näytteet on analysoitu (Liite 6a ja 6b).

4. TUTKIMUSKERTOMUS, KAIVAUSHAVAINNOT- JA TULKINNAT

4.1. ALUE 1

1-alueella dokumentoitiin kaksi kivirakennetta; vaakahuoneen perustukset ja mahdollisesti vanhempaa kellaria.

Vaakahuone

R103 käsittää rakennuksen perustuskivet. Kirjallisten lähteiden perusteella kyse on vaakahuoneraakennuksen perustuksesta. Vaakahuone on sijainnut Kalatorin kulmalla 1900-luvun ensimmäisellä puoliskolla. Vaakahuoneen suunnitelmapiirroksot ovat vuodelta 1902 (Rakennuskeskus Tammelan arkisto) ja rakennus näkyy vuoden 1940 ilmakuvasa (<http://opaskartta.rauma.fi/ims> -> Ortokuvat -> Ilmakuva vuodelta 1940).

Tutkimuksissa esiin otetut kivet ovat todennäköisesti maahan kaivetun perustuksen alimpia kiviä. Mahdollinen perustuskavanto on ollut koko rakennuksen alan suuruinen. Luoteiskulmassa kiviä oli kahdessa kerroksessa ja perustus ulottui siltä kohdin syvemmälle maahan. Muualla kiviä oli yksi kivikerta. Kivien päältä ja rakenteen sisältä kaivettiin purku/tasoitekerros (M102), jossa oli runsaasti löytömaterialiaa pääosin 1800- ja 1900-luvuilta.

Rakennus oli sisämitoiltaan noin 4,5 m leveä ja vähintään 6,5 m pitkä. Siinä on todennäköisesti ollut uuni. Uunin perustuksen pohjaksi tulkittiin suuret kivet noin 2 x 2 metrin laajuisella alueella sisätilan kaakkoiskulmassa ja siihen liittyvä savikerros (M107). Rakennuksen perustuskivien alla oli sekoittunut tasoitekerros (M104), jossa löytöaines oli ajoitukseltaan sekoittunutta.

Rakenteen pohjoispuolella oli betoninen puhelinkopin perustus. Se ja monet eri aikaiset kaapelikaivannot ovat rikkoneet perustuksen pohjoisosaa.

Kellari

Vaakahuoneen alla sen lounaiskulmassa dokumentoitiin kivirakennetta (R105), joka mahdollisesti on vaakahuonetta vanhempi kellari. Kylmämuuratusta rakenteesta oli jäljellä joitain alimpia kiviä. Selkeitä lattiarakenteita ei havaittu, mahdollisesti siinä on ollut maalattia. Rakennetta todennäköisesti on purettu vaakahuoneen tieltä, mutta myös uudempi kunnallistekninen kaivuu on sitä tuhonnut. Rakenteen rikkoo etelässä julkisen käymälän (ns. kusiputkan) perustus ja lännessä putki- ja kaapelikaivannot.

Kellarista oli jäljellä itäistä seinää noin 4,8 metrin pituudelta. Pohjoisseinää havaittiin fragmentaariseimpana, yhteensä noin 4,6 metrin matkalla. Kellarin yhteydestä ei saatu esinelöytöjä tai muuta ajoittavaa materialia.

KUVA 5. Vaakahuoneen perustukset R103. S-N, 16.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:87.

KUVA 6. Kivet R103 poistettu, esillä maa M104. SE-NW, 18.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:96

Muut havainnot

Valvonnan yhteydessä Vanhankirkonkadulla pois kaivetun kulttuurikerroksen pinta- ja pohjalukuja mitattiin profiilihavaintoina. Parhaiten kerroksia oli säilynyt muuntamorakennuksen koillispuolella, vuoden 2009 koekuopan ympäristössä. Muuntamon ympärillä parin metrin säteellä kulttuurikerrokset olivat tuhoutuneet kaapelikaivannoissa.

Havaitut kulttuurikerrokset koostuivat paikoin pelkääntään peltohiekaksi tulkitusta ruskeasta tiiviistä hiekasta pohjamaan päällä. Peltomaan päällä havaittiin paikoin toinen ruskea hiekka. Ylempi ruskea hiekka lienee syntynyt paikalle luontaisena kertymänä erinäisissä tie-, tori- ja aittavaiheissa – voimakkaita asutus/rakennusvaiheita ei hiekkakerroksesta erottanut. Kulttuurikerroksen pinta oli 1-alueen keskivaiheilla noin korkeudella 6,30–6,60 m mpy ja puhdas pohjamaa tuli esiin korkeudelta 5,80–6,20 m mpy maaston viettäessä loivasti länteen.

Yksi laakea painanne tai kuoppa havaittiin profiilissa vuoden 2009 koekuopan länsipuolella (kartta 2). Pohjamaan joitain kymmeniä senttejä kaivettu kuoppa oli täyttynyt ruskealla hiekalla. Aikaisemmissa tutkimuksissa vastaavanlaiset ilmiöt on tulkittu aittarakennuksiin liittyväksi ja tämäkin havainto sijoittuu paikkaan, jossa 1756 kartassa on merkittynä varastorakennuksia.

KUVA 7. Mahd. kellarirakenteen R105 kivet. S-N, 18.11.2015 M. Helamaa. RMK 27916:97.

KUVA 8. Kulttuurikerroshavaintoja valvontakaivannon pohjoisprofiilissa. Keskellä mahdollinen aitan perustukseen liittyvä kuoppa. S-N. 16.10.2015. J. Haarala. RMK 27916:9.

4.2. ALUEET 2 JA 3

Alueiden 2 ja 3 kaivaushavainnot on eriytetty kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa hautausmaata käsitellään muun kaivetun kokonaisuuden kanssa yhtenä laajana ilmiönä. Toisessa osassa hautausmaan haudat käsitellään yksityiskohtaisemmin (luku 4.3.).

Pelto, 1300-1400-l?

Kaivausalueen vanhinta vaihetta edustaa peltomaa (M317). Sitä dokumentointiin kauttaaltaan koko tutkimusalueelta, paitsi siellä, missä hautausmaa tai muut myöhemmät ilmiöt olivat sitä tuhonneet. Peltomaa oli hienojakoista ruskeaa (orgaaniset aineksen värjäämää) hiekkaa, jonka joukossa oli hyvin vähän muita havaittavia sekoitteita. Peltomaan paksuus vaihteli noin 10-20 cm välillä. Sen pinta on noin korkeudella 6,40-6,50 m mpy. Kauttaaltaan peltomaayksikön ja puhtaan pohjamaan (noin korkeudella 6,25-6,30 m mpy) rajapinnasta dokumentoitiin väli-ilmansuuntien mukaisia auranvetoja (L325). Peltomaasta ei tullut esinelöytöjä. Maanäytteitä otettiin melko runsaasti, mutta viljelykasveja ei niissä havaittu (Makrofossiilianalyysin tulokset liitteessä 6a ja 6b).

Peltokerroksen pinnalla havaittiin siellä täällä ohut nokimaa / noen värjäämä kerros (M341), mikä voi liittyä johonkin tiettyyn paloon tai muuhun yksittäiseen tapahtumaan. Nokimaata havaittiin paikoin muun muassa kirkkoaitaan kuuluvien kivien alta.

Samankaltaista peltoa auranvetoineen on dokumentoitu Kalatorin alueella vuosina 2009 ja 2010 (Myös muualta kaupungin alueelta kyntöjälkiä on dokumentoitu, mm. Isoraastuvankatu 3, Iso-poikkikatu, Kauppatori). Kyntöjäljet ovat samansuuntaisia ja maa-aines samankaltaista. Kalatorin kaivausten peltomaasta saatujen löytöjen ja radiohiiliajoituksen perusteella sen on arveltu olevan 1300-luvulta.

KUVA 9. Auranjäljet (L325) pohjamaassa. NE-SW. 3.12.2015, M. Helamaa. RMK 27916: 193.

Kirkkomaan aitoineen ja hautauksineen, 1400-l? - 1800-l

Peltomaata uudempi vaihe on pitkäkestoinen. Yksityiskohtaisempaa stratigrafiaa ja selkeitä kerrosvaihteluita ei havaittu, vaan vaikuttaa siltä, että suurin osa toiminnoista on monen vuosisadan tulos.

Vanha kirkkoaita

Vanha / alkuperäinen (?) kirkkoaita vaikuttaa perustetun lähestulkoon suoraan peltomaaksi määritellyn maakerroksen (M317) päälle. Itse kirkkoaita oli tutkimusalueella fragmentaarinen - suuret kivet on mitä todennäköisimmin siirretty uuteen aitaan. Vanhasta aidasta oli jäljellä joitain suurien kivien painaumuksia (RP327), jotka olivat täyttyneet maalla kirkkoaidan purkuvaiheessa. Muuten kirkkoaidan linjalla oli pienten kivien keskittymiä (R311) ja erilaisia maakerroksia (M362, M367). Maa kivien (R311) yhteydessä ja kivettömilläkin kohdilla kirkkoaidan linjalla oli käyttökerroksiksi tulkittuja maita karkeampaa ja sekoittuneempaa ja joukossa oli runsaasti tiilimurskaa ja jonkin verran laastimurua. On epäselvää ovatko nämä tiiliset kerrokset olleet kirkkoaidan pohjustusta vai onko kyse kivien siirron jälkeen paikalle tuodusta tasoitemaasta.

Vanhan kirkkoaidan kulmassa on mitä todennäköisimmin ollut jonkinlainen porttirakennelma. Selkeimmät kivikeskittymät aidan linjalla keskittyvät kahteen pyöreähköön kuoppaan (L340 & L345). Näissä yli metrin laajuisissa ja noin puoli metriä syvissä kuopissa oli runsaasti kiviä sekä kivien lomassa karkeaa täyttömaata (M342 & M344). Oletettujen portinpielien väliin jäisi arviolta noin 1,5 metriä. Porttirakenteen materiaali (kivipaadet, puupaalut, rautapylväät?) ei ole selvillä.

Portinpielien perustusten stratigrafia ei kiviaidan purusta johtuen ollut kovin selkeä, mutta kaivettaessa syntyi sellainen vaikutelma, että porttirakenne voisi mahdollisesti olla muuta kirkkoaitaa uudempi. Myöhäisempää ajoitusta vahvistavat perustuskuoppien täyttömaista saadut esinelöydöt kuten vihreä pullolasi ja piiposliini, jotka todennäköisesti ovat 1800-luvulta. 1700-luvun karttoihin on kirkkoaitaan piirretty vain yksi sisäänkäynti, porttirakennus kirkkomaan luoteiskulmassa.

Historiatiedot kertovat, että pohjoisen portin rautaportti on hankittu vuonna 1888 (Knapas 1990: 9). Voisi olla mahdollista, että portti on ensin ollut vanhan aitalinjan kulmassa, josta se on siirretty nykyiselle paikalleen kirkkoaidan suoristuksen yhteydessä (ks. kirkkoaidan siirrosta luku 2.1.).

KUVA 10. Kivet R311 portinpielien kohdalla. W-E, 12.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:79.

KUVA 11. Kirkkoaidan perustusta R311. SE-NW, 3.12.2015, M. Helamaa. RMK 27916: 174.

Vanhan kirkkoaidan ja kirkkomaan aikaiset käyttökerrokset

Suurin osa vanhaan kirkkoaitaan ja kirkkomaahan yhteydessä olevista maakerroksista vaikutti pitkän ajan kuluessa muodostuneilta. Maa-aines oli samankaltaista kuin peltomaata, joukossa vain oli enemmän tiilimurskaa ja muita sekoitteita. Selkeitä paikalle tuotuja tai levitetyjä maakerroksia ei ollut. Maa vaikutti kertyneen aidan kiviä vasten, joskin sekoittuneen kiviä poistettaessa. Aidan ulkopuolella peltomaan päällä havaittiin yksi yhtenäinen käyttökerros (M303). Aidan sisäpuolella kaksi kerrosta, jossa toinen (M337) oli hautausmaan aikainen ja toinen stratigrafisesti (M312) hautoja nuorempi.

Esinelöydöt näistä kerroksista olivat vähäiset, joitain pullolasin ja punasavikeramiikan paloja sekä simpukkakoppaisen liitupiipun pala. Yleisvaikutelma löytöaineiston ajoitukselle on 1700–1800-luvut.

Hautausmaa

Hautausmaan kaikki kuopat leikkasivat peltomaata (M317). Sen sijaan niiden suhde käyttökerrokseen M337 on moninaisempi. Osa haudoista erottui jo tämän yksikön (M337) pinnalla, osa tuli esiin tätä yksikköä kaivettaessa. Stratigrafia on selkeimmillään hauta-alueen pohjoisosassa sen reunoilla. Etelämpänä sekoittuneen hautamaan päällä havaittiin vain erilaisia sekoittuneita kerroksia, jotka lienevät muodostuneet osin kirkkoaidan siirron aikana ja osin sen jälkeen.

Kirkkomaalta tutkittiin 64 hautaa. Hautausmaan haudat ja niiden sisäinen stratigrafia on yksityiskohtaisemmin käsitelty omassa luvussaan.

Hautausmaassa ei muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta pystynyt erottamaan yksittäisten hautojen kaivantoja. Suurin osa arkuista oli yhtenäisessä sekoittuneessa täyttömaassa, ja vain hauta-alueen äärireunat (mm. L370, L374) erottuivat koskemattomasta maasta. Poikkeuksia olivat yksittäisissä kuopissaan olevat lasten ja vauvojen haudat. Näille stratigrafia on myös jokseenkin yksinkertainen, ne on kaivettu peltomaan läpi ja todennäköisesti eri vaiheissa M337:n muotoutumista.

Haudat oli tehty vaihtelevasti noin 80 cm ja 1,5 metrin syvyydelle käyttökerroksen M337 pinnalta katsoen. Hautojen pohjasyvyys vaihtelee: 2-alueella noin 5,60–5,80 m, 3-alueella keskimäärin 5,40 m

KUVA 12. Hautausmaan sekoittunut täyttömaa (M330) erottuu selkeänä ruskeasta peltomaasta (M317). Vasemmalla R311 kiviä portipielen kuopissa L340 / L345. W-E, 13.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:83.

mpy, poikkeuksena muutama matalampi hauta noin 5,90 m mpy ja syvin 4,90 m mpy. Vauvojen haudat olivat selkeästi matalampia.

Hautausmaa-alueesta pystyi erottamaan kaksi eri kokonaisuutta - täysikasvuisten vainajien alueen ja vauvojen alueen. Täysikasvuisten osuudella kaivannot ovat laajempia ja täyttömaat sekoittuneet keskenään. Täysikasvuisten hauta-alueen reuna noudattelee kirkkoaidan linjaa, eli se tekee pienen kulman kirkkoaidan kulman mukaisesti. Muutamassa kohdassa hauta-alueiden välissä on puhdasta pohjamaata. Lähes kaikki haudat ovat länsilounas-itäkoillissunnassa. Muutamat haudat olivat enemmän lounas-koillisuuntaisia. Käytännössä hautojen suunta noudattaa Pyhän Kolminaisuuden kirkon sekä vanhan kirkkoaidan suuntaa.

Tämän täysikasvuisten hauta-alueen reunalla, luoteis-/pohjoispuolella on joitain yksittäisissä kuopissa erottuvia lasten hautoja ja näiden ja kirkkoaidan välissä pienten vauvojen hauta-alue, jossa erottuu pieniä matalia kuoppia. Lasten ja vauvojen haudat keskittyivät 3-alueen lounaisosaan, lounais-koillisuuntaiselle kaistaleelle. Hauta-alueen itäosassa ei havaittu vauvojen hautoja yhtä keskosta lukuun ottamatta. Tutkitun alueen länsiosassa (2-alue) on mahdollista, että vauvojen hautoja on ollut, mutta ne ovat tuhoutuneet joko vanhojen kaapelikaivantojen myötä tai viimeistään 2015 tehdyn konekaivuun myötä (on mahdollista, että valvonnasta huolimatta vauvojen haudat ovat jääneet huomaamatta).

Kirkkomaalle tehtyjen hautojen ajoitus ei tarkentunut kenttätutkimuksissa. Haudat olivat pääosin löydöttömiä. Haudassa 32, joka oli suuren hautakokonaisuuden pohjimmaisena (neljä hautaa päällekkäin) oli vainajalla mukanaan nahkalompakko, jossa oli pyhimyskuvariipus sekä kolikko vuodelta 1803. Uusimmat haudat ovat todennäköisesti hautausmaan käyttöajan viimeisiltä vuosilta (kirjallisten lähteiden perusteella viimeinen hautaus tehty vuonna 1853).

Vanhimpien hautojen ikä jäi tuntemattomaksi. Runsas irtoluuaineisto hautojen täyttömaissa viittaa siihen, että vanhempia hautoja on rikkoontunut uudempien myötä. Osa tutkituista haudoista oli selkeästi toisten hautojen "leikkaamia", mutta niille voidaan määrittää vain suhteellinen stratigrafia tarkempien ajoittavien piirteiden puuttuessa. Luonnontieteellisiä ajoituksia haudoista ei toistaiseksi ole tehty.

KUVA 13. Haudat 12 ja 13 sekä edessä 11 ja 17. E-W, 30.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:43.

KUVA 14. Vauvanhauataläikkiä pohjamaassa. E-W, 26.11.2015, J. Haarala. RMK 27916:130.

Haudan 32 esineiden lisäksi muita löytöjä oli joidenkin kangasjäänteiden (haudat 7 ja 19) ohella muutamia. Haudassa 2 oli rautainen avain, haudassa 30 ristiriipus ja haudassa 19 tupakkarasia. Hautojen täyttömaasta on vain muutama vihreä pullolasin pala.

Kivirakenteet

Hautausmaan alueella oli kaksi suurista, yli metrisistä kivistä tehtyä kivirakennetta / kivirykelmää, jotka olivat 7 metrin päässä toisistaan itä-länsi-linjalla. Läntisempi kivikko (kivirakenne 1, R204) rikkoi muutamia hautoja, mutta sen yhteydessä ei pystytty havaitsemaan selkeää kaivantoa, jonka perusteella rakenteen voisi ajoittaa hautausmaata nuoremmaksi (kuten esimerkiksi valaisinpylvään perustukseksi tms.). Samoin läntistä kivikkoa (kivirakenne 2, R334) ympäröi ja sen väleissä oli sekoittunut hiekka, jota ei pystynyt erottamaan hautausmaan täyttöhiekkasta. Kivirakenne 2 oli eräiden hautojen päällä, mutta ei rikkonut alla olevia hautoja. Mahdollisesti kivirakenteet liittyvät jollain tavoin kirkkomaan käyttöaikaan. Kyse voi olla esimerkiksi hautamuistomerkkien perustuksista.

Hautaus toiminnan jälkeinen aika, 1850-1 ->

Suurin osa maakerroksista hautausmaan päältä kuorittiin pois koneellisesti, mutta hautausmaan käytön jälkeisiä, joskin hyvin sekalaisia kerroksia kaivettiin hieman 2-alueella (M202, M205). Sekoittuneesta yksiköstä M202 löytyi vuoden 1803 kolikko. Vanhaa kirkkoaitaa vasten kertynyt käyttökerros M312 puolestaan on todennäköisesti ajalta, jolloin hautoja ei ainakaan pohjoisimpaan reunaan ole tehty.

Toiminta vanhalla kirkkomaalla hautaamisen jälkeen on kirjallisten lähteidenkin valossa ollut melko vähäistä, joten kovin poikkeuksellisia kerrostumia paikalta ei ollut odotettavissakaan. Hautausmaakäytön jälkeen kirkkomaan on pysynyt puistoalueena. Sitä on maisemoitu 1800-luvun lopulla. Ja jossain välissä vanha kirkkoaita on siirretty nykyiselle paikalleen. Koska kirkkoaidan vierustaa ei turvallisuussyistä kaivettu, ei uuden kirkkoaidan rakennusvaiheista ole arkeologisia havaintoja.

KUVA 15. Isot kivet R334. N-S, 11.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:74.

Tie

Vanhan kirkkoaidan ulkopuolella havaittiin useita tiiviitä hiekkakerroksia (M316, M319, M321, M361, M304?, M315?), joiden raja (L369) seurasi kirkkoaitaa noin metrin etäisyydellä. Olemuksensa ja suuntansa perusteella nämä kerrokset tulkittiin tieksi. Stratigrafisesti nyt havaittu tielinja vaikuttaa melko uudelta. Se lienee tehty kun kirkkoaita on ollut jo pidemmän aikaa käytössä sillä tien kerrokset vaikuttavat olevan kirkkoaidan viereen kertynyttä käyttökerrosta (M303) tuoreempia ja sitä vasten kertyneitä.

Löytömateriaali tiekerroksista oli vähäistä, pääosin uudehkoa lasitavaraa. Poikkeuksena löytömateriaaliin on kivisavipala todennäköisesti 1500-luvun kölniläisestä astiasta, joka kuitenkin on stratigrafisesti selkeästi nuoremasta kerroksesta (M315).

Oja

Kirkkoaidan ulkopuolella, aidan ja tien välissä dokumentoitiin savisella soralla (M302) täytettyä ojaa (L314). Stratigrafisesti voidaan määrittää vain se, että se on käyttökerrosta M303 nuorempi, tarkkaa stratigrafista suhdetta esimerkiksi tielinjaan ei havaittu. On mahdollista, että oja liittyy tien käyttöaikaan. Ojan täyttömaan löydöt ovat pääosin uudehkon oloista lasitavaraa.

Paalut ja kuopat

Kaivausalueella havaittiin edellä mainittujen ilmiöiden lisäksi joukko erilaisia kuoppia, jotka stratigrafiansa perusteella vaikuttavat melko nuorilta. Joissain tapauksissa stratigrafia on hieman epäselvä. Neljä näistä kuopista muodostavat paalunsijoja. Lisäksi dokumentoitiin yksi kuoppa, jonka tarkoitus jäi epäselväksi.

Paalu 1 (M322-L323-R234) on stratigrafisesti nuorempi kuin oja, ja myös paalukuopan täyttömaan metallilankojen perusteella kyse on 1900-luvulle ajoitettavasta rakenteesta. Kuoppa oli lähes metrin syvyinen ja siinä ollut puupaalu noin 15 cm paksu.

KUVA 16. Hanna Henttinen kaivaa tiekerrosta M319 maayksikön M321 päältä, auranjäljet pohjamaassa loppuvat tieleikkaukseen. S-N, 6.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:57.

KUVA 17. Oja L314 pohjassa, kivet R311 kirkkoaitaa SE-NW, 4.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:52.

KUVA 18. Paalunsijan (kivet R354) kuoppa L356 pohjassa. W-E, 24.11.2015, J. Haarala. RMK 27916:120.

Paalu 3:n kuoppa (R354-L355-M356) on mitoiltaan ja olemukseltaan hyvin samankaltainen kuin paalu 1. Se on aivan paalu 1:n kuopan vieressä, lähestulkoon siinä kiinni, joten on todennäköistä, että ne eivät kuitenkaan ole täysin samanaikaiset. Täyttömaan löytönä on vihreä pullolasin pala.

Paalu 2 (L347-M348-R351) on pienempi paalunsija keskellä hautausmaa-alueetta ja hautamaiden sekoittuneisuudesta johtuen sen stratigrafia sekä myös käyttötarkoitus ovat epäselvät. Kyse voi olla esimerkiksi puisen ristin perustuskuopasta.

Paalu 4 (L357-M358-R359) on myöskin pienehkö paalunsija ja se sijaitsee kirkkoaidan portinpielien välissä keskellä, mutta ei kuitenkaan samassa linjassa, vaan enemmän kirkkomaan puolella. Stratigrafiansa perusteella se ajoittuu johonkin väliin kirkkomaan käyttöajalle. Paalu 4 voi myös olla hautaristin perustus, jolloin se liittyy johonkin vauvojen haudoista.

Kuoppa 1 (M338-L339) on kirkkoaidan purkuvaiheen jälkeen aidan portinpielien väliin tuntemattomasta syystä tehty pieni soratäytteinen kuoppa.

Kirkkoaidan purku (1900-l?)

Kirkkoaidan kivien siirron jälkeen syntyneet kolot ja kuopanteet on täyttyneet tai täytetty sekalaisella maalla (M309, M310, M328). Löydöt näistä yksiköistä ovat pääosin 1800-luvun tai sitä nuorempaa lasia. Poikkeuksena yksiköstä M328 on lisäksi samaa kölniläistä kivisavikeramiikkaa (1500-l) kuin yksiköistä M315. Muita selkeitä kirkkoaidan purun jälkeisiä vaiheita ei kaivettu arkeologisesti.

Pintamaakerrokset ja kaapelikaivannot (1900-l)

Modernit pintakerrokset sekä todennäköisesti joitain kerroksia hautausmaan ja kirkkoaidan purun jälkeisiltä ajoilta kuorittiin kaivinkoneella (M201, M301). Samoin kaivausvaiheessa todettiin, että osa modernin Vanhankirkonkadun pohjustuskerroksista saattoikin olla vanhemman, kapeamman tielinjan pintakerroksia.

1900-luvun toimintaan liittyvät kaksi kaapelikaivantoa. Näistä eteläisempi (kaapeli 1), osui kaivausalueelle 2 jatkuen jalkakäytävän alle, toistaiseksi tutkimattomalle alueelle. Pohjoisempi kaapeli (kaapeli 2) toimi 3-alueen etelärajana ja se liittyi alueen katuvalaistukseen (kaapelissa oli jännite). Kumpikin kaapelikaivanto oli melko matalassa kuopassa, eivätkä ne ole oleellisesti rikkoneet esimerkiksi hautoja, joskin ne ulottuvat sekoittuneeseen hautojen täyttökerrokseen.

4.3. TARKEMMAT HAVAINNOT HAUDOISTA

Yleistä

Kirkkomaalta tutkittiin yhteensä 64 hautaa. Haudaksi on laskettu anatomisesti oikeassa järjestyksessä olevat luut, joista suurimpaan osaan voidaan liittää myös jäänteitä arkusta.

Poikkeuksena edellä mainitusta, kolme hautahavaintoa on selkeitä hautakuoppia, joista ei kuitenkaan tavattu luuaineista. Pääosa haudoista oli ehjiä mutta osa haudoista on rikkoontunut myöhempien hautojen kaivuun yhteydessä. Paikallaan olevien hautojen lisäksi hautausmaan täyttömaasta otettiin talteen runsaasti ns. irtoluita, jotka ovat peräisin hautaus toiminnan rikkomista aikaisemmista hautauksista.

Kokonaan tutkituista haudoista lapsia ja täysikasvuisia on 26, vauvoja 25. 10 hautaa tutkittiin vain osittain, käsittäen pääsääntöisesti jalkojen luut maksimissaan lantioon asti. Osittain kaivetut vainajat vaikuttivat kaikki täysikasvuisilta. Kaivauksen aikana tehtiin periaatepäätös siitä, että vuoden 2015 kaivausalueen ulkopuolelle jatkuvia hautoja ei kaiveta kokonaisuudessaan esiin, vaan vainajan loppuosat jätetään seuraavalle kenttäkaudelle.

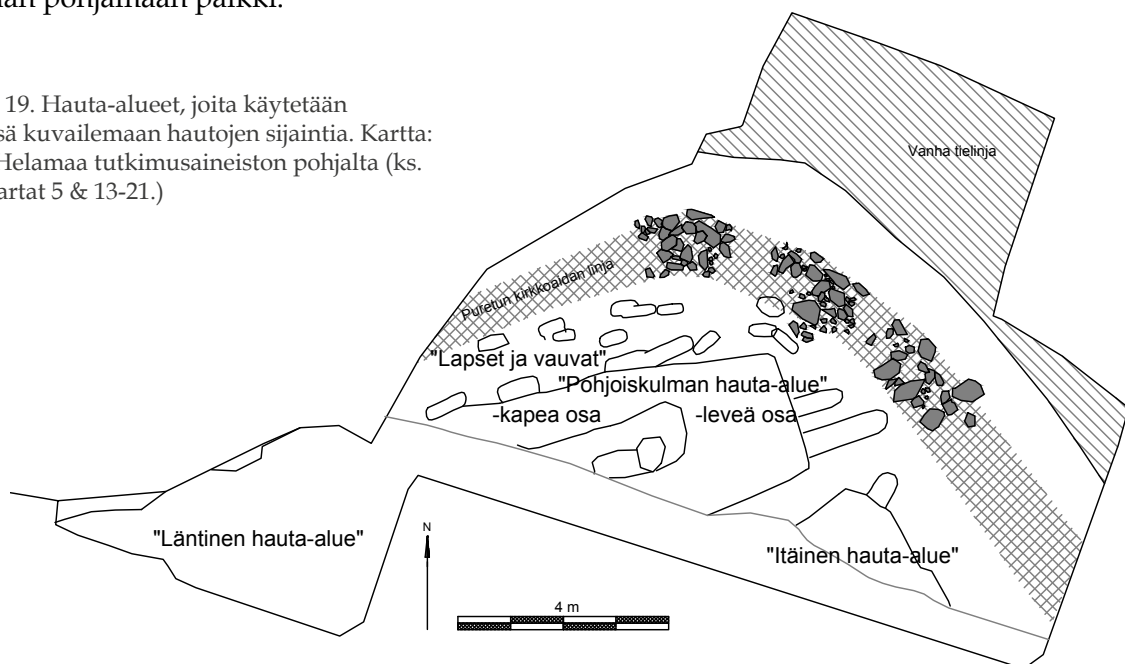
Luurankojen luiden kunto vaihteli lähes täysin maastuneesta hyvin säilyneisiin. Keskimäärin vainajista oli säilynyt pääkallo, raajojen putkiluut sekä vaihteleva määrä kämmen- ja jalkapöydän luita. Lantion, kylkiluiden, nikamien ym. kunto ja säilyneisyys vaihteli voimakkaasti. Huonommillaan vainajasta havaittiin vain yhden tai kahden luun fragmentit, parhaimmillaan luut olivat lähes jokaista luuta myöten säilyneet.

Hautojen sijainnin kuvailua varten kaivetut hauta-alueet on jaettu viiteen tekniseen kokonaisuuteen.

"Läntinen hauta-alue" käsittää haudat, jotka on tutkittu 2-alueella. "Pohjoiskulman hauta-alue" 3-alueen keskellä on jaettu kahteen: kapeaan ja leveään osaan. Näistä kapea osa on läntisempi ja on käytännössä yhden haudan levyinen mutta useamman haudan pituinen alue. Pohjoiskulman leveämpi hauta-alue on yhteydessä kapeaan osaan, mutta siinä kuopan leveys käsittää useamman haudan. Läntisen ja pohjoiskulman alueiden todellinen yhteys on epäselvä, sillä väliin jää pieni kaivamaton kaistale.

Pohjoiskulman suuren (kapean ja leveän) hauta-alueen pohjoispuolella on täysikasvuisista haudoista erillään oleva "lasten ja vauvojen hauta-alue", joka sijoittuu suuren hauta-alueen ja kirkkoaidan väliin. 3-alueen kaakkoiskulmassa on "itäinen hauta-alue", jonka erottaa pohjoisesta alueesta puhtaan pohjamaan palkki.

KUVA 19. Hauta-alueet, joita käytetään tekstissä kuvailemaan hautojen sijaintia. Kartta: Maija Helamaa tutkimusaineiston pohjalta (ks. esim kartat 5 & 13-21.)

”Hauta 1”. Irtoluiden keskittymä

Haudan 7 arkun kannen päällä oli runsaasti irtoluita, samoin kuin arkun vieressä ja osittain sen alla arkun pohjoispuolella. Päällä olleet luut voidaan katsoa laitettuna arkun päälle haudan 7 täyttömaahan. Vieressä ja alla olevat luut voivat olla laitettuna haudan 7 kuoppaan, mutta voivat olla myös hautaa 7 vanhempi irtoluukasa. Luut olivat pitkälti raajojen pitkiä luita, joukossa myös yksi kallo. Samalla alueella syvemmällä dokumentoitiin lisää irtoluita (”haudat” 14 ja 16). Joko aikaisempien hautojen (hautoja 2, 7, 12 ja 13) lukumäärä on tällä kohtaa ollut suuri tai mahdollisesti paikalla on ollut luukuoppa, jonka kohdalle ehjät hautaukset on myöhemmin tehty.

Hauta 2. Oikeaa kättä sekä reisi ja arkkupuuta. Hauta muuten leikkaantunut.

Hauta 2 on läntisen hauta-alueen (kaivausalue 2) pohjoisreunassa, todennäköisesti koko hautausmaan reunimmaisissa hautauksissa. Sen luita ja arkkua tuli esiin valvonnassa profiilia puhdistettaessa.

Haudan suunta WSW-ENE

Arkku: Arkun pohjalautaa on jonkin verran jäljellä luiden alla. Kokonaisuuden jäljellä olevan mitat noin 70 x 15 cm.

Luuranko: Anatomisesti paikoillaan oleva vasen reisi ja sen päällä olevat vasemman käden sormet sekä kyynär- ja värttinäluut. Vasemman jalan sääri- ja pohjeluu sekä osa jalan luista otettiin talteen, kun kaivinkoneen kaivaman kaivannon profiilia puhdistettiin luiden tullessa valvonnassa esiin.

Stratigrafia: Hauta 12 leikkaa hautaa 2. Todennäköisesti hauta 15 leikkaa myös (tai irtoluukuoppa ”hauta 14”). Myös irtoluut ”hauta 1” on haudan 2 yläpuolella.

Löydöt: Arkun pohjalla, vasemman reisiluun ja sormien vieressä oli rautainen avain.

KUVA 20. Hauta 2, vieressä hahmottuu hauta 12:n arkku. N-S, 28.10.2015, M. Helamaa. RMK27916:31.

Hauta 3. Täysikasvuisen vainajan alaruumis arkussa. Yläosa leikkaantunut.

Haudat 3, 11 ja 17 muodostavat rivin läntisen hauta-alueen (2-alue) keskivaiheille, hautojen 8a-10 länsipuolelle. Hauta 3 on niistä pohjoisin. Hauta 3:n arkku havaittiin valvonnan aikana syntyneessä profiilissa.

Haudan suunta WSW-ENE.

Arkku: pitkälle maatunutta puuta, havaittu noin 120 cm pituudelta. Arkku vainajineen katkeaa vainajan kyynärpäiden korkeudella. Jalkopäädystä useita nauvoja, nauvoja myös vasemmalla sivulla lantion kohdalla. Arkun leveys lantion kohdalla 46 cm, päädystä noin 21 cm.

Luuranko: katkeaa arkun kanssa kyynärpäiden kohdalta. Alaselän nikamat ja lantio pitkälle maatunut. Vainajan kämmenet lantiolla päällekkäin siten että vasemman käden sormet ovat oikealla ranteella ja oikea käsi alempana häpyluun päällä. Reisi- ja sääriluut melko hyväkuntoiset, jalkojen luista osa säilyneenä.

Stratigrafia: Jokin hauta (mahdollisesti hauta 15) katkaisee haudan 3. Mahdollisesti samanaikainen kuin haudat 11 ja 17. Mahdollisesti samaa aikatasoa kuin haudat 8a ja 8b (samalla syvyydellä, rinnakkain).

Hauta 4. Kooltaan täysikasvuinen vainaja arkussa.

Hauta 4 on lähestulkoon keskellä 2-aluetta (läntinen hauta-alue). Sen eteläpuolella on kaistale koskematonta maata sekä toistaiseksi tutkimatonta kirkkomaata (mm. haudat 5 ja 6). Hauta 7 on haudan 4 luoteispuolella.

Haudan suunta WSW-ENE.

Arkku: Arkun havaittu pituus n. 170 cm, leveys pääpuolella n. 43 cm ja jalkopäässä 20 cm. Arkkupuuta ei täysin maatonut, jäljellä myös reunoja, jotka maatuessaan levistyneet. Reunojen havaittu korkeus paikoin 20-25 cm. Ei nauvoja.

Luuranko: Melko hyväkuntoinen. Kallo hieman rikki. Käsivarret kylkien myötäisesti, oikea kämmen reiden sivulla, vasen reiden päällä. Kallo, raajojen luut, lantio, häntäluu sekä osa nikamista hyvin säilyneitä. Kylkiluut sekä kämmenien / jalkaterien luut pidemmälle maatuineet, samoin osa nikamista. Luiden yhteydessä kasvoi juuria, joiden kohdalla luuaines oli voimakkaammin rikkoutunutta tai maatonutta.

Stratigrafia: Hauta 4 on 2-alueen uusimpia hautauksia, sen kuopan täyttömaa (M209) erottui muusta hautamaasta (M210). Sen alla ovat haudat 11 ja 17. Hauta 7 on hauta 4:n lähellä suurinpiirtein samalla syvyydellä.

Haudat 5 ja 6

Hautahavainnot (luuta ja puuta) 2-alueen eteläosissa, vuonna 2015 kaivamatta jääneellä alueella.

Hauta 7. Kooltaan täysikasvuinen vainaja arkussa. Vainajalla sahattu kallo.

Hauta 7 on läntisen hauta-alueen (2-alue) länsiosassa ”yksinään” (ei vierekkäisiä hautauksia). Sen pohjoispuolella on ”hauta 1” :n irtoluita ja eteläpuolella kaivausalueen raja (nykyistä kirkkoaitaa tukeva maaprofiili).

Haudan suunta WSW-ENE.

Arkku: Arkun pituus noin 170-175 cm. Puuaines melko pitkälle maatonutta. Reunat maatuessaan levistyneet, joten arkun muoto on epäselvä, kuitenkin jalkopäähän kapeneva. Vasenta arkun reunaa säilynyt paikoin noin 20 cm korkeudelta. Kansi mahdollisesti kahdesta leveästä laudasta.

Luuranko: Melko hyväkuntoinen. Kallo on sahattu kahteen osaan ja irtonainen osa (päälaki) on kallon vieressä arkun luoteiskulmassa. Käsivarret kylkien myötäisesti, oikea kämmen reiden päällä, vasen reiden sivulla. Raajojen pitkät luut ovat kallon ohella parhaiten säilyneet. Kämmen- ja jal-

KUVA 21. Hauta 4, ylävartalo. NW-SE, 26.10.2015, M. Helamaa. RMK 27916:26.

KUVA 22. Hauta 7, sahattu kallo. N-S, 23.10.2015, M. Helamaa. RMK 27916:22.

kaluut vain osittain säilyneet. Lavat, lantio ja nikamat osin maatuneet, kylkiluut maatuneet lähes kokonaan.

Stratigrafia: Hauta 7 on 2-alueen uusimpia hautauksia, sen alla on haudat 12 ja 13 sekä 15. Mahdollisesti melko samanaikainen haudan 4 kanssa, sillä ovat lähes samalla syvyydellä toisiaan rikkomatta. Haudan päällä sekä arkun vieressä ja osittain sen alla on runsaasti irtoluita (ks. "hauta 1")

Löydöt: Vainajan kallon alla on säilynyt kankaita pienellä alalla (n. 3 x 3 cm). Kankaita on neljässä kerroksessa, villapalttinaa ja -toimikasta. Kankaiden välissä, kiinni yhdessä kankaista on pieni vaa-tehaan lenkki.

Hauta 8a. Lapsen littaantunut kallo ja huonokuntoista arkkua.

Haudat 8a, 8b, 9 ja 10 muodostavat rivistön läntisen hauta-alueen (alue 2) itäreunalla. Hauta 8a on näistä pohjoisin.

Haudan suunta WSW-ENE.

Arkku: Pitkälti maatunutta arkkupuuta, koko ja muoto hahmottuvat lähinnä naulojen paikoilla. Hautojen 8a ja 8b arkkuja ei paikoin pystynyt erottamaan toisistaan, niiden maatunut puu oli yhtenäistä massaa. Samoin reuna haudan 9 arkun kanssa sulautuu yhteen. Haudan päällä oli suuria kiviä (R204), ja hauta oli todennäköisesti kivistä johtuen huonokuntoinen. Arvioitu arkun pituus noin 1-1,1 metriä, leveys noin 25-30 cm.

Luuranko: Säilynyt lähinnä kallo, joka löydettyäessä littaantuneina palasina. Murskautuminen osittain mahdollisesti päällä olevien kiven (R204) aiheuttamaa, mutta kallo todennäköisesti ei ollut vielä kokonaan luutunut. Kaivettaessa havaittu muutamia yläruumiin luiden värjäytyymiä, mutta niitä ei saanut selkeästi esiin tai nostettua.

Stratigrafia: Hauta 8a on samanaikainen haudan 8b kanssa. Haudan 9 arkku hieman 8a:n arkun päällä (ei täyttömaata välissä). Samalla korkeudella haudan 3 kanssa, joskaan näillä kahdella ei kontaktia (ks. hauta 8b). Suuret kivet ovat R204 haudan päällä sitä leikaten.

Hauta 8b. Lapsen huonokuntoisia luita pitkälle maatu-neessa arkussa.

Haudat 8a, 8b, 9 ja 10 muodostavat rivistön alueen 2 (läntinen hauta-alue) itäreunalla. Hauta 8b haudan 8a vieressä eteläpuolella.

Haudan suunta WSW-ENE.

Arkku: Samanlainen kuin hauta 8a. (Mahdollisesti samankokoiset, identtiset arkut.) Pitkälti maatunutta arkkupuuta, koko ja muoto hahmottuu lähinnä naulojen paikoilla. Hautojen 8a ja 8b arkkujen rajoja ei paikoin pystynyt erottamaan toisistaan. Arkun mitat ovat naulojen perusteella 1 x 0,25 metriä.

Luuranko: Littaantunut huonokuntoinen kallo, sekä joi-tain pitkälti maatuneita raajojen luita. Kylkiluita erottui värjäymänä maassa. Haudan huono kunto selittynee osittain päällä olleilla suurilla kivillä (R204), kallon kuntoon toisaalta myös sen luutumisaste.

Stratigrafia: Hauta 8b on samanaikainen haudan 8a kanssa. Samalla korkeudella haudan 3 kanssa, näiden

KUVA 23. Haudat 8a (vas.) ja 8b (oik.). NE-SW, 28.10.2015, M. Helamaa. RMK 27916:33.

välinen sijainti voi viitata siihen, että jos laitettu maahan eri aikaan, niin toisen arkku on kuitenkin tullut vastaan ehjänä. Suuret kivet R204 haudan päällä hieman sitä leikaten. Haudat 9 ja 10 mahdollisesti samanaikaisia tai uudempia.

Hauta 9. Kallo ja yläruumiin pitkälle maatuneita luita arkussa, jota L214 leikkaa.

Haudat 8a, 8b, 9 ja 10 muodostavat rivistön läntisen hauta-alueen (alue 2) itäreunalla. Hauta 9 on haudan 8b ja 10 välissä.

Haudan suunta WSW-ENE.

Arkku: Vain pääpääty säilynyt noin 60 cm matkalla, isojen kivien R204 kuoppa L214 leikkaa loput. Puuta jonkin verran säilyneenä, päädyssä myös runsaasti nauloja. Arkun päädyn leveys naulojen perusteella noin 35 cm.

Luuranko: Kallo hieman rikki mutta melko hyväkuntoinen. Vasen olkaluu säilynyt samoin muutama oikean puolen kylkiluu. Osa kylkiluista sekä nikamia hahmottui kaivettaessa värjäymänä maassa.

Stratigrafia: Samanaikainen haudan 10 kanssa. Hauta 9:n arkku on hieman haudan 8b arkun reunan päällä.

Hauta 10. Kallo huonokuntoisessa arkussa, jonka L214 leikkaa.

Haudat 8a, 8b, 9 ja 10 muodostavat rivistön 2-alueen (läntinen hauta-alue) itäreunalla. Hauta 10 näistä eteläisin.

Haudan suunta WSW-ENE.

KUVA 24. Haudat 10 (vasemmalla) ja 9 (oikealla), kallot. E-W, 27.10.2015, M.Helamaa. RMK 27916:29.

Arkku: Vain pääpuoli arkusta / vainajasta säilynyt. Arkkua noin 30 cm matkalta, kunnes leikkaantuu R204:n kivien kuoppaan L214. Puu lähestulkoon maatunut, nauloja arkun eteläkulmassa.

Luuranko: Vain kallo säilynyt, se on melko hyvässä kunnossa.

Stratigrafia: Hauta 10 on samanaikainen haudan 9 kanssa. Todennäköisesti melko samaa aikatasoa myös hautojen 3, 11 ja 17 kanssa. Haudat 11 ja 17 samalla syvyydellä, saman suuntaiset ja arkkujen päätyjen (10 ja 11) välissä tilaa noin 10 cm.

Hauta 11. Nuori vainaja pitkälle maatuneessa arkussa.

Haudat 3, 11 ja 17 muodostavat rivin läntisen hauta-alueen keskivaiheille, hautojen 8a-10 länsipuolelle. Hauta 11 on niistä keskimäinen.

Haudan suunta WSW-ENE.

Arkku: Pitkälle maatunut arkku, erityisesti jalkopää lähes kadonnut. Pääpuolelta vasen sivu osittain leikkaantunut. Pääpäädyssä muutama naula, samoin sivuilla lantion kohdalla. Arkun pituus noin 145 cm, leveys lantion kohdalla naulojen perusteella noin 40 cm, jalkojen pääty noin 20 cm.

Luuranko: Jalkojen pitkät luut säilyneet parhaiten, lantiosta lapoihin luuaines maatunut siten että sen havaitsi kaivettaessa mutta luuta ei pystynyt nostamaan. Kätet aseteltu vatsan päälle. Kallo

puuttuu, se on mahdollisesti leikkaantunut kuten arkkukin (ja hauta 3). Reisi- ja sääriluiden epifyysit eivät täysin luutuneet.

Stratigrafia: todennäköisesti samanaikainen haudan 3 ja 17 kanssa. Hauta 15 (tai joku sitä varhaisempi) leikkaa. Hauta 4 on haudan 11 päällä. Suurinpiirtein samalla tasolla hautojen 8a-10 kanssa.

Hauta 12. Kooltaan täysikasvuinen vainaja arkussa.

Hauta 12 on 2-alueen (läntinen alue) läntisin hauta, sen eteläpuolella on hauta 13. Haudan 12 pohjoispuolella on koskematonta pohjamaata. "Hauta 1":n irtoluita on haudan 12 yläpuolella.

Haudan suunta lähes W-E.

Arkku: Puuaines melko lailla maatunutta, erottui tummentumana, luiden kohdalla paremmin säilynyttä. Ei nauloja. Pituus arviolta noin 200 cm, leveys keksikohdasta noin 50 cm, jalkopääty noin 35 cm (selkeästi leveämpi kuin monet muut).

Luuranko: Lähes kokonaan säilynyt. Luu pidemmälle maatunut niillä kohdin jossa arkkupuu paremmin säilynyt. Oikea olkaluu, sekä saman käden varttinä- ja kyynärluiden toinen pää huonokuntoinen. Kallon oikea puoli rikkoontunut / maatunut. Kallo "katsoo" etelään. Osa kylkiluista hyväkuntoisia, osa niistä hajonneita. Myös lantio osittain maatunut. Vainajan kädet vatsan päällä siten että vasemman käden sormet ovat oikean käden varttinä- ja kyynärluun päällä, vasemman käden sormet osin lantion ja reiden päällä. Jalkaluut (varpaat) vain osittain säilyneet. Vainajan kaksi nikamaa ovat luutuneet yhteen.

Stratigrafia: Mahdollisesti samanaikainen haudan 13 kanssa. Haudan 7 alla. Rikkonut haudan 2.

Hauta 13. Täysikasvuisen (?) vainajan luut huonokuntoisessa arkussa. Kaivettu esiin lantiosta alaspäin.

Hauta 13 on läntisen hauta-alueen (2-alue) länsipäässä haudan 12 vierellä sen eteläpuolella.

Haudan suunta lähes W-E.

KUVA 25. Haudat 12 (kokonainen) ja 13 (jalat) nykyisen kirkkoaidan edustalla. N-S, 30.10.2015, M. Helamaa. RMK 27916:46

Arkku: Kaivettu esiin noin 90 cm matkalta, loput haudasta jatkuu nykyisen kirkkoaidan alle. Puuaines pitkälle maatunutta. Arkku hieman jalkopäähän kapeneva, leveys päädyssä noin 25 cm.

Luuranko: Hyväkuntoiset luut. Kaivettu esiin ja nostettu vain reisistä alaspäin. Kädet kylkien sivuilla siten että sormet ovat reisien päällä.

Stratigrafia: Todennäköisesti samanaikainen haudan 12 kanssa. Hauta 7 on haudan 13 päällä.

"Hauta 14". Irtoluita, mahdollisesti arkussa tai muussa puulaatikossa.

Kallon paloja sekä raajojen putkiluita. Luiden ympärillä paikoin mahdollisia puujäänteitä, jotka saman suuntaisia kuin alueen arkut, tältä kohtaa ei kuitenkaan havaittu selkeää arkkua eikä anatomisesti paikoillaan olevia luita. Luut ovat haudan 15 eteläpuolella, hieman sitä alemmalla tasolla ja haudan 11 länsipuolella myös hautaa 3 alempana. On mahdollista, että haudan 15 kuoppaan on laitettu luita (ks. "hauta 16") mutta toisaalta paikalla voi olla myös suurempi luukuoppa (irtoluu-keskittymät "haudat" 1, 14 ja 16 ovat tässä melko lähekkäin), johon on myöhemmin tehty kokonaisia hautauksia

Hauta 15. Säät ja jalkaterän luita.

Hauta 15 on läntisen hauta-alueen (alue 2) keskivaiheilla hautarivistön 3,11,17 länsipuolella ja hautojen 12 ja 13 itäpuolella.

Haudan suunta SW-NE.

Arkusta ei kaivettaessa havaittu merkkejä.

Luuranko: Säilyneenä vain pohje- ja sääriluut sekä osa jalkojen luista anatomisesti paikoillaan. Loppu luurangosta leikkaantunut pois (Hauta 12).

Stratigrafia: Hauta 15 leikkaa mahdollisesti haudat 3 ja 11. Nämä haudat on voinut tuhota tosin myös jokin hautaa 15 aikaisempi hauta. Haudan 15 ympärillä, todennäköisesti sen kuopassa oli runsaasti irtoluita (ks. "hauta 16"). Hauta 7 on haudan 15 yläpuolella.

"Hauta 16". Irtoluiden keskittymä haudan 15 ympärillä läntisellä hauta-alueella

Muun muassa kaksi pääkalloa. Luut sijaitsevat mahdollisesti haudan 15 kuopassa, joka mahdollisesti leikkaa hautoja 3 ja 11. Osa luista mahdollisesti näistä haudoista peräisin.

Hauta 17. Hyvin pitkälle hajonnutta arkkupuuta sekä muutama häivähdys luusta.

Haudat 3, 11 ja 17 muodostavat rivin 2-alueen keskivaiheille, hautojen 8a-10 länsipuolelle. Hauta 17 on niistä eteläisin. Haudan 17 eteläpuolella havaittu pieni kaistale koskematonta maata, jonka toisella puolella alkaa taas toiset hautakuopat (mm. haudat 5 ja 6, tätä 2-alueen eteläosaa ei tutkittu vuonna 2015).

Haudan suunta WSW-ENE.

Arkku: pitkälle maatunutta puuta, havaittu 125 cm matkalla. Ei ole täysin varmaa, ovatko havaitut päädyt alkuperäiset vai hieman maatuneet. Muutama naula, yksi pääpäädyssä kaksi kyljissä keskivaiheilla, todennäköisesti liittyy arkkuun. Keskiosan naulojen perusteella arkun leveys olisi noin 25 cm.

Luuranko: Arkkupuun pinnalla möhnäntynyttä luuta kolmessa kohdassa, sijainnin perusteella mahdollisesti vasenta olkaluuta ja oikeaa reittä sekä jalkaterää.

KUVA 26. Hauta 3 esillä (oik.), haudat 11 ja 17 osin esillä. NE-SW, 29.10.2015, M. Helamaa. RMK 27916:40

KUVA 27. Hauta 18. SE-NW, 19.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:102.

Stratigrafia: Hauta 4 on haudan 17 päällä, mikä osittain selittänee haudan 17 huonon kunnon. Mahdollisesti sama aikainen haudan 11 ja haudan 3 kanssa. Samalla syvyydellä kuin viereiset haudat 9 ja 10.

Hauta 18. Huonokuntoinen täysikasvuinen vainaja lähes maatuneessa arkussa. Jalat ja pää leikkaantuneet.

Hauta 18 on pohjoiskulman hauta-alueen kapean osan keskellä, hautojen 19 sekä 23 ja 47 välissä.

Haudan suunta WSW-ENE.

Arkku: Arkku hahmottuu tummina raitoina oikean olan vieressä sekä reisien / säärien molemmin puolin. Arkun reunoilla joitain nauloja, lisäksi pohjassa keskellä. Arkun leveys naulojen perusteella noin 35 cm, pituus ei ole mitattavissa.

Luuranko: huonokuntoinen, luut joko maatuneet tai rikkoontuneet. Vasen olka sekä osa kalloa puuttuu, kun hauta 23 rikkoo tätä hautaa. Sääret katkeavat nilkkojen yläpuolelta (hauta 19 leikkaa), eli jalkaterät puuttuvat. Kallo palasina, oikean puolen lapa+solisluu melko maatuneet. Kylkiluut pääosin maatuneet, vasen huonommassa kunnossa kuin oikea. Nikamat pitkälti maatuneet samoin lantio. Käden kylkien sivuilla siten että sormet ovat osin reisien päällä.

Stratigrafia: Haudat 19 ja 47 leikkaavat hautaa 18. Haudan 18 alla on hauta 26.

Hauta 19. Täysikasvuinen vainaja, jolla sahattu kallo.

Hauta 19 on pohjoiskulman kapean hauta-alueen koillisosassa, hautojen 18 ja 31 välissä.

Haudan suunta WSW-ENE.

Arkku: Melko hyväkuntoinen arkku. Kansi koostuu kahdesta laudasta. Arkun pituus noin 195, leveys n. 50 cm. Arkun oikeaa laitaa säilynyt noin 20 cm korkeudelta. Laidat ovat kallistuneet ulospäin. Jalkopää on todennäköisesti kapeampi kuin keskiosa.

Luuranko: Pääsääntöisesti melko hyväkuntoiset luut. Kylkiluut osin maatuneet, lapaluut säilyneet vain osittain. Vainajan kallosta on otsasta sahattu pala irti ja irtonainen pala on asetettu kallon oikealle puolelle. Lantio on melko ehjä. Vainajan käsivarret kylkien sivuilla siten, että vasen käsi on reiden vieressä, oikea käsi on lantion päällä. Jalat ovat todennäköisesti olleet arkun päätyä vasten melko ahtaalla - jalkapöydän / varpaiden luut ovat yhdessä kasassa.

Stratigrafia: Hauta 19 on uusimpia hautoja alueella. Sen kuopan täyttömaa erottui muusta pohjoiskulman hauta-alueen sekoittuneesta hautamaasta (M330). Hauta 19 leikkaa hautaa 18 sekä hautaa

KUVA 28. Hauta 19, sahattu kallo. SE-NW, 20.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:107.

KUVA 29. Hauta 19, metallirasia vasemman olkaluun alla. E-W, 26.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:108.

26, joka on haudan 19 alla. Hauta 19 on uudempi kuin hauta 31. Hauta 19 leikkaa todennäköisesti myös haudan 29.

Löydöt: Vainajan vasemman olkaluun alla, kylkiluiden päällä on pyöreä ja litteä kannellinen metallirasia. Sen sisällä on todennäköisesti tupakkaa. Metallin yhteydessä oli säilynyt myös kolme kerrosta kangasta, noin 5 x 5 cm paloina. Mahdollisesti tupakkarasia on voinut olla vainajan vaatteiden povitaskussa.

Hauta 20. Vauvan hauta syvässä kuopassa.

Hauta 20 on kirkkoaidan portin edustalla, lasten hauta-alueen itäosassa, haudan 31 pohjoispuolella. Alueen muihin vauvan hautoihin nähden haudan 20 kuoppa oli poikkeuksellisen syvä (noin 70 cm pohjamaan pinnasta).

Haudan suunta SW-NE.

Arkku: Ei selkeää havaintoa arkusta. Luiden yhteydessä tummentumaa, joka voi viitata arkkuun.

Luuranko: Huonokuntoinen vauvan luuranko. Kallo palasina ja osin maatunut. Hieman luuta säilyneenä todennäköisesti vasemmasta olkaluusta sekä jostain jalan putkiluusta. Oikean käsivarren luut todennäköisesti vatsan päällä. Nikamia havaittiin värjäymänä maassa samoin kuin jommankumman jalan jalkaterän luita.

Stratigrafia: Ei yhteyttä alueen muihin hautoihin. Kuoppa tuli esiin M337:ää kaivettaessa ja erottui selkeänä peltomaassa M317.

Hauta 21. Tyhjä vauvanhauta?

Tyhjä kuoppa, koon ja muodon perusteella mahdollisesti vauvan hauta, josta luut kokonaan maatuneet

Hauta 21 on erillään muista tutkituista haudoista, pohjoiskulman leveän hauta-alueen länsipuolella. Hautakuopan reunat sekoittuvat vieressä olevan paalun (paalu 2) kuoppaan.

Hauta 22. Tyhjä vauvanhauta?

Tyhjäkuoppa, koon ja muodon perusteella mahdollisesti vauvan hauta, josta luut kokonaan maatuneet. Hauta 22 on pohjoiskulman kapean hauta-alueen reunassa haudan 19 pohjoispuolella ja haudan 29 länsipuolella. Lasten hauta-alueeseen nähden sen keskiosan eteläreunassa.

Stratigrafia: Hauta 29 leikkaa hautaa 22. Mahdollisesti myös hauta 19 leikkaa hautaa 22.

Hauta 23. Täysikasvuisen vainajan jalat arkussa. Osa haudasta jäi kaivausalueen ulkopuolelle.

Hauta 23 on pohjoiskulman kapean hauta-alueen läntisin hauta. Hauta jatkuu kaapelilinjan eteläpuolelle, vain reisistä alaspäin on kaivettu esiin vuonna 2015.

Haudan suunta WSW-ENE.

Arkku: Hyväkuntoinen arkku, jota kaivettu esille noin 1 metrin verran. Hieman jalkopäähän kapea, leveys jaloissa noin 25 cm.

Luuranko: Hyväkuntoiset luut. Otettu esille ja nostettu reisistä alaspäin (lisäksi vasen käsi kyynärpästä alaspäin), lantiosta ylöspäin jäi kaivamattomalle alueelle. Ainakin vasen käsi on kyljen vierellä siten että sormet ovat reiden vieressä.

Stratigrafia: Hauta 23 on haudan 47 päällä. Jompikumpi tai molemmat haudoista leikkaa hautaa 18.

Hauta 24. Täysikasvuinen vainaja arkussa.

Hauta 24 on pohjoiskulman leveän hauta-alueen keskellä, suurten kivien R334 luoteispuolella.

Haudan suunta WSW-ENE.

Arkku: Arkkupuuta on hyväkuntoista, paikoin jopa kovaa. Arkun pituus noin 170 cm ja leveys pääpuolella 50 cm, jalkopäässä 40 cm. Laidat säilyneet 18 cm syvyisinä, alkuperäinen ehkä hieman korkeampi.

Luuranko: luut pääsääntöisesti melko huonokuntoisia. Nostossa osa luista rikkoontui myös siksi, että luuranko pääsi kastumaan kuoppaan valuneiden sadevesien takia. Kallo on rikkoontunut ja osin maatonut. Kylkiluut maatonut lähes kokonaan, muut luut osin olemassa, osin maatonut. Vainajan kädet on aseteltu vatsan päälle siten että vasen käsi on oikean alla. Oikean käden sormet ovat vasemman käden kyynärpäähän päällä, vasen kämmen kylkiluiden kohdalla. Jalkaterät hahmottuivat pääosin vain värjäytymänä tai pehmeänä luumassana.

Stratigrafia: Hauta 24 on hautojen 27 ja 28 yläpuolella.

KUVA 30. Hauta 24 (vasemmalla) ja 19 (oikealla), pieni kuoppa on haudan 20. NE-SW, 20.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:104.

Hauta 25. Käyttämätön hautanumero.

Hauta 26. Huonokuntoinen rikkonainen hauta, tod. näk. täysikasvuinen.

Hauta 26 on hautojen 18 ja 19 eteläpuolella pohjoiskulman kapealla hauta-alueella alueen 3 länsiosassa.

Haudan suunta WSW-ENE.

Arkku: Mahdollista arkun värjäymää havaittiin vainajan oikealla sivulla reisien ja säärien kohdalla.

Luuranko: erittäin pitkälle maatunut sekä osittain myöhäisempien hautojen rikkoma luuranko. Kallon luut ovat parhaiten säilyneet joskin nekin palasina. Oikeaa käsivartta sekä nikamia pehmeänä luumassana, oikeaa jalan putkiluuta hieman havaittuna. Vasen puoli vainajasta rikkoontunut hautojen 18 ja 19 takia.

Stratigrafia: Haudat 18 ja 19 ovat rikkoneet hautaa 26.

Hauta 27. Täysikasvuinen vainaja arkussa.

Hauta 27 on haudan 28 pohjoispuolella 3-alueen pohjoiskulman leveällä hauta-alueella.

Haudan suunta WSW-ENE.

Arkku: Arkkupuu melko hyväkuntoista, paikoin kovaa puuta. Pituus noin 185 cm, leveys pään kohdalla 40 cm, keskellä 35 ja jalkopäässä 25 cm. Arkun tekoon on käytetty runsaasti nauvoja (kaikkia ei ole piirretty hautapiirroksen).

Luuranko: Oikea puoli luurangosta paremmin säilynyt kuin vasen. Kallo on hieman rikki. Lavat ja oikean puolen kylkiluut pehmeää massaa, samoin kuin nikamat. Jalkojen pitkät luut säilyneet paremmin oikealla puolella, kummankin jalan varpaat osin säilyneet kasaan läshtëäneen arkunpäädyn puuaineksen seassa (ei näy kuvissa). Kädet ovat vainajan vatsan päällä siten että oikea käsi on

KUVA 31. Hauta 26. NW-SE, 23.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:113.

vasemman päällä. Oikean käden kämmen on maatunut, vasemman käden kämmen/ sormiluita on oikean olkaluun päällä.

Stratigrafia: Hauta 27 on haudan 24 alla ja haudan 31 päällä. Haudat 27 ja 28 ovat todennäköisesti samanaikaiset (aivan vierekkäin).

Hauta 28. Täysikasvuinen vainaja arkussa.

Hauta 28 on haudan 27 vieressä sen eteläpuolella 3-alueen pohjoiskulman leveässä hautakuopassa.

Haudan suunta WSW-ENE.

Arkku: Puuaines melko hyvin säilynyt. Valmistuksessa käytetty runsaasti nauvoja (kaikkia ei ole merkitty hautapiirrokseseen). Arkun pituus noin 170 cm, leveys pään kohdalla noin 40 cm, keskellä 35 cm ja jalkopäässä 20 cm.

Luuranko: Ylävartalosta vain vasemman puolen luut säilyneet, oikea puoli maatunut lähes kokonaan. Kallo, käsivarsi sekä kylkiluita säilyneenä. Lantio pitkälti maatunut. Jalkojen putkiluiden keksiosat säilyneet ja päädyt maatuneet. Varpaat osin säilyneet kasaan lāsāhtäneen arkunpäädyn puuaineksen seassa (ei näy kuvissa). Vainajan käsivarret ovat vatsan päällä siten että oikea kämmen on vasemman kyynärpäähän kohdalla lantion päällä ja vasen kämmen todennäköisesti oikean olkaluun päällä.

Stratigrafia: Hauta 28 on samanaikainen haudan 27 kanssa. Ne ovat vierekkäin haudan 24 alla ja hautojen 30 ja 44 päällä.

Hauta 29. Lapsi / nuori omassa kuopassaan.

Hauta 29 on omassa erillisessä kuopassaan haudan 19 pohjoispuolella. Pohjoiskulman suuren hauta-alueen ja vauvakuoppien välissä. Haudan 29 itäpuolella on hauta 20 ja länsipuolella hauta 22.

Haudan suunta WSW-ENE.

KUVA 32. Haudat 27 ja 28. NE-SW, 24.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:118.

Arkku: Hieman suoraviivaista tummentumaa maassa oikean säären tuntumassa voisi viitata siihen, että vainaja on ollut arkussa.

Luuranko: huonokuntoinen. Kallo luuaineksena parhaassa kunnossa ja sekin palasina. Vasen käsi pehmeänä massana, kyynär- ja varttinäluu vatsan päälle taitettuna. Lantiosta osa luuaineksesta pehmeänä massana, osin kovempina luuna. Jalkojen pitkät luut kiinteää luuta, mutta luut päistään rikkoontunut pieniksi palasiksi. Jalkaterät pitkälti maatuneet. Kokonsa ja luiden luutumisasteen perusteella lapsi / nuori.

Stratigrafia: Hauta 19 leikkaa todennäköisesti hautaa 29. Stratigrafia haudan 22 kanssa epäselvä.

Hauta 30. Täysikasvuinen vainaja, jonka jalkojen ja käsien asento muista poikkeava.

Hauta 30 on pohjoiskulman leveässä hautakuopassa haudan 31 eteläpuolella hautojen 24, 27, 28, 30 ja 44 muodostamassa rykelmässä.

Haudan suunta WSW-ENE.

Arkku: Vainajalla on ollut arkku, joskin kaivettaessa siitä oli jäljellä vain lähinnä tummentumaa vainajan alla. Mahdollinen kansipuu on voinut sekaantua haudan 28 arkkupuun kanssa. Oikean olkaluun alta löytyneen metallilöydön yhteydessä oli säilynyt tuohi/ muuta punosta, joka voi olla on peräisin jonkinlaisesta arkun pohjalla olleesta pehmusteesta.

Luuranko: Luut hyväkuntoisia. Ainoastaan vasemman puolen olkapään/lavan seutu sekä samalta puolelta alimmat kylkiluut ja osa lantiosta ovat pääosin maatuneet. Vainajan suorat jalat ovat ristissä siten että oikean jalan sääri on vasemman säären päällä. Myös jalkapöydän ja varpaiden luut olivat hyvin säilyneet, mutta ne eivät näy valokuvissa / hautapiirroksessa, niiden päälle romahtaneen profiilin takia. Romahtanutta maata luurangon päältä kaivettaessa jalkojen luut nostettiin talteen ennen dokumentointia. Vainajan kädet on aseteltu siten, että oikea kämmen on lantion päällä ja vasen puolestaan rinnalla, suurinpiirtein rintalastan korkeudella.

Stratigrafia: Hauta 30 on hautojen 27 ja 28 alla ja haudan 44 päällä. Pällekkäin olevien hautojen välissä on paikoin hyvin vähän, jos ollenkaan maata.

Löydöt: Vainajan oikean olkaluun alla oli ristiriipus, lyijyä tai tinaa, jossa mahdollisesti sinistä emalikoristelua. Todennäköisesti venäläinen.

Hauta 31. Täysikasvuinen vainaja arkussa.

Hauta 31 on pohjoiskulman leveän hautakuopan haudoista pohjoisin, hieman erillään esimerkiksi haudasta 27. Hauta 31 on haudan 19 itäpuolella ja haudan 22 eteläpuolella.

KUVA 33. Hauta 29. NW-SE, 24.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:117.

KUVA 34. Hauta 30. NW-SE, 27.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:118.

Haudan suunta on WSW-ENE, kuitenkin hyvin lähellä W-E-suuntaa.

Arkku: Arkun puuaines oli melko hyväkuntoista, joskin arkun muoto on hieman levinnyt. Arkun vasenta laitaa on säilynyt todennäköisesti koko korkeudelta, noin 25 cm. Arkun pituus noin 195 ja leveys kauttaaltaan noin 35–40 cm, arkku ei siis ole selkeästi jalkopäähän kapenevaa mallia.

Luuranko: Luut ovat hyvin säilyneet. Ainoastaan vasemman puolisko olasta lantion yläosaan on pehmennyt tai kokonaan maatunut. Vastaavasti lantion vasen puoli on hyvinkin ehjänä säilynyt. Vainajan kädet on aseteltu ylös rinnalle siten, että kämmenet ovat päällekkäin (?) solisluiden alapuolella.

Stratigrafia: hauta 31 on osittain haudan 19 alla. Selkeää suhdetta etelämpänä oleviin hautoihin 24, 27, 28, 30, 32 ja 44 ei ole. Näiden kaikkien hautakuoppa ja täyttömaat kuitenkin vaikuttivat suurinpiirtein samalta. Haudan 31 yltä täyttömaasta M330 otettiin talteen runsaasti irtoluita, joten on mahdollista, että hauta 31 on tuhonnut jonkin vanhemman haudan.

Hauta 32. Täysikasvuinen vainaja arkussa.

Hauta 32 sijaitsee eteläisimpänä pohjoiskulman leveässä hauta-kuopassa. Sen pohjoispuolella ovat hauta 44 sekä hauta 30. Haudan eteläpuolella oli puhdas pohjamaa, kaivamaton maapalkki, joka erotti pohjoiskulman hauta-alueen itäisestä hauta-alueesta.

Haudan suunta on WSW-ENE.

Arkku: Suhteellisen hyvin säilynyttä arkkupuuta. Arkun pituus noin 185 cm ja leveys pääpuolella 40 cm, jalkopäässä 30 cm. Hieman laitoja säilyneenä, ei kuitenkaan alkuperäisissä mitoissaan.

Luuranko: Lähinnä vain oikea puolisko säilyneenä, vasen pääosin maatunut. Vasemmalla olkaluu sekä reisi- ja sääriluut pehmenneitä luuainesta. Kallo on kääntyneenä oikean olan puolelle, joten sekin hyvin säilynyt. Oikea käsi on vainajan kyljen myötäisesti siten, että sormet ovat osin reisiiluun päällä. Oikean kyynärpään kohdalla oli joitain sormiluita, joka viittaa siihen, että vasen käsi on ollut

KUVA 35. Hauta 31. NE-SW, 25.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:126.

KUVA 36. Haudat 32 (vas.) ja 44. NE-SW. 27.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:149.

aseteltuna vatsan päälle. Lantio on maatunut. Oikea jalka sekä kummatkin jalkapöydän luut ja varpaat ovat paikoillaan.

Stratigrafia: Hauta 32 on alueen pohjimmaisista hautoja, käytännössä haudan 30 alla. Suhde hautaan 44 on epävarma, ne olivat rinnakkain lähes samalla tasolla, mutta voi olla, että hauta 30 on hautaa 44 uudempi.

Löydöt: Vainajan pään oikealta puolelta, löytyi taiteltu nahkapala. Nahkatalous osoittautui yksinkertaiseksi nahkalompakoksi, jonka sisällä oli metallinen pyhimyskuvallinen riipus, sekä kolikko vuodelta 1803 (Skillings, Kustaa Aadolf). Riipus oli kääritty silkkikankaaseen ja sen lenkissä oli säilynyt punaista villalankaa.

Hauta 33. Vauvan hauta.

Hauta 33 sijaitsee lasten hauta-alueen länsireunalla hautojen 23 ja 47 pohjoispuolella, haudan 34 yhteydessä.

Haudan suunta hieman epävarma, suurinpiirtein SW-NE.

Arkku: Haudan arkusta ei ole muita merkkejä kuin neljä naulaa, joista kaksi suuntansa puolesta jalkopäädyssä ja kaksi sivuilla olkapäiden korkeudella. Arkun leveys nauhojen perusteella noin 16 cm.

Luuranko: Ainoastaan kalloa on säilynyt, sekin pahoin littaantuneena ja palasina.

Stratigrafia: Hauta 33 on haudan 34 päällä

Hauta 34. Lapsen hauta omassa kuopassaan.

Hauta 34 on lasten hauta-alueen länsireunalla hautojen 23 ja 47 pohjoispuolella.

Ei havaintoja arkusta.

Luuranko: lähes kauttaaltaan maatunut. Kallo palasina, mutta paikoillaan. Joitain ylävartalon luita (tai käsivarsien luut?) sekä vasenta jalkaa säilyneenä pehmeänä massana. Joitain jalkapöydän luita

KUVA 37. Hauta 34. S-N, 25.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:129.

(mahdollisesti vasen) melko hyvin säilyneenä. Luurangon huono kunto selittyy ainakin osittain kivikkoisesta täyttömaasta.

Stratigrafia: Hauta 34 on haudan 33 alla. Ei muita selkeitä suhteita. Haudan 33 kuoppa on kiinni haudan 23 ja / tai 47 kuopassa.

Hauta 35. Vauva arkussa ja omassa kuopassaan.

Hauta 35 on omassa matalassa kuopassaan hautojen 18 ja 23 pohjoispuolella.

Haudan suunta on lähes W-E.

Arkku: Melko hyvin säilynyt arkku kansineen. Arkun pituus on 58 cm ja leveys noin 15 cm.

Luuranko: Rikkonaisen kallon lisäksi luuta on säilynyt vain yksi pätkä lähellä kalloa (solisluu? olkaluu?) sekä kaksi pientä palaa, jotka sijaintinsa perusteella voivat olla oikean reisiluun ja sääriluun päät polven kohdalta.

Stratigrafia: Haudalla 35 ei ole selkeää suhdetta muihin hautoihin, sen kuopan eteläreuna yhdistyy hautojen 18, 23 / ja tai 47 syvempään kuoppaan, mutta näiden välinen leikkaussuhde on mahdoton määrittää.

Hauta 36. Vauvanhauta.

Hauta 36 on keskivaiheilla vauvanhautojen rivistöä. Sen itäpuolella on hauta 50 ja länsipuolella hauta 37. Haudat 49 ja 51 ovat suurinpiirtein haudan 36 kanssa samalla kohtaa.

Haudan suunta on lähes W-E.

Haudassa ei havaittu merkkejä arkusta, luurangon yhteydessä oli tummentunutta maata, mutta ei ole varmaa onko kyseessä maatunut puu. Vainajan vasemmalta puolelta löytyi yksi naula, mutta on hyvin todennäköistä, että se ei liity hautaukseen vaan on hautakuopan täyttömaan irtolöytö. Haudan kuopalla ei ollut kovin selkeitä rajoja, mikä osaltaan johtune siitä että tämän eteläpuolella oli muutamia hautoja lisää. Haudan 36 pohjoispuolella erottui pohjamaassa kuoppaa laajemmallekin, mutta siltä suunnalta ei havaittu jälkiä hautauksista, joskaan sitä vaihtoehtoa ei voi sulkea poiskaan. Hautakuopan laajuus sen pohjalla oli vain noin 45x20 cm.

Luuranko: Kallo on parhaiten säilyneenä, joskin hauraina paloina. Raajojen pitkät luut pystyi erottamaan pehmeänä luumassana ja värjäytymänä kaivettaessa.

Stratigrafia: Hauta 36 on uudempi kuin hauta 49.

KUVA 38. Hauta 35. SE-NW, 27.11.2015, M. Helamaa.
RMK 27916:132.

KUVA 39. Hauta 36 .N-S, 27.11.2015, M. Helamaa.
RMK 27916:138.

Hauta 37. Vauvanhauta.

Hauta 37 on keskivaiheilla vauvanhautojen rivistöä. Sen eteläpuolella on hauta 22 sekä pohjois- ja koillispuolella hautarykelmä 38a, 38b, 45, 48.

Haudan suunta on WSW-ENE.

Haudassa ei havaittu merkkejä arkusta. Haudan kuopan mitat ovat noin 50 x 25 cm.

Luuranko: Luuaines on melko hyvin säilynyt. Alaselän nikamat sekä osa kylkiluista vaikuttavat maatumeneen samoin kuin kämmenet ja jalkaterät. Vasen käsi on vatsan päällä, oikean käden kyynär- ja varttinäluut olivat maatuneet.

Stratigrafia: haudalla 37 ei ole stratigrafista suhdetta muihin hautoihin. Sen kuoppa havaittiin vasta pohjamaan pinnassa.

Hauta 38a ja 38b. Hieman epäselvä vauvanhauta, mahdollisesti useampi sekoittunut.

Kokonaisuus on lähes pohjoisimpana koko hauta-alueella, haudan 39 länsipuolella ja haudan 48 itäpuolella, haudasta 37 koilliseen.

Pienessä pohjamaahan kaivetussa kuopassa on kallon paloja sekä muita luita jokseenkin anatomi-
sesti oikeassa järjestyksessä, mutta kaivettaessa ja luita nostettaessa vaikutti siltä, että luita on vähintään kahdesta vainajasta.

Stratigrafia: Haudan 38a/b alla on hauta 45. Todennäköisesti, hautojen säilymisasteen perusteella haudat 38a/b sekä 45 ovat hautaa 48 uudempia, mutta näiden leikkaussuhde ei ole kovin selkeä.

Hauta 39. Vauvanhauta.

Hauta 39 on itäisin hautojen 38ab, 45 ja 48 jonossa. Se on haudan 20 ja 29 pohjoispuolella ja haudoista 41a ja 41b länteen.

Haudan suunta on lähes W-E.

Haudassa ei havaittu jälkiä arkusta. Haudan kuopan koko oli noin 50 x 20 cm.

Luuranko: Luuaines hyvin säilynyttä. Lähinnä jalkaterät ovat maatuneet kokonaan, muuten kaikki luut ovat jollain tasolla säilyneet solisluita, nikamia, kylkiluita ja sormiluita myöten. Vasen käsi näyttäisi olevan taittuneena rinnalle siten että sormet ovat solisluiden alla ja oikea käsi niin että sormet ovat vatsan kohdalla. Molemmat polvet ovat samaan suuntaan, jalat ovat oikealle taittuneena.

KUVA 40. Hauta 37. S-N, 27.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:152.

KUVA 41. Hauta 39. S-N, 27.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:141.

Hauta 40. Tyhjä vauvanhauta?

Mahdollinen vauvan hautakuoppa, jossa ei luita säilyneenä. Likainen maa pohjamaassa voi selittyä jollain muullakin kuin hautausmaan aikaisella toiminnalla.

Hautojen 41a,b ja 42 länsipuolella. Haudan 20 pohjoispuolella.

Haudat 41a ja 41b. Osin päällekkäin olevat vauvanhaudat.

Haudat 41 a ja b ovat vauvahauta-alueen itäosassa, lähes kiinni portinpielen itäisemmässä perustuksessa (L345). Hauta 41a on pohjoisempi, b eteläisempi.

Hautakuoppa erottui yhtenä suurempana likamaavärjäymänä ja onkin epäselvää ovatko haudat 41a ja b laitettu samaan kuoppaan vai ovatko ne eri aikaisia. Koska kumpikaan hauta ei vaikuta oleva rikki, voisi olettaa että vainajat on laskettu samaan hautakuoppaan, joskin tällöin niiden eri suunnat ovat hieman oudot.

Haudan 41a suunta in W-E, 41b:n suunta on SW-NE.

Kummassakaan haudassa ei havaittu jäänteitä arkusta.

Luuranko: Hauta 41a on melko hyväkuntoinen, säilyneenä on lähes kaikki luut varpaita ja sormia myöten. Kädet ovat vatsan päällä pallean kohdalla. Jalkapöydän / varpaiden luita ei nostettaessa pystynyt erottamaan mistä jalasta ne ovat sillä jalat olivat sen verran kiinni toisissaan. Jalat olivat koukussa vierekkäin, polvet vasemmalla.

Hauta 41b on lähes yhtä hyvässä kunnossa kuin 41a:kin, joskin osa luista on pehmenyttä massaa. Se on kooltaan huomattavasti pienempi kuin 41a. Hauta 41b:n oikea puoli lantiosta alaspäin on osittain haudan 41a:n alla. Kädet ovat luultavasti rinnalla ja jalat sääriluiden kohdalla hieman ristissä.

Stratigrafia: Hauta 41a on haudan 41b päällä. Ei statigrafisia suhteita muihin hautoihin.

KUVA 42. Haudat 41a ja 41 b. N-S, 27.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:154.

Hauta 42. Pieni hautakuoppa, jossa hieman kallon palasia.

Hauta 42 on haudoista 41a ja 41b etelään ja haudasta 46 länteen.

Ei havaintoa arkusta. Pohjamassa erottuneessa sekoittuneen maan läntissä havaittiin joitain kallon palasia, ei muita luita.

Hauta 43 = hauta 47

Hauta 44. Kyljellään oleva täysikasvuinen vainaja.

Hauta 44 on pohjoiskulman leveän hautakuopan keskivaiheilla, haudan 32 pohjoispuolella, alimmaisena hautojen 24, 27, 28 ja 30 muodostamassa rykelmässä.

Haudan suunta tavallaan WSW-ENE.

Arkku: Vainajan yhteydessä ei havaittu viitteitä arkusta.

Luuranko: Hyväkuntoinen luuranko, joka on oikealla kyljellään. Asento muistuttaa ensiavun "kylkiasentoa": vasen käsivarsi on koukussa selän takana siten että sormet ovat häntäluun vieressä ja oikea käsi on suorana lantion edessä. Rintakehä on vainajan alla siten että molemmat lapaluut näkyvät. Lantio on käytännössä suoraan sivuttain ja oikea reisi on vasemman alla. Polvista lähtien jalat erkanevat hieman, oikea jalka on lähes suora ja vasen hieman koukussa oikean takana.

Haudan 44 vainajan asento on kaikkiin muihin tutkittuihin hautoihin nähden poikkeava. Poikkeavan haudasta tekee myös se, että mitään viitteitä arkusta ei havaittu. Johtuuko asento siitä, että vainaja on "kipattu" pois arkustaan tai onko vainaja "heitetty" hautakuopan pohjalle sen kummemmin asettelematta? Selkeää selitystä vainajan asennolle ei keksitty.

Stratigrafia: Hauta 44 on samalla tasolla haudan 32 kanssa, ne voivat olla samanaikaiset tai sitten hauta 32 on hautaa 44 uudempi. Hauta 44 on haudan 30 (ja samalla siis hautojen 24 ja 28) alla. Haudan 30 ja 44 välissä oli täyttömaata joitain senttimetrejä.

KUVA 43. Hauta 44 selkää. NW-SE, 27.11.2015, M. Helamaa. RMK 27916:147.

Hauta 45. Vauvanhauta.

Hauta 45 on samassa rykelmässä hautojen 38a ja 38b, 39 ja 48 kanssa vauva-hauta-alueen keskivaiheilla. Ne ovat hautojen 37 ja 41 välissä haudan 29 pohjoispuolella.

Haudan suunta on lähes W-E.

Arkku: Luiden alla on säilynyt pieni pala puuta, joka mahdollisesti voi olla arkkua. Muuten haudassa ei ollut jälkiä arkusta. Haudan kuoppa ei erottunut selvästi hautojen 38 a ja 38b kuopasta, ne on mahdollisesti voitu jopa laittaa samaan kuoppaan.

Luuranko: Vainajan luut ovat hyvin säilyneet nikamia, kylkiluita ja sormia ja varpaita myöten (sormista ja jalkaterän luista vain osa säilynyt). Oikea käsi on vatsalla siten että sormet ovat lantion päällä ja vasen käsi suorana kyljen vieressä. Rinnan päältä löytyi lisää sormi- tai varvas-luita, ne ovat todennäköisesti peräisin haudoista 38a/b.

Stratigrafia: Hauta 45 on hautojen 38a ja b alla. Suhde hautaan 48 on epäselvä, todennäköisesti hauta 45 on hautaa 48 uudempi.

Hauta 46a. Vauvanhauta, jonka suunta muista poikkeava.

Hauta 46a on vauvanhautoista itäisin, haudoista 41a ja b hieman kaakkoon.

Haudan suunta on NW-SE ja lisäksi pää on kaakossa.

Haudan 46a yhteydestä ei havaittu merkkejä arkusta.

Luuranko osin hyväkuntoinen osin ei. Muun muassa kylkiluut ja nikamat ovat hyväkuntoiset kallon ohella, raajojen luut vastaavasti olivat melko pehmeää massaa ja värjäytymiä maassa. Jalat ovat koukussa vasemmalle, polvet siis kohti etelää.

Ei stratigrafista suhdetta muihin hautoihin. H46b on haudan 46a päällä

KUVA 44. Hauta 46a. NE-SW, 27.11.2015, M.Helamaa. RMK 27916:156.

Hauta 46b

Hautaa 46a kaivettaessa sen päältä tuli joitain kallon palasia sekä nikamia siten että loppu luurangosta näytti jäävän teltan rajalle väliaikaiseen profiiliin. Muita luita liittyen tähän hautaan tai vastavasti selkeää hautakuoppaa ei kuitenkaan enää kaivausten edetessä havaittu.

Hauta 47. Täysikasvuinen vainaja, kaivettu esiin lantiosta alaspäin.

Hauta 47 sijaitsee 3-alueella, pohjoiskulman kapean hauta-alueen länsiosissa haudan 23 alla, haudan 18 länsipuolella. Puolet haudasta jatkuu kaivausalueen ulkopuolelle.

Haudan suunta on WSW-ENE.

Arkku: Haudan arkku erottuu luiden yhteydessä olevan hyvin tummana maana, puuta ei ole ollenkaan säilyneenä. Arkun leveys jalkopäässä on noin 25 cm ja lonkkien kohdalla noin 40 cm. Arkkua on kaivettu esiin noin 1,1 metrin pituudelta.

Luuranko: Luuranko otettu esiin lantiosta alaspäin, mukaan luettuna lantiolla olevat vasen kyynär- ja varttinäluu ja kämmenluita. Luut ovat hyvässä kunnossa, osa varpaista mahdollisesti maatuneet.

Stratigrafia: Hauta 47 on haudan 23 alla. Hauta 47 on rikkonut haudan 18.

Hauta 48. Pieni vauvan hautaläikkä, jossa muutama luu.

Hauta 48 on vauvojen hauta-alueen pohjoisimpia, hautojen 38 a/b ja 45 länsipuolella ja haudan 37 koillispuolella.

Haudan suunta on lähes W-E.

Selkeä pohjamassa erottuva hautakuoppa, josta löytyi vain muutama luun palanen, mahdollisesti reittä / säärtä sekä yksi nikama.

KUVA 45. Hauta 47. E-W, 30.11.2015, M.Helamaa. RMK 27916:168.

KUVA 46. Hauta 52. SW-NE, 4.12..2015, M. Helamaa. RMK 27916:199.

Hauta 49 (a,b,c)

Hauta 49:ksi numeroitu kokonaisuus on hieman sekava ja on siksi eritelty kolmeen kokonaisuuteen a-c.

Hauta 49b. Fragmentaarinen vauvan hauta useamman haudan välissä.

Hauta 49b on hautojen 36 ja 49a/ 51 välissä.

Haudan suunta on W-E tai WSW-ENE.

Haudassa ei havaittu merkkejä arkusta.

Luuranko: Fragmentaarisesti säilynyt, lähinnä ylävartalon luita: kallon paloja, käsivarret, nikamia sekä kylkiluita. Erityisesti nikamat ovat yllättävän hyväkuntoiset.

Stratigrafia: Hauta 36 leikkaa hautaa 49b, Hauta 51 on haudan 49b alla.

Hauta 49a (+c?)

Hauta 49a on kallon paloja haudan 51 päällä ja 49c muita yksittäisiä irtoluita haudan 51 päällä, joskin huomattavasti syvemmällä kuin 49a:n kallon palat. 49a (ja mahdollisesti samaan kuuluva c) on todennäköisesti hautakokonaisuus, josta ei ole kalloa lukuun ottamatta muita luita jäljellä.

Hauta 50. Vauvanhauta.

Hauta 50 on tutkimusalueen luoteisin hauta. Se on hautojen 36, 49a, 51 länsipuolella ja haudan 35 pohjoispuolella.

Haudan suunta on WSW-ENE.

Haudassa ei kaivettaessa havaittu selkeitä viitteitä arkusta.

Luuranko on melko hyvin säilynyt huolimatta siitä että se oli hyvin kivisessä maassa. Jalkaterien luut puuttuvat, muuten kaikki muut luut ovat säilyneet, kylkiluista ja sormista ehkä vain osa. Kädet ovat vatsan seudussa, osin ehkä vatsan päällä.

Stratigrafia: haudalla 50 ei ole stratigrafista suhdetta muihin hautoihin.

Hauta 51. Vauvanhauta.

Hauta 51 on hautojen 36 ja 49b pohjoispuolella.

Haudan suunta WSW-ENE.

KUVA 47. Hauta 50. NW-SE, 27.11.2015, M. Helamaa.
RMK 27916:162.

KUVA 48. Hauta 51. N-S, 30.11.2015, M. Helamaa.
RMK 27916:165.

Haudan yhteydessä ei kaivettaessa havaittu merkkejä arkusta.

Luuranko on hyväkuntoinen ja lähes kaikki luut ovat olemassa, mukaan luettuna ainakin osa sormista ja varpaista. Kädet ovat kylkien sivuilla, jalat koukussa vasemmalle.

Stratigrafia: Hauta 51 on hautojen 49a ja 49c alla.

Hauta 52. Nuoren / lapsen hauta omassa kuopassaan.

Hauta 52 on pohjoiskulman leveän hautakuopan koillispuolella, hauta-alueen ja kirkkoaidan välissä ja haudan 58 pohjoispuolella.

Haudan suunta WSW-ENE.

Haudan yhteydestä ei havaittu selkeitä merkkejä arkusta. Vainajan keskiruumiin yhteydessä oli tummaa orgaanista ainesta.

Luuranko on huonokuntoinen. Osa kallostasta sekä jalkaterien luut ovat parhaiten säilyneitä, loput luut ovat pääosin pehmeäksi maatumutta mössöä. Reidet ja jalat pystyi muodoltaan erottamaan mutta yläruumis käsineen oli lähes kauttaaltaan maatumut.

Stratigrafia: Pohjoiskulman leveä hautakuoppa (L370-M330, haudoille 24, 27, 28, 30, 31, 32, 44), tai jokin vaihe siitä leikkaa haudan 52 kuoppaa.

Hauta 53. Todennäköisesti täysikasvuinen, kaivettu vain reisistä alaspäin.

Hauta 53 on keskellä itäistä hauta-aluetta.

Haudan suunta suurin piirtein SW-NE.

Haudan arkkupuu on pääosin maatumut tummaksi maa-ainekseksi.

Luuranko on hyväkuntoinen. Siitä kaivausalueelle ulottui jalat reisistä alaspäin.

Stratigrafia: hauta 53 on hautojen 58 ja 64 päällä.

Hauta 54. Yli hypätty hautanumero.

Hauta 55. Keskosen luut peltomaassa.

Hauta 55 on yksinään itäisestä hautakuopasta (L347) ja haudan 60 kuopasta hieman koilliseen. Noin 50-60 cm päässä kirkkoaidasta.

KUVA 49. Hauta 53. NW-SE, 2.12.2015, M. Helamaa.
RMK 27916:178.

KUVA 50. Hauta 55. W-E, 2.12.2015, M. Helamaa.
RMK 27916:180.

Haudan suunta NW-SE, pää kaakossa.

Haudasta ei havaittu luiden ohella mitään merkkejä, ei arkkua eikä myöskään kuoppa erottunut ruskeassa peltomaassa. Luuranko tuli esiin melko ”yllättävästi” peltomaata lapioidessa.

Luurangon jäljellä olevat luut hyväkuntoiset. Pää ja sääret puuttuvat – osa luista todennäköisesti tuhoutuneet kaivettaessa. Hyvin pienikokoisen vauvan, todennäköisesti keskosen luut (pituus polvista olkaan vain noin 10 cm).

Vainajan koon, suunnan ja sijainnin perusteella voisi arvella, että kyseessä ei olisi varsinainen haudaus. Mahdollisesti keskonen on voitu käydä vain ”kuoppaamassa” kirkkoaidan sisäpuolelle.

Stratigrafia: haudalla ei ole stratigrafista yhteyttä muihin hautoihin.

Hauta 56. Vauvan luut peltomaassa.

Hauta 56 sijaitsee aivan kirkkoaidan porttiaukon keskivaiheilla, kuitenkin kirkkomaan puolella. Hautojen 41a ja b luoteispuolella.

Haudan suuntaa ja muuta ei havaittu, sillä pienet, hyväkuntoiset luut tulivat esiin ja sekoittuivat peltomaata lapioitaessa ja niistä suurin osa nypittiin talteen irtomaakasasta.

Ei stratigrafiaa muihin hautoihin.

Hauta 57. Täysikasvuinen vainaja arkussa. Jatkuu osittain kaivausalueen ulkopuolelle.

Hauta 57 on läntisessä osassa itäistä hauta-aluetta (L347-M360), haudan 53 länsipuolella.

Haudan suunta WSW-ENE.

Arkku: varsinkin jalkopäädyn puuaines melko hyvin säilynyttä. Selkeästi jalkoihin kapeneva arkku-muoto. Havaittu noin 120 cm pituudelta. Leveys lantion kohdalla 50 cm, jalkojen 25 cm.

KUVA 51. Hauta 57. N-S, 3.12.2015, M. Helamaa. RMK 27916:186.

Luuranko: luut ovat hyvin säilyneet. Vainajasta kaivettiin esiin jalat ja lantio sekä joitain alimpia selkänikamia. Kädet olivat suorana lantion sivuilla, vasenta kättä otettiin esiin kyynär- ja varttinäluusta alaspäin, oikeasta esillä olivat vain kämmenen luita. Loput luista ulottuivat kaivausalueen ulkopuolelle.

Stratigrafia: Hauta 57 on haudan 53 alla ja haudan 66 päällä.

Hauta 58. Lapsen hauta omassa kuopassaan.

Hauta sijaitsee hauta-alueen koillisosassa, pohjoiskulma hauta-alueen (M330-L370) ja kirkkoaidan välissä. Haudan 52 luoteis- ja haudan 46 kaakkoispuolella.

Haudan suunta WSW-ENE.

Haudassa ei kaivettaessa havaittu jäänteitä arkusta.

Luuranko: luumateriaali oli hyvin pitkälle maatunutta. Vain osa kalloa oli jokseenkin kovempaa luumateriaalista (sekä hampaat). Kallosta jäljellä vain alaosaa, suurin osa kallosta leikkaantunut muiden hautojen (ks. stratigrafia) takia. Muuten luut havaittiin värjäyminä maassa.

Stratigrafia: Keskiosan suuri hautakuoppa (L370-M330, haudoille 24, 27, 28, 30, 31, 32, 44) tai jokin vaihe siitä leikkaa hautaa.

Hauta 59. Arkun jalkopääty, loppuosa jatkuu kaivausalueen ulkopuolelle.

Hauta 59 sijaitsee itäisen hauta-alueen (M360-L374) itäisimpänä. Siitä kaivausalueelle osui vain aivan arkun pääty. Haudan 59 länsipuolella on hauta 62.

Haudan suunta todennäköisesti noin SW-NE.

Arkku: Arkkupuoli oli melko pehmeäksi maatunutta. Arkkua saatiin esiin pituussuunnassa vain noin 20 cm. Arkun jalkopään leveys on noin 40 cm.

Luuranko: esiin saadut jalkojen luut (varpaat, jalkapöydät) melko hyväkuntoiset.

Stratigrafia: Ei havaittua stratigrafiaa muihin hautoihin. Suurinpiirtein samalla tasolla kuin viereinen H62.

Hauta 60. Jalan luut omassa kuopassaan.

Hauta 60 sijaitsee itäisen suuren hautakuopan (M360-L347) koillisreunalla. Haudasta 52 kaakkoon.

Haudan suunta SW-NE.

KUVA 52. Hauta 58, kalloa. NE-SW, 4.12.2015, M. Helamaa. RMK 27916:196.

KUVA 53. Hauta 60. E-W, 4.12.2015, M. Helamaa. RMK 27916:204.

Haudasta ei havaittu kaivettaessa merkkejä arkusta. Hauta oli omassa pohjamaahan kaivetussa kuopassaan, jonka leveys oli noin 40 cm ja syvyys pohjamaan pinnasta laskettuna noin 40 cm. Kuoppaa oli jäljellä noin 60 cm pituudelta.

Luuranko: haudassa oli jäljellä vain jalat sääristä alaspäin. Sääret olivat menneet poikki myöhemmän hautakaivuun takia. Luut hyvässä kunnossa.

Stratigrafia: itäinen suuri hauta-alue (M360-L347) tai jokin sen vaiheista on leikannut haudan 60.

Hauta 61. Epämääräinen puu- ja luuhavainto.

Hautojen 57 ja 66 välillä täyttömaassa havaittiin pätkä puuta, jonka alapinnassa oli kiinni joitain kylkiluita. Ei selkeä hautakokonaisuus, mahdollisesti irtonainen arkun pala. Tai vastaavasti koko muu osa haudasta on maatonut. Suunta oli muiden autojen suuntainen. Puujäänteiden yhteydessä kasvoi runsaasti juurakkoa, mikä vaikeutti havainnointia.

Stratigrafia: haudan 57 alla, haudan 66 päällä.

Hauta 62. Jalat arkussa, loppu haudasta kaivausalueen ulkopuolella.

Itäisessä suuressa hautakuopassa, autojen 59 ja 63 välissä.

Haudan suunta suurin piirtein SW-NE.

Arkkupuuta on maatonut mullaksi, ei selkeitä mittoja.

Luuranko: kaivettu esiin vain sääret ja jalkaterät, loppuosa kaivausalueen ulkopuolella. Luut melko hyväkuntoisia.

Stratigrafia: ei selkeää stratigrafiaa muihin autoihin, mahdollisesti hautaa 63 vanhempi.

KUVA 54. Haudat 62, 63 ja 64. NW-SE, 4.12.2015, M. Helamaa. RMK 27916:202.

Hauta 63. Varpaat arkussa.

Itäisessä suuressa hautakuopassa, hautojen 62 ja 64 välissä.

Haudan suunta ei tiedossa.

Arkkupuu on maatonut mullaksi, ei selkeitä mittoja.

Luuranko: vainajasta ulottui vain muutama jalkapöydän / varpaan luu kaivausalueelle.

Ei selkeää stratigrafiaa muihin hautoihin, mahdollisesti hautaa 64 uudempi.

Hauta 64. Sääret arkussa.

Itäisessä suuressa hautakuopassa, keskiosassa, hautojen 63 ja 57 välissä.

Haudan suunta mahdollisesti WSW-ENE.

Arkku: Varsinaista puuainesta vähän, mutta arkun hahmo erottuu selkeänä kulmikkaana tummana maa-alueena. Arkun leveys jalkopäässä noin 24 cm.

Luuranko: kaivausalueelle ulottui vainajasta vain sääret ja jalkaterät. Näiden luuaines on hyväkuntoista.

Stratigrafia: Hauta 64 on haudan 53 alla, hauta 63 on mahdollisesti hautaa 64 uudempi.

Hauta 65. Yli hypätty hautanumero

Hauta 66. Täysikasvuinen vainaja arkussa, vain lantiosta alaspäin kaivettu.

Hauta 66 on suuren itäisen hauta-alueen luoteisreunassa, pohjalla selkeästi muita hautoja (H59, 62-64) syvemmällä.

Haudan suunta lähes SW-NE.

KUVA 55. Hauta 66. SE-NW, 4.12.2015, M. Helmaa. RMK 27916:205.

Arkku: arkkupuu oli melko hyvin säilynyttä, kansi peitti luut lähes kokonaan. Arkkua saatiin esille noin 130 cm pituudelta. Sen leveys jalkopäässä on noin 30 cm ja lantion kohdalla noin 40 cm. Arkku oli naulattu.

Luuranko: Luurankoa otettiin esiin lantiosta alaspäin sekä samalla lantion päällä lepäävä vasen kyynärvarsi. Erityisesti jalan luut olivat hyväkuntoiset, lantio ja käsi osin maatunut. Luurangon yhteydessä, erityisesti lantion kohdalla, kasvoi hyvin tiheää juurakkoa, joka omalta osaltaan lienee edistänyt maatumista.

Stratigrafia: Hauta 66 on alueensa (itäinen suuri hautakuoppa) pohjimmainen, se on hautojen 53 ja 57 sekä mahdollisen H61:n alla.

4.4. LÖYDÖISTÄ

Kaivaukset olivat pinta-alaansa nähden melko vähälöytöiset, suurin löytöaineisto kerättiin 1-alueelta kivirakenteiden yhteydestä.

1-alueella löytöaineisto koostui pääosin keramiikasta ja lasista. Suurimmat keramiikkaryhmät olivat piiposliini ja punasavi, näistä selkeimmät palat olivat erilaisista vadeista ja lautasista. Suurin osa punasavikeramiikasta oli lasitettua mutta koristelematonta. Selkeästi tunnistettava oli kivisavi-
nen Selters-pullon pala leimoineen. Lasiaineisto koostui pääosin pullolasista; vihreästä, ruskeasta ja kirkkaasta lasimassasta. Juoma- ja muuta astialasia oli myös sekä muun muassa luulasinen valaisimen kuvun palanen. Tasolasia oli hieman. Liitupiippuja oli 1-alueen löytöaineistossa vain joitain pieniä palasia. Metallilöytöjä oli vähän, joitain nauvoja sekä rautavartaita tai muita tunnistamattomaksi korrodoituneita palasia. Jonkin verran kaakelin paloja, sekä puna- että valkosavisia kerättiin esimerkinomaisesti talteen kaivauksilta ja ne on luetteloitu poistettujen löytöjen mukana. Kaakelien listoja ym. ei kaikkia kaivaushetkellä otettu talteen.

Ajoitukseltaan 1-alueen aineisto oli sekoittunutta. Pullolasista ja piiposliinista pääosa oli 1800-luvulle tyypillistä materiaalia. Vaikeammin ajoitettavasta punasavesta ja myös osa pullolasista voi olla 1700-luvulta. Kontekstin huomioon ottaen osa löytömateriaalista voi myös olla 1900-luvun alkupuolelta, kuten osa lasi- ja piiposliinitavarasta.

Varsinaisella kaivausalueella, 2- ja 3-alueilla, löytöaineisto oli vähäistä. Hautausmaata lukuun ottamatta löytömateriaalin perusteella ei kaivaushavainnoille ja yksiköille saatu kovin selkeitä tai varmoja ajoituksia.

Suurin löytöryhmä oli pullo- ja muu astialasi, jota löytyi eniten puretun kirkkoaidan sekoittuneista maakerroksista. Lasiaineisto oli niin määrältään kuin kooltaan kookkainta. Lasitavara on todennäköisesti pääosin peräisin 1800-luvulta. Liitupiipun paloja oli vain muutamia, tunnistetut palat ovat simpukkakoristeisista kopista (n. 1750–1800-luvut) (KM 40804:28, :47).

Keramiikasta edustettuna oli punasavi, piiposliini sekä kivisavi. Punasavipalat olivat joko yksivärisellä (tummalla) lasitteella lasitettuja tai valkosavilietekoristeltuja. Selkeitä ajoittavia punasavipaloja ei materiaalissa ollut, vaan yksittäiset kylki- tai reunapalat voivat ajoittua väljästi 1600-luvulta 1900-luvun alkuun. Piiposliiniaineistoa edustaa vain muutama pieni sirpale. Yleisesti ottaen keramiikkamateriaali oli melko pienikokoista, mikä johtunee siitä, että aineisto on käyttökerroksissa "jauhautunut" pieneksi ajan myötä. Kivisavimateriaalissa oli muutama pieni palanen mahdollisista mineraalivesipulloista. Kaksi tunnistettavaa kivisavipalaa ovat todennäköisesti samasta astiasta, tammenterho- ja -lehtikoristeisesta astiasta – koristetyyppi sekä saven ja pinnan ominaisuudet viittaavat kölniläiseen valmistukseen 1500-luvulla (KM 40804:45, :48). Kumpikin palanen löytyi kuitenkin sekoittuneena stratigrafisesti nuorempiin yksiköihin, joiden seassa oli myös 1700–1800-luvuille ajoittuvaa löytöaineistoa.

Kaivausaineistossa oli lisäksi joitain nauvoja ja korrodoituneita rautaesineisen katkelmia (vartaita, lattarautoja). Eläinluuta oli joitain pieniä palasia, ja osa siitä hajosi löydettyäessä kosteana massana maan mukana.

Haudoista suurin osa oli löydöttömiä. Vain alle puolessa haudoista (23 hautaa) oli arkuissa naulat. Hautausmaan täyttöhiekka oli myös esineiden suhteen löydöttömiä – joitain nauvoja sekä pari palaa vihreää pullolasia löytyi irtonaisten ihmisluiden lisäksi. 2-alueen sekoittuneesta kerroksesta (mahd. hautojen täyttöhiekka) löytyi vuoden 1803 kolikko (KM 40804: 14).

Viidessä haudassa oli esineitä. Esineet ovat sen tyyppisiä, että ne ovat voineet päätyä hautaan vainajan vaatteiden mukana (taskuissa ym.), mutta tarkoituksellista hautaan laittoa ei voida myöskään sulkea pois.

Haudan 7 löydöt ovat pienen vaatehaan ympärillä säilyneitä kankaan paloja vainajan niskasta (KM 40804: 2, :3, :4). Haudan 2 rautainen avain (:1) löytyi vasemman reiden vierestä – sijaintinsa puolesta se on voinut olla vainajan housun taskussa. Haudan 19 metallirasia (:5) ja sen yhteydessä säilyneet kankaat (:6, :7, :8) vasemmalta kyljeltä, kylkiluiden ja olkaluun välissä on puolestaan voinut olla esimerkiksi takin povitaskussa.

Haudassa 31 ollut ristiriipus (:9), todennäköisesti ortodoksinen kasteristi, on voinut olla vainajan kaulalla (ristin ripustusreiässä oli säilyneenä pala nyöriä), joskin se löytyi vainajan vasemman olkaluun alta. Haudan 32 kolikko (v. 1803) sekä todennäköisesti ortodoksipyhimyksen kuvalla varustettu neliskanttinen riipus, joka oli käärretty silkkikankaaseen, löytyivät pienestä nahkakukkarosta vainajan pään oikealta puolelta (KM 40804:10–13).

Esineelliset haudat ovat pääosin alueen uusimpia (hautojen keskeinen stratigrafia). Hautojen 31 ja 32 löydöt ajoittavat suuremman hautakokonaisuuden (haudat 24, 27, 28, 30, 31, 32, 44) 1800-luvulle. Stratigrafisesti vanhempia ja täysin löydöttömiä hautoja ei näillä esinelöydöillä pystytä ajoittamaan.

5. YHTEENVETO

Raumalla Vanhankirkonkadulla, Pyhän Kolminaisuuden kirkon kirkkoaidan pohjoispuolella tutkittiin arkeologisin kaivauksin vanhaa purettua kirkkoaidan linjausta, sen ympäristöä sekä kirkkoaidan sisään jäävää hautausmaata. Alue on jäänyt Vanhankirkonkadun alle, kun kirkkoaita on siirretty nykyiselle paikalleen kadun eteläreunaan.

Ensimmäiset havainnot haudoista saatiin kaapelikaivantojen kaivuun valvonnassa, jota tehtiin osana Rauman kaupungin tekemiä Kalatorin ja sen ympäristön perusparannustöitä.

Yhteensä alueelta tutkittiin 64 paikallaan olevaa, kokonaista tai osittaista (rikkoontunutta) hautaa. Näistä 10 vainajaa jatkui kaivausalueen ulkopuolelle jalkakäytävän alle, ja ne otettiin esiin ja ylös vain osittain.

Kirkkomaassa erottui vauvojen ja pienten lasten hautaukset omana kokonaisuutenaan suhteessa täysikasvuisiin vainajiin. Tutkimukset sijoittuivat koko kirkkomaan pohjois-/koilliskulmaan. Hautojen ajoittavien löytöjen mukaan kyse on pääosin 1800-luvun hautauksista. Suurin osa haudoista oli kuitenkin löydöttömiä ja vanhimpien hautojen ajoitus epäselvä. Kirkko kirkkomaineen on ollut paikalla 1400-luvulta lähtien. Hautojen täyttömaasta tavattiin runsaasti irtoluita, mikä osin rikkoon-tuneiden hautojen lisäksi kertoo hautausmaan pitkäikäisestä käytöstä.

Kaivauksissa todettiin paikalla olleen peltoa ennen kirkkoaitaa ja kirkkomaata. Pohjamaan pinnassa näkyvät auranvedot ja ruskea hiekkainen peltomaa ovat samankaltaisia kuin lännempänä Kalatorilla ja Kulmalankadulla aikaisemmissa tutkimuksissa todetut peltojänteet.

Kaivinkonekaivuun valvontaa tehtiin laajemmin Kirkkoaidan pohjoisreunalla ja luoteiskulmassa. Valvonnan yhteydessä Kalatorin kaakkoiskulmalla, Vanhankirkonkadun ja Turunkadun kulmassa dokumentoitiin rakennuksen perustukset, jotka kuuluvat paikalla 1900-luvun alkupuoliskolla käytössä olleeseen vaakahuoneeseen. Sen alla oli fragmentaarisia jäänteitä todennäköisesti vaakahuonetta vanhemmasta kellarista. Valvonnassa havaitut kulttuurikerrokset koostuivat pääosin peltokerrokseksi tulkitusta ruskeasta hiekasta puhtaan pohjamaan päällä. Paikoin peltokerroksen päällä oli ohuita tie- tai torivaiheeseen liittyviä kerroksia.

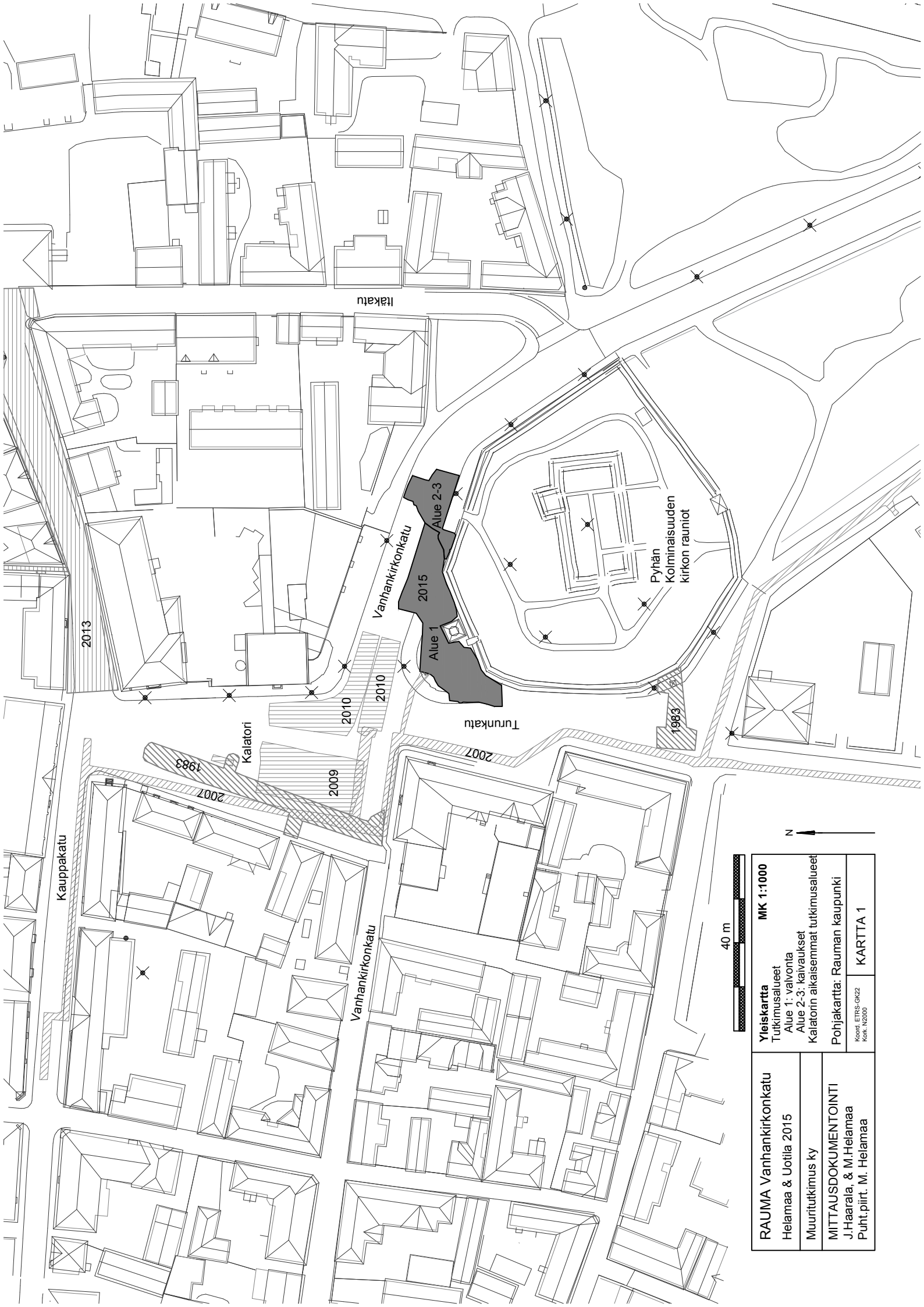
Kaivausalueella kulttuurikerrokset ja haudat, jotka olivat Vanhankirkonkadun katualueen alla, tutkittiin puhtaaseen pohjamaahan asti. Museovirasto vapautti pohjaan kaivetun alueen lausunnon- saan rakentamiselle (MV/295/05.01.00/2015). Katualueella kunnostustyöt jatkuivat ja luontaiset kerrokset vaihdettiin murskeeksi noin 1,5 metrin syvyydeltä. Varsinaiset kiveys- ym. työt jatkuvat alueella keväällä 2016.

Kirkkomaan hautoineen jatkuu vielä nykyisen kirkkoaidan edessä kulkevan jalkakäytävän alla. Hautausmaata on jalkakäytävän alla noin 100 m² alalla. Jos sama hautatiheys jatkuu kuin nyt kaive- tulla alueella (64 hautaa / n. 45 m²), paikallaan olevia kokonaisia ja osittaisia hautoja tälle alueelle mahtuu runsaasti yli sata. Museoviraston lausunnon mukaan jalkakäytävän alue tulee tutkia ennen kunnostustöiden jatkumista.

6. LÄHTEET

- Hakanpää, Päivi 2009. *Rauma-Raumo. Kaupunkiarkeologinen inventointi.*
- Hiekkanen, Markus 1983. *Keskiajan kaupungit 2. Rauma.*
- Hiekkanen, Markus 2007. *Suomen keskiajan kivikirkot.*
- Högman, Volter 1893. *Rauman kaupunki (Pyhän Kolminaisuuden kirkon raunioiden koekaivaus).* Tutkimusraportti. Museoviraston arkisto.
- Högman, Volter 1895. *Vanhan kirkon rauniot Raumalla.* Tutkimusraportti. Museoviraston arkisto.
- Högman, Volter 1898. *Kaivaustyöt 1898. Pyhän kolminaisuuden kirkko.* Tutkimusraportti. Museoviraston arkisto.
- Kivistö, Markus & Manninen, Nina 2007. *Rauma Vanha Rauma. Kaukolämpötyömaan arkeologinen valvonta 2007.* Tutkimusraportti. Museoviraston arkisto.
- Knapas, Marja-Terttu 1990. Pyhän Kolminaisuuden kirkon raunio. Teoksessa Knapas, M. T. (toim.) *Rauman kirkot. Suomen kirkot* 16: 9–15.
- Koivisto, Andreas 2009. *Rauman Kalatorin arkeologiset tutkimukset vuonna 2009.* Tutkimusraportti. Museoviraston arkisto.
- Koivisto, Andreas 2010. *Rauman Kalatorin arkeologiset tutkimukset vuonna 2010.* Tutkimusraportti. Museoviraston arkisto.
- Koivisto, Andreas; Mannermaa, Kristiina; Väisänen, Riikka 2011. Rauman vanhimman torin kertomaa - Kalatorin kaivaukset vuosina 2009 ja 2010. *SKAS* 2/2011: 3–17.
- Kronqvist, I, 1930. *Rauman P. Kolminaisuuden kirkon raunioiden konservoimis- ja tutkimustyöt v. 1930.* Tutkimusraportti. Museoviraston arkisto.
- Lähteenoja, Aina 1939. *Rauman kaupungin historia IV. Rauma 1809–1917.*
- Lähteenoja, Aina 1946. *Rauman kaupungin historia I. Rauma vuoteen 1600.*
- Mäkinen, Anna-Kaisa 1983. *Raumalla Kalatorin kaivaukset 3.6.83, 6.6-8.6.83.* Tutkimusraportti. Museoviraston arkisto.
- Salonen, Helmer & Rinne, Juhani 1929. *Rauman Pyhän Kolminaisuuden kirkon raunioiden kaivaukset.* Tutkimusraportti. Museoviraston arkisto.
- Sjölund, Jari 1983a. *Kertomus Rauman pyhän Kolminaisuuden kirkon kaivauksesta 22.-29.7.1983.* Tutkimusraportti. Museoviraston arkisto.
- Sjölund, Jari 1983b. *Rauma Kulmalankatu (kirkon raunioiden länsipuolella). Valvonta.* Tutkimusraportti. Museoviraston arkisto.
- Vuoristo, Katja 2012. *Vanha Rauma. Kaupunkiarkeologinen täydennysinventointi.*

1	Yleiskartta		Tutkimusalueet, Kalatorin aikaisemmat tutkimusalueet	1:1000
2	Havaintokartta	Alue 1	Dokumentoidut havainnot valvotulla alueella	1:200
3	Rakenne-/yksikkökartta	Alue 1	R103	1:100
4	Rakenne-/yksikkökartta	Alue 1	R105	1:100
5	Havaintokartta	Alue 2 ja 3	Dokumentoidut kokonaisuudet	1:100
6	Havaintokartta	Alue 1, 2 ja 3	Kaivausahavainnot ja v. 1746 kartan rakenteet	1:200
7	Yksikkökartta, vaihekartta	Alue 2 ja 3	M202, M302, M304, M305, R306, M309, M310, R311, M312, M315, M322	1:100
8	Yksikkökartta, vaihekartta	Alue 2 ja 3	R204, M205, M302, M308, M309, M310, R311, M312, M316, L323, M388, M330, M331, R334, M338, M343, R354, M361, M363	1:100
9	Yksikkökartta, vaihekartta	Alue 2 ja 3	R204, M209, M210, M212, M303, M309, M310, R311, M312, L314, L323, M328, M330, M331, R334, L339, M348, R354, M360, M361, L368	1:100
10	Yksikkökartta, vaihekartta	Alue 2 ja 3	M210, M211, L214, M215, M218, M309, R311, L314, M321, L323, RP327, M330, L339, L347, L355, M360, M361, M362, M367 L368, M381	1:100
11	Yksikkökartta, vaihekartta	Alue 2 ja 3	L214, M317, M323, L339, M341, L340, L345, L347, L355, M366	1:100
12	Yksikkökartta, vaihekartta	Alue 2 ja 3	L214, L323, L325, L339, L340, L345, L347, L355	1:100
13	Hautakartta	Alue 2	Stratigrafinen taso 1: H4 ja H7	1:25
14	Hautakartta	Alue 2	Stratigrafinen taso 2: H2, H3, H8a, H8b, H9, H10, H11, H12, H13, H15, H17	1:25
15	Hautakartta	Alue 3, länsiosa	Stratigrafinen taso 1: H19, H20, (H21, H22), H23, H24, H29, 33, H35, 36, H37, H38, H39, (H49), H41a, H41b, H42, H46, H50, H56	1:25
16	Hautakartta	Alue 3, länsiosa	Stratigrafinen taso 2; H27, H28, H34, H45, H47, H49 (abc)	1:25
17	Hautakartta	Alue 3, länsiosa	Stratigrafinen taso 3: H18, H30, H31, H48, H51	1:25
18	Hautakartta	Alue 3, länsiosa	Stratigrafinen taso 4: H26, H32, H44	1:25
19	Hautakartta	Alue 3, itäosa	Stratigrafinen taso 1: H52, H53, H55, H58	1:25
20	Hautakartta	Alue 3, itäosa	Stratigrafinen taso 2: H57, H59, H62, H63, H64	1:25
21	Hautakartta	Alue 3, itäosa	Stratigrafinen taso 3 ja 4: H60, H66	1:25
22	Havaintokartta	Alue 2 ja 3	Kaikki haudat	1:100

RAUMA Vanhankirkonkatu Helmaa & Uotila 2015	Yleiskartta MK 1:1000 Tutkimusalueet Alue 1: valvonta Alue 2-3: kaivaukset Kalatorin aikaisemmat tutkimusalueet
Muuritutkimus ky	Pohjajakarta: Rauman kaupunki
MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Haarala, & M. Helmaa Puhd.pliirt. M. Helmaa	Koord. ETRS-GK22 Kotk. NZ000 KARTTA 1

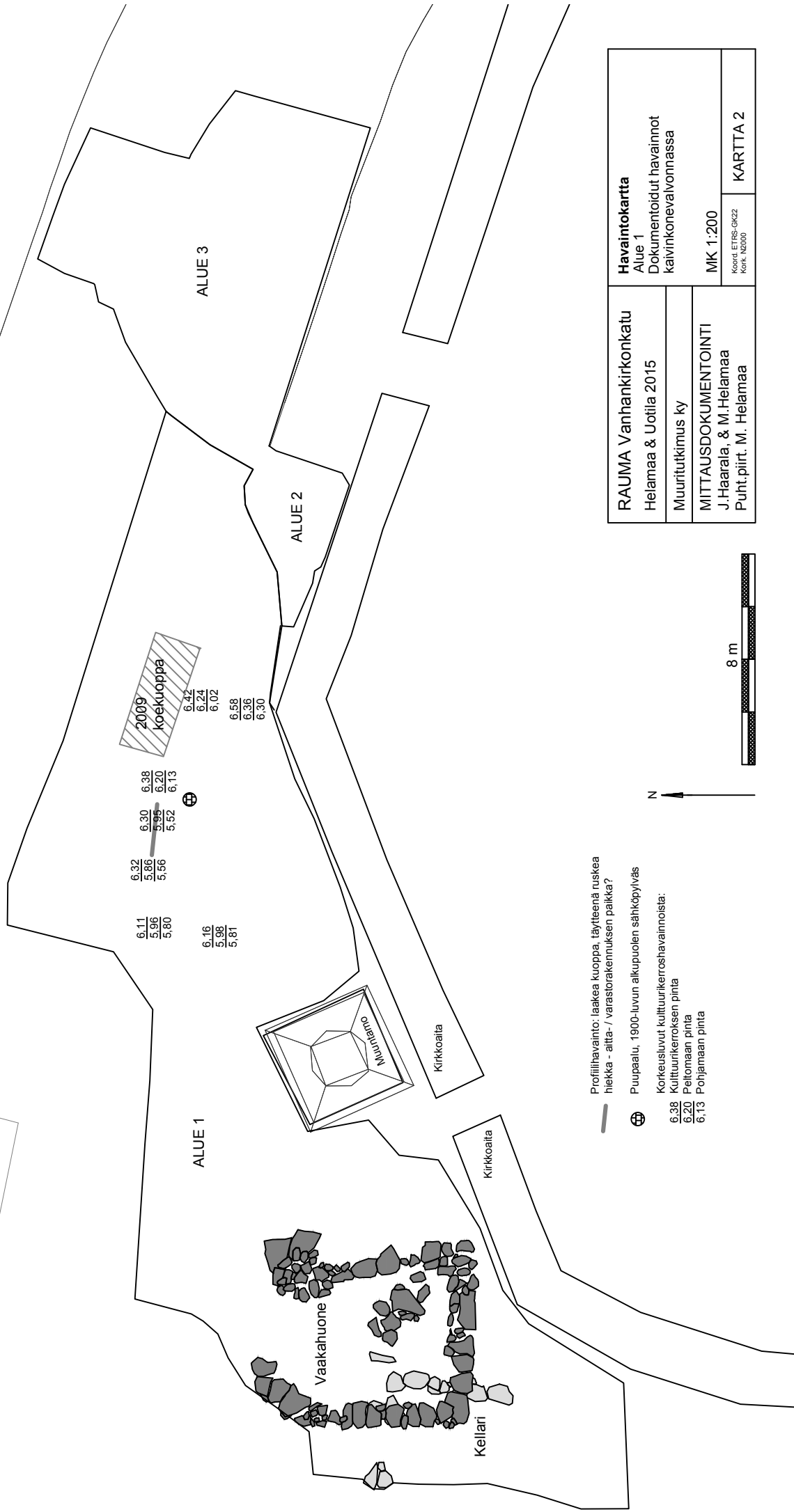
6779780
22473935

6779774
22473935

6779780
22473890

6779774
22473890

2010
kaivausalueet

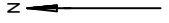
Profilihavainto: laakea kuoppa, täyteenä ruskea hiekka - älttä- / varastorakennuksen paikka?

Puupaali, 1900-luvun alkupuolen sähköpylväs

Korkeusluvut kulttuurikerroshavainnoista:

6.38 Kulttuurikerroksen pinta
6.20 Peltomaan pinta
6.13 Pönlamaan pinta

Havaintokartta Alue 1 Dokumentoidut havainnot kaivinkonevalvonnassa	
RAUMA Vanhankirkonkatu Helamaa & Uotila 2015	MK 1:200 Koordinatit: ETRS-GK22 Kortti: N2000
Muuritutkimus ky	J.Haarala, & M.Helamaa Punt.piiirt. M. Helamaa
KARTTA 2	

8 m

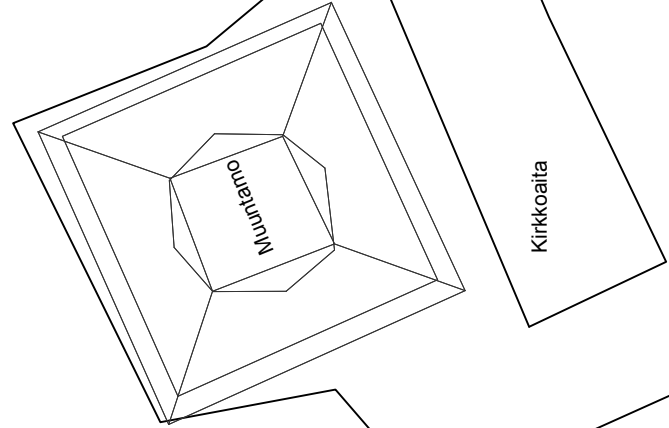
R103 Vaakahuoneen perustuskivet
M104 Rakennuksen pohjustushiekkä
M107 Savea

6779766
22473906

ALUE 1

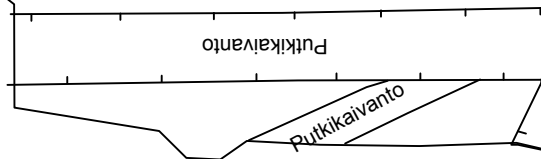

Kaapelikaivannot ym

Kirkkoaita

Kirkkoaita

Putkikaivanto

Putkikaivanto

"Kusiputkan" pohja

Rakennekartta	
Alue 1	
R103 - vaakahuoneen perustus	
M104, M109	
RAUMA Vanhankirkonkatu	MK 1:100
Helamaa & Uotila 2015	Korv. ETB-S:OK/22
Muuritutkimus ky	Korv. N200
MITTAUSDOKUMENTOINTI	KARTTA 3
J. Haara, & M. Helamaa	
Puht. piirt. M. Helamaa	

R105 kellarin seinää

M108 Harmaa hiekkaa, jossa tiilimurskaa ja tiilen paloja - rakenteen perustuskoupan täyttö

RP109 Kellarin perustuskoupan pohjataso, puhtaana pohjan pinta

6779766
22473906

ALUE 1

6779762
22473906

Kaapelikaivannot ym

Tiiliä

Putkikaivanto

Putkikaivanto

Pohjahiikka

Kirkkoaita

Kirkkoaita

Murtamo

"Kusiputkan" pohja

N

4 m

RAUMA Vanhankirkonkatu Helamaa & Uotila 2015 Muuritutkimus ky	Rakennekartta Alue 1 R105 - kellarin jäänteet M108, RP109
MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Haarala, & M. Helamaa Puht. piirt. M. Helamaa	MK 1:100 Korv. ETRS-GK22 Korv. N2000
	KARTTA 4

Jalkakäytävä

6779770 +
22473940

6779765 +
22473940

6779768 +
22473940

6779755 +
22473940

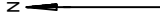
6779755 +
22473935

Vanhankirkkonkatu

Jalkakäytävä

Kirkkoaita

Kirkkoaita

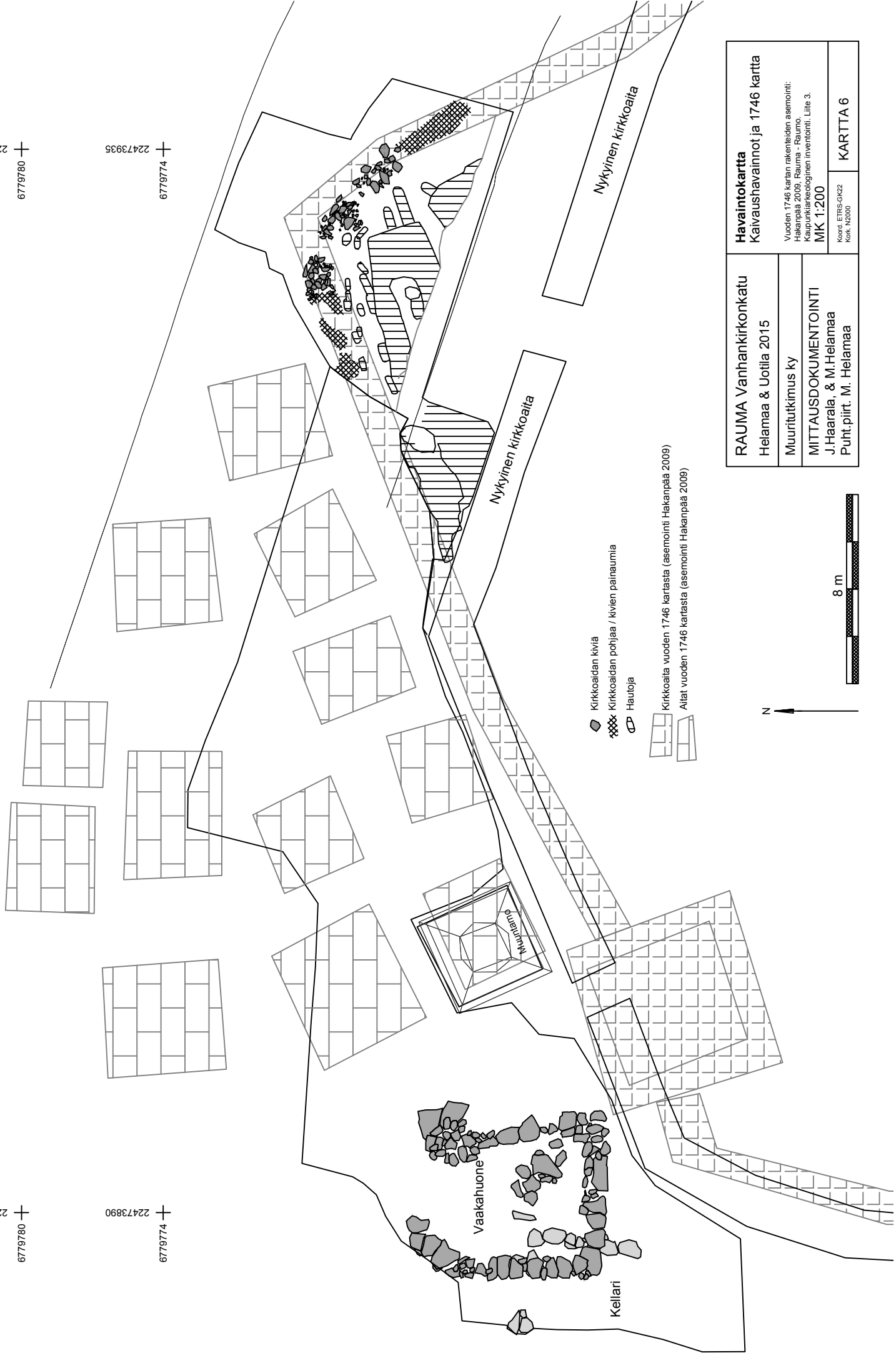
RAUMA Vanhankirkkonkatu Helmaa & Uotila 2015	Havainnekartta Alue 2 ja 3 Dokumentoidut kokonaisuudet	
Muutitkimus ky	MK 1:100	
MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Haarala, & M. Helmaa Puht.piiirt. M. Helmaa	Koord. ETRS-GK22	KARTTA 5
	Koord. NGS90	

6779780 +
22473935

6779774 +
22473935

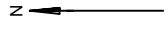
6779780 +
22473890

6779774 +
22473890

- Kirkkoaidan kiviä
- Kirkkoaidan pohjaa / kivien painaumia
- Hautoja

Kirkkoaita vuoden 1746 kartasta (asemointi Hakanpää 2009)
 Ailat vuoden 1746 kartasta (asemointi Hakanpää 2009)

Havaintokartta Kaivaushavainnot ja 1746 kartta	
Vuoden 1746 kartan rakenteiden asemointi: Hakanpää 2009, Rauma - Raumo. Kaupunkiarkeologinen inventointi. Liite 3. MK 1:200	
Koord. ETRS-GK22 Kok. N2000	
RAUMA Vanhankirkonkatu Helmaa & Uotila 2015	KARTTA 6
Muuritutkimus ky	
MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Haarala, & M. Helmaa Puht. piirt. M. Helmaa	

- M210 Sekoittunut hiekka - hautojen täyttömaa (L219)
M211 Sekoittunut hiekka - hautojen 5 ja 6 täyttömaa (ei kaivettu)
L214 R204:n suuren kivien jättämä kuoppa
M215 Sekalaisia hiekkaa - mahdollisesti haudan täyttö (ei kaivettu)
M216 Ruskea tiivis hiekka - peltomaa (samaa kuin M317)
M303 Ruskea hiekka ja tility - kirkkoaidan aikainen käyttökerros
R311 Kirkkoaidan kiviä
L314 oja - kaadun ja kirkkoaidan aikainen?
M321 Vaaleaa tiivistä hiekkaa - tiekerros
L323 Paalukuoppa (M322, R324), 1900-l
RP327 Purettujen kirkkoaidan kivien jättämät painaumat
M330 Sekoittunutta hiekkaa - hautojen täyttöhiekkaa (L370)
L339 Tulkinnaltaan tuntematon pieni kuoppa
L347 Paalukuoppa - ei tarkempaa tulkintaa
L355 Paalukuoppa - ei tarkempaa tulkintaa
M360 Sekoittunutta hiekkaa - hautojen täyttöhiekkaa (L374)
M361 Ohuita tiiviitä hiekkakerroksia - tiekerroksia
M362 Tiilensekainen ruskea hiekka - purettu kirkkoaidan pohjaa
M367 Ruskea hiekka ja tilimuru - maa kirkkoaidan kivien yhteydessä
L368 samaa ojaa kuin L314?
L381 R334:n kivien jättämä kuoppa

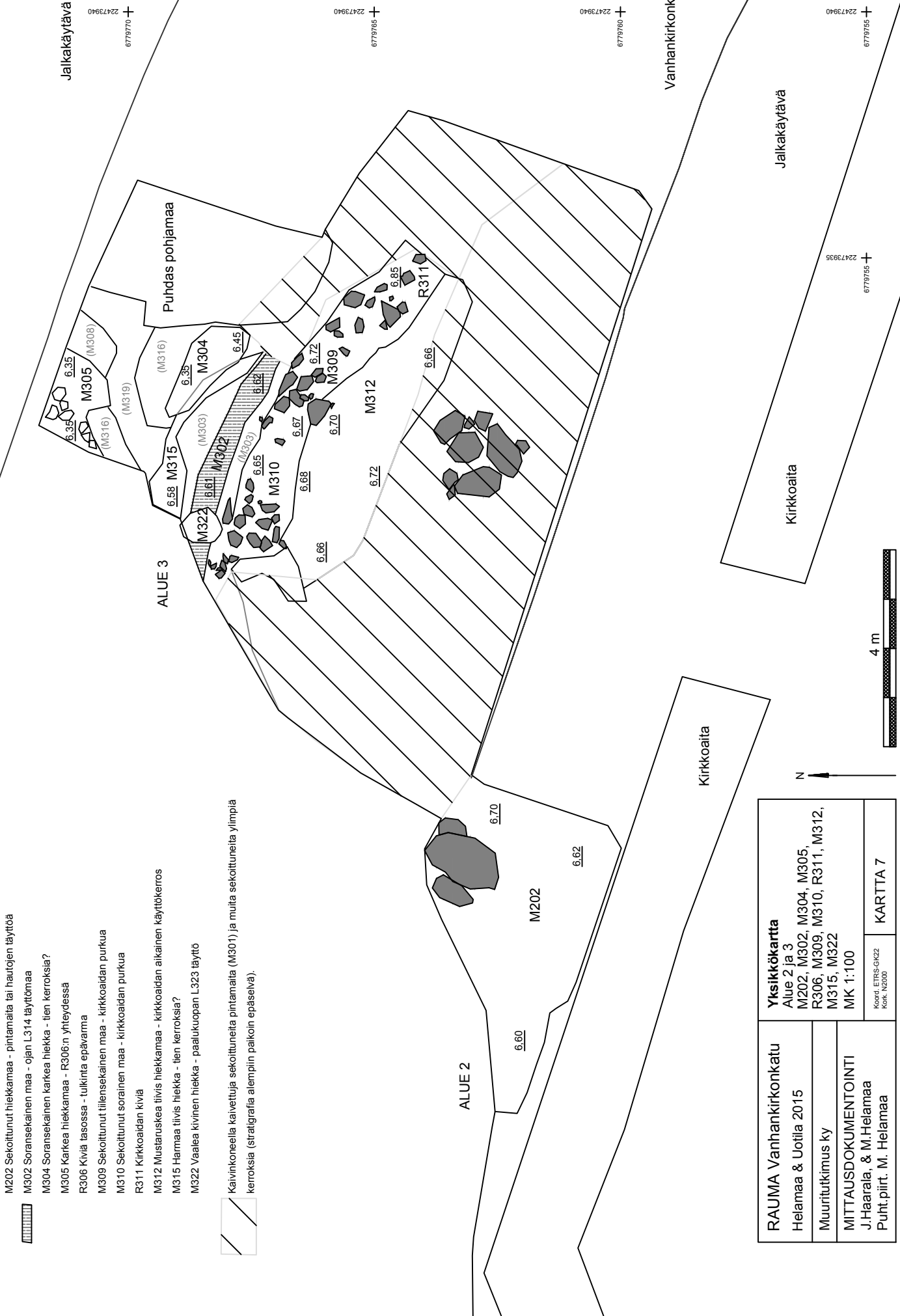

Kaivinkoneella kaivettu kynnys,
jossa yksiköiden rajat epäselvät.

RAUMA Vanhankirkonkatu Helamaa & Uotila 2015	Yksikkökartta Alue 2 ja 3 M210, M211, L214, M215, M218, M309, R311, L314, M321, L323, RP327, M330, L339, L347, L355, M360, M361, M362, M367, L368, M381	MK 1:100
Muurutkimus ky	Koord. ETRS-GK22 Noin. N2000	KARTTA 10
MITTAUSDOKUMENTINTI J.Haarala, & M.Helamaa Puht.piirt. M. Helamaa		

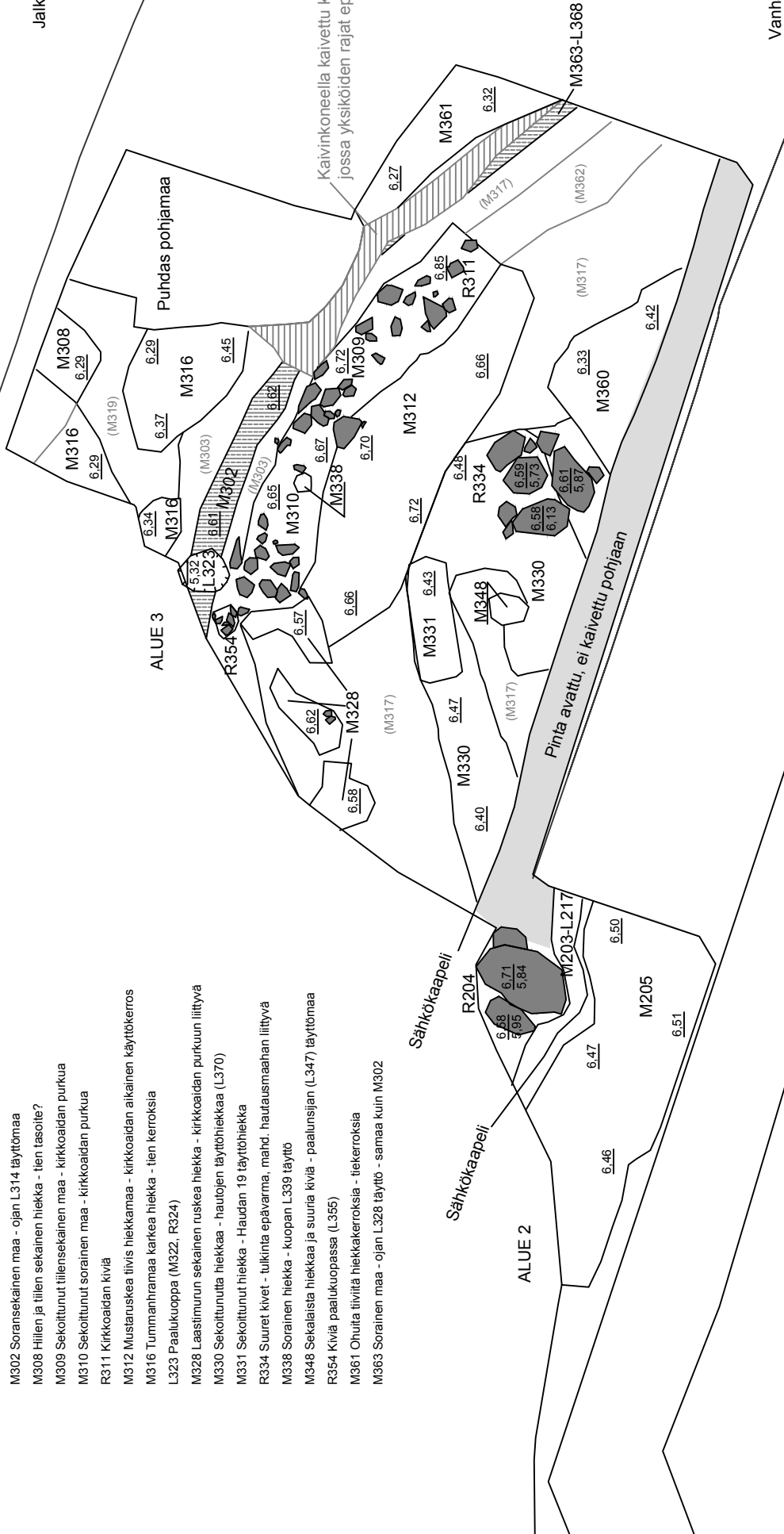
- M202 Sekoitettu hiekkamaa - pintamaita tai hautojen täyttöä
M302 Sorasekainen maa - ojan L314 täyttömaa
M304 Sorasekainen karkea hiekka - tien kerroksia?
M305 Karkea hiekkamaa - R306:n yhteydessä
R306 Kiviä tasossa - tulkinta epävarma
M309 Sekoitettu tilensekainen maa - kirkkoaidan purkua
M310 Sekoitunut sorainen maa - kirkkoaidan purkua
R311 Kirkkoaidan kiviä
M312 Mustaruskea tiivis hiekkamaa - kirkkoaidan aikainen käyttökerros
M315 Hamaa tiivis hiekka - tien kerroksia?
M322 Vaalea kivinen hiekka - paalukuopan L323 täyttö

 Kaivinkoneella kaivettuja sekoituneita pintamaita (M301) ja muita sekoituneita ylämpää kerroksia (stratigrafia alempiin paikkoiin epäselvä).

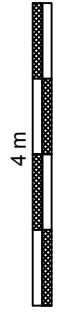
RAUMA Vanhankirkonkatu Helamaa & Uotila 2015		Yksikkökartta Alue 2 ja 3 M202, M302, M304, M305, R306, M309, M310, R311, M312, M315, M322 MK 1:100	
Muuritutkimus ky		Koord. ETRS-GK22 Kok. N2000	
MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Haarala, & M. Helamaa Puht.pirt. M. Helamaa		KARTTA 7	

- R204 Suuret kivet - tulkinta epävarma
M205 Sekoitettu hiekkamaa - todennäköisesti sekoitettuun hautamaa
M302 Soransekainen maa - ojan L314 täyttömaa
M308 Hillen ja tilien sekainen hiekka - tien tasolite?
M309 Sekoitettu tilinsekainen maa - kirkkoaidan purkua
M310 Sekoitunut sorainen maa - kirkkoaidan purkua
R311 Kirkkoaidan kiviä
M312 Mustarusea tiivis hiekkamaa - kirkkoaidan aikainen käyttökerros
M316 Tummanhramaa karkea hiekka - tien kerroksia
L323 Paalukuoppa (M322, R324)
M328 Laasimurun sekainen ruskea hiekka - kirkkoaidan purkuun liittyvä
M330 Sekoitunutta hiekkaa - hautojen täyttöhiekkaa (L370)
M331 Sekoitunut hiekka - Haudan 19 täyttöhiekkä
R334 Suuret kivet - tulkinta epävarma, mahd. hautausmaahan liittyvä
M338 Sorainen hiekka - kuopan L339 täyttö
M348 Sekalaista hiekkää ja suuria kiviä - paalunsijan (L347) täyttömaa
R354 Kiviä paalukuopassa (L355)
M361 Ohulta tiivistä hiekkakerroksia - tiekerroksia
M363 Sorainen maa - ojan L328 täyttö - samaa kuin M302

Kaivinkoneella kaivettu kynnyks,
jossa yksiköiden rajat epäselvät.

Pinta avattu, ei kaivettu pohjaan

RAUMA Vanhankirkkonkatu Helamaa & Uotila 2015	Yksikkökartta MK 1:100 Alue 2 ja 3 R204, M205, M302, M308, M309, M310, R311, M312, M316, L323, M388, M330, M331, R334, M338, M343, R354, M361, M363
Muuritukimus ky	Koord. ETRS-GK22 Kork. N2000
MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Haarala, & M. Helamaa Punt.pirt. M. Helamaa	KARTTA 8

Jaikkakäytävä

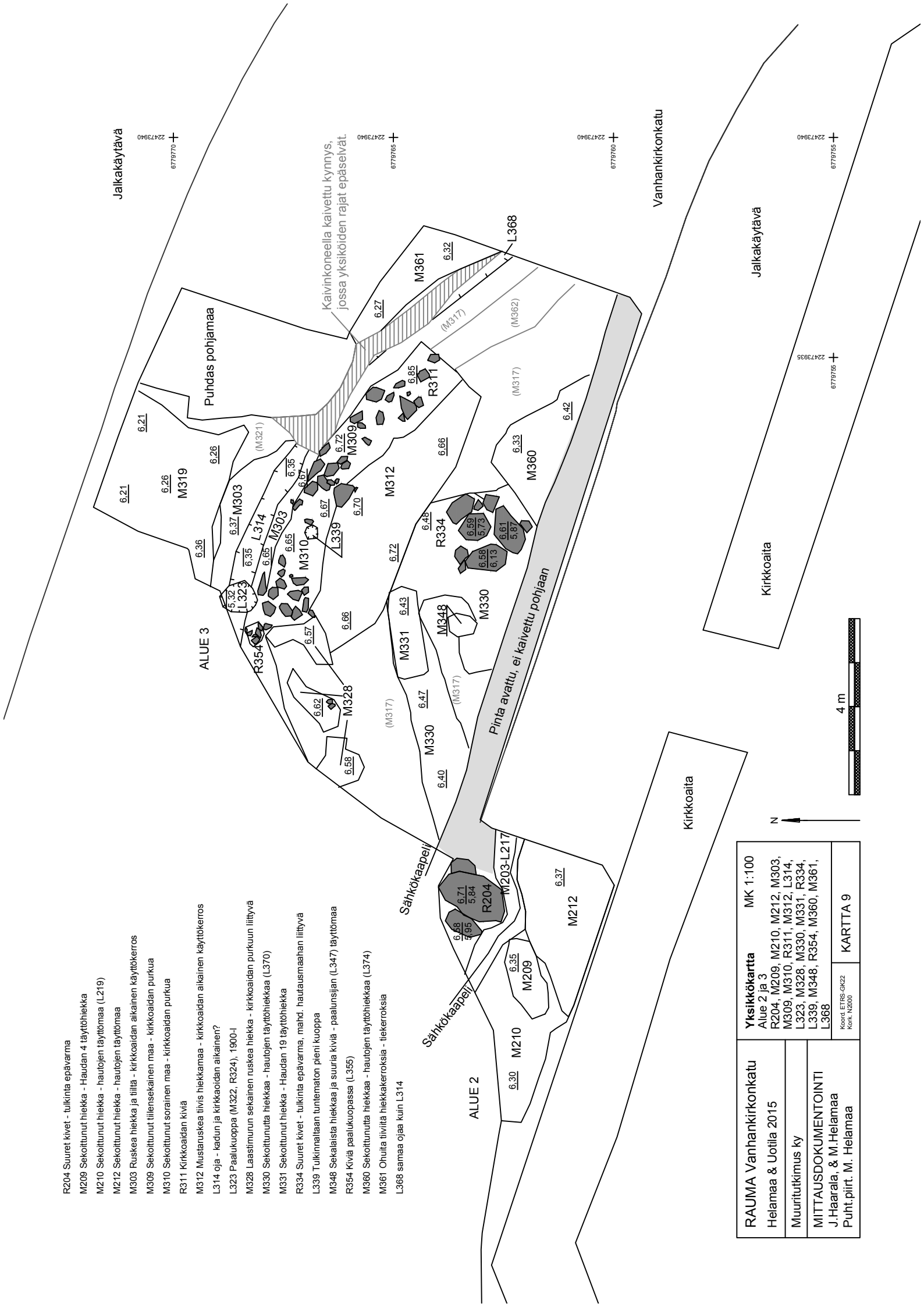
Vanhankirkkonkatu

Jaikkakäytävä

Kirkkoaita

Kirkkoaita

- R204 Suuret kivet - tulkinta epävarma
M209 Sekoitettu hiekka - Haudan 4 täyttöhiekka
M210 Sekoitettu hiekka - hautojen täyttömaa (L219)
M212 Sekoitettu hiekka - hautojen täyttömaa
M303 Ruskea hiekka ja tiiltä - kirkkoaidan aikainen käyttökerros
M309 Sekoitettu tiilensekainen maa - kirkkoaidan purkua
M310 Sekoitettu sorainen maa - kirkkoaidan purkua
R311 Kirkkoaidan kiviä
M312 Mustaruskea tiivis hiekkamaa - kirkkoaidan aikainen käyttökerros
L314 oja - kadun ja kirkkoaidan aikainen?
L323 Paalukuoppa (M322, R324), 1900-l
M328 Laastimurun sekainen ruskea hiekka - kirkkoaidan purkuun liittyvä
M330 Sekoitunutta hiekkaa - hautojen täyttöhiekkaa (L370)
M331 Sekoitunutta hiekka - Haudan 19 täyttöhiekka
R334 Suuret kivet - tulkinta epävarma, mahd. hautausmaahan liittyvä
L339 Tulkimattaan tuntematon pieni kuoppa
M348 Sekalaista hiekkaa ja suuria kiviä - paalunsijan (L347) täyttömaa
R354 Kiviä paalukuopassa (L355)
M360 Sekoitunutta hiekkaa - hautojen täyttöhiekkaa (L374)
M361 Ohuita tiiviitä hiekkakerroksia - itekerroksia
L368 samaa ojaa kuin L314

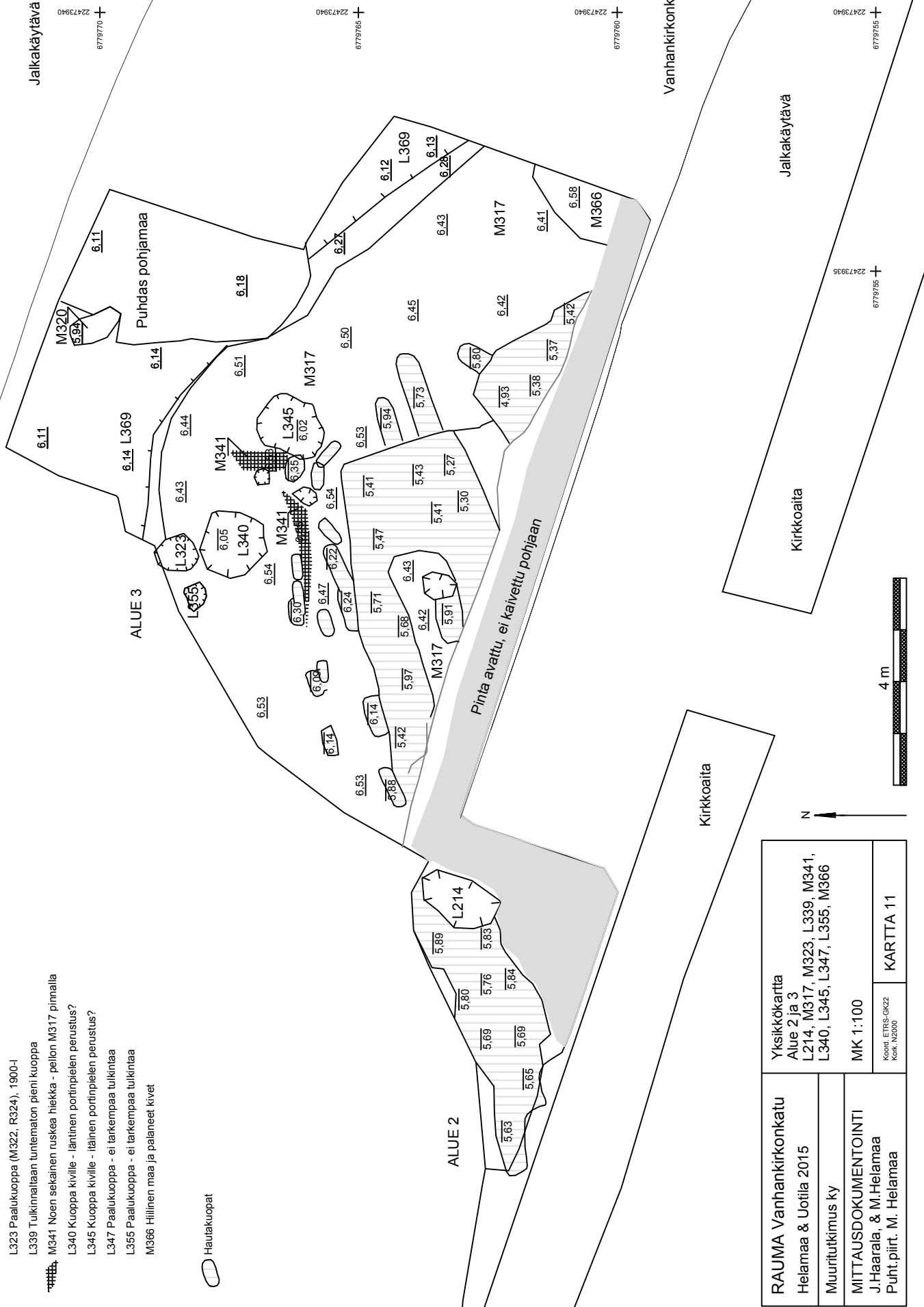
RAUMA Vanhankirkonkatu		Yksikkökartta MK 1:100 Alue 2 ja 3 R204, M209, M210, M212, M303, M309, M310, R311, M312, L314, L323, M328, M330, M331, R334, L339, M348, R354, M360, M361, L368
Helamaa & Uotila 2015		
Muuuritutkimus ky		Koord. ETRS-GK22 Nok. N. 16200
MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Haarala, & M. Helamaa Puht. piirt. M. Helamaa		
		KARTTA 9

- M210 Sekoitunutta hiekkaa - hautojen täyttömaa (L219)
- M211 Sekoitunutta hiekkaa - hautojen 5 ja 6 täyttömaa (ei kaivettu)
- L214 R204:n suuren kiven jättämä kuoppa
- M215 Sekalaista hiekkaa - mahdollisesti haudan täyttö (ei kaivettu)
- M216 Ruskea tiivis hiekkaa - peltomaa (samaa kuin M317)
- M303 Ruskea hiekkaa ja tiiliä - kirkkoaidan aikainen käyttökerros
- R311 Kirkkoaidan kiviä
- L314 oja - kadun ja kirkkoaidan aikainen?
- M321 Vaaleaa tiivistä hiekkaa - tiekerros
- L323 Paalukuoppa (M322, R324), 1900-l
- RP327 Puretujen kirkkoaidan kiven jättämät painaumet
- M330 Sekoitunutta hiekkaa - hautojen täyttöhiekkaa (L370)
- L339 Tulinnallaan tuntematon pieni kuoppa
- L347 Paalukuoppa - ei tarkempaa tulkintaa
- L355 Paalukuoppa - ei tarkempaa tulkintaa
- M360 Sekoitunutta hiekkaa - hautojen täyttöhiekkaa (L374)
- M361 Ohuita tiivistä hiekkakerroksia - tiekerroksia
- M362 Tilinsekainen ruskea hiekka - puretun kirkkoaidan pohjaa
- M367 Ruskea hiekka ja tiilimuru - maa kirkkoaidan kiven yhteydessä
- L368 samaa ojaa kuin L314?
- L381 R334:n kiven jättämä kuoppa

RAUMA Vanhankirkonkatu	Yksikkökartta MK 1:100
Helmaa & Uotila 2015	Alue 2 ja 3
Muuritukimus ky	M210, M211, L214, M215, M218, M309, R311, L314, M321, L323, RP327, M330, L339, L347, L355, M360, M361, M362, M367 L368, M381
MITTAUSDOKUMENTOINTI	
J.Haarala, & M.Helamaa	Koord. ETRS-GK22
Puht.pirt. M. Helamaa	KARTTA 10

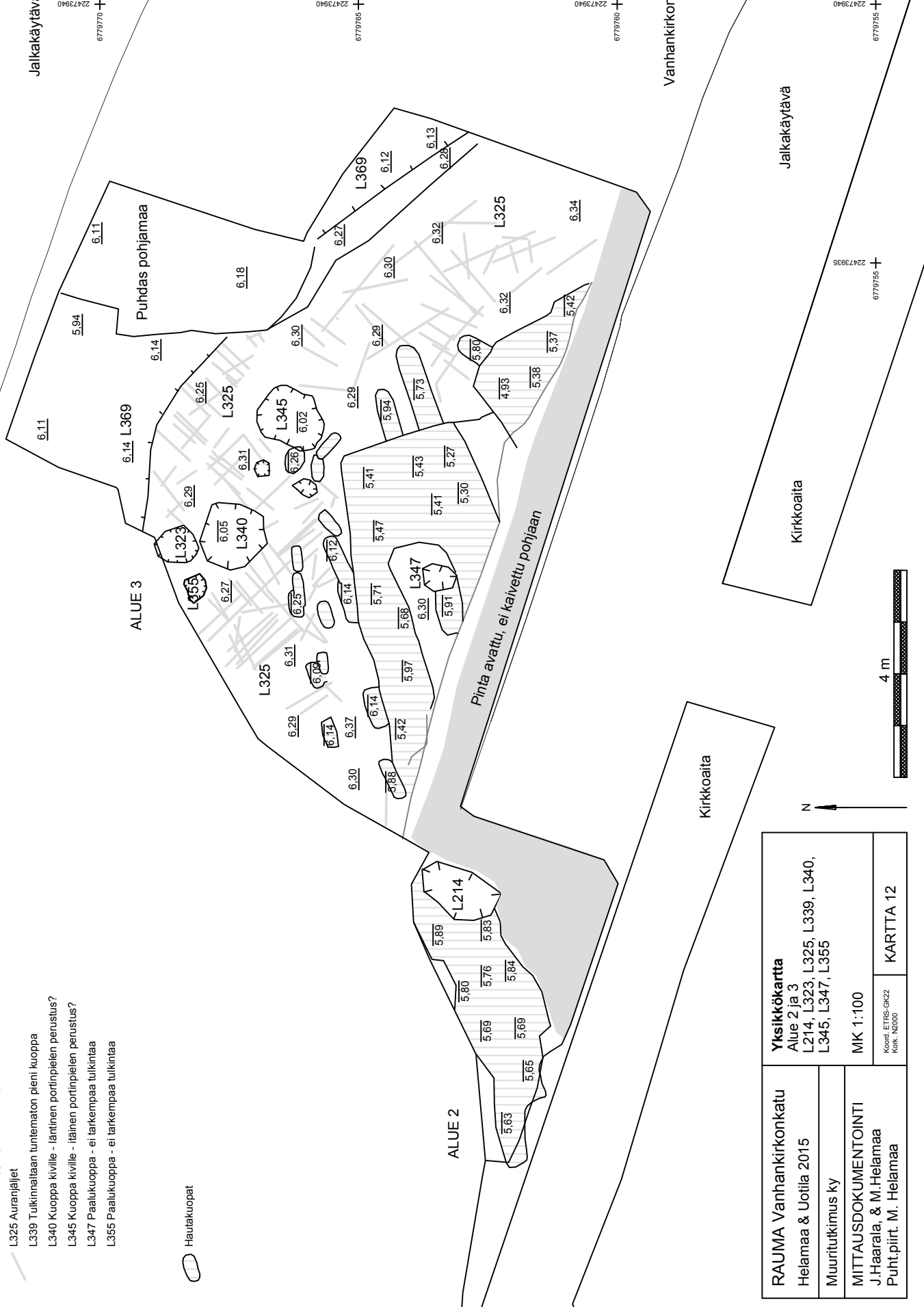
- L214 R204:n suuren kuven jättämä kuoppa
- M317 Ruskea tiivis hiekka - peittomaa
- L323 Paalukuoppa (M322, R324), 1900-I
- L339 Tulkinmaltaan tuntematon pieni kuoppa
- M341 Noen sekainen ruskea hiekka - pellon M317 pinnalla
- L340 Kuoppa kiville - läntinen portinpielen perustus?
- L345 Kuoppa kiville - itäinen portinpielen perustus?
- L347 Paalukuoppa - ei tarkempaa tulkintaa
- L355 Paalukuoppa - ei tarkempaa tulkintaa
- M366 Hiilinen maa ja palaneet kivet

RAUMA Vanhankirkonkatu		Yksikkökartta	
Helamaa & Uotila 2015		Alue 2 ja 3	
Muuritutkimus ky		L214, M317, M323, L339, M341, L340, L345, L347, L355, M366	
MITTAUSDOKUMENTOINTI		MK 1:100	
J. Haarala, & M. Helamaa		Koord. ETRS-GK22	
Puht.piirt. M. Helamaa		Kok. N2000	
		KARTTA 11	

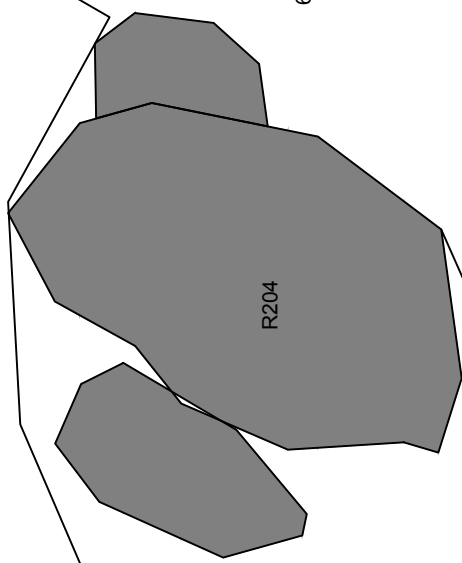
- L214 R204:n suuren kuven jättämä kuoppa
- L323 Paalukuoppa (M322, R324), 1900-I
- L325 Auranjäljet
- L339 Tuikinnaltaan tummaton pieni kuoppa
- L340 Kuoppa kiville - läntinen portinpielen perustus?
- L345 Kuoppa kiville - itäinen portinpielen perustus?
- L347 Paalukuoppa - ei tarkempaa tulkintaa
- L355 Paalukuoppa - ei tarkempaa tulkintaa

Hautakuopat

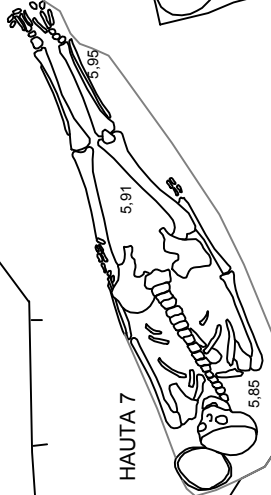
RAUMA Vanhankirkonkatu		Yksikkökartta	
Helamaa & Uotila 2015		Alue 2 ja 3	
Muurituikimus ky		L214, L323, L325, L339, L340, L345, L347, L355	
MITTAUSDOKUMENTOINTI		MK 1:100	
J.Haarala, & M.Helamaa		Koord. ETRS-GK22	
Puht.pirt. M. Helamaa		Kort. I:2000	
		KARTTA 12	

Juuri tai muu häiriö

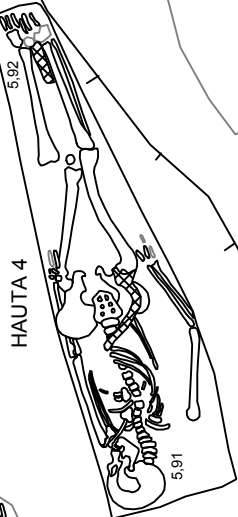

ALUE 2

6779763
22473924

HAUTA 7

HAUTA 4

M215

Tutkimattomia hautoja

M211

Kirkkoaita

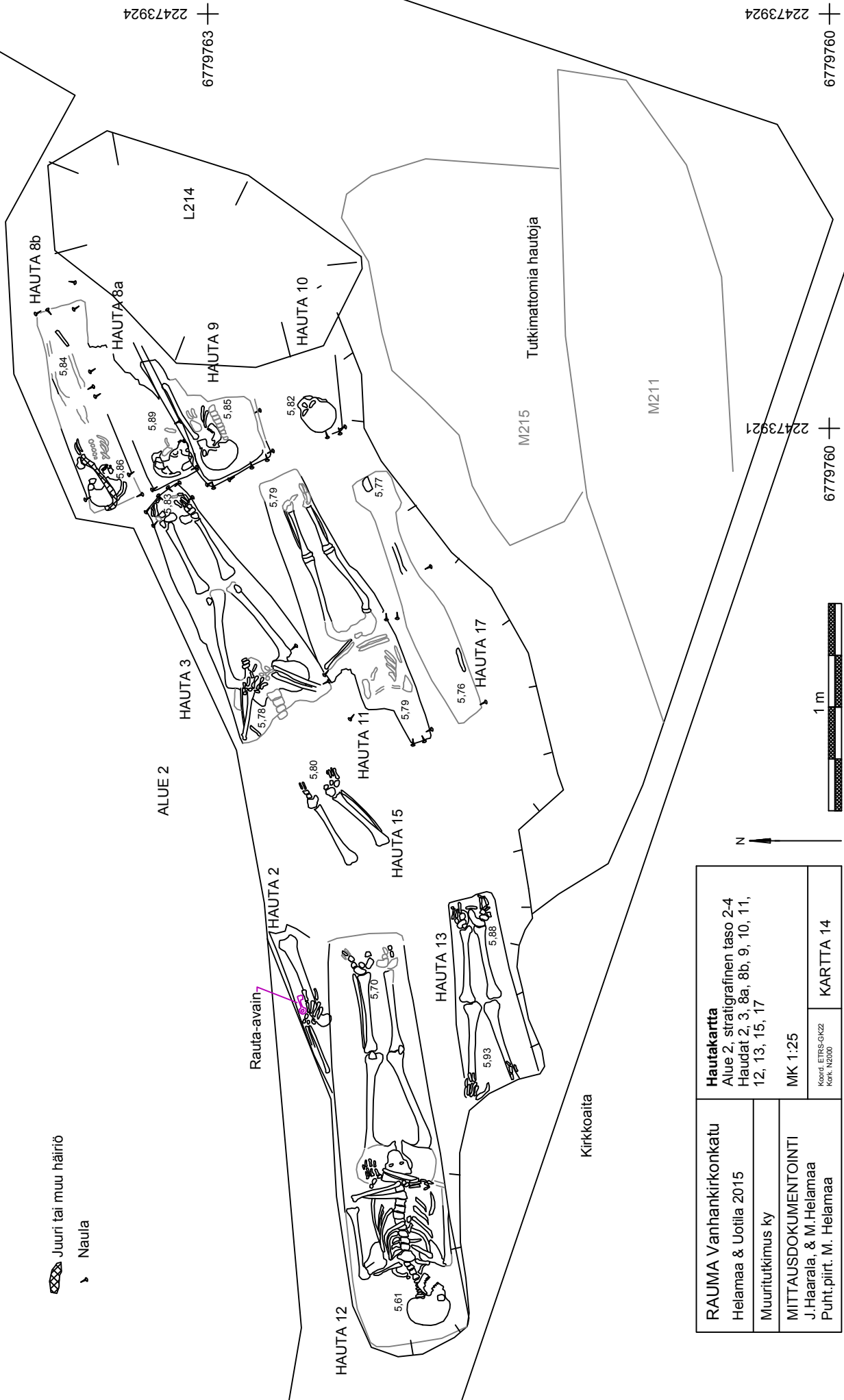
6779760
22473924

6779760
22473921

RAUMA Vanhankirkonkatu Helamaa & Uotila 2015 Muuritutkimus ky	Hautakartta Alue 2, stratigrafinen taso 1 Haudat 4 ja 7	
	MK 1:25 Koord. ETRS-GK22 KOKI NZ000	KARTTA 13
MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Haarala, & M. Helamaa Puint.piiirt. M. Helamaa		

Juuri tai muu häiriö
 Nauta

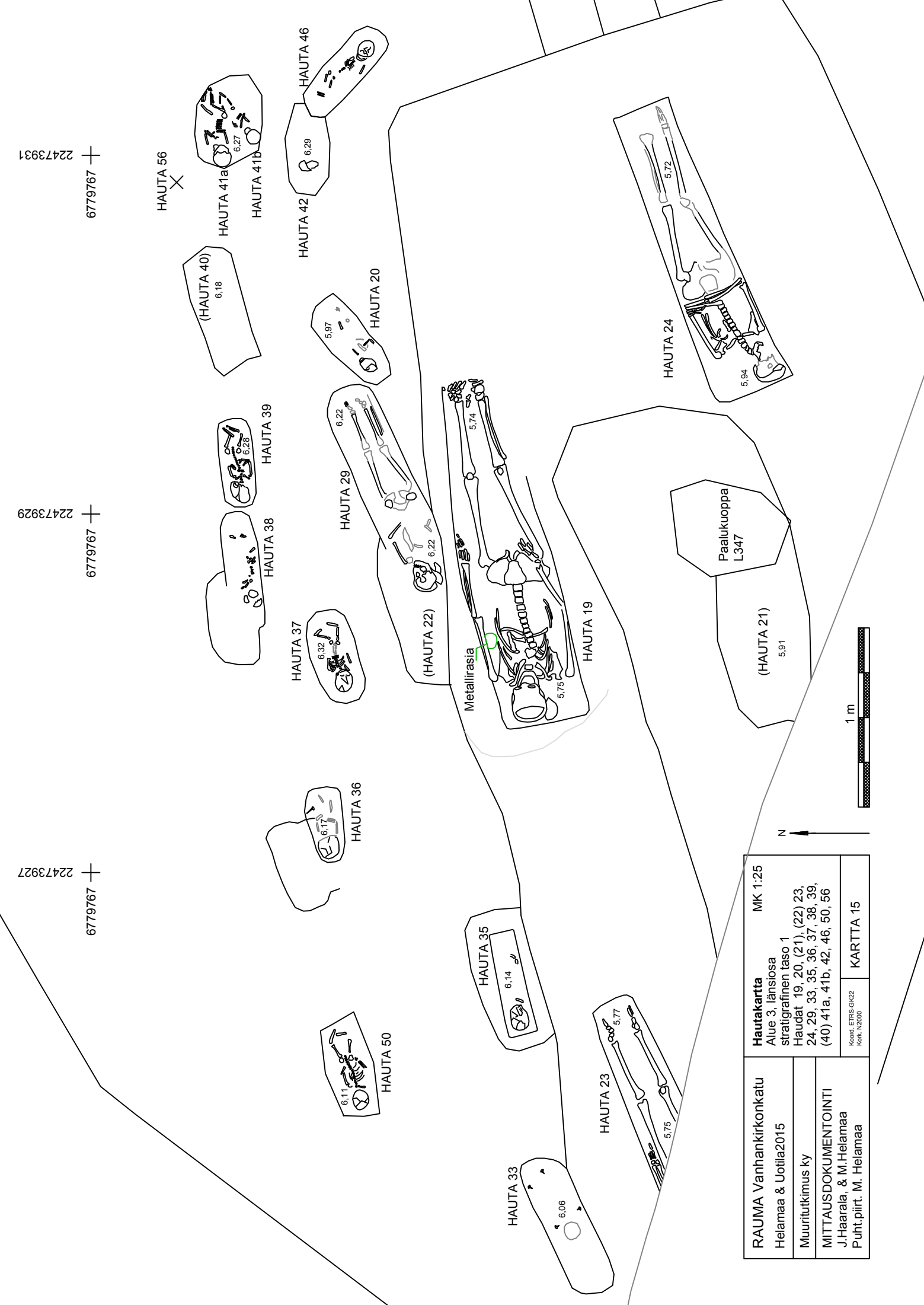

Hautakartta	
Alue 2, siratigrafinen taso 2-4	
Haudat 2, 3, 8a, 8b, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17	
MK 1:25	
Koord. ETRS-GK22 Koord. NZ000	
RAUMA Vanhankirkonkatu Helmaa & Uotila 2015	KARTTA 14
Muuritutkimus ky	
MITTAUSDOKUMENTOINTI	
J. Haarala, & M. Helamaa Puh.t.pirt. M. Helamaa	

6779767 +
22473927

6779767 +
22473929

6779767 +
22473931

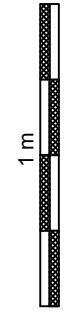
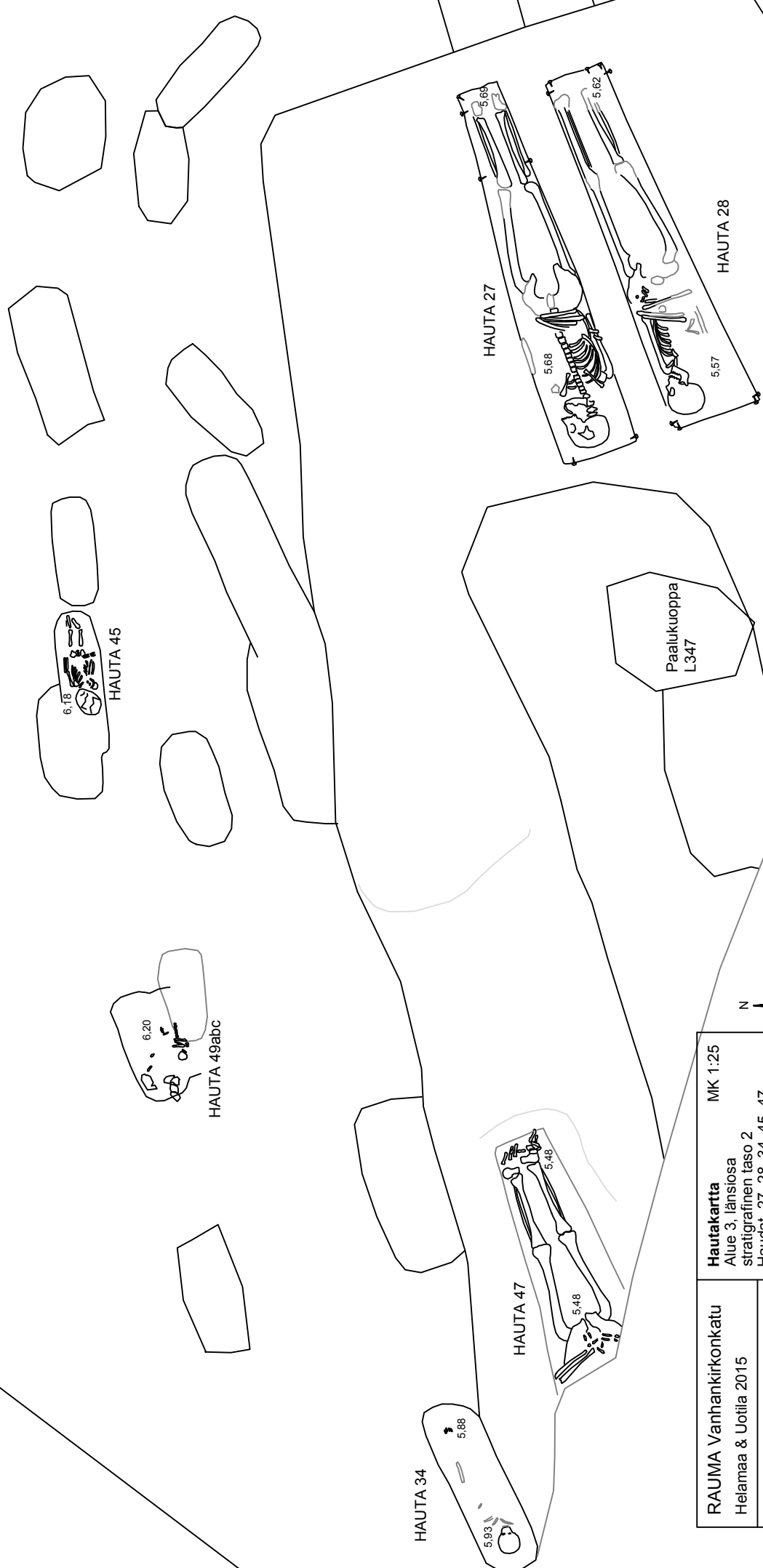

RAUMA Vanhankirkonkatu Helamaa & Uotila2015	Hautakartta Alue 3, länsiosa stratigrafinen taso 1	MK 1:25
Muuritutkimus ky	Haudat 19, 20, (21), (22) 23, 24, 29, 33, 35, 36, 37, 38, 39, (40) 41a, 41b, 42, 46, 50, 56	
MITTAUSDOKUMENTOINTI J.Haarala, & M.Helamaa Punt.piirt. M. Helamaa		KARTTA 15
<small>Koord. ETRS-GK22 Kok. N2000</small>		

6779767 +
22473931

6779767 +
22473929

6779767 +
22473927

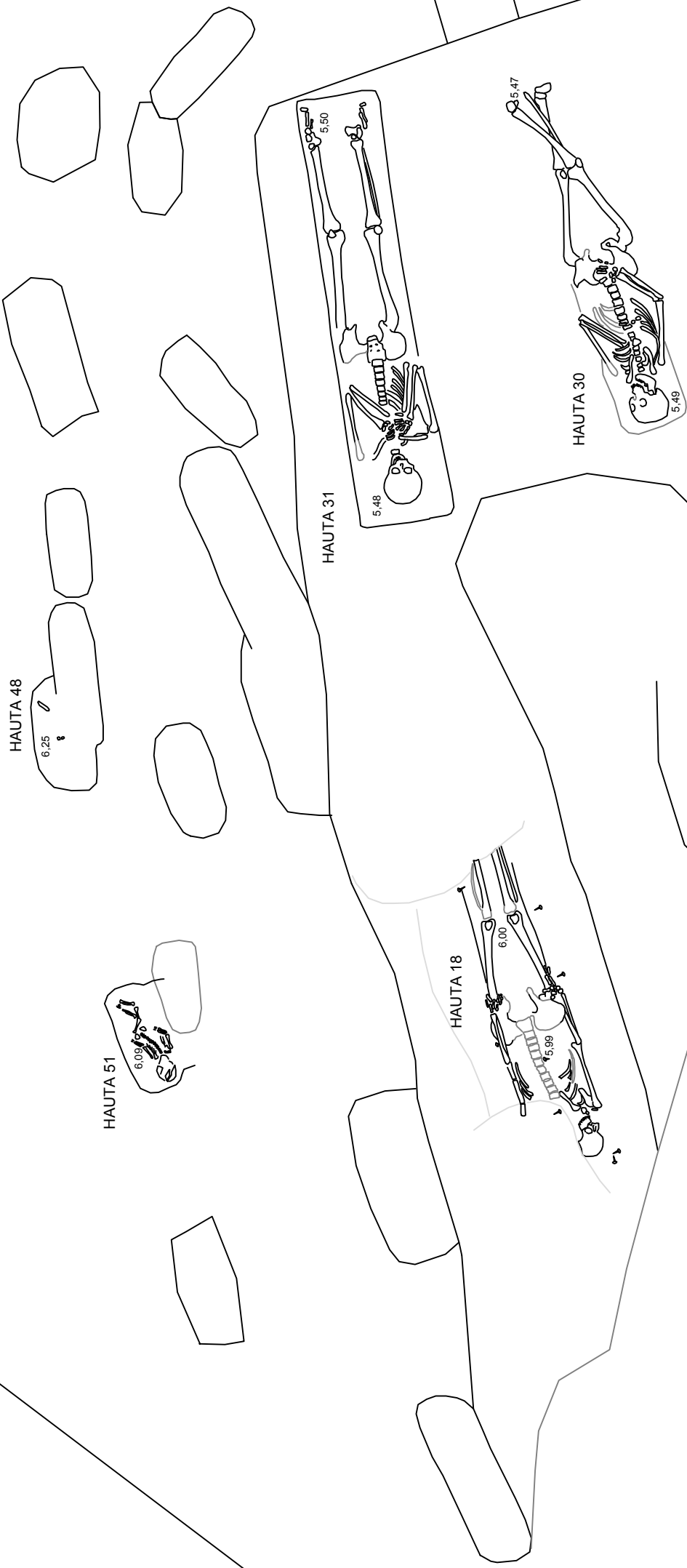

RAUMA Vanhankirkonkatu Helamaa & Uotila 2015 Muuritutkimus ky	Hautakartta MK 1:25 Alue 3, länsiossa stratigrafinen taso 2 Haudat 27, 28, 34, 45, 47, 49abc	Koord. ETRS-GK22 Kok. N2000 KARTTA 16
	MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Haara, & M. Helamaa Puht. piirt. M. Helamaa	

6779767 +
22473931

6779767 +
22473929

6779767 +
22473927

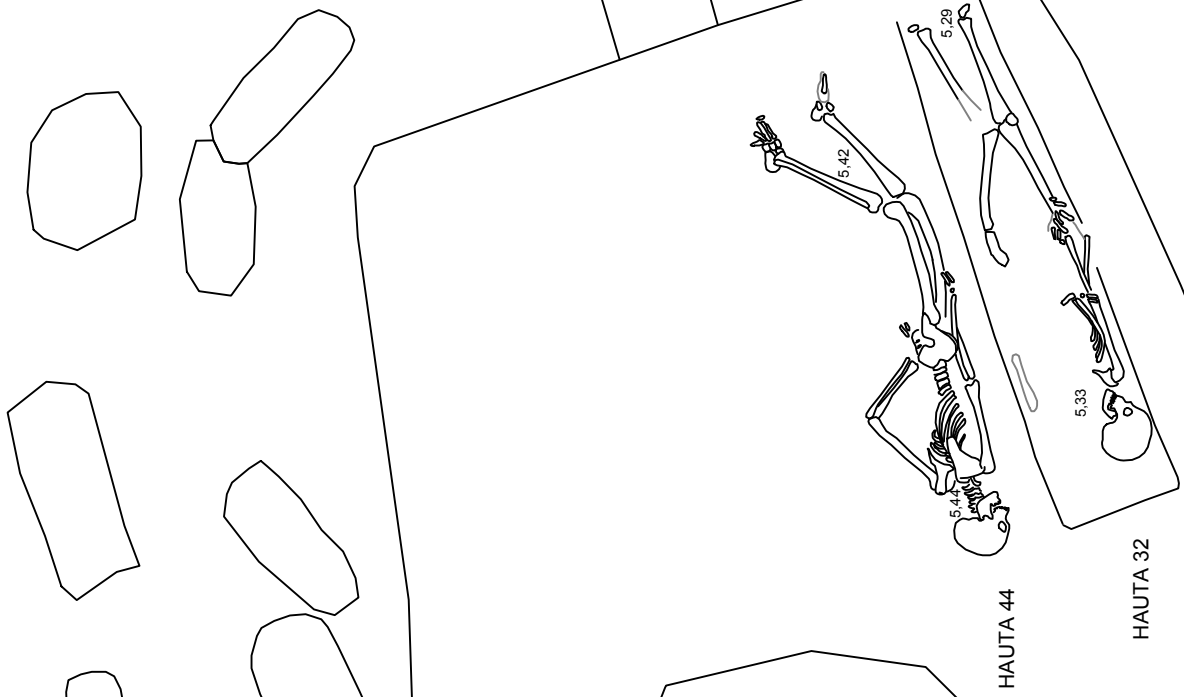

RAUMA Vanhankirkonkatu Helamaa & Uotila 2015 Muuritutkimus ky	Hautakartta Alue 3, länsiossa stratigrafinen taso 3 Haudat 18, 30, 31, 48, 51	
	MK 1:25 <small>Koord. ETRS-GK22 Kok. N2000</small>	
MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Haara, & M. Helamaa Puht. piirt. M. Helamaa		KARTTA 17

6779767 + 22473931

6779767 + 22473929

6779767 + 22473927

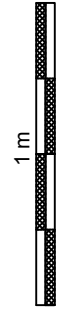

HAUTA 26 5.74

HAUTA 44

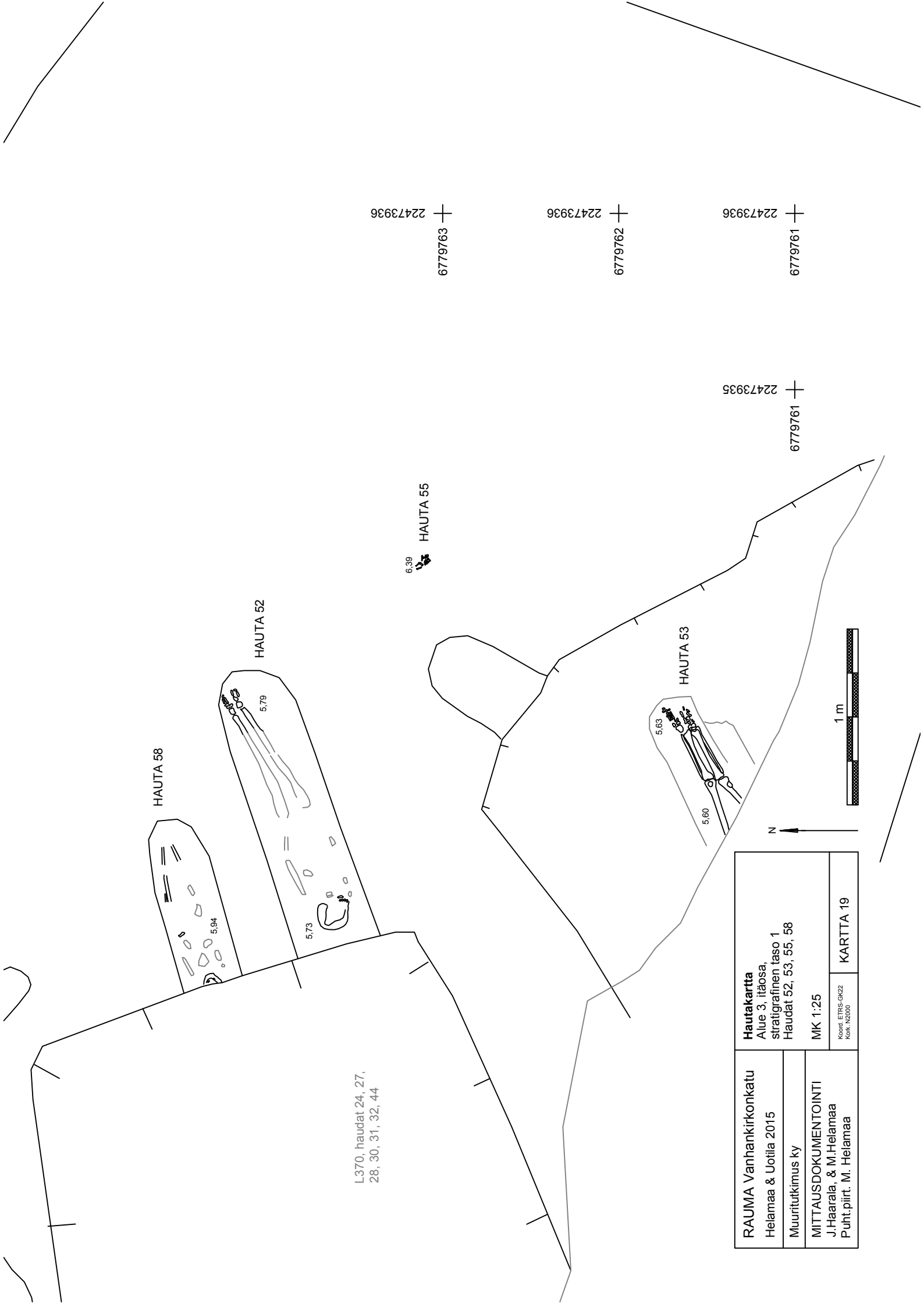
HAUTA 32

N

RAUMA Vanhankirkonkatu Helmaa & Uotila 2015 Muuritutkimus ky	Hautakartta Alue 3, länsiossa stratigrafinen taso 4 Hautat 26, 32, 44	
	MK 1:25 <small>Koord. ETRS-GK22 Kok. N2000</small>	KARTTA 18

MITTAUSDOKUMENTOINTI
 J.Haarala, & M.Helmaa
 Puht.pirt. M. Helmaa

L370, haudat 24, 27,
28, 30, 31, 32, 44

RAUMA Vanhankirkonkatu Helamaa & Uotila 2015 Muuritutkimus ky	Hautakartta Alue 3, itäosa, stratigrafinen taso 1 Haudat 52, 53, 55, 58	
	MK 1:25 <small>Koord. ETRS-GK22 KOKO N2000</small>	KARTTA 19

6779763 +
22473936

6779762 +
22473936

6779761 +
22473936

6779761 +
22473935

6.39 HAUTA 55

HAUTA 52

HAUTA 53

HAUTA 58

5.94

5.79

5.73

5.63

5.60

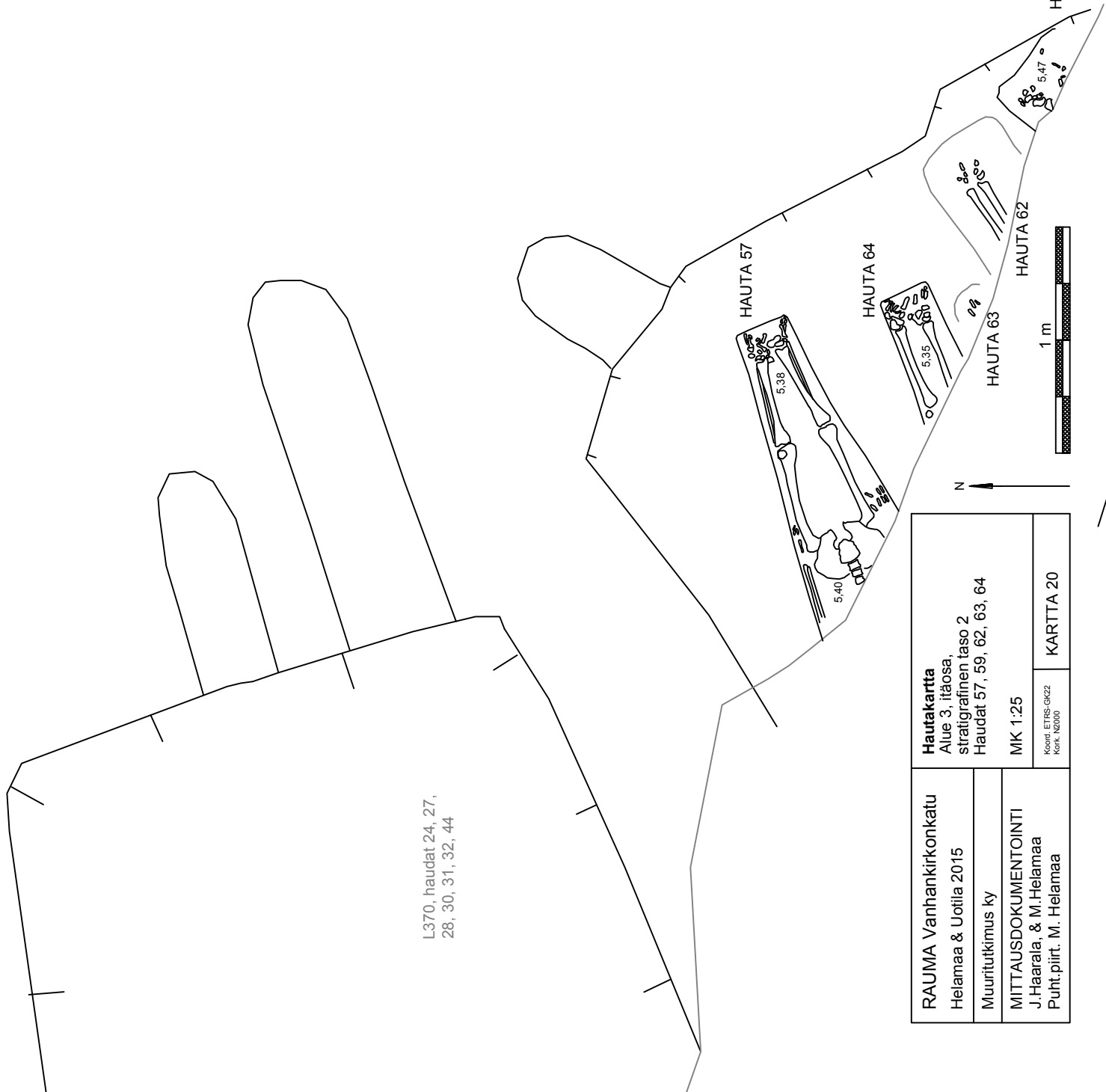
L370, haudat 24, 27,
28, 30, 31, 32, 44

6779763 + 22473936

6779762 + 22473936

6779761 + 22473936

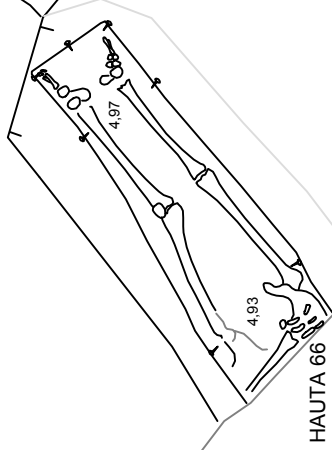
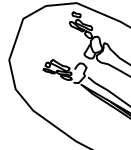
6779761 + 22473935

RAUMA Vanhankirkonkatu Helamaa & Uotila 2015 Muuritutkimus ky	Hautakartta Alue 3, itäosa, stratigrafinen taso 2 Haudat 57, 59, 62, 63, 64	
	MK 1:25	KARTTA 20
<small>Koord. ETRS-GK22 Korke. N2000</small>		

L370, haudat 24, 27,
28, 30, 31, 32, 44

HAUTA 60

HAUTA 66

6779761
22473935

6779761
22473936

6779763
22473936

6779762
22473936

RAUMA Vanhankirkonkatu Helamaa & Uotila 2015 Muuritukimus ky	Hautakartta Alue 3, itäosa, stratigrafinen taso 3 & 4 Haudat 60, 66 MK 1:25 Koord. ETRS-GK22 Kortti: 102000	KARTTA 21

N

5.35

1 m

Jalkakäytävä

6779776
22473940

ALUE 3

6779766
22473940

ALUE 2

6779760
22473940

Vanhankirkonkatu

Jalkakäytävä

6779755
22473940

6779755
22473939

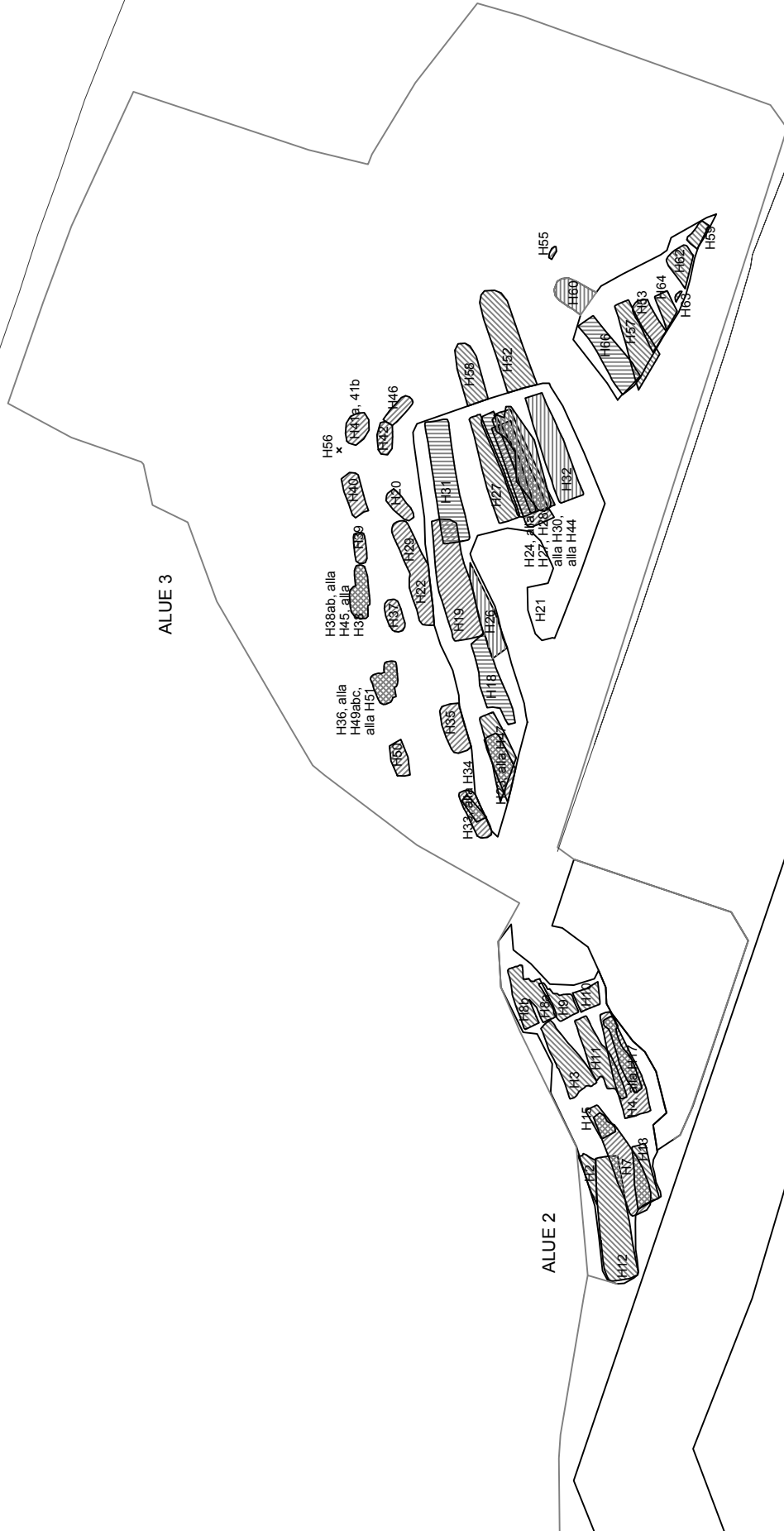
Kirkkoaita

Kirkkoaita

N

RAUMA Vanhankirkonkatu Helamaa & Uotila 2015		Havaintokartta Alue 2 ja 3 Kaikki haudat	
Muuritutkimus ky		MK 1:100	
MITTAUSDOKUMENTOINTI J. Haarala, & M. Helamaa Puh.t. piirt. M. Helamaa		KARTTA 22	
		Koord. ETRS-GK22 Koik. NZ000	

M 101 Pintakerrokset

Alue: 1 **Sijainti:** Muuntamon länsipuolella

Määrittelyn peruste Osin tekninen **Kokonaisuus:** Pintamaat

Yksikön tiedot

Yksikkö sisältää kaivinkoneen kuorimat maat vaakahuoneen kohdalla. Mm. nurmikon ja sen alaisen mullan sekä sen alaisia täyttökerroksia.

Kaivettu koneella

Stratigrafia:

Päällä on:

Alla on: M102

Tulkinta ja ajoitus

Pintamaat

M 102 Sekoittunut maa R103:n päällä

Alue: 1 **Sijainti:** Muuntamon länsipuolella

Määrittelyn peruste Ominaisuudet **Kokonaisuus:** Pintamaat

Yksikön tiedot

Yksikkö sijaitsee R103:n alueella.

Sekalaista hiekkapitoista maata, paikoin soraa, paikoin hieman savisempaa. Sävyiltään vaaleahkon ruskeaa. Joukossa tiilimurskaa, laastia, multaa.

Kaivettu kaivinkoneella

Löydöistä: Melko runsaasti erilaista keramiikkaa ja lasia. Muun muassa piiposliinia, punasavea, seltteripullon leimapala, eri sävyistä vihreää ja ruskeaa pullolasia. Joitain nauvoja, muutama punasavikaakelin pala.

Stratigrafia:

Päällä on: M101

Alla on: R103, M104

Tulkinta ja ajoitus

Rakennuksen purun jälkeistä sekä osin ehkä rakennusaikasta sekoittunutta maata. Löytöaineisto ajallisesti sekoittunutta 1800-1900-lukua.

R 103 Vaakahuoneen kiviperustus

Alue: 1 **Sijainti:** Muuntamon länsipuolella

Määrittelyn peruste Selkeä rakenne **Kokonaisuus:** Vaakahuone

Yksikön tiedot

Noin 7 metriä leveään ja vähintään 8,5 metriä pitkän rakennuksen kivijalan kiviperustus. Koostuu vaihtelevan kokoisista kivistä, suurimmat halkaisijaltaan lähes metrin, pienimmät n. 15-20 cm. Osassa kivissä tasainen rivi suoria poranjälkiä. Pääosin yksi kivikerta, luoteiskulmassa paikoin kaksi kivikertaa. Pohjoisessa puuttuu (rikkoontunut myöhemmissä kaivuutöissä).

Purettu kaivinkoneella

Stratigrafia:

Päällä on: M102

Alla on: M104

Tulkinta ja ajoitus

1900-luvun alussa toimineen vaakahuoneen kiviperustukset

M 104 Sekoittunut maa R103:n alla

Alue: 1 **Sijainti:** Muuntamon länsipuolella

Määrittelyn peruste stratigrafia, ominaisuudet **Kokonaisuus:** Vaakahuone

Yksikön tiedot

Yksikkö kattaa alueen R103:n alla.

Sekoittunutta hiekkamaata, melko karkeaa, keskiruskeaa. Seassa tiilimurskaa ja laastimurua.

Kaivettu kaivinkoneella

Löydöistä: Pääosin joitain piiposliiniastian paloja sekä astia- ja pullolasia. Melko samankaltaista kuin M102:ssa.

Stratigrafia:

Päällä on: M102, R103, M107

Alla on: R105, M108, L110

Tulkinta ja ajoitus

Vaakahuoneen (R103) rakentamiseen liittyvä tasauserros.

R 105 Kivirakenne

Alue: 1 **Sijainti:** Muuntamon länsipuolella

Määrityksen peruste Selkeä rakenne **Kokonaisuus:** kellari?

Yksikön tiedot

Noin 4,5 metrin matkalla, lähes pohjois-eteläsuuntainen kylmämuurattu kiviseinän pätkä sekä sen koilliskulmaa. Kivet vaihtelevaa kokoa, halkaisijaltaan noin 50-70 cm. Ei selkeitä muokkausjälkiä. Seinää maksimissaan jäljellä noin 70 cm korkeudella.

Purettu kaivinkoneella

Stratigrafia:

Päällä on: M104, M107, M111

Alla on: RP109, L110

Tulkinta ja ajoitus

Mahdollinen kellarin jäännös. Suurimmaksi osaksi tuhoutunut vaakahuonetta rakentaessa sekä myöhemmissä kunnalisteknisissä kaivuissa. Ei ajoittavia löytöjä tms.

M 106 Profiilin puhdistus

Alue: 1 **Sijainti:** Muuntamon länsipuolella

Määrityksen peruste tekninen **Kokonaisuus:**

Yksikön tiedot

Tekninen yksikkönumero alueen 1 profiilia puhdistettaessa (tutkimusten lähtötilanne) talteen otetuille löydöille R103:n ja R105:n länsipuolella.

Kaivettu lastalla

Löydöistä: Piiposliinia, punasavikeramiikka, pullo- ja astialasia, tasolasia, kaakelin paloja. 1800-1900-luvut pääosin.

Stratigrafia:

Päällä on:

Alla on:

Tulkinta ja ajoitus

Pääosin samoja kerroksia kuin M102 ja M104.

M 107 Savi vaakahuoneen (R103) kulmassa

Alue: 1 **Sijainti:** Muuntamon länsipuolella

Määrityksen peruste Ominaisuudet **Kokonaisuus:** vaakahuone

Yksikön tiedot

Yksikkö sijaitsee vaakahuoneen (R103) kaakkoiskulmassa keskemällä olevien kivien (mahd. uunin perustuksen pohjaa) ja eteläseinän välissä. Laajuus noin 1 neliometri.

Hiekan sekaista savea.

Putsattu esiin käsin, kaivettu kaivinkoneella M104:n mukana

Stratigrafia:

Päällä on: M102

Alla on: R103, M104

Tulkinta ja ajoitus

Mahdolliseen uunin perustukseen liittyvä rakennekerros.

M 108 Harmaa sekoittunut hiekka

Alue: 1 **Sijainti:** Muuntamon länsipuolella

Määrittelyn peruste ominaisuudet, sijainti **Kokonaisuus:** kellari?

Yksikön tiedot

Noin 1 metrin leveänä kaistaleena R105:n ulkopuolella, rajautuu L110:aan.

Sekoittunutta harmaasävyistä hiekkaa, jossa hieman tiilenpaloja ja muita epäpuhtauksia joukossa.

Kaivettu kaivinkoneella

Stratigrafia:

Päällä on: M104

Alla on: L110

Tulkinta ja ajoitus

Mahdollisen kellarin perustuskuopan täyttöhiekka.

RP 109 R105:n perustuskuopan pohja

Alue: 1 **Sijainti:** Muuntamon länsipuolella

Määrittelyn peruste tekninen **Kokonaisuus:** kellari?

Yksikön tiedot

Tekninen yksikkönumero rajapinnalle, joka muodostui R105:n kivien alle, puhtaan pohjamaan päälle. Ei lattiataso, mutta perustuskuopan pohja. Käytännössä siis samaa kuin L110.

Stratigrafia:

Päällä on:

Alla on:

Tulkinta ja ajoitus

L 110 R105: perustuskuoppa

Alue: 1 **Sijainti:** Muuntamon länsipuolella

Määrittelyn peruste leikkaus **Kokonaisuus:** kellari?

Yksikön tiedot

Noin metrin R105:n kivien ulkopuolella kulkeva leikkaus, jonka täytteenä on M108 sekalainen hiekka.

Havaittu pohjamaan ja täyttöhiekan värierona rakenteen itäpuolella. Ei selkeitä muotoja tai mittoja.

Stratigrafia:

Päällä on: M104, M108, R105

Alla on: pohjamaa

R105 ja M108 ovat leikkauksen täyttönä

Tulkinta ja ajoitus

Mahdollisen kellarin perustuskaivanto.

M 111 Maa R105:n sisäpuolella

Alue: 1 **Sijainti:** Muuntamon länsipuolella

Määrittelyn peruste sijainti, yhteys rakenteeseen **Kokonaisuus:** kellari?

Yksikön tiedot

Rajautuu R105:n kivien länsipuolelle, muuten modernit leikkaukset leikkaavat yksikköä.

Sekoittunutta, melko irtonaista hiekkaa. Sävyltään laikukkaan vaaleaa. Seassa hieman tiilimurskaa ja kiviä. Yksikön mukana kaivettu mahdollinen kellarin maalattiataso (tai lattian alainen kerros), joka tallautunutta likaista hiekkaa.

Kaivettu

Stratigrafia:

Päällä on: M104

Alla on: R105, L110

Tulkinta ja ajoitus

Mahdollisen kellarin täyttöhiekka.

M 201 Jalkakäytävän pohjustushiekka

Alue: 2 **Sijainti:** Koko alue

Määrittelyn peruste Stratigrafia, ajoitus, olemus **Kokonaisuus:** Pintamaat

Yksikön tiedot

Yksikkö ulottui koko kaivausalueelle. Paksuus noin 30 cm.

Karkea hiekka ja sora.

Kaivettu koneella

Stratigrafia:

Päällä on: Jalkakäytävän laatat

Alla on: M202

Rajapinnat selkeät

Tulkinta ja ajoitus

Moderni jalkakäytävän pohjustuskerros.

M 202 **Sekoittunut maa**

Alue: 2 **Sijainti:** Koko alue

Määrityksen peruste Maalajin muutos yllä
Yksikön tiedot olevaan

Kokonaisuus: Pintamaat

Vaihtelevan paksuinen kerros koko kaivausalueen laajudella.

Sekoittunutta hiekkaa. Väri kirjava. Seassa myös multaa sekä paikoin tiilimurskaa.

Kaivettu osin lastalla / lapiolla osin koneella.

Löydöistä: V. 1803 skilling. Muutama pala pullo- ja astialasia, punasavikeramiikkaa, 1800-luku.

Stratigrafia:

Päällä on: M201

Alla on: M205, M210

Rajapinnat sekoittuneet

Tulkinta ja ajoitus

Tulkinnaltaan epäselvä sekoittunut kerros, voi olla osa hautausmaan sekoittuneita maita, mutta voi olla myllääntynyt myös hautausmaan käytön jälkeen, esimerkiksi vanhoissa kadun pohjustustöissä tms.

M 203 **Kaapelikaivannon täyttö**

Alue: 2 **Sijainti:** Alueen koillisosassa

Määrityksen peruste Stratigrafia, selkeä
Yksikön tiedot kaivantoon liittyvä täyttö

Kokonaisuus: Kaapeli 1

Yksikkö noudattelee leikkauksen L217 rajoja.

Sekoittunutta hiekan sekaista maata, käytännössä hautausmaan sekoittunutta täyttöhiekkää(yksikkö sis. ihmisluita) ja sitä nuorempia kerroksia sekaisin.

Kaivattu lapiolla

Stratigrafia:

Päällä on: M201

Alla on: L217

Rajapinnat melko selkeät

Tulkinta ja ajoitus

Kaapelikaivannon L217 täyttömaa, käytännössä kaivannosta irroitettu maa sekoittuneena laitettu takaisin kaivantoon.

Huom, eri kaapeli kuin 3-alueen eteläreunaa määrittelevä M332/L333

R 204 Suuret kivet

Alue: 2 **Sijainti:** Alueen koillisosassa

Määrittelyn peruste Selkeä oma rakenteensa **Kokonaisuus:** Kivirakenne 1

Yksikön tiedot

Muutama suuri kivi rykelmässä. Suurin kivistä noin lähes 1,5 metriä halkaisijaltaan, sen pinta on melko tasainen, mutta se jatkuu syvälle maahan noin 80-90 cm paksuisena. Tämän rinnalla joitain halkaisijaltaan noin 50-70 cm kiviä.

Kivet ovat kirkkomaan reunalla, eivät kuitenkaan kirkkoaidan linjalla.

Stratigrafia:

Päällä on: M202

Alla on: L214, H8a, H8b, H9, H10

Kivet täyttävät kuopan L214, kivien lomassa sekoittunutta maata. L214 katkaisee haudat 8a,b,9 ja 10.

Tulkinta ja ajoitus

Tuntematon kivirakenne. Todennäköisesti ajoittuu hautausmaan käyttöaikaan, ei ainakaan selkeitä merkkejä että olisi selkeästi esim. tien / jalkakäytävän aikainen (valaisinpylvään perustus tms.)

R204 on samankaltainen kivirykelmä kuin R334 3-alueella, tästä noin 7 metriä itään. R204:n kivet olivat suurempia ja niitä on vähemmän kuin R334:ssä.

M 205 Sekoittunut maa

Alue: 2 **Sijainti:** Koko alue

Määrittelyn peruste osin tekninen **Kokonaisuus:** Pintamaat?

Yksikön tiedot

Yksikkö esiintyi koko 2-alueella. Sen paksuus vaihteli noin 5-15 cm välillä.

Sekoittunutta hiekkaa, väriltään laikukas. Kaivettaessa havaittiin värierot yllä olevaan sekä tiilimurskan loppuminen. Yksikkö vaihdettiin taas uudeksi (M210) kun irtoluita alkoi esiintyä täyttöhiekassa ja hiekan yleissävy muuttui vaaleammaksi, muuta selkeää eroa M205:n ja M210:n välillä ei oikeastaan ollut.

Kaivettu lastalla ja lapiolla

Löydöistä: Punasavikeramiikka.

Stratigrafia:

Päällä on: M202

Alla on: M210, M211

Rajapinnat sekoittuneet, osin tekniset

Tulkinta ja ajoitus

Todennäköisesti hautausmaan hauta-alueiden sekoittuneita täyttömaita. Voi olla edelleen myös hautausmaan käyttövaiheen jälkeinen kerros, sillä varsinaisia hautakaivantoja ei tässä maassa erottunut eikä irtoluita esiintynyt.

M 206 Poistettu

Alue: 2

Sijainti:

Määrityksen peruste

Kokonaisuus:

Yksikön tiedot

Stratigrafia:

Päällä on:

Alla on:

Tulkinta ja ajoitus

M 207 = M202

Alue: 2

Sijainti:

Määrityksen peruste

Kokonaisuus:

Yksikön tiedot

Stratigrafia:

Päällä on:

Alla on:

Tulkinta ja ajoitus

M 208 = M210

Alue: 2

Sijainti:

Määrityksen peruste

Kokonaisuus:

Yksikön tiedot

Stratigrafia:

Päällä on:

Alla on:

Tulkinta ja ajoitus

M 209 Hauta 4:n täyttömaa

Alue: 2

Sijainti: Alueen keskellä

Määrityksen peruste

Kokonaisuus: Kirkkomaa / Hauta 4

Yksikön tiedot

Lounais-kaakko-suuntainen pitkänomainen läikkä sekoittuneessa hautamaassa. Pituus noin 200 cm, leveys 70 cm. Yksikkö rajautui kaivantoon L218.

Irtonaista, hienohkoa sekoittunutta vaaleaa hiekkaa, jonka joukossa eri kokoisia kiviä siellä täällä.

Samankaltaista kuin ympäröivä hautamaa M210, mutta läikän erotti varsinkin kauempaa katsoessa.

Kaivettu lastalla

Stratigrafia:

Päällä on: M205

Alla on: L218

Rajapinnat selkeät.

Tulkinta ja ajoitus

Täyttömaa haudassa 4.

Harvoja hautoja, joiden kuoppa täyttömaaineen erottui selkeästi muusta hautamaasta.

M 210 **Sekoittunut hautahiekka**

Alue: 2 **Sijainti:** Alueen luoteispuolisko

Määrittelyn peruste Selkeä ilmiö

Kokonaisuus: Kirkkomaa

Yksikön tiedot

Noin 7 neliömetrin laajuinen, länsilounas-itäkoillisuuntainen alue, joka luoteessa rajautuu kaivausalueen rajaan (kaivinkoneen kaivama kaivanto), koillisessa kiviin R204 ja kuoppaan L214, kaakkossa puhtaaseen pohjamaan palkkiin alueen keskellä sekä yksikköön M211. Lounaassa yksikkö jatkuu kaivausalueen ulkopuolelle, nykyisen kirkkomaan alle.

Sekoittunutta hiekkaa. Suurin osa maasta on pohjahiekkaa, joka on sekoittunut ja johon on sekoittunut multaisempaa tai ruskeampaa hiekkaa. Sekaisin on hienoa "rantahiekkaa" sekä sen alapuolista moreeni/rantakivikkoa. Yksikkö on paikoin hienojakoista ja irtonaista ja paikoin todella kivistä.

Kaivettu lastalla

Stratigrafia:

Päällä on: M205, L214, L217, L218

Alla on: Pohjamaa

Leikkaukset muodostavat kuoppia yksikköön

Rajapinnat melko selkeät

Tulkinta ja ajoitus

Hautakaivuun sekoittamaa pohjahiekkaa. Selkeitä kaivantoja yksittäisille haudoille ei pystytty havaitsemaan, ja maassa esiintyi runsaasti "irtoluita". Kirkkomaalla hautaustoiminta on ollut pitkäikäistä ja runsasta.

M 211 **Sekoittunut hautamaa**

Alue: 2 **Sijainti:** Alueen kaakkoisosa

Määrittelyn peruste

Kokonaisuus: Kirkkomaa

Yksikön tiedot

Noin 2,5 x 1 metrin laajuinen länsilounas-itäkoillis-suuntainen maakaistale, joka luoteessa rajautuu yksikköön M212 ja muilta osin yksikkö jatkuu kaivausalueen ulkopuolelle.

Sekoittunutta hiekkaa. Samankaltaista kuin M210 ja M212. Selkeitä hautakaivantoja ei pystytty erottamaan, mutta maastossa pystyi havaitsemaan näiden yksiköiden värierojen ja olemuksien välillä hautojen suuntaista vaihtelua, mikä johtunee hautojen kaivuusta.

Kaivettu lastalla

Stratigrafia:

Päällä on: M205

Alla on: haudat 5 ja 6?

Rajapinnat sekoittuneet ja vaihtuvat

Tulkinta ja ajoitus

Kirkkomaan sekoittuneita täyttöhiekkoja, mahdollisesti hautojen 5 ja 6 kuopat.

M 212 Sekoittunut hiekka

Alue: 2 **Sijainti:** Alueen kaakkoisosassa yksiköiden M210 ja M212 välissä

Määrittelyn peruste **Kokonaisuus:** Kirkkomaa /

Yksikön tiedot

Koillis-lounaissauntainen, noin 3 metriä pitkä kaistale, toisella puolen hautamaa M210 ja toisella puolen M211.

Sekoittunutta keskiruskeaa hiekkaa.

Kaivettu lastalla

Stratigrafia:

Päällä on: M205

Alla on: M215, M216

Rajapinnat eivät kovin selkeät.

Tulkinta ja ajoitus

Sekoittunutta hautamaata.

M 213 Poistettu

Alue: 2 **Sijainti:**

Määrittelyn peruste **Kokonaisuus:**

Yksikön tiedot

Stratigrafia:

Päällä on:

Alla on:

Tulkinta ja ajoitus

L 214 Ison kiven kuoppa

Alue: 2 **Sijainti:** Alueen koilliskulmassa

Määrittelyn peruste **Kokonaisuus:** Kivirakenne 1

Yksikön tiedot

Soikea kuoppa, jonka mitat ovat noin 150 x 90 cm ja syvyys noin 60 cm. Pohja ja seinämät epäsäännölliset.

Kuoppa muodostui R204:n suuren kiven poiston jälkeen, mutta koska kivi ei ollut luonnollisesti paikallaan eikä vaikuta todennäköiseltä, että se olisi niin syvälle ajan kuluessa painunut, on kuoppa kiven "istuttamista" varten tehty kaivanto.

Stratigrafia:

Päällä on: R204, L217

Alla on: M210, H9 ja 10

Tulkinta ja ajoitus

Isolle kivelle R204 kaivettu kuoppa.

Leikkaa hautoja 9 ja 10, lisäksi edistännyt hautojen 8a ja 8b maatumista

M 215 Mahdollinen hautaläikkä

Alue: 2 **Sijainti:** Alueen itäreunassa R204 kivien eteläpuolella
Määrityksen peruste Maan värit **Kokonaisuus:** Kirkkomaa

Yksikön tiedot

Soikeahko noin 190 x 80 cm laajuinen, lounas-koillissuuntainen alue.

Ei kaivettu vuonna 2015

Stratigrafia:

Päällä on: M212

Alla on:

Rajapinta sekoittunut yllä olevan kanssa

Tulkinta ja ajoitus

Todennäköisesti hautakuoppa.

M 216 Sekoittumaton peltomaa

Alue: 2 **Sijainti:**
Määrityksen peruste **Kokonaisuus:** Pelto

Yksikön tiedot

Noin 40 cm leveä ja 1 metrin pituinen kaistale, jota hautojen kuopat leikkaavat kolmelta suunnalta. Vaikuttaisi jatkuvan lounaaseen kaivausalueen ulkopuolelle nykyisen kirkkoaidan alle.

Keskiruskeaa melko hienojakoista ja tiivistä hiekkää. 3-alueen havaintojen perusteella peltomaata.

Ei kaivettu vuonna 2015

Stratigrafia:

Päällä on: M205, M212

Alla on: Pohjamaa?

Tulkinta ja ajoitus

Pieni kaistale hautakaivantojen väliin jäänyttä peltomaata.

L 217 Kaapelikaivanto

Alue: 2 **Sijainti:** Alueen koillisosa, ison kiven R204 eteläpuolella
Määrityksen peruste Selkeä moderni kaivanto **Kokonaisuus:** Kaapeli 1

Yksikön tiedot

Noin 50 cm leveä ja noin 30 cm syvä kaivanto joka kulkee itä-länsi-suunnassa kaivausalueen koilliskulmassa noin 3 metrin matkalla tehden kiertokoukkauksen R204:n kiven kohdalla.

Kaivannossa oli vanha metallikuorinen kaapeli, jonka päällä ei ollut betonisia kouruja tai laattoja suojana. Kaapeli kuului katuvaloihin ja siinä oli jännite. Syvyyden ja leveyden perusteella oja on aikoinaan käsin lapiolla kaivettu. Kaivanto oli täytetty siitä poistettulla maalla (M203).

Kaivettu lastalla

Stratigrafia:

Päällä on: M202, M203

Alla on: M210

M203 on kaivannon täyttö, kaivanto leikkaa M210:ä.

Selkeät

Tulkinta ja ajoitus

Vanha (n. 1950-1970-l) kaapelikaivanto.

L 218 Haudan 4 leikkaus

Alue: 2 **Sijainti:** Alueen keskellä
Määrityksen peruste **Kokonaisuus:** Kirkkomaa / Hauta 4

Yksikön tiedot

Noin 2 pitkä ja 80 cm leveä sekä noin 50 cm syvä (käsin kaivetun hautamaan M210 pinnasta laskettuna) kaivanto.

Kuopan seinämät eivät irtonaisesta hiekasta johtuen pysyneet muodossaan, eikä niitä paikoin ollut selkeä erottaa ympäröivästä sekoittuneesta hautamaasta (M210). Pohja ja rajat oli kuitenkin helppo määrittää kaivannossa olevan arkun perusteella.

Stratigrafia:

Päällä on: M202

Alla on: M210

Kaivanto leikkaa M210:ä, leikkauksen täytteenä on M209 ja H4.

Tulkinta ja ajoitus

Haudan 4 kuoppa

L 219

Alue: 2 **Sijainti:**
Määrityksen peruste **Kokonaisuus:**

Yksikön tiedot

Stratigrafia:

Päällä on:

Alla on:

Tulkinta ja ajoitus

M 301 Kaivinkoneella kaivetut pintamaat

Alue: 3

Sijainti:

Määrityksen peruste Maalaji, osin

Kokonaisuus: Pintamaat

Yksikön tiedot kaivaustekninen

Koko 3-alueella, asfaltin alla.

Erilaisia kerroksia soraa ja hiekkaa. Pääosin moderneja kerroksia, kaivinkoneella kuorittu myös osa hautausmaan päällä olevista sekoittuneista kerroksista (joita 2-alueella kaivettu yksiköinä M202 ja M205).

Kaivettu koneella

Stratigrafia:

Päällä on: Asvaltti

Alla on: L313

Rajapinta alle sekoittunut.

Tulkinta ja ajoitus

Modernit tien pohjustuskerrokset. Lisäksi osittain koneella kaivettuja vanhemman tien kerroksia, kirkkoaitaa myöhempiä kerroksia sekä hautausmaan päällä ollutta sekoittunutta maata.

M 302 Soransekainen ojan L314 täyttömaa

Alue: 3

Sijainti: Alueen pohjoisosassa puretun kirkkoaidan pohjoispuolella

Määrityksen peruste Maalaji, rajautuminen

Kokonaisuus: Oja

Yksikön tiedot leikkaukseen

Yksikkö noudattelee ojaa L314.

Karkeaa hiekkaa, harmaata soraa sekä hieman savea tekemään yksiköstä karkeudesta huolimatta hieman tahmaisen.

Kaivettu lapiolla

Löydöistä: Yksi punasavikeramiikkapala, runsaasti vihreää pullolasia, 1800-l?

Stratigrafia:

Päällä on: M301, L323

Alla on: L314

L323 leikkaa tätä yksikköä

Rajapinnat selkeät

Tulkinta ja ajoitus

Ajoitukseltaan epäselvän ojan täyttö.

M 303 Ruskea hiekkainen kulttuurikerros

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen pohjoisosassa vanhan kirkkoaidan pohjoisosassa
Määrittelyn peruste Maan koostumus **Kokonaisuus:** Käyttökerrokset 2

Yksikön tiedot

Noin 2 x 3,5 metrin laajuudella esiintyvä kulttuurikerros, paksuus noin 10-15 cm. pohjoisessa kaivinkonekaivuun aiheuttama kynnys L313 katkaisee yksikön, etelässä rajautuu R311:n kiviin, jossa sekoittunut kun kiviä on poistettu.

Tiilimurskaa ja tiivistä ruskeaa hiekkää. Tiilimurskan ja hiekan osuus parhaimmillaan noin 50-50 %. R311 kiviä kohden mentäessä maassa esiintyi myös laastimuraa. Pohjoiseen mentäessä tiilimurskan osuus maassa vähenee. Erityisesti yksikön yläosa on tiilensekainen, tiilen osuus vähenee alaspäin mentäessä. Kaivettu lastalla ja lapiolla

Löydöistä: Punasavikeramiikka, vihreää pullolasia, simpukkakoppainen liitupiippu (1750-1800-luvut)

Stratigrafia:

Päällä on: M301, L313, L314, M316

Alla on: M317, R311

Yksikkö on kertynyt R311 kiviä vasten. L313 ja L314 leikkaavat tätä yksikköä. M316 on kertynyt tätä yksikköä vasten.

Rajapinta yksikköön M317 on liukuva / vaihtuva.

Tulkinta ja ajoitus

"Yleismaa", käyttökerros peltokerroksen päällä. Todennäköisesti kirkkoaidan käyttöaikana ja mahdollisesti sen jälkeenkin muodostunut.

M 304 Soran sekainen karkea hiekka

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen pohjoisosassa, ojan L314 pohjoispuolella
Määrittelyn peruste maalaji **Kokonaisuus:** Tie?

Yksikön tiedot

Varsinaisessa kaivausvaiheessa havaittu noin 2 x 1 metrin laajuinen epäsäännöllisen muotoinen alue. Suurin osa yksiköstä kaivettu kaivinkoneella M301:n mukana.

Harmahtavan keskiruskeaa karkeaa hiekkää ja soraa, kovaa ja tiivistä.

Kaivettu lastalla ja lapiolla

Löydöistä: Kirkasta astia- ja vihreää pullolasia. Juomalasin sääri 1800-1900-l

Stratigrafia:

Päällä on: M301, L313

Alla on: M303, M316

Kertynyt M303:n päälle, L313 leikkaa tätä yksikköä

Rajapinta alle melko selkeä

Tulkinta ja ajoitus

Katsottiin aluksi moderniksi tienpohjaksi, mutta yksikön rajautuminen vanhan tielinjan kohdalle viittaisi enemmänkin siihen, että liittyy vanhan kirkkoaidan aikaiseen tielinjaukseen.

M 305 Maa R306:n yhteydessä

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen pohjoisreunassa

Määrittelyn peruste Maalaji, yhteys kiviin **Kokonaisuus:** Tie?

Yksikön tiedot

Kivien R306 päällä ja väleissä sekä jonkin matkaa kivien ulkopuolella. Kolmiomainen yksikkö, jonka kaakkoisreuna ohenee ja katoaa kaivausalueen suntaan mennessä (kaivinkone kuorinut osan yksiköstä pois, L313), pohjoisessa ja lännessä jatkuu profiileihin.

Yksikön pinnalla tiivistä soraista maata, joka voi olla peräisin koneella kuoritusta modernista tien pohjustuskerroksesta (M301). Muuten sekalaista karkeaa kirjavan harmaata hiekkaa, jossa hieman tiiliä ja pieniä kiviä.

Kaivettu lastalla

Stratigrafia:

Päällä on: M301, L313

Alla on: R306, M316

Rajapinnat selkeät

Tulkinta ja ajoitus

Fragmentaarisuudesta johtuen tulkinta vaikea. Mahdollisesti tien kerroksia, tai jos R306 muuta kuin tietä, niin sen peittämiseksi laitettua maata.

R 306 Kiveys?

Alue: 3 **Sijainti:**

Määrittelyn peruste **Kokonaisuus:** Tie?

Yksikön tiedot

Melko tasainen kivikenttä noin x x metrin alueella. Kolmiomainen alue jatkuu pohjois- ja länsiprofiileihin. Rakenne koostuu kivistä, joiden halkaisija vaihtelee 20-40 cm välillä. Litteähköt kivet ovat harvakseltaan tasossa ja niiden päällä ja välissä on M305. Muistuttaa piha/-katukiveystä, mutta silloin melko harvaan ladottua.

Stratigrafia:

Päällä on: M305

Alla on: M316

Tulkinta ja ajoitus

Fragmentaarisuuden takia tulkinta epävarma. Mahdollinen tiekiveys? Tai varastoaittoihin (1700-1800-lukujen kartat) liittyvää perustusta tms.

M 307 poistettu

Alue: 3 **Sijainti:**

Määrittelyn peruste **Kokonaisuus:**

Yksikön tiedot

Stratigrafia:

Päällä on:

Alla on:

Tulkinta ja ajoitus

M 308 Hiilen ja tiilen sekainen kerros

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen pohjoisreuna

Määrittelyn peruste Ominaisuudet **Kokonaisuus:** Tie?

Yksikön tiedot

Noin metrin levyinen maakaistale pohjoisprofiilin edustalla. Paksuimmillaan profiilissa, noin 7 cm, ohenee kunnes katoaa etelää kohti mentäessä.

Ruskeaa hiekkaa, hiiltä ja jonkin verran tiilimurskaa ja siellä täällä puusilppua. Ominaisuuksiltaan muistuttaa palanutta purkukerrosta. Voi olla tasoitteeksi tuotua.

Kaivettu lastalla

Stratigrafia:

Päällä on: M316

Alla on: M319

Rajapinnat melko selkeät

Tulkinta ja ajoitus

Tien tasoitukseksi tuotua purkumaata?

M 309 Sekoittunut tiilensekainen maa kirkkoaidan linjalla

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen keskellä, itäisestä portinpielestä kaakkoon

Määrittelyn peruste Sijainti, ominaisuudet **Kokonaisuus:** Kirkkoaita / sen purku?

Yksikön tiedot

Maksimissaan noin metrin leveä kaistale kirkkoaidan linjalla, sen kivien yhteydessä ja päällä noin kolmen metrin matkalla. Yksikkö alkaa "itäisestä portinpielustasta" ja jatkuu siitä kirkkoaidan linjaa kaakkoon.

Tiilimurskan ja laastimurun sekainen ruskea hiekka kivien yhteydessä. Myllääntyneen oloinen. Yksikön rajat eivät erottuneet selkeästi alla olevasta M367:stä vaan M309:n linja oli pääsääntöisesti vaan ympäristöään (mm. M312) tiilisempi.

Kaivettu lastalla

Löydöistä: Lasitavaraa, vaikuttaa 1800-luvun materiaalilta, pieni kivisavisiru.

Stratigrafia:

Päällä on: M301

Alla on: R311, M367

Rajapinnat sekoittuneet / painuneet / epäselvät

Tulkinta ja ajoitus

Vaikuttaa kirkkoaidan purkamisessa muodostuneelta yksiköltä, aidan kivien mylläämää maata.

M 310 **Sekoittunut maa**

Alue: 3 **Sijainti:** Kirkkoaidan portinpielien välissä

Määrittelyn peruste Ominaisuudet, yhteys **Kokonaisuus:** Kirkkoaita / sen purku?

Yksikön tiedot rakenteeseen

Noin 1,5 metrin pituinen kaistale kirkkoaidan portinpielien kivikkojen välissä. Leveys noin 70-90 cm. Paksuus vaihtelee, pohjoisreuna ohenee ja sekoittuu muihin yksiköihin (M303), etelässä paksuus noin 10 cm ja siellä yksikön alla hahmottuu M312:n pintaan selkeä reuna / pudotus (RP327).

Sekalaista hiekkaa, väriltään harmaa enemmän kuin ruskea. Seassa paikoin soraa, paikoin savea, välillä molempia. Siellä täällä myös laastimurua ja tiiltä. Joukossa eri kokoisia kiviä (halk. Noin 7-20cm) jotka "kelluivat" tässä maassa. Karkeaa ja irtonaista. Erottui ympäröivistä maista muun muassa värinsä ja karkeuden perusteella.

Kaivettu lastalla.

Löydöistä: Erisävyistä pullolasia, vaikuttaa 1800-luvun tavaralta.

Stratigrafia:

Päällä on: M301, L339

Alla on: RP327

L339 leikkaa yksikön.

Rajapinnat melko selkeät. Sekoittunut yksikköön M303.

Tulkinta ja ajoitus

Kirkkoaidan purettujen kivien tilalle sekoittunutta kertynyttä tai tasoitteeksi laitettua maata.

R 311 **Kirkkoaidan kivet**

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen keskiosat

Määrittelyn peruste rakenteellinen, osin **Kokonaisuus:** Kirkkoaita

Yksikön tiedot dokumentointia varten

Kiviä puretun kirkkoaidan linjalla. Läntisessä osassa vain joitain yksittäisiä kiviä, joiden yhteydessä on kirkkoaitaan tai sen purkuun liitettyjä maayksiköitä (M328 jne.) Itäisessä osassa on säilyneenä länttä runsaammin kiviä, ja niiden seassa on M367. Runsaammin kiviä on portinpielten perustuksiksi määritellyissä kuopissa L340 ja L345.

Kivien koko vaihtelee, suurimmat ovat halkaisijaltaan noin 50-70 cm, pienimmät vain noin 10 cm. Kivien joukossa oli sekä lohkottua kiveä että käsittelemätöntä kiveä. Läntisen portinpielen kivien joukossa yhtä oli porattu.

Löydöistä: Vihertävää tasolasia, kirkasta astialasia.

Stratigrafia:

Päällä on: M301, M309

Alla on: RP327, M317, M341, L340, L345

R311 kivien yhteydessä on M328, M367, M342, M344

Tulkinta ja ajoitus

Kirkkoaidan perustuskiviä, purkamisen jälkeen jääneitä (kiila- ym.) kiviä. Kivien yhteyteen liittyy myös maayksiköitä.

Suurin osa jäljellä olevista kivistä keskittyy kahteen syvempään kuoppaan, jotka on tulkittu jonkinlaisten portinpielten perustuksiksi. Portinpielet voivat mahdollisesti olla uudempia kuin muu aitalinja.

M 312 Mustanruskea, tiivis hiekka.

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen keskellä, kirkkoaidan sisäpuolella

Määrittelyn peruste Ominaisuudet, **Kokonaisuus:** Käyttökerrokset 1

Yksikön tiedot rajautuminen

Yksikkö on muodoltaan kuten säännöllinen trapezoidi. Sen kolme sivua noudattavat kirkkoaidan linjaa. Etelässä yksikkö on leikkaantunut kaivinkonekuorinnassa (L313), mutta todennäköisesti se on alunperin jatkunut pidemmälle etelään hautausmaa-alueenkin päälle, jossa se sekoittuu hautahiekkaan. Yksikön paksuus on 5-10 cm, joskin sen pintaa on mahdollisesti kuorittu hieman kaivinkoneella. Yksikön laajuus on itä-länsisuunnassa maksimissaan noin 6 metriä ja pohjois-eteläsuunnassa noin 2 metriä.

Mustanruskeaa mullan sekaista hiekkaa. Seassa tiilimurua ja erinäisiä kiviä (halkaisija 5-15 cm, sekä pyöreää että lohkoa). Sekoitteet eivät tasaisesti lajittuneet. Mahdollisesti noen värjäämää (yksikössä ei kuitenkaan selkeästi hiiltä tai puulastua). Kaivettaessa lohkeileva, tiivis ja kova, tallaantuuneen oloinen. Kaivettu lastalla ja lapiolla

Stratigrafia:

Päällä on: M301, (M309, M328), RP327

Alla on: M337, R311

Vaikuttaa R311:n kiviä vasten muodostuneelta, mutta kivien poiston jälkeen sekoittuneelta.

Rajapinta selkeä alla olevaan, sekoittuneet reunoilla kirkkoaidan suhteen.

Tulkinta ja ajoitus

Kirkkoaidan (ja kirkkomaan?) aikainen tallautunut käyttökerros.

Samaa kuin kirkkoaidan ulkopuolinen M303?

L 313 Kaivinkonekuorinnan rajapinta

Alue: 3 **Sijainti:** Koko alue

Määrittelyn peruste Tekninen **Kokonaisuus:** Pintamaat

Yksikön tiedot

Yksikkönumero määritelty kattamaan kaivinkonekuorinnan jättämän tilanteen. Konekuorinnasta syntyi kaksi selkeämpää kynnystä kirkkoaidan molemmin puolin, jotkin yksiköt rajautuvat kaivaushetkellä dokumentoituna näihin kaivinkoneen leikkauksiin. Yksikkönumeroa käytetään erityisesti silloin kuin leikkaus häiritsee havainnointia ja esimerkiksi stratigrafiaa.

Stratigrafia:

Päällä on: M301

Alla on: Muu kaivausalue

Tulkinta ja ajoitus

Kaivauksilla syntynyt kaivinkoneen kuorinnan rajapinta, joka paikoin häiritsee selkeiden havaintojen (yksiköiden rajat ja stratigrafia) tekemistä.

L 314 Oja kirkkoaidan ja tien välissä

Alue: 3 **Sijainti:** Kirkkoaidan pohjoispuolella

Määrittelyn peruste Selkeä leikkaus **Kokonaisuus:** Oja

Yksikön tiedot

Noin 50 cm leveä ja noin 50 cm syvä oja, joka kulkee kirkkoaidan myötäisesti sen pohjoispuolella (lähes itä-länsisuuntaan). Ojaa havaittiin noin 4,5 metrin matkalla. Lännessä oja katkeaa kaivinkonekaivantoon ja idässä konekuorinnan aikaansaamaan kynnykseen L313. Sama oja mitä todennäköisimmin jatkuu konekaivuukynnyksen reunalla kirkkoaidan edustalla idempänä, jossa se on dokumentoitu numerolla L368-M363. Oja leikkaa kaikkia sen yhteydessä olevia kulttuurikerroksia ja jatkuu vieä joitain senttejä pohjamaahan.

Ojan oli kourumainen, seinämät melko suorat ja pohja kovera, selkeästi lapiolla kaivettu. Oja täyttösorineen M302 muistutti kaapelikaivantoa, mutta mitään kaapelia ei ollut.

Stratigrafia:

Päällä on: M302, M301

Alla on: M304, M317

Yksikkö leikkaa yksiköt M304 ja M317 aina pohjamaahan asti

Tulkinta ja ajoitus

Oja. Todennäköisesti kirkkoaidan aikainen, joskin ajoittuen todennäköisesti kirkkoaidan käyttöajan loppupäähän. Myötäilee kirkkoaitaa todennäköisesti aidan ja tien välissä.

M 315 Harmaa tiivis hiekka

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen pohjoisosa, kirkkoaidan ulkopuolella

Määrittelyn peruste Maalaji, sijainti **Kokonaisuus:** Tie?

Yksikön tiedot

Kapea kaistale, eräänlainen valli M303:n ja M316:n päällä, jonka pohjoisreuna leikkaantunut kaivinkonekaivuussa (L313).

Harmahtavan keskiruskea hieno ja tiivis, mutta pehmeä hiekka. Ei juuri mitään sekotteita, alapintaan sekoittuu tiiltä alla olevasta yksiköstä M303.

Kaivettu lastalla

Löydöistä: Vihreää pullolasia, kivisavikeramiikkaa, todennäköisesti kölniläistä 1500-l.

Stratigrafia:

Päällä on: M304, L313

Alla on: M303, M316

Rajapinnat epäselvät

Tulkinta ja ajoitus

Fragmentaarisuuden takia tulkinta vaikea, sijaintinsa perusteella mahdollisesti tiehen / katulinjaan liittyviä kerroksia.

M 316 Tumman harmaa karkea hiekka

Alue: 3 **Sijainti:** alueen pohjoisosassa, tielinjalla

Määrittelyn peruste Ominaisuudet **Kokonaisuus:** Tie

Yksikön tiedot

Muutamana erillisenä, neliömetrin-parin -laajuisella alueella esiintyvä yksikkö (alunperin todennäköisesti yhtenäinen, mutta osa kuorittu kaivinkoneella). Rajat rikkonaiset, ohenevat. Paksuus 2-5 cm.

Tumman harmaata hiekkaa (noen värjäämää?), jossa jonkin verran tiilimurua. Melko karkeaa, vaaleampaa kuin alla olevat M308 ja M319. Kaivettaessa M316:n ja M319:n rajapinnan tunki lastalla.

Kaivettu lastalla

Löydöistä: Simpukkaliitupiippua

Stratigrafia:

Päällä on: L313, M315

Alla on: M308, M319

Rajapinta M319:ään selkeä.

Tulkinta ja ajoitus

Tien kerroksia.

M 317 Peltomaa

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen keskiosat tielinjan ja hauta-alueen välissä.

Määrittelyn peruste Ominaisuudet, auranjäljet **Kokonaisuus:** Pelto

Yksikön tiedot

Laaja yksikkö, joka idässä ja lännessä rajautuu kaivausalueen reunojen mukaan (jatkuu profiiliin).

Pohjoisessa tielinja leikkaa yksikön ja etelässä haudat, joskin yksikköä on paikoin säilynyt myös hautojen välissä. Yksikön alla, pohjamaan pinnassa havaittiin koko yksikön alalla ristiin vedettyjä auranjälkiä (L326).

Ruskeaa melko hienojakoista hiekkaa. Kaivettaessa tiivistä mutta pehmeää. Vähän kiviä tai muutakaan silmin erotettavaa sekoitetta: Yksikön yksi määrittelevä ero ylläoleviin oli tiilimurskan puuttuminen.

Yksikön lounaisosassa maa oli paikoin karkeampaa ja sekoittuneempaa, myöhemmin kävi ilmi, että kyse oli vauvan hautojen kuopista, joita ei kaivaushetkellä osattu erottaa.

Kaivettu lastalla ja lapiolla.

Löydöistä: Punasavipala, vihreää pullolasia

Stratigrafia:

Päällä on: M337, M303, kaikki haudat, L340, L345, L

Alla on: Pohjamaa

Stratigrafisesti alin havaittu yksikkö, kaikki maayksiköt tämän päällä ja kaikki mahdolliset leikkaukset leikkaavat tätä yksikköä. Paitsi L325, joka on samanaikainen yksikön M317 kanssa.

Rajapinnat pääosin selkeät.

Tulkinta ja ajoitus

Peltomaa (auranjäljet), alueen vanhin kulttuurikerros.

M 318 Poistettu kentällä

Alue: 3

Sijainti:

Määrityksen peruste

Kokonaisuus:

Yksikön tiedot

Stratigrafia:

Päällä on:

Alla on:

Tulkinta ja ajoitus

M 319 Vaaleanruskea tiekerros

Alue: 3

Sijainti: Alueen pohjoisosa, kirkkoaidan ulkopuoli

Määrityksen peruste Ominaisuus, sijainti

Kokonaisuus: Tie

Yksikön tiedot

Alueen pohjoisosassa noin 2,5 x 3 metrin alalla. Pohjois- ja länsireunat jatkuvat profiiliin, idässä katkeaa L313:een, etelässä rahautuu tielinjan eteläreunaan (L369).

Yksikkö koostuu useammasta ohuesta maakerroksesta: Harmahtava hienojakoinen tiivis hiekka, jossa hajanaisesti muutama tiilimurskan pala (paksuus n. 1cm), vaaleamman ruskea tiivis hienohko hiekka (1-2 cm), sekä puurosken sekainen vaalea hiekka (1-2 cm). Kaivettaessa lastalla alin kerros lohkesi selkeästi alla olevan yksikön M321 pinnasta. Myös yllä esiteltyjen kolmen kerroksen rajapinnat olivat melko selkeät, mutta ohuutensa vuoksi niitä oli vaikea kaivaa erikseen.

Kaivettu lastalla

Stratigrafia:

Päällä on: M316, M308?, M305, M313

Alla on: M321

Selkeät

Tulkinta ja ajoitus

Tielinjan kerroksia.

M 320 Palanutta maata

Alue: 3 **Sijainti:** Pohjoisosassa, koilliskulmassa

Määrittelyn peruste Ominaisuudet **Kokonaisuus:**

Yksikön tiedot

Epäsäännöllinen, laajimmillaan noin 0,5 x 1 metriä oleva alue, joka on osin painautunut / sekoittunut pohjahiekkaan. Erotui osin yksikössä M319, tuli selkeämmin esille yksikössä M321 ja parhaiten pohjamaassa. Paksuus vaihteli 1-10 cm välillä.

Hiekkaa, hiiltä ja nokea sekä hieman jotain orgaanista (yksikkö tuntui tahmaiselta). Hiilisten kohtien ympärillä myös hiekka vaikutti kuumentuneelta. Hiilen kappaleita siellä täällä, eivät muodostaneet selkeää rakennetta.

Kaivettu lastalla

Stratigrafia:

Päällä on: M301, L313, M319?

Alla on: Pohjamaa

Voi olla tielinjaa vanhempi ja hiili vaan sekoittunut yllä oleviin hiekkoihin.

Rajapinnat: selkeä alle, sekoittunut ylle

Tulkinta ja ajoitus

Tulkinnaltaan epävarma palanut alue, mahdollisesti tielinjaa vanhempi ilmiö.

M 321 Vaalea tiekerros

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen pohjoisosa, kirkkoaidan ulkopuoli

Määrittelyn peruste Ominaisuudet **Kokonaisuus:** Tie

Yksikön tiedot

Samalla laajuudella kuin M319 (noin 2,5 x 3 metrin alalla). Pohjoisessa ja lännessä jatkuu profiiliin, idässä L313 leikkaa. Etelässä rajautuu tielinjan leikkaukseen L369.

Hienojakoista tiivistä vaalean harmahtavan ruskeaa hiekkaa, jonka seassa ei juuri mitään sekoitetta pieniä (luontaisia) kiviä lukuunottamatta.

Kaivettu lastalla

Stratigrafia:

Päällä on: M319

Alla on: pohjamaa, L369

Rajapinnat: selkeä ylle, hieman sekottunut / vaihtuva alle pohjahiekkaan.

Tulkinta ja ajoitus

Tielinjan alimmat maakerrokset.

M 322 Hiekka paalunsijassa L323

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen länsireunassa, ojan L314 kohdalla.
Määrityksen peruste Ominaisuudet, erottui **Kokonaisuus:** Paalu 1
Yksikön tiedot kuoppana

Yksikön rajat noudattelevat L323:n rajoja ja muotoja.

Vaaleaa irtonaista kivistä hiekkaa. Joukossa myös suurehkoja kiviä (pyöreitä ja lohkottuja) paalua R324 tukemassa. Hiekka mitä todennäköisimmin peräisin kaivetusta kuopasta (muistuttaa alueen pohjamaita).

Kaivettu lastalla ja lapiolla

Stratigrafia:

- Päällä on: M301
- Alla on: L323
- Sisältää paalun R324.
- Rajapinnat selkeät

Tulkinta ja ajoitus

Melko tuoreen paalukuopan täyttöhiekka

Yksiköstä löytyi modernin oloista rautalankaa, joista toinen kierrettynä nipussa. Ei otettu talteen, kuvattu ja poistettu kentällä.

L 323 Kuoppa paalulle R324

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen länsireunassa, ojan L314 kohdalla.
Määrityksen peruste Selkeä leikkaus **Kokonaisuus:** Paalu 1
Yksikön tiedot

Pyöreähkön kuopan halkaisija on noin 70 cm ja syvyys noin 80 cm. Kuopan seinämät olivat melko suorat, joskin kuopassa on pieni kynnyks josta tekee kuopasta suppilomaisen. Yläosa kuopasta on leveämpi ja kynnyksen jälkeen kuopan halkaisija noin 20 cm kapeampi. Pohja epätasainen ja paalu R324 työnnetty vielä kuopan pohjaa syvemmälle.

Stratigrafia:

- Päällä on: M301, M322, R324
- Alla on: M302, L314, pohjamaita
- M322 ja paalu R324 ovat kuopassa, yksikkö leikkaa ojan L314 täyttömaineen M302.

Tulkinta ja ajoitus

Melko uuden (1900-luku?) paalun kuoppa. Tarkoitus tuntematon.

Mitoiltaan samankaltainen paalukuoppa (paalu x) on aivan tämän kuopan eteläpuolella, lähes kuopassa kiinni.

R 324 Puupaalu kuopassa L323

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen länsireunassa, ojan L314 kohdalla.

Määrityksen peruste Selkeä rakenne **Kokonaisuus:** Paalu 1

Yksikön tiedot

Pehmennyttä ja pinnaltaan hajonnutta puuta. Paalun halkaisija noin 15 cm ja havaittu pituus noin 1 metri.

Stratigrafia:

Päällä on: M301, M322

Alla on: L323

Paalu on kuopassa L323 yhdessä täyttömaan M322 kanssa.

Tulkinta ja ajoitus

Puupaalu, tod. Näk 1900-luku (täyttömaan löytöjen perusteella).

L 325 Auranjäljet pohjamaassa

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen keskiosat, M317:n alla

Määrityksen peruste Viirut pohjamaassa **Kokonaisuus:** Pelto

Yksikön tiedot

Yksikön M317 alueella, eli noin 40 neliömetrin alalla havaittuja luode-kaakko- sekä koillis-lounas-suuntaisia pitkänomaisia raitoja pohjamaan pinnassa. Auranvedot täyttyneet peltomaalla M317. Leveys 3-8 cm, syvyys 2-5 cm, pituus vaihtelee, jäljet fragmentaarisia.

Kaivettu lastalla

Stratigrafia:

Päällä on: M317

Alla on: pohjamaa

Samanaikainen M317:n kanssa

Rajapinnat melko selkeät

Tulkinta ja ajoitus

Väli-ilmansuuntien mukaisia ristiinkynnettyjä auranjälkiä.

L 326 poistettu

Alue: 3 **Sijainti:**

Määrityksen peruste **Kokonaisuus:**

Yksikön tiedot

Stratigrafia:

Päällä on:

Alla on:

Tulkinta ja ajoitus

RP 327 Poistettujen kivien muodostoma rajapinta

Alue: 3 **Sijainti:** Kirkkoaidan pylväänpielien välissä
Määrittelyn peruste selkeä rajapinta **Kokonaisuus:** Kirkkoaita

Yksikön tiedot

Noin 1 - 1,5 metrin alalla pylväänperustusten välissä sekä siellä täällä lounaaseen suuntautuvalla kirkkoaidan linjalla. Yksikön M310 alla kerroksen M312 pinnalle muodostui muutama suuren kiven painauman jättämä jälki. M310:n eteläreunan painautuivat muodostivat selkeän kynnykset (yksiköitä M312, osin M337 vasten). L340:stä kaakkoon painaumat olivat täyttyneet laastin sekaisella M328:lla.

Stratigrafia:

Päällä on: M310, M328, (R311)

Alla on: M312, M337, M317

Poistetut kivet todennäköisesti olleet M317:n päällä, M312 ja M337 kertyneet kiviä vasten mutta muoto jäänyt kiviä poistettaessa.

Tulkinta ja ajoitus

Todennäköisesti kirkkoaitaan kuuluneiden kivien poistamisen jälkeen jättämä rajapinta.

M 328 Laastimurun sekainen maa

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen länsiosassa, kirkkoaidan linjalla
Määrittelyn peruste Ominaisuudet **Kokonaisuus:** Kirkkoaita / sen purku

Yksikön tiedot

Muutamia toisistaan irrallaan olevia laikkuja, joiden rajat ovat epäselvät. Osa yksiköstä on kaivettu kaivinkoneella M301:n mukana, todennäköisesti alunperin yhtenäisempi pinta-alaltaan. Maaläikkien halkaisijat ovat noin 70-90 cm. Yksikön pois kaivuu jätti maahan joitain selkeitä kuoppia, jotka tulkittiin kiven muodostaneiksi painaumiksi (RP327).

Runsaasti laastimurua ja -tomua jonka seassa hieman ruskeaa hiekkaa. Seassa myös runsaasti kiviä (halk. 10-30 cm) joiden tulkittiin kuuluvan kirkkoaitaan.

Kaivettu osin koneella, muuten lastalla.

Löydöistä: Kivisavi (kölniläistä, 1500-l?), punasavi, pullo- ja astialasi. Ajoitus sekalainen.

Stratigrafia:

Päällä on: M301, L313

Alla on: RP328, M337?, M317

Rajapinnat selkeät

Tulkinta ja ajoitus

Kirkkoaitaan tai sen purkuun liittyvää maata.

M 329 =M317

Alue: 3 **Sijainti:**
Määrittelyn peruste **Kokonaisuus:**

Yksikön tiedot

Stratigrafia:

Päällä on:

Alla on:

Tulkinta ja ajoitus

M 330 Hautojen täyttöhiekka

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen lounaisosa, R334:n kivistä länteen.

Määrittelyn peruste Ominaisuudet, rajat **Kokonaisuus:** Kirkkomaa

Yksikön tiedot

Yksikkö rajautuu hautausmaan leikkaukseen L370. Käytännössä kyseessä on kirkkomaan pohjoisimman kulman haudat. M330 kattaa suurimman osan alueen haudoista - yksittäisille haudoille ei haudata 19 lukuunottamatta pystytty havaitsemaan erillisiä kaivantoja. Yksikkö muodostaa kaivausalueelle L:n muotoisen alueen, jonka suunta on WSW-ENE. Sen pituus on noin 6 metriä ja kapeamman osan leveys n. metri ja leveämmän, läntisen osan noin 2,5 m. Kapeampi osa käsittää käytännössä yhden haudan leveyden, länsiosassa hautoja mahtuisi rinnakkain 4. Yksikön luoteis- ja koillisrajat sekä kapean osa kaakkoisreuna ovat selkeät niiden (L370:n) leikatessa peltomaata ja puhdasta pohjamaata. Lounaassa yksikkö jatkuu kaivausalueen ulkopuolelle (ja 2-alueella se on kaivettu numerolla M210). Kaakossa yksikön rajaa oli vaikeampi hahmottaa muun muassa R334:n kivien ja kuopan sekä kaivausalueen rajan vuoksi, mutta kaivettaessa hautojen 32 ja 66 välistä havaittiin kaivetun puhdasta pohjamaata osana yksikköä M330, joten alkuperäinen raja oli haudan 32 eteläpuolella.

Sekoittunutta hiekkaa. Pääosin alun perin pohjamaata (hienoa hiekkaa sekä sen alla olevaa moreeniäistä "rantavyöhykettä"), johon sekoittunut kerrokset, joiden läpi haudat on alun perin kaivettu. Paikoin irtonaista ja pehmeää hiekkaa, paikoin kivisempää. Yleisväriltään vaaleanruskeaa.

Kaivettu lastoin ja lapioin.

Löydöistä: Runsaasti irtonaisia ihmisluita. Erisävyistä pullolasia.

Stratigrafia:

Päällä on: M301, M312, M337, L377

Alla on: L370, pohjamaa

Rajapinnat pääosin selkeät, joskus vaikea erottaa pohjamaasta

Tulkinta ja ajoitus

Kirkkomaa. Yleinen sekoittunut hiekka, jossa suurin osa haudoista oli.

M 331 Haudan 19 täyttömaa

Alue: 3 **Sijainti:** alueen keskellä, hauta-alueen pohjoisosassa.

Määrittelyn peruste Ympäröivästä maasta **Kokonaisuus:** Kirkkomaa / Haudan 19

Yksikön tiedot erottuva kuoppa

Yksikön rajat noudattelevat L377:n rajoja.

Lähes kauttaaltaan samanlaista sekoittunutta hiekkaa kuin M330. Erottui erityisesti yläosastaan ympäröivästä M330:stä selkeärajaisena, hieman eri sävyisenä.

Kaivettu lastalla

Stratigrafia:

Päällä on: M312, M337?

Alla on: L377, M330

Yksikkö tuli esiin M337:ää kaivettaessa

Kuopan rajapinnat kaivettaessa vaikea erottaa M330:stä.

Tulkinta ja ajoitus

Haudan 19 kuopan täyttömaa, taas kertaalleen sekoittunutta täyttömaata M330.

M 332 Kaapelikaivannon L333 täyttömaa

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen eteläreunassa

Määrityksen peruste maa leikkauksessa **Kokonaisuus:** Kaapeli 2

Yksikön tiedot

Yksikkö noudattelee kaapelikaivannon L333 rajoja. Sitä on kaivettu osin koneella ja osin käsin kaapelia suojaavaan betonikouruista tehdyn kuoren pintaan asti. Tämän jälkeen sitä on kaivettu alaspäin kaapelin pohjoispuolelta samaan aikaan viereisten yksiköiden kanssa.

kaapelikaivannon rikkomat kerrokset sekoittuneena. Kivistä hiekkaa ja multaa sekä soraa, yleisväri tummahkon harmaa.

Kaivettu koneella /yläosa) ja lastalla (alaosa). Osa kaivamatta.

Stratigrafia:

Päällä on: M301

Alla on: L333

Rajapinnat selkeät

Tulkinta ja ajoitus

Betonikouruilla peitetyn metallisen sähkökaapelin (1900-luvun toinen puolisko) kaivannon täyttömaa.

Kaapelikaivanto L333 määrittää kaivausalueen 3 etelärajan.

L 333 Kaapelikaivanto

Alue: 3 **Sijainti:** Määrittää 3-alueen etelärajan

Määrityksen peruste Selkeä moderni leikkaus **Kokonaisuus:** Kaapeli 2

Yksikön tiedot

Noin 40 cm leveä, koko 3-alueen pituudella kulkeva oja, jossa kulkee betonikouruin päällystetty metallikuorinen sähkökaapeli.

Stratigrafia:

Päällä on: M301,

Alla on: M330, M360, M317, pohjamaa

Leikkaa hieman hautausmaan yläosia, ulottuu käytännössä pohjamaahan niillä paikoilla joilla ei hautoja.

Tulkinta ja ajoitus

Kaapelikaivanto

Pohjoisempi kahdesta kaapelista, joista eteläisempi osuu kaivausalueen 2 koilliskulmaan. Tässä kaapelissa ei ole jännitettä.

R 334 Isojen kivien kokonaisuus

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen eteläosassa keskellä. Hautamaiden M330 ja M360 välillä

Määrittelyn peruste Suuria kiviä **Kokonaisuus:** Kivirakenne 2

Yksikön tiedot

Suurista kivistä koostuva 1,8 x 1,7 metrin laajuinen kivikko. Kivien ympäriltä ei erottanut omaa kuoppaansa, sillä kivien välissä oleva maa-aines oli samankaltaista kuin ympärillä olevan M330. Kivet olivat kuitenkin noin 80 cm syvyydellä, joten jonkilaiseen kuoppaan ne on aikoinaan todennäköisesti aseteltu. Kivien kohdalle poiston jälkeen jäänyt painauma dokumentoitu yksiköllä L381.

Kivet olivat muokkamattomia luonnonkiviä. Kivien halkaisijat 40-100 cm. Suurimmat kivet oli aseteltu tasainen pinta ylöspäin.

Suurimmat poistettu kaivinkoneella

Stratigrafia:

Päällä on: M301, M330?

Alla on: M330, L381

Tulkinta ja ajoitus

Ajoitukseltaan ja tarkoitukseltaan tuntematon kivirykelmä. Mahdollisesti kirkkomaahan kuuluva, esimerkiksi hautamuistomerkin perustus? Voi olla kirkkomaan käyttöajan jälkeinenkin rakennelma, ei kuitenkaan esim. selkeä (sähköpylvään tms.) perustus.

M 335 Hautausmaan täyttömaa

Alue: 3 **Sijainti:** 3-alueen reunalla, kaapelin eteläpuolella oleva kaivamaton osuus

Määrittelyn peruste Mittaus- ja kaivaustekninen **Kokonaisuus:** Kirkkomaan

Yksikön tiedot

Kaapelikaivannon L333 ja jalkakäytävän reunaan jäävä maakaistale. Yksikön pinta kaivinkonekuorinnan jälkeisellä tasolla, muuten yksikköä ei kaivettu kun kaivausalue rajattiin sen pohjoispuolella kulkevaan kaapelilinjaan.

ei kaivettu

Stratigrafia:

Päällä on:

Alla on:

Tulkinta ja ajoitus

M 336 =M317

Alue: 3 **Sijainti:**

Määrittelyn peruste **Kokonaisuus:**

Yksikön tiedot

Stratigrafia:

Päällä on:

Alla on:

Tulkinta ja ajoitus

M 337 Tiilen sekainen ruskea hiekka

Alue: 3 **Sijainti:** alueen keskellä hautojen (M330) ja kirkkoaidan väliin jäävä alue

Määrittelyn peruste Selkeä rajapinta **Kokonaisuus:** Käyttökerrokset 2

Yksikön tiedot

Yksikön rajat ja laajuus noudattelevat paljolti M312:n muotoja.

Asteen vaaleampaa ja pehmeämpää kuin M312, kuitenkin tummanruskeaa hiekkaa. Peltomaan M317 oloista hiekkamaata, jossa kuitenkin tiilenpaloja sekä paikoin runsaastikin eri kokoista pyöreää ja terävää kiveä (halk. 3-20 cm). Jos tulkinta ja startigrafia oikein, kivet voisivat olla kirkkoaidan rakennukseen tarkoitettua metriaalia (kiilakivet ym).

Löydöistä: Punasavi, vihreä pullolasi.

Stratigrafia:

Päällä on: M312

Alla on: M317

Osa haudoista tuli esiin tästä yksiköstä, osa erottui vasta sen alta

Yksikön pinta erottui selkeänä rajapintana päällä olluta M312:a kaivettaessa. Samoin tämän yksikön alla oleva M317 erottui lastalla kaivettaessa asteen vaaleampana ja sileämpänä pintana.

Tulkinta ja ajoitus

Hautausmaan käyttöajan aikainen osin sekoittunut, osin tallautunut kerros. Kirkkoaidan rakentamiseen ja sen jälkeiseen (käyttöaikaan) ajoittuva kerros.

M 338 Sorainen maa kuopassa L339

Alue: 3 **Sijainti:** Kirkkoaidan linjalla, puolivälissä portinpielien välistä aluetta.

Määrittelyn peruste Selkeästi erottuvat **Kokonaisuus:** Kuoppa 1

Yksikön tiedot ominaisuudet

Yksikön rajat noudattelevat kuopan L339 muotoja.

Hienoa hiekkaa ja pientä soraa, väri vaaleahko ruskea.

Kaivettu lastalla

Stratigrafia:

Päällä on: M301

Alla on: L339

Selkeät

Tulkinta ja ajoitus

Tarkoitukseltaan tuntematon pieni kuoppa.

L 339 Tuntematon kuoppa

Alue: 3 **Sijainti:** "Portinpielien" välissä

Määrittelyn peruste Selkeä leikkaus **Kokonaisuus:** Kuoppa 1

Yksikön tiedot

Pyöreähkö kuoppa, jonka halkaisija on noin 30 cm ja syvyys noin 30 cm. Seinämät melko suorat ja pohja kupera.

Stratigrafia:

Päällä on: M301, M338

Alla on: M310, M317

M338 on kuopan täytteenä. Leikkaa M310:n joskin dokumentoitu vasta M310:n kaivuun jälkeen.

Tulkinta ja ajoitus

Tarkoitukseltaan tuntematon kuoppa

L 340 Läntinen portinpielustan kuoppa

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen keskiosat, kirkkoaidan kulmassa

Määrittelyn peruste Selkeä leikkaus **Kokonaisuus:** Kirkkoaita / läntinen portinpieli

Yksikön tiedot

Pyöreähkö kuoppa, jonka halkaisija on noin 1,5 metriä. Kuopan syvyys minimissään noin 40 cm (havaituista reunoista). Reunat ja pohja epäsäännölliset, osin kivien painaumien kuoppittama.

Stratigrafia:

Päällä on: R311, M342, M312, M337?

Alla on: M317, pohjamaa

kuopan täytteenä R311 ja M342, M312 nuorempi, epävarma suhde M337:n kanssa. Leikkaa selkeästi M317 läpi aina pohjamaahan asti.

Selkeät pohjalla, yläreunat epäselvät

Tulkinta ja ajoitus

Kirkkoaidan läntisen portinpielen perustuskuoppa.

Ns. portinpielet todennäköisesti myöhäisemmin tehty kuin alkuperäinen kirkkoaita (kartta- ym. Lähteet).

M 341 Nokipinta M317:n pinnalla

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen keskiosissa, Kirkkoaidan eteläpuoli ja sen alla

Määrittelyn peruste nokipitoisuus **Kokonaisuus:** Pelto

Yksikön tiedot

Epäsäännöllisissä ja rajoiltaan rikkonaisia alueita M317:n pinnassa. Muutama laajin (n. 30 x 100 cm) alue kartoitettu, muuten esiintyi kauttaaltaan siellä täällä M317:n pinnalla.

Peltomaata kuoten M317, mutta joukossa runsaasti nokea siten, että maa on mustanlaikukasta. Vähän varsinaista hiiltä.

Kaivettu lastalla

Stratigrafia:

Päällä on: M337, R311?

Alla on: M317

Selkeä ylle (erotti lastalla kaivettaessa), sekoittunut alle.

Tulkinta ja ajoitus

Peltomaan palanut pinta?

Osa kirkkoaidan kivistä vaikutti lepäävän suoraan tämän kerroksen päällä, mutta voi olla myös kaivettu / painunut sille tasolle.

M 342 Karkea tiilen sekainen maa R311:n yhteydessä L340:ssä

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen keskellä, läntinen portinpieli

Määrittelyn peruste Ominaisuudet, leikkaus **Kokonaisuus:** Kirkkoaita / läntinen portinpieli

Yksikön tiedot

Yksikkö noudattelee L340:n rajoja, esiintyi jo ylempänä R311:n kivien lomassa ennen kuin itse kuoppa hahmottui.

Kaivaustuntumaltaan karkeaa, sekalaista hiekkaa ja soraa, jossa myös tiilimurua, laastimurua ei juurikaan. Väriältään melko samanlaista kuin ympäröivät M337 ja M317, mutta erottui karkeutensa ja muun tuntuman perusteella.

Kaivettu lastalla

Löydöistä: Punasavi (ei selkeää ajoitusta), eriväristä pullolasia (1700-1800-l?)

Stratigrafia:

Päällä on: M301, M310, M312?

Alla on: L340

Yksikkö on kuopan L340 täytteenä yhdessä R311 kivien kanssa

Selkeä alle, sekoittunut / epäselvä ylle

Tulkinta ja ajoitus

Läntisen portinpielen täyttömaa kivien R311 lomassa. Yksikön yläosat sekoittuneet M312:n kanssa (kivien purkamisesta johtuen). Tarkemmin ks. L340.

Osa yksiköstä kaivettu M312:na ja 7 tai M328:na

M 343 Haudan 20 täyttömaa

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen keskivaiheilla, "suuren hauta-alueen" pohjoisreunalla
Määrityksen peruste Selkeä kuopan täyttö **Kokonaisuus:** Kirkkomaa / Hauta 20

Yksikön tiedot

Yksikkö noudattelee L371:n rajoja.

Pääosin sekoittunutta pohjahiekkaa, sekä hienoa "rantahiekkaa" että kivikkoisempaa ja karkeampaa "rantamoreenia". Hieman seassa myös ruskeaa peltomaata ja muita kulttuurikerroksia, mutta sekoittuneen pohjamaan osuus selkeästi suurin.

Kaivettu pääosin lastalla

Stratigrafia:

Päällä on: M312

Alla on: L371

Yksikkö tuli selkeästi esiin M337:ä kaivettaessa

Rajapinnat melko selkeät, paikoin hankala erottaa pohjamaasta. Pinta sekoittunut M337:n kanssa.

Tulkinta ja ajoitus

M 344 Maa itäisen portinpielen kuopassa L345

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen keskellä, kirkkoaidan kulmassa
Määrityksen peruste Ominaisuus, sijainti **Kokonaisuus:** Kirkkoaita / itäinen portinpieli

Yksikön tiedot

Yksikkö noudattelee L345:n rajoja, esiintyi kuipoassa R311:n kivien yhteydessä.

Samankaltaista kuin M342: Kaivaustuntumaltaan karkeaa, sekalaista hiekkaa ja soraa, jossa myös tiilimurua, laastimurua ei juurikaan. Väriltään melko samanlaista kuin ympäröivät M337 ja M317, mutta erottui karkeutensa ja muun tuntuman perusteella.

Kaivettu lastalla

Löydöistä: Piiposliini, vihreä pullolasi, kirkas tasolasi (1800-l?)

Stratigrafia:

Päällä on: M301, M312?

Alla on: L345

Rajapinta selkeä alle, sekoittunut ylle.

Tulkinta ja ajoitus

Itäisen portinpielen täyttömaa kivien R311 lomassa. Yksikön yläosat sekoittuneet M312:n kanssa (kivien purkamisesta johtuen). Tarkemmin, ks. L345.

L 345 Itäisen portinpielen kuoppa

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen keskellä, kirkkoaidan kulmassa
Määrityksen peruste Selkeä leikkaus ja yhteys **Kokonaisuus:** Kirkkoaita / itäinen portinpieli
Yksikön tiedot rakenteeseen

Epäsäännöllisen pyöreähkö kuoppa, jonka halkaisija on noin 1,3 metriä. Syvyys noin 50 cm. Reunat ja pohja epäsäännölliset, osin kivien painaumien kuoppittama.

Stratigrafia:

Päällä on: M344, R311, M310, M312

Alla on: M317, pohjamaa

Täyttönä M344 ja R311. Epäselvä suhde mm. M367:ään.

Yläreuna sekoittunut, ei täysin selvää, mitä yksiköitä leikkaa.

Tulkinta ja ajoitus

Kirkkoaidan itäisen portinpielen perustuskuoppa.

Ns. portinpielet todennäköisesti myöhäisemmin tehty kuin alkuperäinen kirkkoaita (kartta- ym. Lähteet).

M 346 Tummempi sekoittunut maa M330:n seassa

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen lounaiskulma, hautojen 18, 23, 47 yläpuolella
Määrityksen peruste Muusta hautamaasta **Kokonaisuus:** Kirkkomaa?
Yksikön tiedot poikkeava koostumus

Noin 1 neliömetrin alalla sekoittuneena yleiseen hautatäyttömaahan M330. Ei selkeitä rajoja / kuoppaa. Hiilen ja tiilen sekä laastimurun sekaista mustanruskeaa karkeahkoa hiekkaa. Voi olla peräsisin jostain ylemmistä, aiemmin sekottuneista / poistetuista kulttuurikerroksista.

Kaivettu lastalla

Löydöistä: Piiposliini, 1800-l

Stratigrafia:

Päällä on: M301

Alla on: M330

Rajapinnat sekoittuneet

Tulkinta ja ajoitus

Mahdollisesti jokin hautausmaata tuorempi häiriö. Voisi esim. olla hautakiven poistosta aiheutunut ylempien maakerrosten sekoittuminen syvemmälle maahan. Selkeää kuoppaa tms. ei havaittu, eikä maa loppuhjen lopuksi ollut myöskään selkeästi yhteydessä mihinkään alla olevaan hautaan.

L 347 Kuoppa paalulle M348/R351

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen eteläreunassa keskivaiheilla

Määrittelyn peruste Selkeä kuoppa **Kokonaisuus:** Paalu 2

Yksikön tiedot

Epäsäännöllisen pyöreä kuoppa, jonka halkaisijan on noin 60 cm. Syvyys noin 50 cm. Seinämät epäselvät, sillä kuopan täyttökivet ovat painautuneet kuopan seinämiin ja toisaalta pohjamaan kivikkoinen kerros ei aina eroa täyttökivikosta. Kuoppa yhtyy kuoppaan L372, mahdollisen haudan 21 kuoppaan, ja näiden välinen stratigrafia ei ole selvä.

Stratigrafia:

Päällä on: M301, M348, R351

Alla on: M317, pohjamaa

Leikka M317:n ja pohjamaan, epäselvä suhde L372:een.

Rajapinnat epäselvät

Tulkinta ja ajoitus

Tuntematon kuoppa, todennäköisesti pieni paalunsija, mutta tarkempi yhteys epäselvä.

M 348 Kuopan L347 täyttömaa

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen eteläreunassa keskivaiheilla

Määrittelyn peruste Maa leikkauksessa **Kokonaisuus:** Paalu 2

Yksikön tiedot

Yksikkö noudattelee L347:n rajoja

Suuria kiviä (R351) ja ruskeaa karkeaa hiekkaa jossa tiilimurua. Kivien keskellä maatunut paalu.

Todennäköisesti kuopasta kaivettua maata (osin pohjamaata) laitettu takaisin kuoppaan paalun tukikivien sekaan.

Stratigrafia:

Päällä on: M301

Alla on: L347

Stratigrafia viereisen L372:n kanssa epäselvä. Yksikkö on kuopassa L347 yhdessä R351:n kanssa

Rajapinnat osin epäselvät - pohjamaassa kivinen kerrostuma jonka kiviä välillä vaikea erottaa yksikön kivistä.

Tulkinta ja ajoitus

Tarkoitukseltaan tuntemattoman paalun kuopan täyttömaa.

M 349 Haudan 21 täyttömaa

Alue: 3 **Sijainti:** Eteläreunassa keskellä

Määrityksen peruste Maan ominaisuudet, **Kokonaisuus:** Kirkkomaa / Hauta 21

Yksikön tiedot rajautuminen kuoppaan
L372

Yksikkö noudattelee kuopan L372 rajoja, joskin rajat hieman epäselvät.

Pääosin karkeaa vaaleaa hiekkaa ja luontaisia (pohjamaan kerrostumista) pyöreähköjä kiviä. Kaivuutuntuma todella kivinen, mikä voinee selittää sen ettei mahdollisesta haudasta (H21) ole säilynyt luu- tai puuainesta ollenkaan. Hieman tummempaa ruskeaa kulttuurikerrosta (peltomaa M317) sekoittunut joukkoon.

Kaivettu lastalla

Stratigrafia:

Päällä on: M301

Alla on: L372

Kuopan L372 täyttö

Rajapinnat epäselvät suhteessa kivikkoiseen pohjamaahan. Samoin sekoittunut suhteessa L347:n kuopan täyttöön

Tulkinta ja ajoitus

Haudan 21 täyttömaa

M 350 =M330

Alue: 3 **Sijainti:**

Määrityksen peruste **Kokonaisuus:**

Yksikön tiedot

Stratigrafia:

Päällä on:

Alla on:

Tulkinta ja ajoitus

R 351 Kivet ja paalu kuopassa L347

Alue: 3 **Sijainti:** Eteläreunassa, keskellä

Määrityksen peruste Rakenne **Kokonaisuus:** Paalu 2

Yksikön tiedot

Yksikko rajautuu kuoppaan L347.

Vaihtelevan kokoisia kiviä (halk. 5-20 cm) tiiviisti kuopassa täyttömaan M348 kanssa. Kivien keskellä hieman maaton puumassaa sekä ilmaa, maaton puusta.

Stratigrafia:

Päällä on: M348, M301

Alla on: L347

Tulkinta ja ajoitus

Tarkoitukseltaan tuntematon kivin tuettu puupaalu.

M 352 Haudan 29 täyttömaa

Alue: 3 **Sijainti:** Suuren hauta-alueen pohjoisreunassa, läntisen portinpielen eteläpuolella
Määrittelyn peruste Täyttömaa omassa **Kokonaisuus:** Kirkkomaa / Hauta 29
Yksikön tiedot kuopassaan

Noudattelee L373:n rajoja, lounaisosassaan sekoittuu (tai sitä on vaikea erottaa) yksikköön M330.
Sekoittunutta pohjamaata: vaalea hiekkaa ja kivikkoa. Pinnalla sekoittunut ruskeampaan kulttuurikerrokseen (M337?) aluksi vaikea hahmottaa peltomaasta M317 jota kuopaa L373 leikkaa.
Kaivettu lastalla

Stratigrafia:

Päällä on: M337

Alla on: L373

Ei tarkkaa suhdetta M330:een

Rajapinnat selkeät (yksiköihin M317 ja pohjamaahan) paitsi M330:n kanssa

Tulkinta ja ajoitus

Haudan 29 täyttömaa

M 353 =M330

Alue: 3 **Sijainti:**
Määrittelyn peruste **Kokonaisuus:**
Yksikön tiedot

Stratigrafia:

Päällä on:

Alla on:

Tulkinta ja ajoitus

R 354 Kivet kuopassa L355

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen länsiosa, läntisen portinpielen luoteispuoli

Määrityksen peruste Kivikeskittymä kuopassa **Kokonaisuus:** Paalu 3

Yksikön tiedot

Kivet rajautuvat kuoppaan L355, halkaisijaltaan noin 50 cm alueelle ja lähes metrin syvyydelle. Kivet sekoittuvat kirkkoaidan kiviin R311 ja niitä on alkuun dokumentoitu ja poistettu osana kirkkoaitaa. Kivet osattiin erottaa omaksi yksikökseen vasta alempana, peltomaan M317 kaivuun aikana kuopan L355 hahmottuessa selkeämmin.

Pienehköä, halkaisijaltaan keskimäärin noin 15-20 cm, kiveä. Kiviaines pääosin melko pyöreähköä, myös kulmikasta mutta ei-lohkottua. Kivien keskellä hahmottuu tyhjempi kohta, todennäköisesti maatuneen puupaalun aiheuttama tyhjiö.

Stratigrafia:

Päällä on: M301

Alla on: L355

Stratigrafia sekoittuneiden kerrosten takia hieman epäselvä, ks. L355

Rajoja ei heti erotettu kaivettaessa

Tulkinta ja ajoitus

Paalunsijan tutkikivet. Paalun tarkoitus tuntematon.

Kaivettu alkuun osana R311:tä.

L 355 Paalukuoppa

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen länsiosa, läntisen portinpielen luoteispuoli

Määrityksen peruste Selkeä leikkaus **Kokonaisuus:** Paalu 3

Yksikön tiedot

Halkaisijaltaan noin 50 cm ja ylhäältä pyöreähkö kuoppa. Syvyys pohjamaan pinnasta noin 1 m eli alunperin syvempi. Kuoppa suppilomainen / porrastettu - yläosa, noin 40-50 cm syvyyteen laakeampi ja pienen kynnyksen jälkeen loppukuoppa kapenee noin 25 cm levyiseksi.

Stratigrafia:

Päällä on: M301

Alla on: M317, pohjamaa

stratigrafia ylempiin kulttuurikerroksiin epäselvä sekoittuneisuuden ja hahmotusvaikeuksien takia

Kuoppa selkeä alaosistaan, yläreuna epäselvä

Tulkinta ja ajoitus

Tarkoitukseltaan epävarman paalun kuoppa. Hyvin samankaltainen kuin "paalu1", mahdollisesti samanaikainen ja samaan asiaan liittyvä.

M 356 Maa L355:ssä

Alue: 3 **Sijainti:** Läntisen portinpielen luoteispuolella
Määrityksen peruste Maa kuopassa **Kokonaisuus:** Paalu 3

Yksikön tiedot

Yksikkö noudattelee L355:n rajoja, maata on kivien R354 yhteydessä.

Karkeahkoa vaaleaa hiekkaa ja kiviä, mahdollisesti kuopasta nostettua pohjamaata takaisin kuoppaan laitettuna. Yläosassa kivien seassa ruskeampaa maata, joka ei ominaisuuksiltaan erotu kovinkaan paljon M303:sta tai M342:sta. Yläosaa kaivettu aluksi osana yksikköä M342.

Kaivettu lastalla ja lapiolla

Löydöistä: Punasavi, vihreä pullolasi (1700-1800!?)

Stratigrafia:

Päällä on: M301

Alla on: L355

Yksikkö on kuopan L355 täyttönä kivien R354 kanssa, stratigrafia M317:ää uudempien kerrosten kanssa epäselvä.

Rajapinnat selkeät kuopan alaosissa, yläosassa epäselvät, mahdollisesti sekoittuneet kiviä purettaessa.

Tulkinta ja ajoitus

Paalukuopan täyttömaa.

L 357 Pieni paalukuoppa

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen keskellä, portinpielistä etelään, hauta-alueesta pohjoiseen.
Määrityksen peruste Selkeä kuoppa paaluineen **Kokonaisuus:** Paalu 4

Yksikön tiedot

Epäsäännöllisen pyöreähkö kuoppa, jonka halkaisija on noin 40 cm. Havaittu syvyys noin 40 cm. Seinämät ja pohja epäsäännölliset.

Stratigrafia:

Päällä on: M312

Alla on: M337?, M317, pohjamaa

Kuoppa leikkaa ainakin peltomaata M317, Paalu ja kivet erottuivat M337:ää kaivettaessa mutta on epävarmaa onko M337 muodostunut paalun ympärille vai leikkaako kuoppa sitä.

Rajapinna selkeä pohjamaassa, ylemmissä kerroksissa erottui lähinnä paalun ja tukikivien ansiosta.

Tulkinta ja ajoitus

Tarkoitukseltaan tuntemattoman paalun kuoppa

M 358 Maa paalukuopassa L357

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen keskellä, portinpielistä etelään, hauta-alueesta pohjoiseen.

Määrityksen peruste Maa kuopassa **Kokonaisuus:** Paalu 4

Yksikön tiedot

Yksikkö noudattelee kuopan L357 rajoja, joskin sen yläosat eivät erottuneet vielä M337:tä kaivettaessa vaan kuoppa havaittiin ensin paalun ja sitä tukevien kivien perusteella.

Sekoittunutta ruskeaa hiekkaa (kuten peltomaa M317 ja sen päällä ollut M337), jonka joukossa laikkuina myös vaaleaa pohjahiekkaa sekä tiilimurskaa. Suurimmaksi osaksi kuopassa L357 oli kuitenkin rakennetta R358

Kaivettu lastalla

Stratigrafia:

Päällä on: M312, M337?

Alla on: L357

Stratigrafia M337:n kanssa epäselvä.

Ei erotu selkeästi M337:stä, rajapinnat selkeät pohjamaassa.

Tulkinta ja ajoitus

Tarkoitukseltaan tuntemattoman paalun kuopan täyttömaa.

R 359 Paalu ja tukikivet kuopassa L357

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen keskellä, portinpielistä etelään, hauta-alueesta pohjoiseen.

Määrityksen peruste Selkeä rakenne **Kokonaisuus:** Paalu 4

Yksikön tiedot

Yksikkö on kuopan L357 sisällä. Halkaisijaltaan noin 10 cm puupaalu, joka tosin hajosi ylösnostettaessa mössöksi ja pehmeiksi säleiksi. Sitä tukemassa on kuopassa pieniä kiviä, tiilimurskaa (M358:n joukossa) sekä muutama isompi tiilenlohkare.

Paalua kuopassa on säilyneenä noin 30 cm.

Stratigrafia:

Päällä on: M312

Alla on: L357

Paalu tuli esiin M312:a kaivettaessa, kiviä sen päältä M337:ää kaivettaessa. Stratigrafia M337:n kanssa hieman epäselvä (leikkaako kuoppa vai onko maa kertynyt jälkeensä)

Tulkinta ja ajoitus

Tarkoitukseltaan tuntematon paalu

M 360 **Kirkkomaan itäisen osan yleinen täyttöhiekka**

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen kaakkoisosa, etelärajan tuntumassa
Määrittelyn peruste Selkeä sekoittunut maa **Kokonaisuus:** Kirkkomaa
Yksikön tiedot kuopassa - yhteys hautoihin.

Yksikkö rajautuu pohjoisessa ja idässä hautojen leikkaukseen L374 ja etelässä kaivausalueen rajaan. Lännessä rajaa ei havaittu selkeänä muun muassa koska kivet R334 (tai niiden koneellinen poisto) ovat sekoittaneet reunaa ja koska maata ei aina erottanut pohjamaasta. Itäinen raja oli selkeä vasta pohjalla haudan 66 tasolla.

Kuten M330 ja M210 lännempänä. Pääosin sekoittunutta pohjamaata, vaalea hiekkaa ja rantavyöhykkeen moreenimaista kivikkoa. Joitain tummempien kulttuurikerrosten rippeitä siellä täällä hajallaan. Ei selkeitä hautojen kuoppien rajoja havaittavissa. Maan seassa L374:n reunan lähellä muutamia suuria (halk. 50 cm) kiviä.

Kaivettu pääosin lastalla.

Stratigrafia:

Päällä on: M301, L375

Alla on: L374

Hauta 53 (L375) leikkaa tätä yksikköä.

Rajapinnat selkeät muuten paitsi itäreunassa (vaikea erottaa pohjamaasta)

Tulkinta ja ajoitus

Hautojen täyttömaa

M 361 **Tielinjan kerroksia**

Alue: 3 **Sijainti:** Kaivausalueen itäosassa, kirkkoaidan ulkopuolella
Määrittelyn peruste Ominaisuudet, sijainti **Kokonaisuus:** Tie

Yksikön tiedot

Yksikkö on pienehkö kolmiomainen alue, jonka mitat ovat maksimissaan 2 x 0,5 metriä. Yksikkö on fragmentaarinen jäännös, sillä sitä on kuorittu kaivinkoneella kaivausvaiheessa M301:n mukana (L313) ja se todennäköisesti jatkuu pohjoiseen kaivausalueen ulkopuolelle. Paksuus noin maksimissaan noin 20 cm. Sen eteläreuna rajautuu tien leikkaukseen L369.

Yksikkö pitää sisällään useita ohuita mutta vaihtelevan paksuisia, tiiviitä ja kovia hiekkakerroksia. Kerrokset eri karkeusasteen hiekkosia ja hienohkoa soraa, ei selkeitä kiviä. Joissain kerroksissa mukana tiilimurskaa. Kaivaessa kerroksia ei erotettu toisistaan, mutta profiilissa ja kaivettaessa sedimentoitumisen havaisti raitoina.

Kaivettu lastalla

Stratigrafia:

Päällä on: M301, L313

Alla on: L369, pohjamaa

L313 rikkonut selkeät stratigrafiset yhteydet paitsi L369:ään

Rajapinnat selkeät

Tulkinta ja ajoitus

Todennäköisesti tielinjaan kuuluvia tamppautuneita ja kertyneitä kerroksia.

Samaa kuin yksiköt M319 ja M321 lännempänä

M 362 Tiilensekainen ruskea hiekka kirkkoaidan linjalla

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen itäosa, noudattelee oletettua kirkkoaidan linjaa

Määrittelyn peruste Sijainti, suunta **Kokonaisuus:** Kirkkoaita

Yksikön tiedot

Noin 1 metrin levyinen ja 3,5 metriä pitkä, luode-kaakkosuuntainen kaistale. Ei selkeitä rajoja, vaikuttaa enemmän siltä, että runsaampi tiilimurska on sekoittunut tai painunut peltomaahan M317.

Kuten peltohiekkä M317, mutta tällä linjalla tiilimurskan osuus on muuta peltoa suurempi, samoin joukossa myös hieman laastimurua siellä täällä (ei kuitenkaan niin runsaasti kuin lännessä M328:ssa).

Löydöistä: Piiposliini, erilaiset pullolasit

Stratigrafia:

Päällä on: M301

Alla on: M317

Samaa kuin M367?

Tulkinta ja ajoitus

Kirkkoaidan pohjaa sekoittuneena alla oleviin kerroksiin (M317).

Jatkoa R311:lle ja M367:lle, mutta syvemmälle kaivinkoneella kuorittu koska R311 kiviä ei ollut niin runsaasti kuin M367:n kohdalla.

M 363 Sorainen maa, todennäköisesti ojassa

Alue: 3 **Sijainti:** alueen itäosa, kirkkoaidan ulkopuoli

Määrittelyn peruste Maalaji, rajautuminen **Kokonaisuus:** Oja

Yksikön tiedot

Kapea pitkänomainen kaistale, joka rajautuu lounaisreunastaan oletettavasti ojaan L368 ja koillisreunastaan on leikkaantunut kaivinkonekuorinnassa (L313). Paksuus maks. noin 15 cm.

Harmaata soraa, jonka seassa savea ja hienoa hiekkaa, savea erityisesti ojan reunaa ja pohjaa vasten.

Kaivettu lastalla

Stratigrafia:

Päällä on: M301, L313

Alla on: L368

Rajapinnat selkeät

Tulkinta ja ajoitus

Todennäköisesti samaa ojan täyttöä kuin M302 kirkkoaidan portin edustalla.

M 364 =M363

Alue: 3 **Sijainti:**

Määrittelyn peruste **Kokonaisuus:**

Yksikön tiedot

Stratigrafia:

Päällä on:

Alla on:

Tulkinta ja ajoitus

M 365 Haudan 52 täyttömaa

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen keskiosissa, R334:n koillispuolella

Määrittelyn peruste Selkeä kuopan täyttö **Kokonaisuus:** Kirkkomaa / Hauta 52

Yksikön tiedot

Yksikkö noudattelee kuopan L376 rajoja.

Vaaleaa sekoittunutta hiekkaa ja pieniä kiviä. Pääosin peräisin pohjamaasta johon hautakuoppa on kaivettu. Luiden yhteydessä myös tummanruskeaa orgaanisepotteista pehmeää hiekkaa (peräisin arkusta tai ruumiista).

Stratigrafia:

Päällä on: M312

Alla on: L376

Tulee esiin yksikössä M337.

Tulkinta ja ajoitus

Haudan 52 täyttömaa

M 366 Tumma maa ja palaneet kivet

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen kaakkoiskulma

Määrittelyn peruste Ominaisuudet **Kokonaisuus:** Käyttökerrokset?

Yksikön tiedot

Epäsäännöllinen alue, jonka reunat sekoittuvat ympäröivään M317:ään. Yksikkö mahdollisesti jatkuu itään ja etelään. Paksuus vaihtelee 3-8 cm. ei selkeitä rajoja vaan enemmänkin painunut alla olevaan ja reunoiltaan sekoittunut. Erityisen epäselvä vaihtuva raja yksikköön M362

Noen värjäämää hienohkoa tiivistä hiekkaa sekä murusiksi hajoavia palaneita kiviä ja hiiltä, tiilimurskaa jonkin verran.

Kaivettu lastalla

Stratigrafia:

Päällä on: M301

Alla on: M317

Rajapinnat sekoittuneet

Tulkinta ja ajoitus

Epäselvä fargmentaarin yksikkö. Stratigrafian perusteella voisi ehkä liittyä jotenkin samaan palotapahtumaan, joka on aiheuttanut M341:n nokimaat peltomaan pinnassa. Tai voi olla jokin kirkkoaitaan liittyvä.

M 367 **Sekoittunut maa kivien R311 yhteydessä**

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen koillisosassa, kirkkoaidan linjalla itäisestä portinpielestä kaakkoon
Määrittelyn peruste Ominaisuudet, yhteys **Kokonaisuus:** Kirkkoaita
Yksikön tiedot rakenteeseen

Noin metrin levyinen, 3,5 metrin mittainen luode-kaakko-suuntainen kaistale. Lounaassa rajautuu M312:een ja ehkä myös M337:ään siten että välissä todennäköisesti rajapinta RP327. Luoteessa rajautuu L345:een ja M344:een. Koillisessa ja kaakossa leikkaantuu osin kaivinkonekuorinnan jättämään rajapintaan (L313), mutta todennäköisesti osin myös ojaan L314-L368.

Ruskeaa hiekkaa sekä tiilimurskaa ja tiilenpaloja, paikoin hieman laastimurua. Paikoin eri kokoisia teräviä kivilohkareita

Kaivettu lastalla.

Löydöistä: Tummanvihreä pullolasi, lähes kirkas astialasi (1700-1800-l?)

Stratigrafia:

Päällä on: M309, M301, L313

Alla on: M317

Yksikön seassa on R311:n kiviä, kuitenkin niin että M367:ää ei ole suurimpien kivien alla ollenkaan.

Rajapinta sekoittunut ylle M309:ään, selkeä ja kivien alapinnan määrittämä alle m317:ään.

Tulkinta ja ajoitus

Kirkkoaidan pohjustusta tai alimpia kiviä joita ei ole purettu ja siirretty. Maa osin ehkä sekoittunut uudempien kerrosten kanssa kirkkoaidan siirron yhteydessä.

M309 todennäköisesti tätä samaa yksikköä, mutta sekoittuneempaa kivien poiston takia. M362 käytännössä jatkoa tälle yksikölle, mutta kiviä ja yläosaa poistettu enemmän.

L 368 **Oja kirkkoaidan ja tien välissä.**

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen itä/koillisosa, kirkkoaidan välissä
Määrittelyn peruste Selkeä leikkaus **Kokonaisuus:** Oja
Yksikön tiedot täyttömaineen

Havaittu kaivausalueen reunalla, jota L313 leikkaa, noin 3,5 m matkalla luode-kaakko-suunnassa. Havaittu leveys vain noin 10 cm, sillä kaivinkonekuorinnan aiheuttama rajapinta / kynnyks (L313) leikkaa toisen puolen ojasta. Leikkaus kourumainen.

Stratigrafia:

Päällä on: M363

Alla on: M317

Leikkaa peltomaata M317.

Rajapinnat selkeät.

Tulkinta ja ajoitus

Samaa kirkkoaidan ja tien välistä ojaa kuin L314.

L 369 Leikkaus tielinjalle

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen pohjoisosa, kirkkoaidan ulkopuoli
Määrityksen peruste Pohjamaahan ulottuva **Kokonaisuus:** Tie
Yksikön tiedot leikkaus, yksiköiden rajautuminen

Leikkauksen reunaa havaittu ja dokumentoitu kirkkoaidan ulkopuolella, noin 80-120 cm kirkkoaidasta erillään. Ennen pohjamaata hahmottui lähinnä eri tiekerrosten M315, M319, M321 rajautumisella viereisiin ja oletettavasti vanhempiin yksiköihin. Peltomaan M317 pohjan tasolla pohjamaassa hahmottui lisäksi vielä matala kuopanne, johon tiekerroksiksi tulkitut maayksiköt rajautuivat. Leikkauksen eteläinen reuna on hyvin loiva ja matala. Muita reunoja / rajoja leikkaukselle ei kaivauksissa havaittu vaan ne ulottuvat kaivausalueen ulkopuolelle.

Stratigrafia:

Päällä on: M304, M315, M316, M319, M321, L313

Alla on: M303, M317

M316, M316, M321 täyttävät leikkausta, L313 rikkoo leikkausta.

Rajapinnat vain paikoin selkeät

Tulkinta ja ajoitus

Tien pohjustusta varten tehty matala ja laakea kaivanto. Ajoitus epäselvä, todennäköisesti kirkkoaidan aikana tehty.

L 370 Itäosan suuren hauta-alueen leikkaus

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen lounaisosa

Määrittelyn peruste Paikoin selkeä leikkaus **Kokonaisuus:** Kirkkomaa

Yksikön tiedot

Yleinen yksikkönumero peltomaata M317 leikkaavalle hauta-alueelle, jonka täytteenä on M330. Hautausmaan pohjoisessa rajassa suhteessa peltomaahan voi erottaa muutaman eri haudan kuoppia pienen matkaa, mutta niiden välistä stratigrafiaa ei leikkauksen ja täyttömaan perusteella pystynyt erottamaan, vasta hautahavinnot itsessään muodostivat jonkinlaista suhteellista stratigrafiaa. Leikkaus L370 käsittää pelto- ja pohjamaassa havaitut rajat hauta-alueelle, joka muodostaa L-kirjaimen muotoisen alueen. Lännessä se on käytännössä yhden haudan levyinen ja leikkaus jatkuu kaivausalueen ulkopuolelle. Itäosassa L-kasvaa vähintään neljän haudan levyiseksi. Selkeät reunat ovat kapean osan pohjois- ja eteläreunat sekä leveän osan koillis-/itäreuna. Muutoin leikkaus hahmottuu vasta pohjimmaisten hautojen mukaan. Alueen pituus lounas-koillis-suunnassa on 6,5 m, kapea osuus 0,7-1,2 metriä ja leveän osa leveys noin 2,8 metriä.

Kaivannon seinämät olivat lähestulkoon pystysuorat varsinkin niiltä osin kun pohjamaa oli hienoa hiekkaa, kivikkoisemmissa kohdissa oli hieman epäsäännöllisyyttä. Pohja oli haudoista riippuen hieman eri tasoilla. Peltomaan pinnasta mitattuna kaivannon syvyys vaihteli 0,8-1,1 metriä.

Stratigrafia:

Päällä on: M301, M330, R334, L377, M337, M312, L333

Alla on: M317, pohjamaa, L376, L378

M330 on leikkauksen täyttö, L377 leikkaa M330:tä, Leikkauksen rajat tulivat esiin M337:ää kaivettaessa. Leikka selkeästi M317:n ja pohjamaan sekä hautojen 53 ja 58 (L376, L378). Suhde hautaan 29 (L373) epäselvä.

Rajapinnat pääosin hyvin selkeät.

Tulkinta ja ajoitus

Täysi-ikäisten vainajien eriaikaisten hautakuoppien yhteensulautunut laajempi kuoppa, jonka täytteen' sekoittunut täyttöhiekka M330. Osa kaivannon reunoista sen verran selkeitä ja tasaisia (erit. koillireuna) että mahdollisesti kaivettu samanaikaisesti.

L 371 Haudan 20 kuoppa

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen keskellä, suuren hauta-alueen ja porttiaukon välissä

Määrittelyn peruste Selkeä leikkaus, sis. Haudan **Kokonaisuus:** Kirkkomaa / Hauda 20

Yksikön tiedot

Soikeahko, hieman suorakaiteen muotoinen, lounas-koillis-suuntainen kaivanto, joka yläosastaan noin 65 x 25 cm. Syvyys jopa noin 70 cm. Seinämät lähes suorat, kaivannon pohjan pinta-ala noin 55 x 20 cm.

Stratigrafia:

Päällä on: M312, M337?

Alla on: M317

Tuli esiin M337:ää kaivettaessa.

Tulkinta ja ajoitus

Haudan 20 kuoppa

L 372 Haudan 21 leikkaus

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen eteläreuna

Määrittymisen peruste Selkeä kuoppa

Kokonaisuus: Kirkkomaa / Hauta 21

Yksikön tiedot

Noin 80 cm pitkä, ja arviolta noin 30 cm leveä, länsilounas-itäkaakko-suuntainen kuoppa, jonka yläreunat (M348) erottuivat paikoin selkeästi erityisesti pohjoispuolella olevasta peltomaasta M317. Eteläreuna sekoittuu kaapelikaivannon L333 takia ja itäreuna paalukuoppaan L347. Syvyys noin 30-40 cm. Kuopan seinämät ja reunat epäsäännölliset tai vaikea erottaa kivikkoisesta pohjamaasta.

Stratigrafia:

Päällä on: M301, L333, M348

Alla on: M317, pohjamaa

Epäselvä suhde L347:ään,

Rajapinnat paikoin selkeät, paikoin epäselvät

Tulkinta ja ajoitus

Tyhjä hautakuoppa (H21), kokonsa perusteella lapsen.

L 373 Haudan 29 kuoppa

Alue: 3 **Sijainti:** Suuren hauta-alueen pohjoisreunassa, läntisen portinpielen eteläpuolella

Määrittymisen peruste Selkeä kuoppa

Kokonaisuus: Kirkkomaa / Hauta 29

Yksikön tiedot

Pitkänomainen kapea kuoppa, leveys 25 cm, pituutta 90 cm, mutta katkeaa / sekoittuu lounaassa muihin hautoihin (M330-L370). Syvyys noin 30 cm. Kuopan seinämät melko suorat ja pohja tasainen.

Stratigrafia:

Päällä on: M312, M337?

Alla on: M317, pohjamaa

Ei erottunut selkeästi M337:ssä joten suhde siihen epäselvä, leikkaa peltomaan M317 ja pohjamaan. Ei selkeää ajallista suhdetta hautakuoppaan L370 - toinen leikkaa toisen.

Rajapinnat pääosin selkeät.

Tulkinta ja ajoitus

Haudan 29 kuoppa

L 374 Itäinen suurempi hauta-alue

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen kaakkoisosa

Määrittelyn peruste Selkeä leikkaus **Kokonaisuus:** Kirkkomaa

Yksikön tiedot täyttömaahan ja
hautoineen

Jokseenkin epäsäännöllisen muotoinen. Selkeä reuna vain pohjois-koillisreunassa, muutoinen jatkuu kaivausalueen ulkopuolelle. Länsireunaa sekoittavan R334 kivet ja selkeä raja täyttömaan ja pohjamaan välillä havaittiin vasta kaivannon pohjalla haudan 66 reunalla. Tämä reuna todennäköisesti olikin romahtanut ja sekoittunut täyttömaahan ainakin kerran. Seinämät melko pystysuorat. Syvyys syvimmillään peltomaan pinnasta noin 150 cm (H66), keskimäärin noin 120 cm.

Stratigrafia:

Päällä on: M360, M301

Alla on: M317, pohjamaa, L379

Täyttönä M360. Leikkaa haudan 60 (L379)

Rajapinnat pääosin selkeät.

Tulkinta ja ajoitus

Kaivausalueen itäosassa tutkitut täysikasvuisten vainajien hautakuopat, joita ei pysty erottamaan toisistaan, osa leveästä kuopasta mahdollisesti yhdellä kertaa kaivettu, mutta todennäköisesti kaivantoja tehty useita.

M 375 Haudan 58 täyttömaa

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen keskiosissa M330/L370:n koillisreunalla.

Määrittelyn peruste Maa kuopassa **Kokonaisuus:** Kirkkomaa / Hauta 58

Yksikön tiedot

Noudattelee L378n rajoja.

Sekoittunutta pohjahiekkaa ja peltomaata sekaisin.

Kaivettu lastalla

Stratigrafia:

Päällä on: M312, M337

Alla on: L378

Rajapinnat selkeät

Tulkinta ja ajoitus

Haudan 58 täyttömaa

L 376 Haudan 52 kuoppa

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen kaakkoisosa, R334:n kivistä koilliseen

Määrittelyn peruste Selkeä hautakuoppa **Kokonaisuus:** Kirkkomaa / Hauta 52

Yksikön tiedot

Lounas-koillissuuntainen pitkänomainen kuoppa, jonka koillispää on pyöreähkö ja lounaispää katkeaa L370:een. Kuopan pituus noin 160 cm ja leveys 50 cm. Syvyys pohjamaan pinnasta noin 60 cm.

Stratigrafia:

Päällä on: M312, M337, M365

Alla on: L317, pohjamaa

Tuli esiin M337:stä. Täyttönä M365

Rajapinnat selkeät

Tulkinta ja ajoitus

Haudan 52 kuoppa

L 377 Haudan 19 kuoppa

Alue: 3 **Sijainti:** Keskellä kaivausaluetta, M330:n kapean osan itäpäässä.

Määrittelyn peruste Muusta täytöstä erottuva **Kokonaisuus:** Kirkkomaa / Hauta 19

Yksikön tiedot hautakuoppa

Suorakaiteen muotoinen kuoppa, jonka pituus on noin 2 metriä ja leveys noin 70 cm. Pohjalta kulmat pyöristetyimmät. Seinät ja pohja melko suorat, joskin rajaa muun täyttömaan (M330) kanssa oli välillä vaikea erottaa.

Stratigrafia:

Päällä on: M301, M331

Alla on: M330

M331 täyttää kuopan, yksikkö leikkaa M330:tä.

Rajapinnat pääosin selkeät.

Tulkinta ja ajoitus

Kaivanto haudalle 19.

L 378 Haudan 58 kuoppa

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen keskiosissa M330/L370:n koillisreunalla.

Määrittelyn peruste Selkeä hautakuoppa **Kokonaisuus:** Kirkkomaa / Hauta 58

Yksikön tiedot

Soikeahko suurinpiirtein lounais-koillissuuntainen kuoppa, jonka mitat ovat noin 90 x 40 cm, tosin L370 katkaisee kuopan lounaispään. Syvyys noin 30 cm pohjamaan pinnasta.

Stratigrafia:

Päällä on: M312, M337, M375

Alla on: M317, pohjamaa

Rajapinnat selkeät

Tulkinta ja ajoitus

Haudan 58 kuoppa

L 379 Haudan 60 kuoppa

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen kaakkoisosa, M360/L374:n reunalla

Määrittelyn peruste Selkeä hautakuoppa **Kokonaisuus:** Kirkkomaa / Hauta 60

Yksikön tiedot

Lounaisosastaan L374:n katkaisema ja koillisreunasataan pyöristynyt kuoppa. Pituutta jäljellä 60 cm, kuopan leveys 40 cm ja syvyys 40 - 50 cm pohjamaan pinnasta.

Stratigrafia:

Päällä on: M301

Alla on: pohjamaa

Rajapinnat selkeät

Tulkinta ja ajoitus

Haudan 60 kuoppa

M 380 Haudan 60 täyttömaa

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen kaakkoisosa, M360/L374:n reunalla

Määrittelyn peruste Selkeä kuopan täyttö **Kokonaisuus:** Kirkkomaa / Hauta 60

Yksikön tiedot

Yksikkö noudattelee L379:n rajoja.

Pääosin sekoitettua pohjahiekkaa.

Stratigrafia:

Päällä on: M301

Alla on: L379

Rajapinnat selkeät paitsi viereiseen M360:een, joka ei selkeästi eroa koostumukseltaan.

Tulkinta ja ajoitus

Haudan 60 täyttömaa

L 381 Isojen kivien R334 jättämä kuoppa

Alue: 3 **Sijainti:** Alueen eteläosassa keskellä. Hautamaiden M330 ja M360 välillä

Määrittelyn peruste Osin tekninen **Kokonaisuus:** Kivirakenne 2

Yksikön tiedot

Epäsäännöllinen kuoppa, halkaisija noin 1,5 metriä. Syntyi M330:een kun suuren R334:n kivet poistettiin. Syvyys maks. noin 70 cm.

Stratigrafia:

Päällä on: R334

Alla on: M330

Rajapinnat melko selkeät

Tulkinta ja ajoitus

Isojen kivien R334 jättämä kuoppa.

KUALUETTELO

RMK 27916

nro	Alue	Kuvan aihe	Suunta	pvm	kuvaaja
1	Alue 1	Kivirakenteen R105 kiviä kaivannon profiilissa ennen puhdistusta.	SW-NE	12.10.2015	M. Helamaa
2	Alue 1	Kivirakenne R103 (vasemmalla) sekä R105 (oikealla) kaivannon profiilissa puhdistettuna	N-S	12.10.2015	M. Helamaa
3	Alue 1	Yleiskuva alueesta 1 ennen kaivuuta.	SW-NE	12.10.2015	M. Helamaa
4	Alue 2	Yleiskuva alueesta 2 ennen kaivuuta, vasemmalla vuoden 2009 koekuoppa (aukko asvaltissa).	W-E	12.10.2015	M. Helamaa
5	Alue 2	Yleiskuva alueesta 2 ennen kaivuuta, suorakaiden asvaltissa on vuoden 2009 koekuoppa.	E-W	12.10.2015	M. Helamaa
6	Alue 1	Kulttuurikerroshavaintoja valvontakaivannon pohjoisprofiilissa.	SW-NE	14.10.2015	J. Haarala
7		Kalliopinta korkealla, kirkkoaidan länsipuolella Turunkadulla.	W-E	14.10.2015	M. Helamaa
8		Ohuita kulttuurikerroshavaintoja Turunkadun kaivannossa.	N-S	14.10.2015	M. Helamaa
9	Alue 1	Kulttuurikerroshavaintoja valvontakaivannon pohjoisprofiilissa. Keskellä mahdollinen aitan perustukseen liittyvä kuopanne.	N-S	16.10.2015	J. Haarala
10	Alue 1 ja 2	Valvontakaivannon eteläprofiilia, alueen 2 luoteisreunaa. Oikealla kirkkoaidan ulkopuolista kulttuurikerrosta joka vaihtuu sekoittuneeksi kirkkomaaksi.	N-S	19.10.2015	M. Helamaa
11	Alue 1 ja 2	Yleiskuva 2-alueen pinta esiin kuorittuna. Etualalla valvontakaivanto kaapeliputkineen.	NW-SE	20.10.2015	M. Helamaa
12	Alue 2	Pintamaat kaivinkoneella poistettuna ja alueen pinta putsattuna. Iso kivi R204. N-S suuntainen kaivanto on koekuoppa.	W-E	20.10.2015	M. Helamaa
13	Alue 2	Alue konekuorinnan ja pintapuhdistuksen jälkeen. N-S-suuntainen kaivanto on koekuoppa. Isot kivet R204.	W-E	20.10.2015	M. Helamaa
14	Alue 2	Kirkkomaan sekoittuneen täyttömaan pintaa, haudan 4 täyttömaa (M209) erottuu jotenkuten.	S-N	21.10.2015	M. Helamaa
15	Alue 2	"Hauta 1" eli irtoluita kerättynä kasaan / kuoppaan.	S-N	21.10.2015	M. Helamaa
16	Alue 2	Hauta 4:n arkkua (oikealla), "hauta 1":n irtoluita haudan 7 arkun (vasemmalla) päällä.	S-N	22.10.2015	M. Helamaa
17	Alue 2	Irtokallo (M201_1) täyttömaassa M210 haudan 7 pohjoispuolella.	W-E	22.10.2015	M. Helamaa
18	Alue 2	Työkuva: pääkallon ihmettelyä (kaupungin työmies Kim Päivöke ja Janne Haarala).	NE-SW	22.10.2015	M. Helamaa

KUALUETTELO

RMK 27916

nro	Alue	Kuvan aihe	Suunta	pvm	kuvaaja
19	Alue 2	Hauta 7 kannen kanssa, vieressä hauta 4 osittain esillä.	S-N	23.10.2015	M. Helamaa
20	Alue 2	Hauta 7 esillä, etualalla hauta 4 osin esiin kaivettuna	E-W	23.10.2015	M. Helamaa
21	Alue 2	Hauta 7 esillä, vieressä hauta 4 osittain esiin kaivettuna	S-N	23.10.2015	M. Helamaa
22	Alue 2	Hauta 7, kallo sahattu.	N-S	23.10.2015	M. Helamaa
23	Alue 2	Hautaa 7.	NW-SE	23.10.2015	M. Helamaa
24	Alue 2	Hauta 4 kannen kanssa, vieressä hauta 7.	E-W	23.10.2015	M. Helamaa
25	Alue 2	Hauta 4	NE-SW	26.10.2015	M. Helamaa
26	Alue 2	Hauta 4, ylävartalo	NW-SE	26.10.2015	M. Helamaa
27	Alue 2	Yleiskuva, haudat 3, 11, 17, 15, 8a, 8b, 9, 10, osin esillä. Ison kiven R204 kuoppa L214 leikkaa hautoja 8-10.	S-N	27.10.2015	M. Helamaa
28	Alue 2	Yleiskuva, etualalla haudat 8a, 8b, 9, ja 10, jotka L214 katkaisee. Taampana osin esillä haudat 3, 11 ja 17, irtokallo sekä jalat H15.	NE-SW	27.10.2015	M. Helamaa
29	Alue 2	Haudat 10 (vasemmalla) ja 9 (oikealla), kallot	E-W	27.10.2015	M. Helamaa
30	Alue 2	Hauta 9, kallo	NE-SW	27.10.2015	M. Helamaa
31	Alue 2	Hauta 2 alueen 2 reunalla.	N-S	28.10.2015	M. Helamaa
32	Alue 2	Työkuva, Janne Haarala kaivaa hautaa 11. Vierellä haudat 3 ja 17, lisäksi haudat 8a ja 8b.	S-N	28.10.2015	M. Helamaa
33	Alue 2	Haudat 8a (vasemmalla) ja 8b (oikealla)	NE-SW	28.10.2015	M. Helamaa
34	Alue 2	Hauta 8a, kallo	NE-SW	28.10.2015	M. Helamaa
35	Alue 2	Hauta 8b, kallo	NE-SW	28.10.2015	M. Helamaa
36	Alue 3	Pinta kaivinkonekuorinnan jäljiltä, aidanperustuksen linja hahmottuu tummempana.	S-N	29.10.2015	M. Helamaa
37	Alue 3	Pinta kaivinkonekuorinnan jäljiltä, aidanperustuksen linja hahmottuu tummempana ja kivisempänä.	SW-NE	29.10.2015	M. Helamaa
38	Alue 3	Yleiskuva alueesta 3 pintakuorinnan jälkeen.	SE-NW	29.10.2015	M. Helamaa
39	Alue 2	Hauta 3 esillä (ylinnä), vieressä haudat 11 ja 17 osin esillä	S-N	29.10.2015	M. Helamaa
40	Alue 2	Hauta 3 esillä (oikealla), vieressä haudat 11 ja 17 osin esillä	NE-SW	29.10.2015	M. Helamaa
41	Alue 2	Alueen kaakkoisosa, hautamaat M211, M215 ja M216. Haudat 3, 11 ja 17 peitettyinä.	E-W	29.10.2015	M. Helamaa
42	Alue 2	Haudat 11 (oikealla) ja 17 (vasemmalla).	NE-SW	30.10.2015	M. Helamaa
43	Alue 2	Haudat 12 ja 13 kirkkoaidan edustalla, edessä haudat 11 ja 17 joista luut nostettu pois.	E-W	30.10.2015	M. Helamaa

KUALUETTELO

RMK 27916

nro	Alue	Kuvan aihe	Suunta	pvm	kuvaaja
44	Alue 2	Haudat 12 ja 13 kirkkoaidan edustalla, oikealla haudat 11 ja 17 joista luut nostettu pois.	S-N	30.10.2015	M. Helamaa
45	Alue 2	Haudat 12 (oikealla) ja 13 (vasemmalla)	NE-SW	30.10.2015	M. Helamaa
46	Alue 2	Haudat 12 (kokonainen) ja 13 (jalat) kirkkoaidan edustalla.	N-S	30.10.2015	M. Helamaa
47	Alue 2	Hauta 12, ylävartalo	NE-SW	2.11.2015	M. Helamaa
48	Alue 2	Hauta 14 irtoluineen.	NW-SE	3.11.2015	M. Helamaa
49	Alue 2 ja 3	Yleiskuva kaivausalueista 2 (aidan edustalla valkoisella peitettynä) ja 3 (telta 1. asemassaan).	W-E	3.11.2015	M. Helamaa
50	Alue 3	Alue puhdistettuna pintakuorinnan jälkeen, 1.teltan ala. Etualalla kirkkoaidan perustusta, taaempänä tielinjaa sekä puhdasta pohjamaata.	SW-NE	4.11.2015	M. Helamaa
51	Alue 3	Alue puhdistettuna pintakuorinnan jälkeen, 1.teltan eteläosa. Kivet kirkkoaidan perustusta (R311).	NE-SW	4.11.2015	M. Helamaa
52	Alue 3	Oja L314 pohjassa (täyttömaata vielä M302 teltan ovensuussa), kivet R311 kirkkoaitaa	SE-NW	4.11.2015	M. Helamaa
53	Alue3	R306 kiviä maa M305 pääosin pois kaivettuna. Jalkakäytävä Vanhankirkonkadun pohjoispuolta.	E-W	5.11.2015	M. Helamaa
54	Alue 3	Alueen luoteiskulmaa, tielinjan maayksiköitä M316 (tiilinen) ja M319 (hiilipintainen ruskea hiekka)	S-N	5.11.2015	M. Helamaa
55	Alue 3	Alueen luoteiskulmaa, tielinjan maayksiköitä M316 (tiilinen) ja M319 (hiilipintainen ruskea hiekka)	E-W	5.11.2015	M. Helamaa
56	Alue 1	Muuntamon edusta, kulttuurikerrosten jäänteitä kaapelien välissä.	NW-SE	5.11.2015	M. Helamaa
57	Alue 3	Työkuva, Hanna Henttinen kaivaa tiekerrosta M319 maayksikön M321 päältä, auranjäljet pohjamaassa loppuvat tieleikkaukseen.	S-N	6.11.2015	M. Helamaa
58	Alue 2	Alueen 2 kaivamaton osa peitettynä maarakennuskankaalla.	N-S	6.11.2015	M. Helamaa
59	Alue 2 ja 3	Yleiskuva, alue 2 peitettynä kirkkoaidan edustalla, telta 1. asemassaan.	SW-NE	6.11.2015	M. Helamaa
60	Alue 3	Oja L314 pohjaan kaivettuna myös teltan ulkopuolisella alueella. Auranjälkiä ojan L314 ja tielinjan välissä.	W-E	6.11.2015	M. Helamaa
61	Alue 3	Paalu R324 ja sen kuoppa L323 ojan L314 linjalla, ojan eteläpuoli (kivet R311) toistaiseksi kaivamatta.	NW-SE	6.11.2015	M. Helamaa

nro	Alue	Kuvan aihe	Suunta	pvm	kuvaaja
62	Alue 3	Auranjälkiä pohjamaassa ojan L314 pohjoispuolella ja tielinjan alin kerros M321, oikealla alue puhtaassa pohjamaassa.	SE-NW	6.11.2015	M. Helamaa
63	Alue 3	Kentällä poistetut löydöt paalun kuopasta L323.		6.11.2015	M. Helamaa
64	Alue 3	Auranjälkiä pohjamaassa ojan L314 pohjoispuolella ja tielinjan alin kerros M321, oikealla alue puhtaassa pohjamaassa.	S-N	9.11.2015	M. Helamaa
65	Alue 3	Auranjälkiä pohjamaassa ojan L314 pohjoispuolella ja tielinjan alin kerros M321, etualalla alue puhtaassa pohjamaassa. L314:n eteläpuoli toistaiseksi kaivamatta (mm. R311)	E-W	9.11.2015	M. Helamaa
66	Alue 3	Palaneen maan läntti (M320) muuten jo puhtaassa pohjamaassa tien linjalla.	S-N	9.11.2015	M. Helamaa
67	Alue 3	Palaneen maan läntti (M320) muuten jo puhtaassa pohjamaassa tien linjalla.	E-W	9.11.2015	M. Helamaa
68	Alue 3	Tielinjan kerroksia (M305, M319, M321) 3-alueen länsiprofiilissa.	E-W	9.11.2015	M. Helamaa
69	Alue 3	Alue 2.teltan sisällä kaivinkonekuorinnan ja pinnan puhdistuksen jälkeen. Teltan reunalla kirkkoaidan kiviä R311, keskellä kaivainkoneen tekemä kynnys. Etualalla hautausmaan täyttömaata M330.	S-N	11.11.2015	M. Helamaa
70	Alue 3	2.teltan pohjoisosaa kaivinkoneen jättämällä töppäreellä R311 kirkkoaidan perustusta (portin pielet?), etualalla laastinen M328, aidan eteläpuolella M312 ja hautausmaa M330.	W-E	11.11.2015	M. Helamaa
71	Alue 3	2.teltan aluetta, etualalla peltomaata M317, keskellä hautausmaan täyttömaa M330, takakulmassa suuret kivet R334.	NW-SE	11.11.2015	M. Helamaa
72	Alue 3	2.teltan eteläosaa, kirkkomaan täyttömaa M330 erottuu sekoittumattomista alueista koillis-lounassuuntaisena. Vasemmassa reunassa R334 kivet, jalkakäytävän edustalla kaapelikaivanto L333.	NE-SW	11.11.2015	M. Helamaa
73	Alue 3	2. teltan eteläosaa, kirkkomaan sekoittunut täyttömaa M330, kaapelikaivanto L333, kivet R334.	W-E	11.11.2015	M. Helamaa
74	Alue 3	Isot kivet R334.	N-S	11.11.2015	M. Helamaa
75	Alue 3	Kirkkoaidan kiviä R311 M310:n, M328:n ja M309:n kaivuun jälkeen. Mahdolliset portinpielet erottuvat. Rajapinta RP327 erottuu M337:ssä.	W-E	12.11.2015	M. Helamaa

KUALUETTELO

RMK 27916

nro	Alue	Kuvan aihe	Suunta	pvm	kuvaaja
76	Alue 3	Kiviä R311 portinpielen läntisessä perustuskuopassa L340	S-N	12.11.2015	M. Helamaa
77	Alue 3	Kiviä R311 aidan linjalla sekä portinpielen itäisessä perustuskuopassa L345, etualalla M337.	S-N	12.11.2015	M. Helamaa
78	Alue 1	Janne Haarala dokumentoi tiilistä aluetta (vanhaa porttirakennuksen kohtaa?) kirkkoaidan koilliskulmalla.	N-S	12.11.2015	M. Helamaa
79	Alue 3	Kiviä R311 toisessa kerroksessa portinpielen läntisessä perustuskuopassa L340. Paalukuopan L356 kivet R354 sulautuvat samaan kivikkoon. Takana itäinen portinpieli.	W-E	12.11.2015	M. Helamaa
80	Alue 3	Etualalla R311 kiviä kuopan L345 kohdalla, nokinen peltomaan pinta M317 / M341 kivien alla	S-N	12.11.2015	M. Helamaa
81	Alue 3	Sekoittunut hautamaa M330 leikkaa peltomaata M337, alakulmassa R311 kiviä kuopassa L345 (portin pielen perustus)	N-S	12.11.2015	M. Helamaa
82	Alue 3	Sekoittunut hautamaa M330 leikkaa peltomaata M317, hautakuopat erottuvat.	S-N	13.11.2015	M. Helamaa
83	Alue 3	Hautausmaan sekoittunut täyttömaa (M330) erottuu selkeänä ruskeasta peltomaasta (M317), jonka pinnalla nokimaata M341, vasemmalla R311 kiviä läntisessä portinpieluksen perustuskuopassa L340.	W-E	13.11.2015	M. Helamaa
84	Alue 3	R311 kiviä läntisessä portinpielen perustuskuopassa L340 ja maat M342, teltan reunalla itäisempi portinpieli (L345, M344).	W-E	13.11.2015	M. Helamaa
85	Alue 3	Nokinen maa M342 peltomaan M317 pinnalla, pieni soratäytteinen kuoppa (M338/L339), isot kivet R311 portinpielen perustuksessa L340/M342.	W-E	13.11.2015	M. Helamaa
86	Alue 3	Hautausmaan täyttö M330, ruskea peltomaa M317, ja hiiliset kohdat M341, suuret kivet R331 kuopassa L340, maa M342. Vauvanhautaläikät h20 ja h22.	NE-SW	13.11.2015	M. Helamaa
87	Alue 1	Vaakahuoneen perustukset R103	S-N	16.11.2015	M. Helamaa
88	Alue 1	Vaakahuoneen perustukset R103	N-S	16.11.2015	M. Helamaa
89	Alue 3	Irtokallo M330_1 R334:n pohjoispuolella.	S-N	17.11.2015	M. Helamaa
90	Alue 3	Yleiskuva, hautaamaat M310 (ja M331) kaivettu kauttaaltaan alaspäin. Etualalla haudan 21 kuoppa erottuu, M310:n pohjoisrajan ulkopuolella hautakuoppa 22 erottuu.	S-N	17.11.2015	M. Helamaa

KUALUETTELO

RMK 27916

nro	Alue	Kuvan aihe	Suunta	pvm	kuvaaja
91	Alue 1	Työkuva: Vaakahuoneen perustusten R103 kaivinkonepurkua ja ympäristön kaapelitäyttöjä.	SE-NW	17.11.2015	M. Helamaa
92	Alue 1	Yleiskuva: kaivamaton osa 2-alueesta peitetty, teltan 2. asema.	NW-SE	17.11.2015	M. Helamaa
93	Alue 3	Väliaikakuva hautausmaan kaivuusta, keskellä kaivamaton maa palkkina, M330:tä kaivettu 30-40 cm, reunassa R334 kivet.	N-S	17.11.2015	M. Helamaa
94	Alue 3	R334 suuret kivet, ympärillä sekoittunut hautamaatäyttö M330.	N-S	17.11.2015	M. Helamaa
95	Alue 3	Koskemattoman maan palkki (jossa auranjälkiä), haudan 21 kuoppa sekä paalukuoppa L347, kaapelikaivanto L333.	S-N	17.11.2015	M. Helamaa
96	Alue 1	Vaakahuoneen perustuksen kivet R103 poistettu, esillä maa M104.	SE-NW	18.11.2015	M. Helamaa
97	Alue 1	Mahd. kellarirakenteen R105 kivet esillä 1-alueen länsireunalla.	S-N	18.11.2015	M. Helamaa
98	Alue 1	Mahd. kellarirakenteen R105 kivet esillä 1-alueen länsireunalla.	W-E	18.11.2015	M. Helamaa
99	Alue 1	Mahd. kellarirakenteen R105 kivet esillä 1-alueen länsireunalla.	N-S	18.11.2015	M. Helamaa
100	Alue 1	R105 kaivinkoneella purettuna	S-N	19.11.2015	M. Helamaa
101	Alue 3	Hauta 18 esillä	N-S	19.11.2015	M. Helamaa
102	Alue 3	Hauta 18.	SE-NW	19.11.2015	M. Helamaa
103	Alue 3	Hauta 19, lähikuva: arkun kansipuut kallon leikkausjälkien päällä.	SW-NE	20.11.2015	M. Helamaa
104	Alue 3	Hauta 24 (vasemmalla) ja 19 (oikealla), pieni kuoppa on haudan 20	NE-SW	20.11.2015	M. Helamaa
105	Alue 3	Hauta 24	NW-SE	20.11.2015	M. Helamaa
106	Alue 3	Hauta 19.	NW-SE	20.11.2015	M. Helamaa
107	Alue 3	Hauta 19, kallo. Metallirasia vasemman olkaluun alla.	SE-NW	20.11.2015	M. Helamaa
108	Alue 3	Hauta 19, metallirasia ja orgaanisia jätteitä vasemman olkaluun alla.	E-W	23.11.2015	M. Helamaa
109	Alue 3	Yleiskuva, marraskuun ensilumi. Teltta 2. asemassaan.	E-W	23.11.2015	M. Helamaa
110	Alue 3	Portinpielen perustus L340 tyhjennettynä	E-W	23.11.2015	M. Helamaa
111	Alue 3	Työkuva. Vasemmalta: Hanna Henttinen, Janne Haarala, Sari Perälä, Johanna Lehtola	NE-SW	23.11.2015	M. Helamaa
112	Alue 3	Iso kivi hautojen täyttömaassa M330 (etelässä tyhjennetty hauta 24, valkoisen peitteen alla h31)	N-S	23.11.2015	M. Helamaa
113	Alue 3	Hauta 26.	NW-SE	23.11.2015	M. Helamaa
114	Alue 3	Työkuva. (Hanna Henttinen, Oona Jalonen, Janne Haarala, Sari Perälä, Johanna Lehtola.)	SW-NE	24.11.2015	M. Helamaa
115	Alue 3	Paalunsijan tms. kivet R354 (M355/L356).	S-N	24.11.2015	M. Helamaa

KUVALUETTELO

RMK 27916

nro	Alue	Kuvan aihe	Suunta	pvm	kuvaaja
116	Alue 3	Työkuva, hautojen 27 ja 28 kaivuu (Hanna Henttinen, Johanna Lehtola, Sari Perälä)	NE-SW	24.11.2015	M. Helamaa
117	Alue 3	Hauta 29.	NW-SE	24.11.2015	M. Helamaa
118	Alue 3	Haudat 27 ja 28.	NE-SW	24.11.2015	M. Helamaa
119	Alue 3	Haudat 27 ja 28.	SE-NW	24.11.2015	M. Helamaa
120	Alue 3	Paalunsijan (kivet R354) kuoppa L356 pohjassa.	W-E	24.11.2015	J. Haarala
121	Alue 3	Hautojen 27 ja 28 arkut luut poistettuina (h30:n kylkiluut näkyvät 28:n alla).	SW-NE	24.11.2015	M. Helamaa
122	Alue 3	Hautojen 23 ja 33 kaivannot erottuvat pohjamaassa. Keskellä vanha kaapeli.	S-N	25.11.2015	M. Helamaa
123	Alue 3	Hauta 33 (mähmäinen kallo ja pari naulaa)	S-N	25.11.2015	M. Helamaa
124	Alue 3	Hauta 33, kallo.	NW-SE	25.11.2015	M. Helamaa
125	Alue 3	Hauta 31.	SE-NW	25.11.2015	M. Helamaa
126	Alue 3	Hauta 31.	NE-SW	25.11.2015	M. Helamaa
127	Alue 3	Hauta 34.	S-N	25.11.2015	M. Helamaa
128	Alue 3	Hauta 34, kallo.	NE-SW	25.11.2015	M. Helamaa
129	Alue 3	Auranjälkiä (L325) pohjamaassa sekä vauvanhautojen läikkiä.	SW-NE	26.11.2015	J. Haarala
130	Alue 3	Auranjälkiä (L325) pohjamaassa sekä vauvanhautojen (h39-42) läikkiä, pieni kuoppa L339, iso kuoppa portinpielen perustus L340, pieni paalunsija (L357/M358/R359)	E-W	26.11.2015	J. Haarala
131	Alue 3	Auranjälkiä (L325) pohjamaassa sekä vauvanhautojen (h36-42) läikit.	NW-SE	26.11.2015	J. Haarala
132	Alue 3	Hauta 35.	SE-NW	27.11.2015	M. Helamaa
133	Alue 3	Hauta 35, etualalla hauta 23	S-N	27.11.2015	M. Helamaa
134	Alue 3	Hauta 23.	SE-NW	27.11.2015	M. Helamaa
135	Alue 3	Hauta 30, vieressä hahmottuu haudat 32 ja 44.	S-N	27.11.2015	M. Helamaa
136	Alue 3	Hauta 30.	NW-SE	27.11.2015	M. Helamaa
137	Alue 3	Työkuva, Hanna Henttinen kaivaa hautaa 36, Oona Jalonen hautaa 37, Sari Perälä ja Johanna Lehtola nostavat hautaa 30.	SE-NW	27.11.2015	M. Helamaa
138	Alue 3	Hauta 36.	N-S	27.11.2015	M. Helamaa
139	Alue 3	Haudat 32 (arkussa, kansi vielä paikoillaan) ja 44 (kyljellään).	S-N	27.11.2015	M. Helamaa
140	Alue 3	Haudat 38a, 38b, ja H39, H48	N-S	27.11.2015	M. Helamaa
141	Alue 3	Hauta 39.	S-N	27.11.2015	M. Helamaa
142	Alue 3	Haudat 38a ja 38b, haudan 48 tummentuma.	N-S	27.11.2015	M. Helamaa
143	Alue 3	Hauta 32, nahkakitaitos oikean silmän vieressä (päällä?).	SE-NW	27.11.2015	S. Perälä
144	Alue 3	Hauta 20	SE-NW	27.11.2015	M. Helamaa
145	Alue 3	Hauta 20, kallo	SE-NW	27.11.2015	M. Helamaa
146	Alue 3	Haudat 32 ja 44.	SE-NW	27.11.2015	M. Helamaa
147	Alue 3	Hauta 44, keskivartalo, selkä.	NW-SE	27.11.2015	M. Helamaa

KUVALUETTELO

RMK 27916

nro	Alue	Kuvan aihe	Suunta	pvm	kuvaaja
148	Alue 3	Paalu R359/M358/L357, vieressä haudan 41a kaivuu (suti).	W-E	27.11.2015	M. Helamaa
149	Alue 3	Haudat 32 ja 44.	NE-SW	27.11.2015	M. Helamaa
150	Alue 3	Työkuva, etualalla Oona Jalonen, taustalla vasemmalta Hanna Henttinen, Maija Helamaa, Sari Perälä, Johanna Lehtola.	NW-SE	27.11.2015	J. Haarala
151	Alue 3	Työkuva, Oona Jalonen kaivaa hautaa 38.	W-E	27.11.2015	J. Haarala
152	Alue 3	Hauta 37.	S-N	27.11.2015	M. Helamaa
153	Alue 3	Haudat 41a, 41b ja 42.	W-E	27.11.2015	M. Helamaa
154	Alue 3	Haudat 41a ja 41b.	N-S	27.11.2015	M. Helamaa
155	Alue 3	Haudat 41a, 41b, 42 ja 46.	W-E	27.11.2015	M. Helamaa
156	Alue 3	Hauta 46	NE-SW	27.11.2015	M. Helamaa
157	Alue 3	Hauta 46, kallo	S-N	27.11.2015	M. Helamaa
158	Alue 3	Hauta 49a.	S-N	27.11.2015	M. Helamaa
159	Alue 3	Haudat 49b ja 49c.	S-N	27.11.2015	M. Helamaa
160	Alue 3	Hauta 49b	S-N	27.11.2015	M. Helamaa
161	Alue 3	Hauta 50, vasemmassa alakulmassa hauta 51.	N-S	27.11.2015	M. Helamaa
162	Alue 3	Hauta 50.	NW-SE	27.11.2015	M. Helamaa
163	Alue 3	Työkuva, Janne Haarala aamun pimeydessä (haudan 47 kaivuu)		30.11.2015	M. Helamaa
164	Alue 3	Hauta 51	E-W	30.11.2015	M. Helamaa
165	Alue 3	Hauta 51.	N-S	30.11.2015	M. Helamaa
166	Alue 3	3. teltan alue kaivinkonekuorinnassa, Janne Haarala lapioi.	SW-NE	30.11.2015	M. Helamaa
167	Alue 3	3. teltan alue kaivinkonekuorinnassa.	E-W	30.11.2015	M. Helamaa
168	Alue 3	Hauta 47.	E-W	30.11.2015	M. Helamaa
169	Alue 3	Hauta 47	SE-NW	30.11.2015	M. Helamaa
170	Alue 3	3.teltan alue pintapuhdistettuna. Hautamaata M360, pelto M317, kirkkoaitaa R311 ja sen pohjaa M362.	W-E	30.11.2015	M. Helamaa
171	Alue 3	Kaivinkoneen jälkeen, etualalla tielinjaa M361 ja pohjamaata. Kynnyksellä ojan täyttö M363, sen alla peltomaa M317, kivet aitalinjaa R311.	NE-SW	30.11.2015	M. Helamaa
172	Alue 3	Kirkkoaidan perustusta, kivet R311, eteläpuolella M312, kauempana tiilenmurun sekainen pohja M362 peltomaan M317 pinnalla.		30.11.2015	M. Helamaa
173	Alue 3	Kaivinkonekuorinnan jäljiltä, ruskea peltomaa M317, auranjälkiä (L325) pohjahiekassa, haudan 52 täyttö (etualalla) sekä hautamaa M360.	N-S	30.11.2015	M. Helamaa
174	Alue 3	Kirkkoaidan perustusta R311.	SE-NW	1.12.2015	M. Helamaa
175	Alue 3	Kirkkoaidan perustusta R311.	E-W	1.12.2015	M. Helamaa
176	Alue 3	Tien M361 kerroksia profiilissa	W-E	1.12.2015	M. Helamaa
177	Alue 3	Hauta 53.	E-W	2.12.2015	M. Helamaa

KUVALUETTELO

RMK 27916

nro	Alue	Kuvan aihe	Suunta	pvm	kuvaaja
178	Alue 3	Hauta 53.	NW-SE	2.12.2015	M. Helamaa
179	Alue 3	Hauta 55 (pienen mittakaavan kohdalla).	N-S	2.12.2015	M. Helamaa
180	Alue 3	Hauta 55.	W-E	2.12.2015	M. Helamaa
181	Alue 3	Auranjälkiä pohjamaassa hautausmaan pohjoispuolella, Hanna Henttinen hautakaivannossa.	NE-SW	3.12.2015	M. Helamaa
182	Alue 3	R311 kiviä (2.kivikerta) itäisessä portinpielen perustuksessa (L345/M348).	N-S	3.12.2015	M. Helamaa
183	Alue 3	R311 kiviä (2.kivikerta) itäisessä portinpielen perustuksessa (L345/M348).	W-E	3.12.2015	M. Helamaa
184	Alue 3	R311 kiviä (3.kivikerta) itäisessä portinpielen perustuksessa (L345/M348). Vasemmalla puhdas pohjamaa edellisen teltan asemoinnista.	S-N	3.12.2015	M. Helamaa
185	Alue 3	Peltomaan M317 päältä poistettu kirkkoaidan kivet, vasemmalla niitä vasten kertyneet kerrokset M312 ja M337 vieä kaivamatta. Teltan reunalla portinpielen perustus L345.	E-W	3.12.2015	M. Helamaa
186	Alue 3	Hauta 57.	N-S	3.12.2015	M. Helamaa
187	Alue 3	Hauta 57.	NW-SE	3.12.2015	M. Helamaa
188	Alue 3	Pellon M317 pintaa, kun M309 ja M337 kaivettu pois ja kirkkoaidan kivet poistettu.	E-W	3.12.2015	M. Helamaa
189	Alue 3	Pellon M317 pintaa, kun M309 ja M337 kaivettu pois. Taustalla Hanna Henttinen, Janne Haarala, Sari Perälä	NW-SE	3.12.2015	M. Helamaa
190	Alue 3	Työkuva, Hanna Henttinen kaivaa peltomaata M317, auranjäljet paljastuvat.	W-E	3.12.2015	M. Helamaa
191	Alue 3	Hauta 59	E-W	3.12.2015	M. Helamaa
192	Alue 3	Auranjäljet (L325) pohjamaassa. Etelässä hautakuoppa (M360/L374).	SE-NW	3.12.2015	M. Helamaa
193	Alue 3	Auranjäljet (L325) pohjamaassa.	NE-SW	3.12.2015	M. Helamaa
194	Alue 3	Auranjälkiä (L325) pohjamaassa, hautojen 52 ja 58 kuopat erottuvat.	N-S	4.12.2015	M. Helamaa
195	Alue 3	Hauta 58.	E-W	4.12.2015	M. Helamaa
196	Alue 3	Hauta 58, kallo.	NE-SW	4.12.2015	M. Helamaa
197	Alue 3	Hauta 61 arkkupuu.	NW-SE	4.12.2015	M. Helamaa
198	Alue 3	Auranjäljet (L325) pohjamaassa	W-E	4.12.2015	M. Helamaa
199	Alue 3	Hauta 52	SW-NE	4.12.2015	M. Helamaa
200	Alue 3	Hauta 52, jalat	SE-NW	4.12.2015	M. Helamaa
201	Alue 3	Hauta 52, kallo	SW-NE	4.12.2015	M. Helamaa
202	Alue 3	Haudat 62, 63 ja 64.	NE-SW	4.12.2015	M. Helamaa
203	Alue 3	Haudat 62, 63 ja 64 syvyys.	W-E	4.12.2015	M. Helamaa
204	Alue 3	Hauta 60	E-W	4.12.2015	M. Helamaa
205	Alue 3	Hauta 66.	SE-NW	4.12.2015	M. Helamaa
206	Alue 3	Hauta 66, syvyys	NE-SW	4.12.2015	J. Haarala

**Rauma Vanhankirkonkatu 2015
LUETTELO POISTETUISTA LÖYDÖISTÄ**

Liite 5

Nro	Löydön nimi	Kpl	Paino	Yksikkö	Kuvaus	Mitat
P001	Naula/Naulan katkelma	4	62 g	Hauta 2	Arkun nauvoja.	Pituus 50 mm. - 75 mm.
P002	Naula/Naulan katkelma	3	66 g	Hauta 3	Arkun nauvoja.	Pituus 65 mm - 85 mm.
P003	Naula/Naulan katkelma	5	94 g	Hauta 8a	Arkun nauvoja.	Pituus 55 mm - 85 mm. Voivat olla myös haudasta 9.
P004	Naula/Naulan katkelma	9	148 g	Hauta 8a	Arkun nauvoja.	Pituus 40 mm . - 110 mm.
P005	Naulan katkelma	7	67 g	Hauta 8b	Arkun nauvoja.	Pituus 25 mm. - 55 mm.
P006	Naula/Naulan katkelma	19	174 g	Hauta 9	Arkun nauvoja.	Pituus 15 mm - 75 mm.
P007	Naula/Naulan katkelma	12	109 g	Hauta 10	Arkun nauvoja.	Pituus 25mm. - 75 mm.
P008	Naula/Naulan katkelma	6	98 g	Hauta 11	Arkun nauvoja.	Pituus 50 mm. - 90 mm.
P009	Naula/Naulan katkelma	3	81 g	Hauta 17	Arkun nauvoja.	Pituus 60 mm. - 75 mm.
P010	Naula/Naulan katkelma	10	101 g	Hauta 18	Arkun nauvoja.	Pituus 30 mm. - 75 mm.
P011	Naula/Naulan katkelma	1	19 g	Hauta 19	Arkun naula.	Pituus 80 mm.
P012	Naula/Naulan katkelma	11	169 g	Hauta 24	Arkun nauvoja.	30 mm. - 75 mm.
P013	Naula/Naulan katkelma	21	474 g	Hauta 27	Arkun nauvoja.	35 mm. - 100 mm.
P014	Naula/Naulan katkelma	17	450 g	Hauta 28	Arkun nauvoja.	Pituus 40 mm. - 130 mm.
P015	Naula/Naulan katkelma	3	89 g	Hauta 30	Arkun nauvoja.	Pituus 100 mm. - 125 mm. Voivat olla myös haudasta 44.
P016	Naula/Naulan katkelma	14	191 g	Hauta 31	Arkun nauvoja.	Pituus 40 mm. - 80 mm.
P017	Naula/Naulan katkelma	15	352 g	Hauta 32	Arkun nauvoja.	Pituus 40 mm.- 160 mm.
P018	Naula/Naulan katkelma	4	31 g	Hauta 33	Arkun nauvoja.	Pituus 15 mm. - 55 mm.
P019	Naula	1	20 g	Hauta 36		Pituus 85 mm. Todennäköisesti haudan täytöstä, ei haudasta.
P020	Naula/Naulan katkelma	3	24 g	Hauta 54	Arkun nauvoja.	Pituus 30 mm. - 55 mm.
P021	Naula/Naulan katkelma	1	16 g	Hauta 57	Arkun naula.	Pituus 45 mm.
P022	Naula/Naulan katkelma	1	14 g	Hauta 61	Arkun naula.	Pituus 55 mm.
P023	Naula/Naulan katkelma	12	146 g	Hauta 62	Arkun nauvoja.	Pituus 45 mm. - 75 mm.
P024	Naula/Naulan katkelma	9	66 g	Hauta 66	Arkun nauvoja.	Pituus 35 mm. - 75 mm.
P025	Naula/Naulan katkelma	16	311 g	M102		Pituus 45.mm-200 mm.
P026	Tunnistamaton metalliesine	8	404 g	M102	Suureksi möhkäleeksi korrodoitunut rauta.	

**Rauma Vanhankirkonkatu 2015
LUETTELO POISTETUISTA LÖYDÖISTÄ**

Liite 5

P027	Posiiniastian pala	1	10 g	M102	Pohjapala, jossa profiloitu pohjalista.
P028	Piiposliiniastian pala	4	12 g	M102	Pohjapaloja, joissa profiloitu pohjareuna. Sisäpinnalla
P029	Piiposliiniastian pala	1	1 g	M102	Pieni pala, jossa vihreä koristeaihe.
P030	Piiposliiniastian pala	4	6 g	M102	Pohja- ja kylkipaloja, tumma siirtokuvakoriste.
P031	Piiposliiniastian pala	7	29 g	M102	Reuna- ja kylkipaloja. Sisäpinnalla violetti siirokuvakoriste.
P032	Piiposliiniastian pala	1	8 g	M102	Reunapala lautasesta. Sisäpinnalla kiertää reunan myötäisesti neljä koristeiviivaa.
P033	Piiposliiniastian pala	2	16 g	M102	Reuna- ja pohjapala lautasesta. Pinta vaurioitunut.
P034	Piiposliiniastian pala	1	5 g	M102	Pohjapala todennäköisesti lautasesta. Sisäpinnassa profiilikoristelu.
P035	Piiposliiniastian pala	42	448 g	M102	Reuna-, kylki- ja pohjapaloja. Profiloitu pohjalista. Pinnat
P036	Fajanssiastian pala	3	53 g	M102	Kylkipaloja, sisäpinta lasitettu. Pinta lohkeillut.
P037	Kivisaviastian pala	1	48 g	M102	Kylkipala Selttteri-pullosta. Palassa pyöreä leima Selters.
P038	Punasaviastian pala	2	10 g	M102	Reunapaloja. Toisessa palassa painantein tehty reunaa kiertävä kuvio.
P039	Punasaviastian pala	32	316 g	M102	Reuna- ja kylkipaloja eri astioista. Siäpinnoissa koristeita.
P040	Punasaviastian pala	11	354 g	M102	Reunapaloja, sisäpinnassa bolus-koristelua.
P041	Punasaviastian pala	31	379 g	M102	Reuna- ja kylkipaloja. Sisäpinnassa tumma lasite.
P042	Punasaviastian pala	6	114 g	M102	Reuna-, kylki- ja pohjapaloja. Sisäpinnalla tumma lasite. Reuna profiloitu, pohjassa ja profiloitu pohjareuna.
P043	Punasaviastian pala	14	233 g	M102	Reuna-, kylki-, ja pohjapaloja ruukkumaisesta astiasta.
P044	Punasaviastian pala	1	50 g	M102	Putkikahva, reunassa profiili, pinta lohjennut.
P045	Kaakelin pala	7	111 g	M102	Punasavikaakelin paloja, pinnassa vaalea, osittain lohkeillut lasite.
P046	Kaakelin pala	2	124 g	M102	Punasavikaakelin paloja. Toisessa lohjennut pala pintaa ja takaosan kuppia, toinen pala profiloitua reunallista.

P047	Liitupiipun katkelma	6	14 g	M102	Kaksi kopan osaa ja neljä varren katkelmaa. Toisesta kopasta jäljellä alaosaa, jossa kopan muotoa mukaileva kohoviivakoristelu. Toisesta kopasta jäljellä oikea sivu, jossa ei koristelua. Varren katkelmista yhdessä sahalaikakoristelu.
P048	Lasiastian pala	1	4 g	M102	Viihlikupin reunapala. Vihreä lasimassa.
P049	Lasiastian pala	1	1 g	M102	Pieni siru, jossa toinen puoli kirkasta lasimassaa ja toisella puolella valkoinen pinta.
P050	Lasiesineen pala	1	8 g	M102	Valaisimen kuvun reunapala. Reuna profiloitu. Valkoista
P051	Lasipullon pala	1	6 g	M102	Pohjapala koeputkimaisesta pullosta. Vihertävä lasimassa.
P052	Lasipullon pala	1	7 g	M102	Rinkilasin pala. Puolivalkoinen lasimassa.
P053	Lasipullon pala	2	33 g	M102	Pohjapala pullosta. Punttelin jälki. Vihreä lasimassa.
P054	Lasipullon pala	1	112 g	M102	Pullon pohja. Kupera pohja, punttelin jälki. Lasimassa rokkoinen ja tummanvihreä.
P055	Lasipullon pala	10	199 g	M102	Kylkipaloja pullosta. Tummanvihreä ja rokkoinen lasimassa.
P056	Lasipullon pala	6	25 g	M102	Kylkipaloja eri pulloista. Puolivalkoinen lasimassa.
P057	Lasipullon pala	1	78 g	M102	Pullon pohja, pohjassa leima K 23. Puolivalkoinen lasimassa.
P058	Lasipullon pala	1	93 g	M102	Pohjareunapala, reuna pyöreä, pinta vaurioitunut, tummanvihreä lasimassa.
P059	Lasipullon pala	2	50 g	M102	Pohjan pala. Reuna tasainen, keskeltä kupera.
P060	Lasipullon pala	1	19 g	M102	Pohjan pala. Lasimassa rokkoinen ja vihreä. Kupera pohja.
P061	Lasipullon pala	1	18 g	M102	Pohjareunan pala, vihertävä lasimassa, pinta irisoitunut
P062	Lasipullon pala	1	7 g	M102	Pieni kylkipala pullosta. Puolivalkoinen lasimassa.
P063	Lasipullon pala	3	16 g	M102	Kylkipaloja, tumman vihreä lasimassa.
P064	Lasipurkki	1	67 g	M102	Kokonainen apteekin ruskea pieni lääkepurkki.

**Rauma Vanhankirkonkatu 2015
LUETTELO POISTETUISTA LÖYDÖISTÄ**

Liite 5

P065	Tasolasin pala	9	15 g	M102	Eri sävyisiä ja eri kokoisia tasolasin paloja. Vihreä lasimassa. Osassa leikattu reuna.
P066	Tasolasin pala	5	20 g	M102	Eri kokoisia tasolasin paloja, osassa leikattu reuna, puolivalkoinen lasimassa.
P067	Kuonapala	1	7 g	M102	Tumma, muodoton pala.
P068	Tunnistamaton kuona	3	1498 g	M102	
P069	Naula	1	14 g	M104	Pituus 60 mm.
P070	Piiposliiniastian pala	1	18 g	M104	Reunapala kupista, ulospäin käännetty reuna. Musta siirtokuvakoriste.
P071	Piiposliiniastian pala	11	84 g	M104	Reuna, -kyli- ja pohjapaloja. Pohjassa profiloitu pohjalista. Lasite lohkeillut.
P072	Punasaviastian pala	6	212 g	M104	Kylki- ja pohjareunapaloja eri astioista. Lasite sisäpinnalla.
P073	Kaakelin pala	2	102 g	M104	Punasavikaakeleiden paloja, joissa profiileja.
P074	Liituipiipun katkelma	1	1 g	M104	Liituipiipun varren katkelma. Lohjennut pitkittäin.
P075	Lasiastian pala	1	170 g	M104	Pohjan pala lasiastiasta. Kupera pohja, vihreä lasimassa. Jäljellä noin 1/2 osa.
P076	Lasiastian pala	1	69 g	M104	Kaula, todennäköisesti karahvista. Kaulassa kaksi pantaa ja suuaukon reuna taitettu ulospäin. Puolivalkoinen lasimassa.
P077	Lasipullon pala	1	71 g	M104	Pohjan pala. Kupera pohja, lasimassa rakkoinen ja tummanvihreä.
P078	Lasipullon pala	2	29 g	M104	Kylkipaloja pullosta. Tummanvihreä lasimassa.
P079	Tunnistamaton kuona	1	460 g	M104	
P080	Naula/Naulan katkelma	5	291 g	M106	Pituus 45 mm. - 175 mm.
P081	Piiposliiniastian pala	1	12 g	M106	Reunapala lautasesta. Sisäpinnalla sinisävyinen siirtokuvakoriste.
P082	Piiposliiniastian pala	10	62 g	M106	Reuna- ja pohjapaloja lautasesta. Pinta lohkeillut.
P083	Piiposliiniastian pala	1	1 g	M106	Pieni pala, jossa harmaa koristeiviiva.
P084	Valkosaviastian pala	1	17 g	M106	Reuna- ja korvapala. Vihreä lasite molemmin puolin. Reuna

**Rauma Vanhankirkonkatu 2015
LUETTELO POISTETUISTA LÖYDÖISTÄ**

Liite 5

P085	Punasaviastian pala	2	63 g	M106	Reunapaloja. Sisäpinnalla lohkeillut lasite. Toisessa reunassa reunapaksunnos.
P086	Punasaviastian pala	2	98 g	M106	Reunapaloja, joissa bolus-koristelua. Pinnat lohkeilleet. Toisessa palassa reunapaksunnos.
P087	Punasaviastian pala	4	39 g	M106	Kylkipaloja, joissa sisäpinnalla tumma lasite.
P088	Punasaviastian pala	5	220 g	M106	Kylkipaloja, joissa sisäpinnalla boluskoristelu.
P089	Punasaviastian pala	4	67 g	M106	Reunapaloja, pinnat lohkeilleet.
P090	Punasaviastian pala	2	38 g	M106	Reunapaloja, pinnat lohkeilleet. Viitteitä boluskoristelusta.
P091	Kaakelin pala	11	794 g	M106	Valkosavikaakelin paloja kaakeliuunista. Pinnassa paksu, valkoinen lasite.
P092	Kaakelin pala	21	2171 g	M106	Punasavikaakelin paloja. Pinnassa vaalean kellertävä lasite.
P093	Kaakelin pala	5	304 g	M106	Punasavikaakeleiden paloja. Pinnassa tumma lasite.
P094	Liitupiipun katkelma	2	13 g	M106	Liitupiipun varren katkelma. Toisessa kirjaimia, ainakin -ST-, sekä sahalaikakoristelua.
P095	Lasipullon pala	2	12 g	M106	Kylkipaloja, puolivalkoinen lasimassa.
P096	Lasipullon pala	1	84 g	M106	Pohjapala, punttelin jälki, puolivalkoinen lasimassa.
P097	Lasipullon pala	1	70 g	M106	Pohjareunapala. Lasimassa rokkoinen ja tumman vihreä. Pohja kupera.
P098	Lasipullon pala	1	102 g	M106	Pohjareunapala. Tumman vihreä lasimassa.
P099	Lasipullon pala	6	55 g	M106	Kylkipaloja pullosta. Tumma lasimassa.
P100	Lasipullon pala	1	77 g	M106	Pullon kaula. Suora kaula, suosan alapuolella tasapaksu suorakulmainen nauha. Kaulassa hieman kiertyvää, vertikaalista rihausta. Lasimassa tumman vihreä.
P101	Tasolasin pala	2	7 g	M106	Kaksi palaa, joissa valkoinen lasimassa.
P102	Tasolasin pala	28	48 g	M106	Vaihtelevan kokoisia ja sävyisiä paloja. Lasimassa vihertävää. Osassa leikattuja reunoja.

**Rauma Vanhankirkonkatu 2015
LUETTELO POISTETUISTA LÖYDÖISTÄ**

Liite 5

P103	Tasolasin pala	5	32 g	M106	Vaihtelevan kokoisia paloja. Puolivalkoinen lasimassa.	
P104	Naula	8	63 g	M205		Pituus 20 mm- 50mm
P105	Naula/Naulan katkelma	4	26 g	M208		Pituus 30 mm-50mm.
P106	Naula	1	12 g	M209		Pituus 30 mm.
P107	Naula/Naulan katkelma	23	202 g	M210		Pituus 30 mm-80mm.
P108	Naula/Naulan katkelma	3	22 g	M211		Pituus 35 mm- 60mm
P109	Naula/Naulan katkelma	2	35 g	M303		Pituus 40 mm - 50mm
P110	Naula	1	11 g	M305		Pituus 70 mm.
P111	Metalliesine/-esineen katkelma	1	66 g	M309	Voimakkaasti korrodoitunut. Tunnistamaton pitkulainen kappale.	Pituus 60 mm. , Paksuus noin 25 mm
P112	Metalliesine	1	4 g	M312	Pyöreä, litteä esine, jonka reunassa hammasrattaita.	Läpimitta 35 mm
P113	Naula/Naulan katkelma	4	72 g	M315		Pituus 45mm - 90mm.
P114	Naula/Naulan katkelma	2	12 g	M317		Pituus 25 mm- 50 mm.
P115	Metalliesine/-esineen katkelma	1	14 g	M319	Mahdollisesti avain. Pinta korrodoitunut.	Pituus 40 mm
P116	Naula	3	39 g	M319		Pituus 50 mm - 60 mm.
P117	Metalliesine/-esineen katkelma	1	29 g	M321	Mahdollisesti suurikantainen naula	Pituus 50 mm.
P118	Naula	3	45 g	M330		Pituus 35mm - 70mm.
P119	Naula	1	31 g	M330		Pituus 80 mm. H43:n täyttömaasta.
P120	Naula/Naulan katkelma	2	33 g	M331		Pituus 60 mm - 80 mm.
P121	Naula/Naulan katkelma	3	25 g	M331		Pituus 20 mm - 60 mm
P122	Naula/Naulan katkelma	2	6 g	M346		Pituus 15mm ja 35 mm
P123	Naula	2	37 g	M346		Pituus 70 mm.
P124	Naula	3	35 g	M350		Pituus 50 mm.
P125	Naula	1	15 g	M353		Pituus 50 mm
P126	Naula	5	52 g	M360		Pituus 30 mm - 80 mm
P127	Naula	2	31 g	M366		Pituus 70 mm ja 85 mm

RAUMA Kalatori – Arkeologinen kaivaus 2015

Makrofossiilitutkimus

Tutkimusraportti 10.12.2015

Terttu Lempiäinen
Kasvimuseo
Turun yliopisto
20014 Turku
terlem@utu.fi

Johdanto

Oheisessa raportissa esitetään Rauman Kalatorin vuoden 2015 arkeologisten kaivausten (Kari Uotila 2015) yhteydessä otettujen maanäytteiden makrofossiilitutkimusten tulokset. Kaivaukset suoritettiin Muuritutkimus ky:n toimesta ja vastaavana kaivausjohtajana toimi dosentti Kari Uotila.

Tutkimusaineisto ja menetelmät

Kasvimakrofossiilit tutkittiin yhteensä 8 maanäytteestä. Näytteet on otettu kaivausjohtajana toimineen dosentti Kari Uotilan ja kaivajina toimineiden arkeologien, Maija Helamaa ja Janne Haarala, toimesta. Tutkittujen maanäytteiden koko, sijainti ja sisältö on esitetty **Taulukossa 1**.

Maanäytteet kellutettiin vedessä, kellutusjäte pestiin siivilällä (silmäkkö 0.125 mm) ja sen jälkeen jäänteet poimittiin kellutusjätteestä mikroskoopin (OLYMPUS SZX 9) avulla, 9-12x suurennoksella. Jäänteet säilöttiin lasipulloihin 50 % alkoholiin. Jäänteet säilytetään Turun yliopiston kasvimuseon makrofossiilikokoelmassa. Kasvien määrittämisessä on käytetty Cappers et al. (2006) ja Beijerinck (1947) määrittämisskirjoja ja kasvien nimistö on Hämet-Ahti et al. (1998) mukainen.

Makrofossiilianalyysin tulokset

Rauman Kalatorin vuoden 2015 kasvijäänneanalyysin tulokset ja maanäytteiden koko, sisältö ja yhteys on esitetty **Taulukossa 1**. Määritettäviä jäänteitä löytyi yhteensä 42, joista kasvijäänteitä vain 12 kpl. Hyötykasvien jäänteitä määritettiin yksi hiiltynyt viljan jyvän auranjäljestä. Kulttuuririkkaruohoiksi luokiteltavia kasveja löytyi vähän, vain kaksi lajia. Kaikissa näytteissä oli runsaasti puuhiiltä pieninä kappaleina

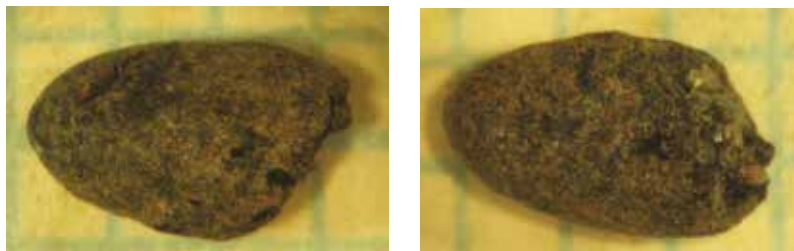
tai nokena ja hiiltymätöntä ja määrittelemätöntä, pieneksi jauhaantunutta kasviroskaa. Sienten rihmastopahkoja tavattiin kaikissa näytteissä.

Taulukko 1. Rauma Kalatori, arkeologinen kaivaus 2015. Makrofossiilitutkimukset. Jäänteet ovat siemeniä/hedelmiä, ellei toisin mainita. *hiiltynyt, + niukasti, ++ kohtalaisesti, +++ runsaasti

Kasvilaji	Näyte No.								Yht.
	2	5	8	9	10	11	12	13	
Kerroskuvaus /pussimerkintä/	M317/peltomaa	M317/peltomaa	M317/L325 /auranjälki	M317/L325	M317/L325 /auranjälki	M317/L325 /auranjälki	M317/L326 /peltomaa	M317/L326 /peltomaa	
Näytemäärä/sisältö	1.5 l noensek. hiekkamaa, hiiliä	2 l nokinen hiekkamaa	1 l noensekainen hiekkamaa	1 l nokinen hiekkamaa	2 l noensekainen hiekkamaa	1 l noensekainen hiekkamaa	1 l noensekainen hiekkamaa	1 l noensekainen hiekkamaa	
Hyötykasvit									
<i>Hordeum vulgare</i> , ohra						1*			1
Kulttuuririkkaruohot									
<i>Chenopodium album</i> , jauhosavikka	1	1	2	1	4	1			10
<i>Fumaria officinalis</i> , peltoemäkki								1	1
Yht.	1	1	2	1	4	2	-	1	12
Muut kasvijäänteet									
Kasviroska/indet. /ei hiilt.	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Puuhiili	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+
Fungi/sienten rihmastopahkat	2	6	2	2	4	3	5	6	30
YHTEENSÄ	3	7	4	3	8	5	5	7	42

Hyötykasvit

Näytteestä no. 11/M317/L325/auranjälki löytyi hiiltynyt ohran (*Hordeum vulgare*) jyvän puolikas (**Kuva 1**).

Kuva 1. Hiiltynyt ohran jyvä (*Hordeum vulgare*) auranjäljestä, näytteestä no. 11/M317/L325. – Mittakaava 1 mm.

Kulttuuririkkaruohot

Kulttuuririkkaruohojen jäänteitä löytyi yhteensä 11 kpl, joista määritettiin vain kaksi lajia, jauhosavikka (*Chenopodium album*)(**Kuva 2**) ja peltoemäkki (*Fumaria officinalis*). Molemmat ovat tavallisia peltojen ja ihmistoimintaa suosivien kasvupaikkojen kasvilajeja (Hämet-Ahti et al. 1998). Jauhosavikka oli vallitseva rikkaruoho aineistossa ja se on tyypillinen peltomaan/asuinpaikkojen rikkalaji.

Kuva 2. Jauhosavikka (*Chenopodium album*)

Muut kasvijäänteet

Puuhiiltä esiintyi kaikissa näytteissä melko runsaasti. Määrittelemätön, hiiltymätön puu- ja kasviroska sisälsi kasvien lehtien ja varsien pieniä kappaleita, silmuja ja puun kuoren ja puun kappaleita. Sienten rihmastopakkoja (sklerotiot) oli kaikissa maanäytteissä 2 – 6 kpl., yhteensä 30 kpl. Rihmastopakkoja on runsaasti maaperässä, jossa on paljon hajoitettavaa orgaanista ainesta, peltomaassa yleensä melko vähän.

Muut jäänteet

Tutkituissa näytteissä tavattiin pieniksi jauhaantuneita eläin-, pääasiassa hyönteisten ja kovakuoriaisten ruumiin osia, joita ei laskettu.

Yhteenveto

Rauman Kalatorin kasvijäännetutkimuksissa tutkittiin vuoden 2015 kaivauksilta otettuja maanäytteitä yhteensä 8 kpl, jotka olivat tilavuudeltaan n. 1.0– 2.0 litraa ja laadultaan enimmäkseen karkeahkoa, noen- ja hiilensekaista likaista hiekkaa ja kulttuurimaata. Jäänteitä määritettiin yhteensä 42 kpl., jotka kaikki olivat kasvijäänteitä. Hyötykasvien jäänteitä tavattiin yksi hiiltynyt ohran (*Hordeum vulgare*) jyvä auranjälkikerroksesta. Kulttuuririkkaruohojen jäänteitä oli vain kaksi lajia, joista vallitseva laji oli jauhosavikka (*Chenopodium album*) ja vain yksi peltoemäkin (*Fumaria officinalis*) siemen. Molemmat lajit ovat yleisiä peltomaalla ja ihmistoiminnan piirissä. Lisäksi löytyi runsaasti hiiltynyttä puuta ja hiiltymätöntä puu- ja kasviroskaa sekä sienten rihmastopakkoja.

Kirjallisuus

Cappers, R.T.J., Bekker, R.M., Jans, J.E.A., 2006: Digitale Zadenatlas van Nederland. Barkhuis Publishing & Groningen University Library, Groningen, 502 s.

Beijerinck. W., 1947: Zadenatlas der Nederlandsche Flora. - Wageningen, 316 s.

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T., Uotila, P. & Vuokko, S., 1986: Retkeilykasvio. - Helsinki, ss. 598

RAUMA Kalatori – Arkeologinen kaivaus 2015 Makrofossiilitutkimus

Tutkimusraportti 2/23.02.2016

Terttu Lempiäinen
Kasvimuseo
Turun yliopisto
20014 Turku
terlem@utu.fi

Johdanto

Oheisessa raportissa esitetään Rauman Kalatorin vuoden 2015 arkeologisten kaivausten (Kari Uotila 2015) yhteydessä otettujen maanäytteiden makrofossiilitutkimusten tulokset. Kaivaukset suoritettiin Muuritutkimus ky:n toimesta ja vastaavana kaivausjohtajana toimi dosentti Kari Uotila. Raportti täydentää Kalatorin makrofossiilitutkimuksia, jotka on raportoitu 10.12.2015 (Lempiäinen 2015).

Tutkimusaineisto ja menetelmät

Kasvimakrofossiilit tutkittiin yhteensä 25 maanäytteestä. Näytteet on otettu kaivausjohtajana toimineen dosentti Kari Uotilan ja kaivajina toimineiden arkeologien, Maija Helamaa ja Janne Haarala, toimesta. Tutkittujen maanäytteiden koko, sijainti ja sisältö on esitetty **Taulukossa 1**.

Maanäytteet kellutettiin vedessä, kellutusjäte pestiin siivilällä (silmäkkö 0.125 mm) ja sen jälkeen jäänteet poimittiin kellutusjätteestä mikroskoopin (OLYMPUS SZX 9) avulla, 9-12x suurennoksella. Hautanäytteet 61 ja 68 on käsitelty kuivana. Jäänteet säilöttiin lasipulloihin 50 % alkoholiin. Jäänteet säilytetään Turun yliopiston kasvimuseon makrofossiilikokoelmassa. Kasvien määrittämisessä on käytetty Cappers et al. (2006) ja Beijerinck (1947) määrittämissuunnitelmia ja kasvien nimistö on Hämet-Ahti et al. (1998) mukainen.

Makrofossiilianalyysin tulokset

Rauman Kalatorin vuoden 2015 kasvijäänneanalyysin tulokset ja maanäytteiden koko, sisältö ja yhteys on esitetty **Taulukossa 1**. Määritettyjä ja laskettuja jäänteitä

löytyi yhteensä 68, joista kasvijäänteitä 51 kpl (sisältää sienten sklerotiot). Hyötykasvien jäänteitä ei löytynyt tästä aineistosta lainkaan. Kulttuuririkkaruohoiksi luokiteltavia kasveja löytyi neljä lajia. Kaikissa näytteissä oli runsaasti puuhiiltä pieninä kappaleina tai nokena ja hiiltymätöntä ja määrittelemätöntä, pieneksi jauhaantunutta kasvirooskaa. Sienten rihmastopahkoja löytyi 7 näytteestä yhteensä 22 kpl.

Kulttuuririkkaruohot

Kulttuuririkkaruohojen jäänteitä löytyi yhteensä 26 kpl, joista määritettiin kolme lajia ja lisäksi tarkemmin määrittelemättömiä heinäkasvien korsia. Jauhosavikkaa (*Chenopodium album*) löytyi sekä peltonäytteistä että haudoista, mutta hyvin niukasti eli vain siemenjäännöksi/näyte. Hautanäytteestä no. 24, joka sisälsi muun muassa heinän korsia haudan pohjalta, määritettiin nadan (*Festuca* sp.) kukintoja 3 kpl ja korsia sekä vihvilän (*Juncus compressus/gerardii*) siemeniä yhteensä 16 kpl. Kaikki mainitut lajit ovat yleisiä kulttuuripaikoilla, jauhosavikka vallitsevana rikkaruohona aineistossa on tyypillinen peltomaan/asuinpaikkojen rikkalaji. Edellä mainitusta hautanäytteestä 24, haudan pohjalta, löytyi myös lahonneita koivun lehden kappaleita.

Muut kasvijäänteet

Puuhiiltä esiintyi kaikissa näytteissä melko runsaasti. Määrittelemätön, hiiltymätön puu- ja kasvirooska sisälsi kasvien lehtien ja varsien pieniä hajonneita kappaleita, silmuja ja puun kuoren ja puun kappaleita. Sienten rihmastopahkoja (sklerotiot) oli eniten peltonäytteissä, yhteensä 17 kpl, ja vain kolmessa hautanäytteessä yksittäisiä jäänteitä. Rihmastopahkoja on runsaasti maaperässä, jossa on paljon hajoitettavaa orgaanista ainesta, peltomaassakin yleensä melko vähän.

Muut jäänteet

Tutkituissa hautanäytteissä löytyi pieniä (vainajien ?) luun kappaleita ja hautanäytteestä 41/Hauta 30 kastemadon kotelopulloja. Hyönteisten ja kovakuoriaisten ruumiin osia oli näytteissä hyvin vähän.

Yhteenveto

Rauman Kalatorin arkeologisilta kaivauksilta tutkittiin vuoden 2015 kaivauksilta otettuja maanäytteitä, aikaisemmin tutkittujen kahdeksan (8) peltonäytteen lisäksi

(Lempiäinen 2015), yhteensä 25 kpl, jotka olivat tilavuudeltaan n. 0.2– 2.0 litraa ja laadultaan enimmäkseen karkeahkoa, noen- ja hiilensekaista likaista hiekkaa ja kulttuurimaata. Jäätteitä määritettiin yhteensä 68 kpl., joista kasvijäätteitä 51 kpl. Kulttuuririkkaruohojen jäätteistä määritettiin heinäkasvien (Poaceae) korsien lisäksi kolme kasvilajia, jauhosavikka (*Chenopodium album*), nata (*Festuca* sp.) ja vihvilän (*Juncus compressus/gerardii*) siemenjäätteet. Kaikki mainitut lajit ovat yleisiä peltomaalla ja ihmistoiminnan piirissä. Lisäksi löytyi runsaasti hiiltynyttä puuta ja hiiltymätöntä puu- ja kasviroskaa sekä sienten rihmastopahkoja.

Kirjallisuus

Cappers, R.T.J., Bekker, R.M., Jans, J.E.A., 2006: Digitale Zadenatlas van Nederland. Barkhuis Publishing & Groningen University Library, Groningen, 502 s.

Beijerinck, W., 1947: Zadenatlas der Nederlandsche Flora. - Wageningen, 316 s.

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T., Uotila, P. & Vuokko, S., 1986: Retkeilykasvio. - Helsinki, ss. 598

Lempiäinen, T., 2015: RAUMA Kalatori. Arkeologinen kaivaus 2015, Makrofossiilitutkimus. Tutkimusraportti. Kasvimuseo, Turun yliopisto. 5 s.

Taulukko 1. RAUMA KALATORI, arkeologinen kaivaus 2015. Makrofossiilitutkimukset. Jänteet ovat siemeniä/hedelmiä, ellei toisin mainita.
 *hiiltynyt, + niukasti, ++ kohtalaisesti, +++ runsaasti

Kasvi-/jäännelaji	Näyte No.																										Yhteensä
	Pelto													Haudat													
	3	4	6	7	37	38	17	54	56	57	58	19	24	26	27	28	35	41	49	53	60	61	66	67	68		
Kerroskuvaus /näytemerkintä/	M308	M320/Palaneen maan kuoppa	M321/Tienen pohja	M321/Tien pohja	M317/L325	M317/L325	M341/Nokimaa pellon pinnalta	M317/Pelto	M317/L325/Auranjälki	M317/L325/Auranjälki	M317/L325/Auranjälki	Hauta 24/"maha"	Hauta 19/Hemää tms., haudan pohjalta	Hauta 19/Maa vatsan kohdalta	Hauta 24/"vatsamaa"	Hauta 28/Vatsan kohta	Hauta 31/Vatsan alta	Hauta 30/Vatsan seutu	Hauta 47/Arkun kohta, luriden alla	Hauta 57/Maa haudasta/vatsamaa	Hauta 52/Mahan alue	Hauta 52/Vatsan ym. Alue/tumma	Hauta 66/Alavatsa	Hauta 29/Vatsan ja lantion alue	Hauta 19/Metalirasia - sisältä		
Näytemäärä/sisältö	1.5 l likainen hiekka	1.5 l likainen hiekka	1.5 l likainen hiekka	1.5 l likainen kulttuurimaa	1.7 l likainen hiekka	1.5 l likainen hiekka	2 l noensekainen hiekka	1.5 l likainen hiekka	1 l noensekainen hiekka	1 l noensekainen hiekka	1 l noensekainen hiekka	1.5 l noensekainen hiekka	0.5 l likainen kulttuurimaa	n. 0.2 l hemää yms.	0.5 l likainen hiekka	1 l likainen kulttuurimaa	0.3 l noensekainen hiekka	0.4 l likainen hiekka	0.5 l noensekainen hiekka	1.5 l likainen hiekkamaa	1.5 l likainen hiekkamaa	0.5 l noensekainen hiekka	0.5 l likainen hiekka	0.5 l likainen hiekka	0.4 l kuparioksid/hiekka		
Kulttuuririkkaruohot																											
<i>Chenopodium album</i> , jauhosavikka					1	1						1		1			1	1		1						7	
<i>Festuca</i> sp., nata /kukintoja														3												3	
Poaceae, heinäkasvit/korret														+												+	
<i>Juncus compressus</i> /gerardii, tanner-/suolavihvilä														1												16	
Puut																											
<i>Betula</i> sp., koivu/lehdet														+												+	
Yht.					1	1						1		2				1	1		1					26	
Muut kasvijänteet																											
Kasviroska/indet. /hiiltymätön	++		3		+		+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			3	
Puuhiili		+++		++	++	++	++	++	++	++	++	++	+	+		+	+		++			++				+	
Fungi/sienten rihmastopahkat			1	1	1	2	1	4	2	7					1		1						1			22	
Luu												1		1	1	++		3		1		1	1	++		9	
Insecta, hyönteiset													+							1			+			1	
<i>Lumbricus terrestris</i> , Kastemato/kotelot																			7							7	
Muuta																										-	
YHTEENSÄ	+	+	4	1	2	3	1	4	2	7	1	1	2	0	1	2	1	2	10	2	1	+	1	2	+	68	

Lauma Vanhankirkonkatu 2015
ÖYDÖT (KM 40804)

1 Avain Rautaa. Vainajan vasemman reiden vierestä.	1 kpl	105 g	Hauta 2	Alue: 2
			Pituus 110 mm.	
2 Tekstiiliä ja metallilenkki Kaksi kerrosta palttinaa, johon on ommeltu kiinni pieni metallilenkki. Samaa löytökokonaisuutta kuin :3 ja :4	1 kpl	alle 1 g	Hauta 7	Alue: 2
			mitat noin 30 x 23 mm, lenkin pituus 6 mm, leveys 4 mm	
3 Tekstiilin pala Villapalttinaa. Samaa kokonaisuutta kuin :2 ja :4	1 kpl	alle 1 g	Hauta 7	Alue: 2
			mitat noin 25 x 20 mm	
4 Tekstiilin pala Villatoimikasta. Samaa kokonaisuutta kuin :2 ja :3	1 kpl	alle 1 g	Hauta 7	Alue: 2
			mitat noin 25 x 20 mm	
5 Metallirasia Pyöreä rasia, jossa kansi. Kansi hieman kupera. Pohja korrodoitunut, lähes irronnut. Luetteloitu ennen konservointia	1 kpl	78 g	Hauta 19	Alue: 3
			Halkaisija 70 mm, korkeus 22 mm	
6 Tekstiilin pala Pellavatoimikasta. Metallirasian (:5) yhteydestä	1 kpl	alle 1 g	Hauta 19	Alue: 3
			mitat 45 x 40 mm	
7 Tekstiilin pala Kahta eri kangasta päällekkäin, ohutta palttinaa ja karkeaa toimikasta päällekkäin. Murtunut useammaksi palaseksi. Metallirasian (:5) yhteydestä	4 kpl	alle 1 g	Hauta 19	Alue: 3
			mitat noin 40 x 30 mm	
8 Tekstiilin pala Kahta eri kangasta päällekkäin, ohutta palttinaa ja karkeaa toimikasta. Murtunut useaan palaseen. Metallirasian (:5) yhteydestä	3 kpl	alle 1 g	Hauta 19	Alue: 3
			Mitat noin 35 x 30 mm	
9 Ristiriipus Tina- tai lyijyseosta. Ristin toisella pinnalla on risti, toisella pinnalla vaakariivejä, todennäköisesti tekstiä. Ripustusreiässä on pala pellavanarua. Luetteloitu ennen konservointia.	1 kpl	12 g	Hauta 30	Alue: 3
			Korkeus 56 mm, leveys 26 mm	
10 Metalliriipus Kupariseosta. Nelikulmainen, jossa ripustuslenkki. Toisella pinnalla pyhimyskuva / ikoni. Oli nahkalompakossa (:13). Luetteloitu ennen konservointia	1 kpl	22 g	Hauta 32	Alue: 3
			Korkeus 60, leveys 45 mm	
11 Kolikko Skilling, Gustav Adolf, 1803. Oli nahkalompakossa (:13) käärittynä silkkikankaaseen (:12). Luetteloitu ennen konservointia.	1 kpl	12 g	Hauta 32	Alue: 3
			Halkaisija n. 30 mm	
12 Tekstiilin pala Silkkikangasta. Kangas oli käärittynä riipuksen (:10) ympärille nahkalompakossa (:13).	1 kpl	alle 1 g	Hauta 32	Alue: 3

Rauma Vanhankirkonkatu 2015
LÖYDÖT (KM 40804)

13 Nahkaesine Yksinkertainen lompakko, naudannahkaa. Koostuu kahdesta yhteen ommellusta nahanpalasta ja siinä on ommelreikiä. Sisälsi silkkiin (:12) käärityn riipuksen (:10) ja kolikon (11)	1 kpl		Hauta 32	Alue: 3
			Mitat taiteltuna noin 70 x 75 mm	
14 Kolikko 1/12 skilling, Gustav Adolf, 1803.	1 kpl	1 g	M202	Alue: 2
			Halkaisija 21 mm	
15 Punasaviastian pala Kylkipala, sisäpinnalla vaalea lasite.	1 kpl	1 g	M202	Alue: 2
16 Lasipullon pala Pohjapala, pinnassa ympyräprofileja. Puolivalkoinen lasimassa.	1 kpl	4 g	M202	Alue: 2
17 Lasipullon pala Kylkipala, puolivalkoinen lasimassa.	1 kpl	2 g	M202	Alue: 2
18 Lasipullon pala Kylkipala, vihreä lasimassa.	1 kpl	4 g	M202	Alue: 2
19 Lasipullon pala Pullon kaula, alaspäin hieman levenevä, suuosassa vahvike, lasimassa vihreä.	1 kpl	37 g	M202	Alue: 2
20 Punasaviastian pala Kylkipala, molemmin puolin tumma lasite.	1 kpl	1 g	M205	Alue: 2
21 Punasaviastian pala Kylkipala. Sisäpinnalla vaurioitunut lasite.	1 kpl	10 g	M302	Alue: 3
22 Lasiastian pala Kylkiplala, kirkas lasimassa.	1 kpl	1 g	M302	Alue: 3
23 Lasipullon pala Pohjareunapala, vihreä lasimassa, pinta iridisoitunut.	1 kpl	24 g	M302	Alue: 3
24 Lasipullon pala Kylki- ja pohjareunapala. Kupera pohja, vihreä lasimassa.	3 kpl	29 g	M302	Alue: 3
25 Lasipullon pala Kylki- ja pohjapaloja. Yhdessä palassa osittainen punttelin jälki. Vihertävä lasimassa.	4 kpl	76 g	M302	Alue: 3
26 Tasolasin pala Palat paksuhkoa lasia, yhden palan reuna nousee hieman. Vihertävä lasimassa.	3 kpl	23 g	M302	Alue: 3
27 Punasaviastian pala Kylkipala, pinnat lohjenneet.	1 kpl	9 g	M303	Alue: 3
28 Liitupiipun katkelma Kolme varren katkelmaa ja kolme kopan sivun palaa. Koppaa kiertää kohokuviona kaaret, joiden yläreunassa Tudor-ruusut.	6 kpl	11 g	M303	Alue: 3
29 Lasipullon pala Kylkipaloja, todennäköisesti pullon kaulasta. Vihreä lasimassa.	5 kpl	18 g	M303	Alue: 3
30 Lasipullon pala Pullon suosa. Suosan vahvike alaspäin levenevä. Vihreä lasimassa.	1 kpl	27 g	M303	Alue: 3

Rauma Vanhankirkonkatu 2015
LÖYDÖT (KM 40804)

31 Lasiastian pala	1 kpl	12 g	M304	Alue: 3
Lasiastian pala, todennäköisesti nappijalkaisen pikarin jalan osa. Kirkas lasimassa.				
32 Lasiastian pala	2 kpl	10 g	M304	Alue: 3
Vertikaalisesti viisijakoinen pinta, molemmat reunat hiottu. Vihreä lasimassa. Todennäköisesti tuopin korvan pala.				
33 Lasiastian pala	2 kpl	13 g	M304	Alue: 3
Kulmikas puristelasin pala. Ulkopinnalla kulmikas paksunnos, sisäpuoli pyöreä. Puolivalkoinen laismassa.				
34 Lasipullon pala	9 kpl	63 g	M304	Alue: 3
Pullon reuna-, kylki- ja pohjapaloja. Tumman vihreä lasimassa.				
35 Kivisaviastian pala	1 kpl	2 g	M309	Alue: 3
Pieni pala, suolalasilite.				
36 Lasiastian pala	3 kpl	10 g	M309	Alue: 3
Kylkipaloja, suurimman palan reunassa profoituja renkaita. Puolivalkoinen lasimassa.				
37 Lasiastian pala	9 kpl	11 g	M309	Alue: 3
Kylkipaloja, joissa vertikaalinen, harvahko profilointi. Mahdollisesti juomalasista. Kirkas lasimassa.				
38 Lasipullon pala	9 kpl	21 g	M309	Alue: 3
Kylki- japohjareuna paloja. Paksua, vihreää lasimassaa.				
39 Lasiastian pala	2 kpl	11 g	M310	Alue: 3
Kylkipaloja, paksuhkoa lasia, toisessa palassa 90 asteen kulma, toinen pala tasainen. Kirkas lasimassa.				
40 Lasipullon pala	5 kpl	10 g	M310	Alue: 3
Reuna- ja kylkipaloja. Ruskea lasimassa.				
41 Lasipullon pala	3 kpl	3 g	M310	Alue: 3
Kylkipaloja, vihertävä lasimassa.				
42 Lasipullon pala	1 kpl	59 g	M310	Alue: 3
Pohjan pala, jäljellä noin 1/2 osa. Kupera pohja, vihreä lasimassa.				
43 Lasiastian pala	1 kpl	1 g	M312	Alue: 3
Pieni siru, kaareva, kirkasta lasimassaa.				
44 Tasolasin pala	1 kpl	1 g	M312	Alue: 3
Retusoitu reuna, vihertävä lasimassa, pinta iridisoitunut.				
45 Kivisaviastian pala	2 kpl	5 g	M315	Alue: 3
Kylkipaloja, ruskea ulkopinta. Ainakin toinen pala todennäköisesti tammenlelväkuvioidusta pullosta (Köln, 1500-l)				
46 Lasipullon pala	1 kpl	5 g	M315	Alue: 3
Kylkipala, vihreä lasimassa.				
47 Liitupiipun katkelma	1 kpl	6 g	M316	Alue: 3
Kopan alaosa, pinnassa vertikaalisia kohoviivoja.				
48 Kivisaviastian pala	1 kpl	4 g	M328	Alue: 3
Kylkipala, ulkopinta ruskea, lohkeillut, sisäpinta vaaleanharmaa. todennäköisesti tammenterhokuvioidusta pullosta (Köln, 1500-l)				

Rauma Vanhankirkonkatu 2015
LÖYDÖT (KM 40804)

49 Punasaviastian pala Kylkipala, toisella pinnalla vaurioitunut lasite.	1 kpl	3 g	M328	Alue: 3
50 Lasiastian pala Kylkipala, pieni, kaareva pala, jossa keskellä kohoviiva.	1 kpl	1 g	M328	Alue: 3
51 Lasipullon pala Kylkipaloja, ruskea lasimassa.	3 kpl	5 g	M328	Alue: 3
52 Kivisavikeramiikan pala Pieni siru, jossa toinen pinta oranssin ruskea. Massa vaaleanharmaa. Haudan 57 luiden yhteydestä.	1 kpl	1 g	M330	Alue: 3
53 Lasiesineen pala Palassa profiili, toinen reuna paksumpi, kuin toinen. Kirkas lasimassa.	1 kpl	3 g	M330	Alue: 3
54 Lasipullon pala Kylkipala, vihreä lasimassa, pinta iridisoitunut	1 kpl	9 g	M330	Alue: 3
55 Lasipullon pala Kylkipala, ruskeaa lasimassaa.	1 kpl	4 g	M330	Alue: 3
56 Lasipullon pala Kylkipala, vihreää lasimassaa.	1 kpl	17 g	M330	Alue: 3
57 Punasaviastian pala Kylkipala, lasite molemmilla pinnoilla.	1 kpl	3 g	M337	Alue: 3
58 Lasipullon pala Kylkipala, vihreä lasimassa.	1 kpl	1 g	M337	Alue: 3
59 Punasaviastian pala Reuna- ja kylkipaloja. Boluskoristelun jäänteitä, pinnat lohkeilleet.	5 kpl	34 g	M342	Alue: 3
60 Lasiastian pala Kylkipaloja, vihertävä lasimassa.	3 kpl	3 g	M342	Alue: 3
61 Lasipullon pala Pohja- ja kylkipala, vihreää lasimassaa.	2 kpl	16 g	M342	Alue: 3
62 Lasipullon pala Kylkipaloja, ruskea lasimassa.	3 kpl	7 g	M342	Alue: 3
63 Lasipullon pala Kylki- ja pohjapala. Kirkasta lasimassaa	2 kpl	16 g	M342	Alue: 3
64 Lasipullon pala Kylkipala, vihreä lasimassa.	1 kpl	6 g	M344	Alue: 3
65 Tasolasin pala Yksi reuna leikattu, puolivalkoista lasimassaa.	1 kpl	8 g	M344	Alue: 3
66 Piiposliiniastian pala Kylkipala, lasite hieman lohkeillut.	1 kpl	6 g	M346	Alue: 3
67 Punasaviastian pala Reuna- ja kylkipala, vaurioitunut lasite sisäpinnalla.	2 kpl	6 g	M356	Alue: 3
68 Lasipullon pala Kylkipaloja, vihreä lasimassa.	2 kpl	25 g	M356	Alue: 3

Rauma Vanhankirkonkatu 2015
LÖYDÖT (KM 40804)

69 Piiposliiniastian pala Pieni pala, lasite lohjennut.	1 kpl	1 g	M362	Alue: 3
70 Lasipullon pala Kylkipala, vihertävää lasimassaa.	1 kpl	8 g	M362	Alue: 3
71 Lasipullon pala Kylkipala, ruskeaa lasimassaa.	1 kpl	6 g	M362	Alue: 3
72 Lasipullon pala Kylkipaloja, vihreää lasimassa.	8 kpl	65 g	M367	Alue: 3
73 Lasipullon pala Pohjapaloja, punttelin jälki, vihreää lasimassa.	2 kpl	20 g	M367	Alue: 3
74 Lasipullon pala Pullon kaulan pala, rihlausta, rokkoinen massa, tummanvihreää lasimassa.	2 kpl	24 g	M367	Alue: 3
75 Lasipullon pala Kylkipala, ruskea lasimassa.	1 kpl	14 g	M367	Alue: 3
76 Lasipullon pala Pohjapala,, kirkas lasimassa	3 kpl	7 g	M367	Alue: 3
77 Lasipullon pala Reunapala, vihreää lasimassa, pinta iridisoitunut.	1 kpl	4 g	M367	Alue: 3